JAARSTUKKEN 2021

Gemeente Buren
Mei 2022

GEMEENTE BUREN

Inhoudsopgave

Jaarverslag 5

Algemeen 6
- Aanbiedingsbrief 7
- Financiële beschouwingen 9
- Rekening in één oogopslag 12
- Leeswijzer 14

Strategische opgaven 16
- Wat is een strategische opgave? 17
- Wat hebben we bereikt? 17

Programma's 19
- Wat is een programma? 20
- 1. Wonen, werk en recreatie 21
  - Wat wilden we? 23
  - Wat hebben we gedaan? 26
  - Wat heeft het gekost? 29
- 2. Fysieke leefomgeving 30
  - Wat wilden we? 31
  - Wat hebben we gedaan? 33
  - Wat heeft het gekost? 36
- 3. Sociaal domein 37
  - Wat wilden we? 39
  - Wat hebben we gedaan? 42
  - Wat heeft het gekost? 44
- 4. Sport, cultuur en onderwijs 45
  - Wat wilden we? 46
  - Wat hebben we gedaan? 48
  - Wat heeft het gekost? 50
- 5. Inwoners, bestuur en veiligheid 51
  - Wat wilden we? 52
  - Wat hebben we gedaan? 56
  - Wat heeft het gekost? 60
- 6. Bedrijfsvoering 61
  - Wat wilden we? 62
  - Wat hebben we gedaan? 64
  - Wat heeft het gekost? 66

Paragrafen ... 67
Wat is een paragraaf? ... 68
Lokale Heffingen ... 69
Belastingen ... 70
Heffingen ... 71
Kwijtschelding ... 75
Bezwaar en beroep WOZ ... 76
Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 77
Weerstandsvermogen ... 78
Inventarisatie risico's ... 79
Weerstandsratio ... 84
Financiële kengetallen ... 84
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen ... 87
Baggeren ... 88
Begraafplaatsen ... 90
Civieltechnische kunstwerken ... 92
Gebouwen ... 94
Groen ... 95
Riolering en water ... 98
Wegen ... 101
Paragraaf Financiering ... 103
Gemeentefinanciering ... 104
Treasurybeleid ... 104
Kasgeldlimiet ... 105
Rentetoerekening ... 106
Risicobeheer ... 107
Paragraaf Bedrijfsvoering ... 108
Communicatie ... 109
Huisvesting en facilitaire zaken ... 109
Informatieveiligheid ... 110
Informatisering en automatisering ... 111
Inkoop ... 111
Personeel en organisatie ... 112
Planning, control en financiën ... 116
Griffie ... 118
Rekenkamer ... 118
Paragraaf Verbonden partijen ... 119
Overzicht verbonden partijen ... 120
Paragraaf Grondbeleid ... 133
Paragraaf Corona/Covid-19 ... 137

Jaarrekening ... 138
Wat is een jaarrekening? ... 139
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling ... 147
Balans per 31-12-2021 ... 150
Toelichting op de balans ... 152

Overzicht van incidentele baten en lasten in 2021 ... 176

Incidentele baten ... 177

Incidentele lasten ... 178
Verschillenanalyse financiële rechtmatigheid ... 180
Verschillenanalyse investeringen ... 181
Wet Normering Topinkomens ... 182
Gebeurtenissen na balansdatum ... 184
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage) ... 185

Controleverklaring ... 194
Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021 ... 195
Controle verklaring rechtmatigheid ... 199
Controle verklaring conform Ensia 2021, informatiebeveiliging DigiD en Suwiwet ... 200

Bijlagen ... 201
Overhevelingen budgetten naar 2022 ... 202

Jaarverslag

Algemeen

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad,

Inleiding
Voor u liggen de jaarstukken 2021 van de gemeente Buren. Via de jaarstukken leggen we verantwoording af over de realisering van het voorgenomen beleid en de daarvoor ingezette middelen. De jaarstukken zijn van belang voor bestuurders, inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere overheden.

Onze jaarstukken bestaan uit de aanbiedingsbrief, de financiële beschouwingen, het jaarverslag en de jaarrekening.

We stonden in 2021 voor veel uitdagingen. Met onder meer de gevolgen van een wereldwijde pandemie. Ondanks dat hebben we met elkaar veel bereikt in het afgelopen jaar. Op alle programma onderdelen is een voordelig saldo gerealiseerd en met elkaar hebben we veel maatschappelijke doelen bereikt voor de Burense samenleving. We werken dagelijks aan de financieel robuuste en zelfstandige gemeente die we willen zijn. Met ruimte voor inwoners en ondernemers. Graag nemen we u mee in een aantal ontwikkelingen.

Coronacrisis
Ook in 2021 heeft de COVID-19 crisis een behoorlijk impact gehad op de samenleving en op de gemeente Buren. Met veel creativiteit, inzet en aanpassingsvermogen hebben we de samenleving én de dienstverlening aan onze inwoners draaiende kunnen houden. Al met al is er veel gevraagd van onze burgers, ondernemers en medewerkers. Hoe langer een crisis duurt, hoe groter de gevolgen ook voor verschillende groepen, zoals onze jeugd en ouderen, kunnen zijn.

Bestuurlijke wissel
Bestuurlijk hebben we op 17 februari 2021 afscheid genomen van burgemeester Jan de Boer. Hij is op 4 maart geïnstalleerd als burgemeester van Den Helder. Met ingang van 9 maart 2021 is Josan Meijers benoemd tot waarnemend burgemeester. In het najaar van 2022 start de zoektocht naar een nieuwe burgemeester.

Sociaal Domein
Op 3 februari 2021 heeft de organisatie u geïnformeerd over het voorlopig resultaat 2020 voor Jeugd en WMO. Aansluitend hebben wij u in de Perspectiefnota gemeld dat de verwachte tekorten op Jeugd en WMO in 2021 ongeveer 4 miljoen euro zouden bedragen. Dit was aanleiding om het geplande integrale beleidsplan Sociaal Domein om te buigen naar het programmaplan Transformatie Sociaal Domein.

Zero Based Budgetting (ZBB)
Aan het begin van het jaar heeft de organisatie het onderzoek gestart naar ombuigingen in de gemeentelijke begroting. Op basis van de ZBB methode heeft het college en de organisatie op een integrale wijze naar haar taken en kosten gekeken en voorstellen voor ombuigingen aan uw raad aangeboden.

U heeft in dit proces de regie genomen. In een raadsbijeenkomst op 23 juni 2021 heeft u als gemeenteraad gekeken naar uw rol in dit ombuigingsproces, zodat u op 26 oktober 2021 uw keuzes voor de ombuigingen hebt kunnen maken. In dit proces hebben college, raad en organisatie goed kunnen samenwerken aan het realiseren van een sluitende meerjarenbegroting.

Toekomstoriëntatie
De toekomstoriëntatie van de gemeente Buren voor 2040 is gericht op groei en bescheiden bruis. In verschillende bijeenkomsten en fases heeft u nagedacht om dit toekomstprofiel nader uit te werken. Verder vorm en inhoud geven aan de toekomstoriëntatie is een continu proces en vraagt om een zorgvuldige agendering en samenwerking tussen gemeente en provincie. Het sluit nauw aan bij de maatschappelijke opgaven die, in een nieuwe bestuursperiode, gerealiseerd gaan worden. Ook in de nieuwe raadsperiode vraagt de toekomstoriëntatie van de gemeente Buren om een blijvend samenspel tussen college, raad en organisatie.

Uitvoeringsprogramma
Voor ons als college is het goed om ieder jaar stil te staan bij wat wij al hebben bereikt. We hebben hard gewerkt aan de uitvoering van de strategische opgaven. Een nadere uitwerking staat onder het kopje Strategische Opgaven. Zo hebben we het afgelopen jaar stappen mogen zetten met belangrijk dossiers als het ZBB traject, de start van de bouw van de sporthal, duurzaamheid, het Programmaplan Transformatie sociaal domein (inclusief monitor en preventieplan), Visie op Dienstverlening, Toekomstoriëntatie, GVVP en ontwerp Omgevingsvisie. Hier blijven we in 2022 verder aan werken en ontwikkelen.

Saldo jaarrekening 2021
Het resultaat van de jaarrekening is € 4.094.000 positief. In de financiële beschouwingen lichten we het rekeningresultaat en de belangrijkste trends en afwijkingen van het begrote resultaat over 2021 toe. In de financiële overzichten per programma zijn alle significante afwijkingen opgenomen en wordt aangegeven of deze een incidenteel of structureel karakter hebben.

Bestemming van het resultaat 2021
Het positieve resultaat over 2021 wordt mede veroorzaakt doordat een aantal specifieke budgetten voor incidentele projecten niet in 2021 zijn besteed. Dit omdat deze niet of niet volledig zijn uitgevoerd. Om er voor te kunnen zorgen dat deze projecten alsnog doorgang kunnen vinden, is in de Raad van 26 april besloten tot overheveling van deze budgetten naar het jaar 2022. In de bijlage treft u een overzicht van deze overhevelingen met een totaal bedrag van € 857.000 aan. Daarnaast is per voorstel een format met toelichting vanuit de organisatie toegevoegd.

Ten gevolge van het besluit tot overheveling moet van het totale behaalde resultaat over 2021 ad € 4.094.000 een bedrag van € 857.000 worden bestemd ter dekking van de genoemde voorstellen. Ook wordt een bestemmingsreserve inzake duurzaamheid voorgesteld (€ 122.000). Dit betekent dat aan netto te bestemmen resultaat een bedrag van € 3.115.000 resteert, wat ten gunste van de algemene reserve wordt gebracht.

Ontwikkeling weerstandsvermogen
Per eind 2021 bedroeg de ratio van het weerstandsvermogen een factor van 2,17. Per eind 2020 was dit nog 1,06. Hierop besloot u in juli 2021 het beschikbare weerstandsvermogen op te hogen door drie bestemmingsreserves vrij te laten vallen.

Maurik, 31 mei 2022,

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Buren

Financiële beschouwingen

Onderstaand treft u een overzicht aan met daarin opgenomen de werkelijke cijfers per programma afgezet tegen de begrote bedragen. De cijfers van de door de raad vastgestelde begroting 2021 bij de start van het boekjaar staan vermeld in de kolom primitief.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
1. Wonen, werk en recreatie	-3.077	-3.186	-3.327	-2.021	1.307
2. Fysieke leefomgeving	-6.206	-6.417	-6.287	-5.691	596
3. Sociaal domein	-18.526	-17.364	-20.740	-20.436	305
4. Sport, cultuur en onderwijs	-3.204	-3.189	-3.141	-2.820	321
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	-4.861	-4.610	-4.564	-4.311	253
6. Bedrijfsvoering	37.098	34.184	36.156	37.490	1.335
Saldo voor bestemming	**1.225**	**-582**	**- 1.904**	**2.212**	**4.116**
1. Wonen, werk en recreatie	0	829	1.792	1.647	-145
2. Fysieke leefomgeving	0	151	257	275	18
3. Sociaal domein	0	75	125	113	-12
4. Sport, cultuur en onderwijs	0	58	165	130	-35
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	0	53	53	53	
6. Bedrijfsvoering	2.819	-400	-400	-335	65
Totaal mutaties reserves	**2.819**	**765**	**1.991**	**1.882**	**-109**
Saldo na bestemming	**1.225**	**183**	**88**	**4.094**	**4.007**

Analyse resultaat 2021

Het werkelijk resultaat over het jaar 2021 bedraagt Positief € 4.094.000
Begroot was een resultaat voor 2021 van Positief € 88.000

Daarmee is het werkelijk resultaat van de jaarrekening 2021 € 4.007.000 positiever dan verwacht werd.

In onderstaande tabel treft u een overzicht aan van de belangrijkste afwijking op concernniveau. Daarbij is aangegeven of het gaat om een voordeel (V) of een nadeel (N) en of de afwijking een incidenteel of structureel karakter heeft. In de programma's is steeds een gedetailleerd overzicht opgenomen van de financiële afwijkingen van het betreffende programma.

Onderwerp bedragen x € 1.000)	Afwijking	Aard afwijking
Aangevraagde overheveling budgetten naar 2021	857 V	Incidenteel
Meer aanvragen omgevingsvergunningen in 2021	639 V	Gemengd
Algemene uitkering en decembercirculaire	401 V	Incidenteel
Personeel en inhuur	369 V	Incidenteel
Gecontracteerde zorg Jeugd	355 V	Incidenteel
Afschrijvingen op vaste activa	303 V	Incidenteel
Gecontracteerde zorg WMO	275 N	Incidenteel
Voordeel op OZB	217 V	Incidenteel
Minder uitgaven gemeentehuis	165 V	Incidenteel
Overige afwijkingen < € 150.000	1.150 V	Voornamelijk incidenteel
Mutatie reserves	174 N	Incidenteel
Totaal	**4.007 V**	

Ter toelichting

Aangevraagde overheveling budgetten naar 2022 (857 V)
In het jaar 2021 is een aantal budgetten, beschikbaar gesteld voor incidentele projecten, niet besteed. Dit omdat deze niet of niet volledig zijn uitgevoerd. Om er voor te kunnen zorgen dat deze projecten alsnog doorgang kunnen vinden, is aan de gemeenteraad d.d. 26 april voorgesteld om deze over te hevelen naar het jaar 2022.

Het gaat om 15 aanvragen tot een totaalbedrag € 857.000. In de bijlage treft u een overzicht van alle voorstellen aan. Daarnaast is per voorstel een format met toelichting vanuit het betreffende domein toegevoegd.

Het niet benutten van de hiervoor genoemde budgetten heeft geleid tot een positief effect op het behaalde resultaat van 2021. Doordat de gemeenteraad op 26 april van dit jaar heeft besloten tot overheveling, betekent dit dat van het totale behaalde resultaat over 2021 een bedrag van € 857.000 moet worden bestemd ter dekking van de genoemde voorstellen. Ook wordt een bestemmingsreserve inzake duurzaamheid voorgesteld (€ 122.000). Dit betekent dat aan netto te bestemmen resultaat een bedrag van € 3.115.000 resteert. Dit bedrag zal ten gunste van de algemene reserve moeten worden gebracht.

Meer aanvragen omgevingsvergunningen in 2021 (639 V)
De opbrengsten voor de omgevingsvergunningen laten per jaar een wisselend beeld zien en variëren met het aantal aanvragen in het betreffende jaar. Uit de afrekening met de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) blijkt dat de opbrengsten voor 2021 € 1,9 mln. zijn (2020: € 0,9 mln.). Er was in de begroting rekening gehouden met een opbrengst van € 1,3 mln., waardoor het voordeel € 0,6 mln. bedraagt (incidenteel).

Algemene uitkering en decembercirculaire (401 V)
Vanuit de decembercirculaire is gebleken dat er voor 2021 meevallers zijn voor wat betreft de algemene uitkering en de coronamiddelen.

Gecontracteerde zorg Jeugd (355 V)
In 2021 is naar aanleiding van de tekorten van 2020 en de laatste inzichten de begroting voor gecontracteerde zorg jeugd bijgesteld met € 2,9 mln. lastenverzwaring. Uiteindelijk was de groei van het aantal aanvragen wat minder hoog dan verwacht, wat resulteert in een voordeel van € 0,5 mln. ten opzichte van de bijgestelde begroting.

Personeel en inhuur (369 V)
Het voordeel op personeel en inhuur komt mede door een lagere bezetting dan begroot (circa 4,5 FTE). Het was ook in 2021 weer lastig om alle vacatures te kunnen vervullen. Ook waren de personeelslasten begroot op het niveau van de maximumschaal, in plaats van op de daadwerkelijke schaal. Gezamenlijk met de inhuur derden, die hoger was in 2021, resulteert een voordeel van € 0,4 mln. Vanaf 2022 wordt begroot volgens de daadwerkelijke te verwachten loonschaal, waardoor de verwachting is dat dit voordeel niet meer voorkomt.

Afschrijvingen op vaste activa (303 V)
Dit voordeel is verspreid over meerdere programma's en is daarom als zodanig niet zichtbaar in de toelichting per programma. Er is voor 2021 een voordeel van € 0,3 mln. op afschrijvingen vanwege uitgestelde investeringen op ICT, het gemeentehuis en onderhoud wegen. Dit heeft te maken met dat door de lockdowns er minder fysieke aanwezigheid is geweest, waardoor niet al dit werk is uitgevoerd.

Gecontracteerde zorg WMO (270 N)
Net als bij de gecontracteerde zorg Jeugd is voor de WMO in 2021 de begroting bijgesteld voor een bedrag van € 0,6 mln. Uiteindelijk is gebleken dat het aantal aanvragen nog hoger was dan verwacht, met name voor huishoudelijke ondersteuning, waardoor het nadeel € 0,3 mln. groter is dan de bijgestelde begroting.

Voordeel op OZB (217 V)
In 2021 heeft de gemeente een voordeel op de onroerendezaakbelasting (OZB) gerealiseerd van € 0,2 mln. Dit wordt met name veroorzaakt doordat minder bezwaren gegrond zijn geacht dan verwacht en doordat de areaaluitbreiding wat groter was dan begroot.

Minder uitgaven gemeentehuis (165 V)
Vanwege de corona pandemie en daaraan gerelateerde lockdowns is er in 2021 vooral vanuit huis gewerkt. Dit heeft geresulteerd in een voordeel op schoonmaakkosten en onderhoudskosten.

Rekening in één oogopslag

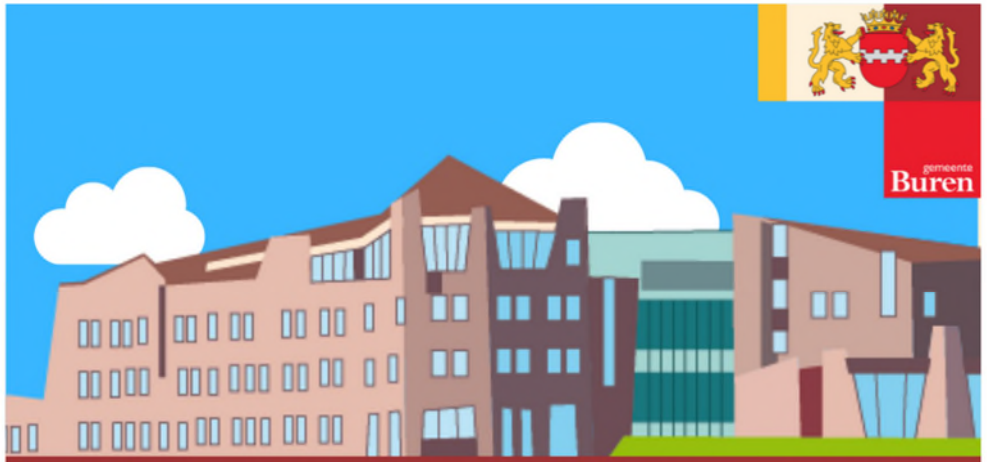

Jaarrekening 2021 in één oogopslag

1. Wonen, werk en recreatie

In dit programma gaat het om wonen, bedrijvigheid, werkgelegenheid, recreatie en toerisme.

Doel: Het zijn van een aantrekkelijke levendige gemeente om in te wonen, werken en recreëren.

2. Fysieke leefomgeving

In dit programma gaat het om beleidsontwikkeling, inrichting en ontwerp, beheer, onderhoud en exploitatie van onze openbare ruimte, zoals verkeer, milieu, duurzaamheid en afval.

Doel: We willen een schone, veilige en toekomstbestendige leefomgeving waar het prettig wonen is.

3. Sociaal domein

In dit programma gaat het om de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), jeugd en participatie.

Doel: We willen de kansen en mogelijkheden van onze inwoners vergroten.

4. Sport, cultuur en onderwijs

Dit programma gaat over sport, kunst en cultuur, het accommodatiebeleid, leesstimulering en onderwijs.

Doel: We willen een gemeente zijn waar inwoners voldoende mogelijkheden hebben om goed onderwijs te volgen, te sporten en te bewegen en waar culturele activiteiten mogelijk zijn.

5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Het programma gaat over de dienstverlening aan inwoners, de bestuurskracht, het functioneren van de organisatie en integrale veiligheid en crisisbeheersing.

Doel: Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is en waarin mensen zich ook veilig voelen.

6. Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen

In dit programma gaat het om de bedrijfsvoering, alle activiteiten die ondersteunend zijn aan het bestuur en de organisatie.

Doel: de gemeente Buren is een financieel solide gemeente met een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Beleid

Financiën

Inkomsten

	Inkomsten	Uitgaven
1. Wonen, werk en recreatie	€ 5.315.000	€ 7.335.000
2. Fysieke leefomgeving	€ 7.064.000	€ 12.755.000
3. Sociaal domein	€ 5.146.000	€ 25.581.000
4. Sport, cultuur en onderwijs	€ 1.824.000	€ 4.644.000
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	€ 562.000	€ 4.873.000
6. Bedrijfsvoering	€ 48.468.000	€ 10.978.000

Leeswijzer

Inleiding
De jaarstukken zijn het hulpmiddel voor u als raad om de controlerende rol uit te kunnen voeren. Op basis van deze publicatie kunt u beoordelen of wij uw opdracht goed hebben uitgevoerd. De jaarstukken hebben wij ingericht volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de wensen van de provincie. Verder hebben wij nadrukkelijk gekeken naar de informatieve waarde voor u als raad. De komende jaren willen wij hierin, in overleg met u, nog verdere stappen zetten.

De jaarstukken bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit de strategische opgaven, programma's en paragrafen. De strategische opgaven geven inzicht in enkele door u benoemde belangrijke thema's. In de programma's presenteren wij ons gemeentelijke beleid op hoofdlijnen. De paragrafen richten zich op het beleid van relevante beheeraspecten, zoals de bedrijfsvoering, het weerstandsvermogen, onze kapitaalgoederen en de lokale heffingen. De jaarrekening 2021 gaat in op de financiële positie van onze gemeente.

Jaarverslag
Het jaarverslag bestaat uit de volgende onderdelen:

Strategische opgaven
Strategische opgaven zijn programma overstijgende onderwerpen met een groot bestuurlijk belang. Om deze reden krijgen ze bijzondere aandacht in onze planning en control-cyclus.

Programma's
Voor de indeling bij de programma's volgen wij de voorschriften vanuit het BBV. Wij beginnen met een omschrijving en de binnen dit programma vallende taakvelden. Vervolgens gaan wij in op de drie W-vragen: wat hebben we bereikt, wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft het gekost?

Paragrafen
Het BBV schrijft voor dat in de paragrafen de beleidslijnen worden vastgelegd over relevante beheersmatige aspecten. Het jaarverslag bevat de volgende (verplichte) paragrafen:

Lokale heffingen
Deze paragraaf gaat in op onze belastingen en heffingen. Hier komen tarieven, de gerealiseerde opbrengsten, maar ook de kwijtscheldingen en bezwaar en beroep aan de orde.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
In deze paragraaf brengen wij onze risico’s in beeld. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële gezondheid van onze gemeente. Het geeft aan in welke mate wij in staat zijn om financiële risico’s op te vangen. Ook presenteren wij hier de verplichte financiële kengetallen.

Onderhoud kapitaalgoederen
Deze paragraaf geeft inzicht in onze kapitaalgoederen. De kosten van het onderhoud van onze wegen, openbare verlichting, riolering en water, groen en gebouwen hebben een belangrijke financiële, maar ook beleidsmatige impact.

Financiering
In de financieringsparagraaf bespreken wij de resultaten op het gebied van treasury.

Bedrijfsvoering
De bedrijfsvoering betreft de interne processen die wij uitvoeren om op programmaniveau de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen communicatie, informatieveiligheid, informatievoorziening en automatisering, inkoop en aanbesteding, juridische zaken, huisvesting en facilitaire zaken, personeel en organisatie, planning en control en tot slot de griffie en rekenkamercommissie. Hoewel dit nog niet verplicht is, wordt dit jaar als proef de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening opgenomen en in deze paragraaf toegelicht.

Verbonden partijen
Een gemeente werkt vaak samen met andere partijen om doelen te bereiken. Als deze samenwerking in een bestuurlijke en financiële vorm is, spreken we van een verbonden partij. In deze paragraaf lichten wij de behaalde resultaten van deze partijen nader toe.

Grondbeleid
Het grondbeleid heeft een grote samenhang met de realisatie van doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, verkeer en vervoer, cultuur, sport en recreatie en economische zaken. Het gaat om grote belangen op verschillende terreinen. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De resultaten op grondexploitaties zijn van groot belang voor de financiële positie van onze gemeente.

Corona/COVID-19
De corona-crisis heeft ingrijpende gevolgen voor de Nederlandse gemeenten. Onder meer op het gebied van economie, financiën, onderwijs, openbare orde en het sociaal domein. COVID-19 is een gebeurtenis die niet bij een specifiek programma of taakveld hoort. Toch is het wenselijk om u en onze inwoners in één integraal overzicht mee te nemen in welke maatregelen we hebben genomen en toe te lichten welke gevolgen COVID-19 heeft (gehad) voor onze gemeente. Daarom nemen we in dit jaarverslag een paragraaf corona/COVID-19. Deze paragraaf is niet verplicht.

Jaarrekening
In dit deel van de jaarstukken gaan wij in op alle financiële zaken. De financiële resultaten, de grondslagen en de balans zijn hier de belangrijkste onderdelen. Verder komen verplichte onderdelen als de Wet Normering Topinkomens en de SiSa hier aan de orde.

Controleverklaring
Hier presenteren we de verklaringen over de rechtmatigheid en ENSIA. Daarnaast is hier de controleverklaring van de accountant opgenomen volgens het nieuwe format.

Bijlagen
In de bijlagen bieden wij inzicht in de overheveling van incidentele budgetten van 2021 naar 2022.

Strategische opgaven

Wat is een strategische opgave?

Strategische opgaven zijn programma overstijgende onderwerpen met een groot bestuurlijk belang. Om deze reden krijgen ze bijzondere aandacht in onze planning en control-cyclus.

Wat hebben we bereikt?

In 2021 stonden zes strategische opgaven centraal. Er zijn veel stappen gezet op deze onderdelen. Deze opgaven stelde u eerder vast in 2019:

1. Samen sterk in de regio.
2. Kerngericht werken
3. Duurzaamheid
4. Visie op transformatie sociaal domein
5. Omgevingswet
6. Visie op dienstverlening

In hoofdlijnen beschrijven wij de kernactiviteiten van de strategische opgaven voor 2021. Voor een verdieping verwijzen wij u naar de activiteiten in de verschillende programmaonderdelen.

Samen sterk in de regio
In het kader van de strategische opgave 'Samen sterk in de regio' startten we eind 2020 met de toekomstoriëntatie van de gemeente Buren. Bureau Berenschot onderzocht daarin welke gemeente wij willen zijn en welke bestuurs- en organisatiekracht hiervoor nodig is. In drie verschillende fasen wordt het toekomstbeeld van Buren beschreven. Het einddoel is om dit toekomstprofiel ook realistisch te maken. In 2021 is de toekomstvisie vastgesteld en heeft de raad bepaald wat er nodig is in de toekomst. Op dit moment formuleert de gemeenteraad haar visie op haar opdrachtgevende rol. In 2022 wordt een begin gemaakt met een gezamenlijk gesprek tussen raad, college en organisatie.

Buren werkt samen in verschillende gemeenschappelijke regelingen. De wens van de gemeenteraad is om meer grip en regie op dit proces te krijgen. Er wordt gewerkt aan afstemming, samenwerking en verdieping van de onderling verbonden partijen. Dit leidt tot nieuwe inhoudelijke afspraken. In 2022 volgt de geplande vernieuwing van de nota verbonden partijen.

Kerngericht werken
De relatie tussen inwoners en de gemeente verandert. Inwoners voelen zich betrokken bij hun kern en buurt en denken mee over hun leefomgeving. Waar voorheen de overheid meer bepalend was, willen inwoners nu meer het heft in eigen handen kunnen nemen. De visie op het kerngericht werken is in 2020 vastgesteld. Kort daarna stelden wij een uitvoeringsplan op waarvan we in 2021 het grootste gedeelte hebben afgerond. We werkten hard aan de profilering van kerngericht werken, van onze kernregisseurs en van de kernwethouders. We hebben de samenwerking tussen de gemeente en de inwoners geïntensiveerd. In 2022 richten we ons op de doorontwikkeling van kerngericht werken.

Duurzaamheid
We willen de gemeente zo inrichten dat deze vanuit economisch, ecologisch en menselijk oogpunt gezond, aantrekkelijk en toekomstbestendig is. In 2021 is de klimaatvisie verder uitgewerkt. Zo zijn er voor grootschalige projecten voor zon en wind de ruimtelijke- en participatiekaders bepaald. Initiatiefnemers van grootschalige projecten storten €1,- per opgewekte MWh in een omgevingsfonds. In dat kader is er gewerkt aan de Stichting omgevingsfonds duurzame energie Buren, die in 2022 wordt opgericht. De gemeenteraad heeft de Regionale Klimaat Adaptatie Strategie (RAS) vastgesteld en werkt nu aan het uitvoeringsplan van de lokale klimaat adaptatie.

Visie op transformatie sociaal domein
Wij zijn gestart met het opzetten van de contouren van het integraal beleidsplan sociaal domein. Halverwege het jaar is het Zero Based Budget (ZBB) project uitgevoerd. Het resultaat is een financiële opgave tot kostenbesparing voor het sociaal domein. Het integraal beleidsplan is daarmee gewijzigd in een programmaplan transformatie sociaal domein (inclusief financiële en beleidsmatige indicatoren waarmee we het sociaal domein monitoren). Het programmaplan is op 25 januari 2022 in de gemeenteraad aan de orde geweest.

Omgevingswet
In de ambtelijke organisatie is er hard gewerkt aan de invoering van de Omgevingswet. Ook is er - samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties- een ontwerp-omgevingsvisie opgesteld. In verschillende dorpenronden hebben inwoners digitaal kunnen meedenken over hun fysieke leefomgeving. Vanaf 21 oktober 2021 tot en met 1 december 2021 heeft de ontwerp-omgevingsvisie ter inzage gelegen en zijn er 130 zienswijzen ingediend. In kwartaal 2 van 2022 zal de gemeenteraad de doelen en de ambities in deze omgevingsvisie vaststellen. Hierna volgt een doorvertaling naar het omgevingsplan, maar ook naar (sectorale) uitvoeringsprogramma's .

Visie op dienstverlening
Wij willen een klantgerichte gemeente zijn en dat legden we vast in de visie op dienstverlening. We spraken de volgende ambitie af: 'Inwoners ervaren een persoonlijke, digitale en toegankelijke dienstverlening bij de gemeente Buren'. De gemeenteraad stelde deze op 25 januari 2022 vast. Momenteel zijn wij druk bezig met het opstellen van een uitvoeringsplan waarin wij beschrijven hoe we tot deze ambitie komen. In 2021 hebben we flinke stappen gezet in onze digitale dienstverlening. Hiermee hebben we een basis neergezet voor de uitbreiding van onze digitale dienstverlening om in 2022 dit verder te ontwikkelen.

Programma's

Wat is een programma?

Een programma is een samenhangend geheel van taakvelden en daarbinnen activiteiten. In de begroting is het programma het niveau waarop de raad de budgetten autoriseert.

De raad bepaalt het aantal programma's en hoe de activiteiten onder een programma worden samengevoegd in de verplichte taakvelden.

In 2021 hebben wij zes programma's:

1. Wonen, werk en recreatie
2. Fysieke leefomgeving
3. Sociaal domein
4. Sport, cultuur en onderwijs
5. Inwoners, bestuur en veiligheid
6. Bedrijfsvoering

Per programma gaan wij in op de drie W-vragen:

1. Wat hebben wij bereikt?

Hier gaan we in op de hoofddoelstelling, externe ontwikkelingen, beleidskaders en risico's. De hoofddoelstelling is een algemene doelstelling en gaat over alle aspecten van het programma. De ontwikkelingen gaan over nieuwe externe ontwikkelingen die van invloed zijn geweest op het programma, te behalen resultaten en uit te voeren activiteiten. Bij de beleidskaders presenteren wij het door u vastgestelde beleid. Bij de risico's presenteren wij de belangrijkste risico's die voor het programma gelden. Hierbij nemen we ook de (verplichte) BBV-indicatoren en enkele gemeentelijke indicatoren op.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

In deze paragraaf gaan wij per programma in op de in 2021 uitgevoerde activiteiten, die hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen. In enkele gevallen hebben we ook kengetallen opgenomen. ook nemen wij hier op hoofdlijnen informatie op over de verbonden partijen die een deel van onze taken uitgevoerd hebben. In de paragraaf verbonden partijen is alle relevante informatie opgenomen.

3. Wat heeft het gekost?

Hier presenteren wij de exploitatiekosten behorende bij de programma's.

1. Wonen, werk en recreatie

Algemeen

Omschrijving
Dit programma omvat de beleidsvelden wonen, bedrijvigheid, werkgelegenheid, recreatie en toerisme.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
Het zijn van een aantrekkelijke levendige gemeente om in te wonen, werken en recreëren.

Externe ontwikkelingen

Gasloos wonen
Het is de ambitie van het klimaatakkoord dat er in 2050 geen gebruik gemaakt wordt van fossiele energie. Dat geldt ook voor de energiebehoefte vanuit wonen (warmte, koken etc.).
(Zie programma 2 - Wat doen we? Activiteit 2.3.1 Vaststellen warmtevisie).

Huisvesting arbeidskrachten
Er is steeds meer aandacht voor de gezonde en veilige huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten. Daarbij neemt de roep om landelijke richtlijnen voor de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten toe. In de Regio Rivierenland zijn de eerste overleggen hierover georganiseerd en loopt er een traject om oplossingen voor de huisvesting te vinden.

Stikstof
De stikstofproblematiek zorgt voor een beperking van de ontwikkeling waardoor stikstofdepositie ontstaat. De urgentie om maatregelen te treffen om de stikstofdepositie te beperken en natuurherstel in te zetten is groot. Projecten, initiatieven en plannen kunnen, wanneer deze een negatief effect hebben op Natura2000 gebieden, pas doorgaan wanneer er compensatie is. Deze compensatie kan bereikt worden door maatregelen te treffen. De te nemen maatregelen hebben invloed op verschillende sectoren binnen onze gemeente. Landelijk is er een contourennota opgesteld en de Provincies komen met een gebiedsgerichte uitwerking: het gebiedsplan wordt verwacht in 2023.

Bouwen in alle kernen
In 2021 heeft de gemeenteraad het woningprogramma vastgesteld. Op basis hiervan (1400 woningen) gaan we in al onze kernen bouwen. De gemeenteraad heeft besloten geen actief grondbeleid in te zetten maar het over te laten aan de markt. Veel gronden voor woningbouwlocaties zijn ook niet in eigendom van de gemeente. Door het college zijn prioriteiten gesteld voor de woningbouw zodat we onze doelen uit het woningprogramma voorrang geven. Op deze locaties zijn en worden de projectleiders als eerste ingezet. Echter we blijven hier afhankelijk van de eigenaren van de gronden en de projectontwikkelaars. Maar ook het tekort aan bouwvakkers en materialen vormt een risico om snel te kunnen bouwen.

De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)
De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen is een nieuwe wet die gelijk met de Omgevingswet in 2022/2023 in werking treedt. Dit brengt een verandering in de werkwijze bij de ODR en onze gemeente in de vergunningverlening. In eerste instantie alleen voor eenvoudige bouwwerken, zoals eensgezinswoningen. Hierdoor kunnen bouwbedrijven en gemeenten stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw. De eerste ervaringen bij pilots in 2021 waren positief.

Kwaliteitsborging voor het bouwen is het bewaken van de kwaliteit van ontwerp en uitvoering van het bouwplan, zodat het eindresultaat aan de voorschriften van het bouwbesluit voldoet. In het huidige stelsel toetst de gemeente bouwplannen vooraf en ziet toe op de uitvoering volgens de verleende vergunning. Onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen dragen partijen in de bouw zelf zorg voor het voldoen aan de voorschriften. Ze doen dat op basis van een instrument voor kwaliteitsborging, toegepast door een onafhankelijke kwaliteitsborger. De kans bestaat dat onze gemeente/ODR het toezicht wel of niet anders moet organiseren op de bouw en de omgevingsveiligheid.

Beleidskaders

1. Regionaal programma werklocaties 2020-2024
2. Verordening blijverslening gemeente Buren
3. Woningprogramma 2020-2030
4. Nota Kostenverhaal 2020
5. Erfgoedverordening 2021
6. Samen Dichtbij
7. Nota Grondbeleid
8. Bouwverordening gemeente Buren 2013
9. Exploitatieverordening gemeente Buren 2005
10. Welstandsnota 2021
11. Meerjaren prestatie afspraken

Risico's

Stikstof
De verscherping van de eisen over stikstofdepositie (de neerslag van stikstof op natuurgebieden) kan ertoe leiden dat ontwikkelingen in onze gemeente niet mogelijk zijn of worden beperkt.

Afhankelijkheid derde partijen
Voor het uitvoeren van ons woonbeleid zijn we onder andere afhankelijk van corporaties voor de bouw van huurwoningen en van ontwikkelende partijen voor de bouw van koopwoningen. Waar het gaat om wonen en zorg zijn we afhankelijk van de bereidheid van zorgpartijen om te investeren in voorzieningen in onze gemeente.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

1.1 Inwoners van nu en in de toekomst zijn in staat om in Buren een passende woning te vinden

We zorgen er voor dat de woningvoorraad in onze gemeente zo veel mogelijk aansluit op de behoefte van onze inwoners. Het gaat daarbij niet alleen om de huidige behoefte, maar ook om de toekomstige behoefte. Naast de nieuwbouw van woningen is ook de bestaande voorraad aan woningen in onze gemeente van belang.

1.2 Ondernemers beoordelen het ondernemersklimaat met minimaal een 7,2 en we behouden een plaats in de top 20 van de MKB vriendelijkste Gelderse gemeente

Wij willen een ondernemende gemeente zijn en ondernemers een goed vestigingsklimaat bieden. De beoordeling van het vestigingsklimaat wordt bepaald door begrip voor ondernemers, bereikbaarheid, omgaan met regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen, veiligheid en klantvriendelijkheid.

1.3 Inwoners en bezoekers beoordelen onze recreatieve mogelijkheden minimaal met een 6

De nota economie is in 2021 door de raad vastgesteld. Eind 2021 is een start gemaakt met de visie recreatie en toerisme. In het tweede kwartaal 2022 leggen we de nota ter besluitvorming aan uw gemeenteraad voor. In 2022 pakken we dan de acties uit deze nota op, waarbij de visie Stad Buren speciale aandacht krijgt. In de burgerpeiling 2023 nemen we de recreatieve mogelijkheden mee om te kijken waar we staan.

1.4 Van alle aanvragers voor een omgevingsvergunning is 85% (zeer) tevreden over de gevolgde procedure

Eén van de prestatieindicatoren die de ODR gebruikt om de dienstverlening te meten is de tevredenheid over het geleverde product of de geleverde dienst. In 2021 is de ODR gestart met een nieuw VTH-systeem: OpenWave. In 2021 is gewerkt aan het implementeren van het klanttevredenheidsonderzoek in Open Wave. De implementatie verliep niet vlekkeloos waardoor er over 2021 geen waardevolle gegevens beschikbaar zijn over de klanttevredenheid. In 2022 wordt verder gewerkt aan het technisch meetbaar maken. Vanaf januari wordt het klanttevredenheidsonderzoek hervat. De eerste resultaten zijn naar verwachting na het eerste trimester beschikbaar zijn. In de zienswijze op de kaderbrief van de ODR hebben we als gemeente aangegeven dat het verbeteren van de dienstverlening een belangrijk aandachtpunt blijft.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Demografische druk			68,20	72	73	73,30	74,20

Toelichting indicator
De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. Dit percentage geeft inzicht in de verhouding van het niet-werkende deel van de bevolking tot het werkende deel van de bevolking.

Toelichting ontwikkeling
De toename van de demografische druk laat zien dat het aantal productieve mensen in onze gemeente afneemt in verhouding tot de niet-productieve mensen. Dat heeft vooral te maken met vergrijzing. De demografische druk voor Nederland is in 2021 70,1%.

Het betreft hier een verplichte indicator. We hebben geen streefcijfers geformuleerd.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Functiemenging			45,60	44	45,10	44,70	43

Toelichting indicator
Functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. De indicator wordt uitgedrukt in een percentage.

Toelichting ontwikkeling
Naar de toekomst toe hebben we geen getallen en ook geen streefgetal. Functiemenging is geen doel op zich, maar geeft wel een indicatie van de verhouding tussen banen en woningen in de gemeente als geheel.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Nieuw gebouwde woningen		2030	23	7,60	21,60	7,20	6,70

Toelichting indicator
Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Toelichting ontwikkeling
In 2021 zijn 79 nieuwbouwwoningen toegevoegd aan het bestand.
Met het huidig aantal woningen (per 1/1/2022) en de doelstelling om tussen 2020 en 2030 1.400 woningen te bouwen is de benodigde streefwaarde per jaar: 12 tot 13

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Vestigingen	159	2024	155,80	168,90	177,90		153

Toelichting indicator
Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar.

Toelichting ontwikkeling
Realisatie 2021 op waar staat je gemeente is nog niet bekend (21/4/2022).

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
MKB vriendelijkste Gelderse gemeente - plaats ranglijst	20		20	20	18		

Toelichting indicator
Elke twee jaar voeren Lexnova en MKB-Nederland het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland uit. Door een kwantitatief onderzoek onder ondernemers worden per gemeente de scores op vier pijlers bepaald. Eén van de pijlers is de tevredenheid van ondernemers. Aan alle ondernemers wordt gevraagd een rapportcijfer (tussen 1 en 10) te geven aan het ondernemersklimaat van de eigen gemeente. Dat klimaat bestaat uit begrip voor ondernemers, bereikbaarheid, omgaan met regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen, veiligheid en klantvriendelijkheid. Dit zijn door de gemeente beïnvloedbare factoren. Gemeenten worden gerangschikt op basis van het gemiddelde cijfer van de ondervraagde ondernemers.

Toelichting ontwikkeling
In 2018 scoorden wij met plaats 20 binnen onze doelstellingen. De resultaten over 2021 zijn nog niet bekend.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
MKB vriendelijkste gemeente - pijler tevredenheid							

Toelichting indicator
Elke twee jaar voeren Lexnova en MKB-Nederland het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland uit. Door kwantitatief onderzoek onder ondernemers worden per gemeente de scores op vier pijlers bepaald. Eén van de pijlers is de tevredenheid van ondernemers. Aan alle ondernemers wordt gevraagd een rapportcijfer (tussen 1 en 10) te geven aan het ondernemersklimaat van de eigen gemeente. Dat klimaat bestaat uit begrip voor ondernemers, bereikbaarheid, omgaan met regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen, veiligheid en klantvriendelijkheid. Dit zijn door de gemeente beïnvloedbare factoren. Gemeenten worden gerangschikt op basis van het gemiddelde cijfer van de ondervraagde ondernemers.

Toelichting ontwikkeling

Wat hebben we gedaan?

1.1.1 Vaststellen woningbouwprogramma

Stand van zaken
Onze raad stelde op 26 januari 2021 het woningprogramma vast. Met het woningprogramma hebben we de kaders gesteld voor de bouw van 1400 woningen in de periode 2020-2030. Wij stellen u voor de activiteit af te sluiten.

1.1.2 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
Eind 2021 ondertekenden we de meerjaren prestatie-afspraken 2022-2026 met de corporaties Thius en KleurrijkWonen, de huurdersvereniging de Vooruitgang en de bewonersraad Tiel/Buren. Een belangrijk onderwerp in deze prestatieafspraken is de bouw van 420 sociale huurwoningen in de periode 2020-2030.

In 2021 groeide de woningvoorraad met 83 woningen (voorlopige cijfers CBS Statline) door:

- 79 nieuwbouw woningen (vooral in de projecten Hooghendijck in Beusichem, Oosterweijden in Maurik en Kroonheuvel in Ommeren);
- 11 overige toevoeging (zoals splitsing van monumenten);
- 5 woningen werden gesloopt;
- 3 overige onttrekkingen;
- 1 administratieve correctie.

Van deze woningen waren er vier in de goedkope koopsector. In Buren is een traject gestart voor sociale huurwoningen.

1.2.1 Vaststellen beleid huisvesting buitenlandse arbeidskrachten

Stand van zaken
We stelden een concept-beleid op voor de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten. Het gaat om buitenlandse arbeidskrachten die werkzaam zijn bij (agrarische) bedrijven in onze gemeente. Ook loopt er een regionaal traject over de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten. We hebben een plan van aanpak opgesteld om die twee trajecten te combineren en de uitkomsten in de vorm van een beleidsvoorstel in april 2022 ter besluitvorming aan te bieden.

1.2.2 Vaststellen Regionaal Economisch Ambitiedocument 2021-2024

Stand van zaken
Met de input vanuit verschillende gemeenten (raad, ambtelijk en bestuurlijk) en vanuit verschillende geledingen uit de speerpuntberaden is het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025 (REA) opgesteld. Ook is het Regionaal Investeringsfonds (RIF) als instrument geëvalueerd. Het concept REA is in september 2021 aangeboden, inclusief voorstel voor doorontwikkeling van het RIF. Het voorstel is om deze bijdrage naar beneden bij te stellen van € 3 naar € 2 per inwoner. Begin 2022 is het REA 2022-2025 door het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland vastgesteld. De omvorming van het RIF naar een Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) is gebaseerd op een bijdrage van € 2 per inwoner bij de zeven betrokken gemeenten.

1.2.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden economie

Stand van zaken
Er zijn verschillende bedrijfsbezoeken georganiseerd, maar vanwege de coronamaatregelen zijn de werkzaamheden voor een groot deel online of via digitale bijeenkomsten geweest. De uitgifte van Doejenburg II is opgepakt en er hebben zich een tiental bedrijven gevestigd op het bedrijventerrein. Met hulp van de klankbordgroep en verschillende bijeenkomsten (intern en extern) is de conceptnota economie opgesteld. Deze is in september 2021 aan u aangeboden. Tegelijkertijd is de regionale economische samenwerking uitgewerkt in het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025. U heeft met dit ambitiedocument ingestemd. We zijn ook betrokken bij de verschillende speerpunten, zoals agribusiness, logistiek & werklocaties en recreatie & toerisme. Er is een aantal nieuwsbrieven

gestuurd met een update over de coronamaatregelen. Na de vaststelling van de nota economie maakten we een begin met het uitvoeringsprogramma. De visie recreatie en toerisme en het concept accountplan zijn opgestart. In het concept accountplan staan een uitwerking van de interne en externe organisatie en de verschillende uitvoeringsactiviteiten.

1.3.1 Vaststellen visie recreatie en toerisme

Stand van zaken
Bij het opstellen van de nota economie, het Regionaal Economisch Ambitiedocument (REA) en de concept omgevingsvisie is het onderwerp recreatie en toerisme besproken. Na vaststelling van de nota economie en het REA worden de doelstellingen en ambities voor recreatie en toerisme vertaald naar een visie recreatie en toerisme gericht op de uitvoering. Daarbij worden ook de samenwerkingsafspraken met Bureau Toerisme meegenomen. In het laatste kwartaal van 2021 is in samenspraak met een klankbord groep van recreatieondernemers dit plan verder uitgewerkt. Door de corona beperkingen is de planning van het opstellen van de visie verschoven naar het laatste kwartaal van 2021 en het eerste halfjaar van 2022, omdat we naast virtuele bijeenkomsten ook een aantal gebiedsbijeenkomsten willen organiseren op verschillende recreatielocaties. Deze staan gepland eind maart en begin april. De visie zal in mei/juni 2022 ter bespreking en besluitvorming worden aangeboden aan de raad. Ook de samenwerking met het laanboompact en het fruitpact hebben we in 2021 verder vormgegeven.

1.3.2 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
Samen met Bureau Toerisme wordt de regio gepromoot en zijn afspraken gemaakt en uitgevoerd om daarbinnen de verschillende locaties, activiteiten en hotspots in onze gemeente mee te nemen. Dit is onderdeel van de samenwerkingsafspraken met de regio en is ook onderdeel van de verschillende projectfiches waar wij binnen de regio in participeren (Regiopromotie, Agrotoerisme, Rivierbeleving). Daarnaast verzorgen we de dienstverlening en advisering richting ondernemers met recreatieaanbod en plannen. Ook zijn er diverse ondersteunende maatregelen voor ondernemers uitgevoerd in het kader van de corona crisis, waaronder tijdelijke gedoogverklaringen overkappingen, terrasuitbreiding en tijdelijke vergunningen. Na vaststelling van het nieuwe Regionaal Economisch Ambitiedocument zijn ook de samenwerkingsafspraken voor 2022 met Bureau Toerisme uitgewerkt. Na vaststelling van de nota economie worden, op basis van het accountplan en de visie recreatie en toerisme die wordt opgesteld, de reguliere werkzaamheden verder opgepakt. Er zijn in 2021 een tiental aanvragen en verzoeken binnen gekomen van ondernemers met plannen voor recreatieve ontwikkelingen.

1.4.1 Invoeren integrale omgevingstafel

Stand van zaken
Door uitstel van de Omgevingswet hebben we ons beperkt tot het instellen en doorontwikkelen van een regiekamer. In de regiekamer bespreken en beoordelen alle disciplines binnen de gemeente ruimtelijke initiatieven.

De ketenpartners zijn nog niet betrokken. Ketenpartners zijn externe partijen, zoals de GGD en de Veiligheidsregio. De ervaringen met de regiekamer zijn eind december geëvalueerd en waar nodig zijn bevindingen verwerkt. De ervaring met de regiekamer is overigens wel positief. Door het grote aantal verzoeken van inwoners en het bedrijfsleven (thema's: wonen, economie en duurzaamheid), de beperkte ambtelijke capaciteit en de politieke ambities is er in 2021 een achterstand ontstaan bij de afhandeling van de initiatieven. Deze achterstand zijn we inmiddels aan het weg werken.

1.4.2 Ontsluiten digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)

Stand van zaken
De regelgeving van de gemeente Buren is ontsloten via het Digitaal stelsel Omgevingswet (https://pre.omgevingswet.overheid.nl/orienteren/). Totdat de Omgevingswet van kracht is, blijft de website https://www.ruimtelijkeplannen.nl de officiële website voor ruimtelijke plannen van de gemeente.

1.4.3 Opstellen heldere protocollen voor complexe procedures

Stand van zaken
Wij hebben het proces voor principeverzoeken ruimtelijke ontwikkeling, bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen met een uitgebreide procedure vastgelegd in een protocol met te doorlopen processtappen.

1.4.4 Vaststellen gemeentedekkend omgevingsplan

Stand van zaken
In 2021 hebben wij een plan van aanpak (routekaart) opgesteld voor het opstellen van het omgevingsplan voor het gehele grondgebied. Dit plan van aanpak is in het najaar 2021 afgerond en door het college vastgesteld. Het omgevingsplan wordt in fasen zowel gebieds- als themagericht ontwikkeld. De ambitie is om eind 2027 een compleet en definitief omgevingsplan te hebben voor de hele gemeente. Wij zijn gestart met een pilot omgevingsplan voor het dorp Ingen en de directe omgeving. Voor het opstellen van het omgevingsplan heeft de gemeenteraad bij de begroting 2022 en verder € 800.000 beschikbaar gesteld. Het budget wordt verspreid over een periode van vier jaar ingezet.

1.4.5 Vaststellen omgevingsvisie

Stand van zaken
We hebben samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan onze omgevingsvisie gewerkt. Najaar 2021 was de concept visie gereed en hebben we inwoners actief benaderd voor een eerste reactie. De concept visie is aangepast naar de ontwerp Omgevingsvisie die door het college is vastgesteld. Vanaf eind oktober lag de ontwerp visie gedurende zes weken ter inzage. Wij hebben ruim honderd zienswijzen ontvangen. Deze worden nu ambtelijk verwerkt en beantwoord. De planning is dat de raad de visie in juni 2022 kan vaststellen.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

BV Recreatiemaatschappij Uit®waarde

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
3.1 Economische ontwikkeling	-185	-132	-139	-102	37
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	90	-11	-11		11
3.4 Economische promotie	139	116	77	193	116
8.1 Ruimtelijke Ordening	-1.228	-1.497	-1.607	-1.225	382
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	-34	-39	-39	79	118
8.3 Wonen en bouwen	-1.859	-1.623	-1.608	-965	643
Totaal Saldo 1. Wonen, werk en recreatie	**-3.077**	**-3.186**	**-3.327**	**-2.021**	**1.307**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen	I	158
Hogere opbrengsten omgevingsvergunning door meer aanvragen in 2021	I/S	639
Minder ingezette externe adviezen bij anderen dan ODR	I	125
Verlaging verliesvoorziening Teisterbant	I	116
Hogere opbrengsten op ruimtelijke plannen	I	53
Hogere opbrengst toeristenbelasting	S	48
Overige verschillen	I/S	168
Totaal		**1.307**

2. Fysieke leefomgeving

Algemeen

Omschrijving
Dit programma omvat de beleidsontwikkeling, inrichting en ontwerp, beheer, onderhoud en exploitatie van onze openbare ruimte, zoals verkeer, milieu, duurzaamheid en afval.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
Een schone, hele, veilige en toekomstbestendige leefomgeving, waar het prettig leven is.

Externe ontwikkelingen
Plagen en ziektes in de ecologische omgeving
Door de verandering van het klimaat komen ziektes en plagen in de openbare ruimte steeds vaker en heviger voor.

Beleidskaders
1. Klimaatvisie Buren
2. Regionale Energie Strategie
3. Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit
4. Beleidskaders zon, wind en laadpalen
5. Integraal overzicht beheerplannen
6. Artistieke objecten
7. Actualisatie meerjaren onderhoudsplan
8. Begraafplaatsenbeleid
9. Actualisatie Speeltuinenbeleid
10. Startnotitie Omgevingswet
11. Startnotitie Duurzaamheid
12. Algemene verordening ondergrondse infrastructuren
13. Revolverend fonds energiebesparende maatregelen voor verenigingen en stichtingen 2015 - 2024
14. Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Buren
15. VAB beleid 2017
16. Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Buren
17. Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Buren
18. Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Buren

Risico's

Realisatie duurzaamheid
- Kosten en dekking
  Het is deels nog niet helder wat de benodigde beleidsontwikkeling is, hoeveel dat vraagt aan middelen en hoe die gedekt gaan worden vanuit de rijksbijdrage.
- Inzet en bemensing
  De opgave vraagt inzet en technische kennis en de vraag is of die binnen of buiten de gemeente tijdig beschikbaar is. Veel gemeenten hebben die inzet namelijk te zijner tijd nodig.
- De realisatie van de duurzaamheidsopgave staat of valt met lokale betrokkenheid.
  Die lokale betrokkenheid van inwoners, ondernemers en organisaties is niet vanzelfsprekend en vraagt aandacht.

Aanschaf grondstoffen
De prijzen van grondstoffen, vooral van olie, veranderen constant. Hierdoor ontstaat het risico van kostenstijgingen.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

2.1 Inwoners waarderen het beheer en onderhoud van onze openbare ruimte met minimaal een 6

Op basis van de door u beschikbaar gestelde middelen denken wij dat een score van een 6,0 haalbaar is. Deze indicator is gebaseerd op verschillende scores uit de Burgerpeiling. Dit zijn:

- Perken en plantsoenen zijn goed onderhouden
- Straten, paden en trottoirs zijn goed begaanbaar
- Weinig tot geen dingen kapot in de buurt
- Buurt is schoon

In 2019 scoorden wij hiervoor qua tevredenheid respectievelijk 49%, 61%, 78% en 66%. Met deze gegevens denken wij dat een 6,0 realistisch is.

2.2 Inwoners beoordelen de verkeersveiligheid minimaal met een 6

Wij willen ons nadrukkelijk richten op de verkeersveiligheid in onze gemeente. Wij streven in dit kader naar een minimale waardering van de verkeersveiligheid door onze inwoners met een 6.

2.3 In 2050 zijn wij energieneutraal, klimaatbestendig en circulair

In 2050 zijn wij een duurzame gemeente zonder gebruik van fossiele brandstoffen, met een circulaire economie en kunnen wij de klimaatveranderingen (hitte, droogte etc.) opvangen.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Hernieuwbare elektriciteit	80	2030	52	45,70	51		52
Toelichting indicator Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. De hernieuwbare elektriciteit wordt uitgedrukt in een percentage van de totale elektriciteit.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2020 en 2021 waren bij afronding van deze jaarrekening nog niet beschikbaar.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Omvang huishoudelijk restafval	14	2024	196,60	118,50	90,80		14
Toelichting indicator Het aantal kilogram huishoudelijk afval per inwoner.							
Toelichting ontwikkeling Cijfers 2021 op waar staat je gemeente nog niet bekend (22-04-2022) Uit de jaarstukken 2021 van de Avri: Verdere daling aanbod restafval. 100 kg in 2019, 82 kg in 2020, 79 kg in 2021.							

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Verkeersonveilige situaties	40				56		
Toelichting indicator Als onderdeel van de Burgerpeiling vragen wij inwoners hoe vaak zij in verkeersonveilige situaties verkeren. Het percentage in deze indicator geeft aan welk deel van de respondenten bij deze vraag soms of vaak antwoordden.							
Toelichting ontwikkeling Over 2021 is geen burgerpeiling uitgevoerd. De beoordeling van onze inwoners in 2020 gaf aan dat 50% zich soms of vaak onveilig voelt in het verkeer. In 2019 was dit nog 56%. Dit is een percentage dat wij natuurlijk graag omlaag brengen. Onze invloed hierop is echter beperkt. Enerzijds blijkt dat de meeste ongevallen en onveilige situaties zich voordoen op de provinciale weg en anderzijds is het gevoel afhankelijk van incidenten die wij niet (altijd) kunnen beïnvloeden. Binnen onze mogelijkheden en rekening houdend met de beschikbare budgetten streven wij wel naar een afname van dit percentage. Concrete activiteiten, anders dan onze reguliere werkzaamheden, hebben wij in 2021 niet gedaan.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Waarderingscijfer onderhoud buurt	6						
Toelichting indicator Vanaf 2021 wordt er in de Burgerpeiling gevraagd om een rapportcijfer voor het onderhoud van de buurt.							
Toelichting ontwikkeling							

Wat hebben we gedaan?

2.1.1 Verduurzamen openbare ruimte

Stand van zaken

- In onze beheerplannen legden wij de verbinding met onze strategische opgave duurzaamheid. De beheerplannen zijn sinds 2021 het kader voor de uitvoeringsplannen.
- In onze uitvoeringsplannen zijn duurzame oplossingen opgenomen die passen binnen het budget. Een voorbeeld hiervan is het toepassen van laag temperatuur asfalt, de rijstvlies verkeersborden en het toepassen van roestvast stalen pompgemalen. Ook gingen we aan de slag met het omvormen van traditionele armaturen naar LED verlichting.
- In 2021 is er een slag gemaakt in het duurzaam vegen en bestrijden van ongewenste kruiden op verhardingen. Specifiek gaat het om de uitvoering van de IBOR-taken.

2.1.2 Vertalen landschapsontwikkelingsplan naar omgevingsvisie

Stand van zaken

- Samen met onze regiogemeenten van Rivierenland zijn we in 2021 gestart met een regionaal project versterken landschap en biodiversiteit. Het resultaat van het project is dat de deelnemende gemeenten hun biodiversiteitsplannen met elkaar hebben afgestemd vanuit een regionale overkoepelende visie op landschap, biodiversiteit en ruimtelijke adaptatie. Dit is inclusief een regionaal uitvoeringsprogramma.
- Met een cofinanciering vanuit de regiodeal konden de deelnemende gemeenten inzetten op de biodiversiteitsplannen, het herijken van hun landschapsbeleid in voorbereiding op de nieuwe omgevingsvisie en –plannen, het afstemmen en van elkaar leren en investeren in het opbouwen van een netwerk.
- Zo ontstaat er meer samenhang in het landschap in de regio en kunnen we meer impact maken op de uitvoering van onze biodiversiteitsplannen en landschapsuitvoeringsprogramma's.

2.1.4 Vaststellen nota dierenwelzijn

Stand van zaken

- In het coalitieakkoord is opgenomen om een dierenwelzijnsnota op te stellen. Er was in 2021 geen formatie en geen budget beschikbaar om de nota te schrijven en structureel uit te gaan voeren. Er wordt in deze bestuursperiode geen dierenwelzijnsnota meer opgesteld.

2.1.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden openbare ruimte

Stand van zaken

- Om in vijf jaar in te lopen op de achterstanden in het groen, is hiervoor in 2021 een financiële voorziening aangelegd. Ook wordt in 2022 gewerkt aan een plan voor een structurele vervanging van het groen, wanneer de bestaande achterstanden zijn weggewerkt. Dit met het oog op het verkrijgen van structureel budget (vanaf 2025/2026) om hier verder invulling aan te geven.
- Voor het inlopen van de achterstanden is een werkaanpak beoogd. Deze moet nog worden omgezet naar een concreet uitvoeringsplan. Door verschuiving van prioriteiten is hiermee enkel een start gemaakt. Een van deze prioriteiten was het ombuigingstraject ZBB.
- Zonder afgerond uitvoeringsplan en duidelijke planning is er geen noodzaak geweest om een projectleider voor het uitvoeringsprogramma aan te trekken. Dit gebeurt zodra het geheel van het uitvoeringsplan duidelijk vorm krijgt. Dit betekent dat in 2021 een aanzet is gemaakt voor dit project. Dit wordt in 2022 verder uitgewerkt. Ook wordt in 2022 gestart met het uitvoeren van de vervangingsopgave.
- Voor de te funderen wegen is er in 2021 een aanbesteding geweest. In 2021 zijn de werkzaamheden voorbereid. Naar verwachting vindt de uitvoering plaats in 2022.

2.2.1 Vaststellen nieuw gemeentelijk verkeer- en vervoersplan

Stand van zaken
We hebben inwoners gevraagd om hun mening te geven over het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (hierna GVVP). Dit deden we via:

- de online tool e-spraak;
- de verkeerstafels bij de kernenronde voor de Omgevingsvisie en de Mobiliteitsvisie; en
- een digitale bijeenkomst voor stakeholders (doelgroepen).

Van de reacties is een notitie gemaakt. In de notitie ‘e-spraak resultaten Buren’ staat een overzicht waarin alle (723) ingediende reacties staan, inclusief het antwoord van de gemeente. Deze input hebben we verwerkt in het ontwerp GVVP. Het GVVP bestaat uit een Mobiliteitsvisie en een uitvoeringsprogramma. Vanaf 5 januari tot 16 februari 2022 lag het ontwerp GVVP ter inzage. Er zijn 19 zienswijzen ingediend, die nu in behandeling zijn. Het GVVP komt in september 2022 naar de gemeenteraad.

2.2.2 Realiseren uitvoeringsplan mobiliteit regio 2019-2022

Stand van zaken
In het regionale uitvoeringsplan mobiliteit 2019-2022 zijn acht opgaven uitgewerkt in acties. Hiermee zetten wij in op robuuste, duurzame en slimme oplossingen (hoofdwegennetwerk als een robuust fietsnetwerk). De uitvoering van de acties wordt gefinancierd uit het mobiliteitsfonds. Elke gemeente draagt hieraan jaarlijks € 1 per inwoner bij voor de periode 2019-2022. Wij investeren gezamenlijk in een betere doorstroming via het MIRT A2 Deil-Vught, verbeteren verkeersveiligheid op de A15 Deil-Ochten en duurzame en slimme oplossingen voor een betere bereikbaarheid. Voor de A15 zetten wij ons lobby traject voort om de aandacht te blijven vragen voor het capaciteitsprobleem op het traject Deil-Ochten. Daarnaast hebben we het project Rijnbrug besproken in de regio.

2.3.4 Vaststellen Warmtevisie

Stand van zaken
Hiermee voldeden we als gemeente aan de verplichting om in 2021 een warmtevisie vast te stellen. Deze visie loopt tot 2024. Het is een nieuwe dynamische ontwikkeling en daarom is het nog niet mogelijk om SMART-doelen te formuleren. Ook staat participatie in deze verandering centraal en daarmee is de uitkomst hierbij niet vooraf te bepalen. Wel maakten we een aanpak voor de eerste kernen en het buitengebied om samen met inwoners de mogelijkheden te bekijken om van het gas af te gaan. Daarbij hoort ook het plan: ‘isoleren, besparen en meer’. Dit als eerste stappen naar een fossielvrij Burens warmtegebruik in 2050.

Via het gemeentefonds decembercirculaire 2019 ontvingen we eind 2019 budget voor de warmtetransitie: € 202.000. We gaven die middelen in 2021 deels uit. Ook werden ze voor een deel bij de Burap overgeheveld voor incidentele uitgaven uit het door uw raad eind 2021 vastgestelde warmteplan 2022. Hiermee maken we de verdere ontwikkeling en uitvoering van de warmteaanpak mogelijk. Bijvoorbeeld door het faciliteren van de eerste warmteprojecten.

2.3.2 Vaststellen beleidsplan circulaire economie

Stand van zaken
Zoals aangegeven, is in 2021 bij de begroting van 2022 extra personele formatie beschikbaar gesteld en kan in 2022 het beleidsplan circulaire economie opgesteld worden.

2.3.3 Uitvoeren Energietransitie

Stand van zaken
De beschikbare ruimte voor initiatieven met zonne-energie:

- 20 ha voor grootschalige initiatieven (groter dan 10 ha per initiatief) in het zoekgebied A15-Oost.
- 10 ha zon in plaats van windmolens. Dit wordt toegevoegd aan het zoekgebied A15-Oost.

Voor de grootschalige ontwikkeling van zonne-energie is zo 30 ha beschikbaar. Daarvoor ligt inmiddels ook een aanvraag.
Verder is er 25 ha beschikbaar voor lokale, innovatieve zonprojecten. Dit zijn projecten die niet groter

zijn dan 10 ha per project. Hierbij is al goedkeuring verleend aan het plan Molenkampen (8 ha). Ook een andere initiatief is (begin 2022) ambtelijk in behandeling. Deze aanvraag bevat al een groot gedeelte van onze beschikbare ha's. We onderzoeken of een combinatie gemaakt kan worden, zodat deze aanvraag doorgang kan vinden.

Verder is richting RES2.0 gestart met regionaal of lokaal onderzoek naar de mogelijkheden wat betreft: zon op grote daken, het Amsterdam-Rijnkanaal en de transport corridor A15/Betuwelijn, waterkracht en opslag.
Begin 2022 leggen we een voorstel voor aan uw raad over een pilot kleine windmolens. Ook starten we met de oprichting van een omgevingsfonds voor duurzame energie.

Bij de jaarrekening doen we ook een overhevelingsvoorstel van resterende middelen over 2021.

2.3.1 Opstellen lokaal realisatieplan Regionale Klimaat Adaptatie Strategie

Stand van zaken
De RAS is als gepland vastgesteld en we werken nu aan onder andere een lokaal uitvoeringsplan, onderverdeeld in verschillende thema's: wonen, natuur, gezondheid, openbare ruimte, recreatie en economie. Communicatie en participatie naar en van inwoners is ook een los onderdeel waar we projecten voor opzetten. Bij de jaarrekening doen we ook een overhevelingsvoorstel van resterende middelen over 2021. Voor een eerste bijdrage aan de benodigde cofinanciering van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) 2021-2027 uit het LAS-voorstel. Voor Buren is € 325.000 aan DPRA-gelden beschikbaar, maar dat vraagt een cofinanciering van 66%. Het gaat dus om € 750.000 voor de jaren 2022 t/m 2027.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

Avri
Omgevingsdienst Rivierenland
Regio Rivierenland

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
2.1 Verkeer en vervoer	-3.731	-4.463	-4.502	-4.480	23
2.2 Parkeren		-22	-22	-22	
2.5 Openbaar vervoer	11	-6	7	7	
5.7 Openb.groen en (openlucht) recreatie	-2.421	-2.036	-2.050	-1.822	228
7.2 Riolering	290	402	402	336	-66
7.3 Afval	-119	352	552	590	38
7.4 Milieu(beheer)	-242	-586	-616	-338	278
7.5 Begraafplaatsen	6	-58	-58	37	95
Totaal Saldo 2. Fysieke leefomgeving	**-6.206**	**-6.417**	**-6.287**	**-5.691**	**596**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen	I	245
Duurzaamheid	I	125
Gas- en elektriciteitsverbruik openbare verlichting	I	104
Openbare groenvoorziening (voordeel op uitvoering (€ 148k) en nadeel door stormschade (€ 85k))	I	63
Voordeel op de exploitatie van begraafplaatsen t.o.v. begroting	I	95
Lagere legesopbrengsten nutsvoorzieningen (minder glasvezelprojecten dan begroot)	I	-64
Diverse voor- en nadelen op afvalverwijdering en verwerking (voordeel op afrekening 2020 € 197k, nadelen op kosten afvalverwijdering en verwerking 2021 (€ 127k) en afrekening PMD 2020 (€ 41k))	I	29
Nadeel op kostentoerekening riolering door minder bestede uren.	I	-49
Overige verschillen	I/S	48
Totaal		**596**

3. Sociaal domein

Algemeen

Omschrijving
Het sociaal domein bestaat uit de beleidsvelden Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), jeugd en participatie.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
Wij willen de kansen en mogelijkheden van onze inwoners vergroten.

Externe ontwikkelingen

Vernieuwingen jeugdstelsel
Het rapport ‘Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd’ heeft geleid tot het voornemen om het jeugdstelsel te vernieuwen. In verschillende kamerbrieven zijn voorstellen gedaan om de organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering te verbeteren. De VNG heeft daarop het initiatief genomen tot het opstellen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Het doel van de norm is dat gemeenten hun onderlinge samenwerking verstevigen bij het bieden van passende hulp aan kinderen. Hierbij gaat het onder meer om borging van specialistische (zorg)functies en de transformatie van het zorglandschap naar ‘zo thuis mogelijk'. Alle gemeenten hebben hiermee ingestemd. Het komende jaar gebruiken we om de norm te vertalen naar de(boven) regionale en lokale context. Voor de korte termijn is er afgesproken dat iedere jeugdzorgregio in samenwerking met de gecertificeerde Instellingen met een verbeteragenda komt om knelpunten weg te nemen. In 2021 wordt samen met de zeven Gelderse regio’s hieraan gewerkt.

Beschermd wonen
Vanaf 2015 is Beschermd wonen een gemeentelijke taak, bedoeld voor mensen die door psychische problemen 24 uurs zorg of nabijheid nodig hebben. De gemeente Nijmegen beschikt als centrumgemeente over de financiële middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Vanaf 2022 wordt iedere gemeente zelf verantwoordelijk voor Beschermd wonen en krijgt daar een budget voor. Het gaat om een ingroeipad van 10 jaar dat past bij het uitgangspunt dat elke gemeente verantwoordelijkheid draagt voor het ondersteunen van kwetsbare inwoners met behulp van hun eigen netwerk in de eigen omgeving. Met alle gemeenten in Gelderland-Zuid wordt gewerkt aan het opstellen van een regioplan. Met behulp van dit regioplan wordt overeenstemming bereikt over:

- Spreiding van voorzieningen;
- Inrichting lokaal versus regionaal;
- Verdeling van de kosten;
- Samenwerkingsvorm.

Participatie
Het percentage inwoners met een bijstandsuitkering in onze gemeente is relatief (heel) laag. We verwachten dat als gevolg van de coronacrisis dat percentage de komende jaren stijgt, maar nog steeds (veel) lager ligt dan (landelijk) gemiddelde.

Wet inburgering
Op 1 juli 2021 zou de nieuwe Wet inburgering ingaan. Deze Wet werd uitgesteld naar 1 januari 2022. In het nieuwe stelsel krijgen gemeenten de regie over de inburgering. Nieuwkomers worden hiermee vanaf het eerste moment intensief begeleid. Het doel is dat zij zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren en kunnen meedoen in de samenleving, het liefst via betaald werk. Gemeenten worden verantwoordelijk voor deze nieuwe taak.

Vroegsignalering
In 2021 is de gemeente via een wijziging in de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening verplicht om te doen aan vroegsignalering van schulden bij inwoners. Door middel van het ophalen van betalingsachterstanden bij twee of meerdere partijen kunnen schulden vroeg worden opgespoord. Het hebben van schulden kan verstrekkende gevolgen hebben voor de inwoners die hier mee te maken krijgen. Inwoners zijn gebaat bij het voorkomen van het verergeren van schulden.

Beleidskaders

1. Verordening Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen
2. Verordening cliëntenparticipatie werk en inkomen gemeente Buren
3. Verordening verrekening boete bij herhaald misbruik sociale zekerheid gemeente
4. Verordening handhaving Participatiewet, Bbz, Ioaw en Ioaz gemeente Buren
5. Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Buren
6. Verordening individuele studietoeslag gemeente Buren
7. Verordening tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten gemeente Buren
8. Verordening tegenprestatie Participatiewet, Ioaw en Ioaz gemeente Buren
9. Verordening afstemming Participatiewet, Bbz, Ioaw en Ioaz gemeente Buren
10. Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Buren 2016-2020
11. Verordening cliëntenparticipatie Wsw gemeente Buren
12. Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Buren
13. Verordening participatieregeling minima gemeente Buren
14. Verordening re-integratie Participatiewet, Ioaw en Ioaz gemeente Buren
15. Beleidsplan Schuldhulpverlening 2020–2024 gemeente Buren
16. Beleidsplan Wmo/Jeugd "samen voor kwaliteit" 2017-2020
17. Burense visie op het kind
18. Verordening wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Buren
19. Verordening jeugdhulp gemeente Buren
20. Notitie Ruimte voor sociaal werk 2018-2020

Risico's

Gemeenten lopen risico’s voor de uitgaven binnen het sociaal domein. Met name de uitgaven van de Jeugdzorg zijn hoger dan de vergoeding die wij daarvoor ontvangen via de rijksbijdrage. Het risico is in 2021 verlaagd door een tussentijdse ophoging van het budget voor Jeugd met € 3 miljoen en voor WMO met € 1 miljoen.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

3.1 Waardering van onze inwoners voor de goede en passende ondersteuning om ze deel te laten nemen aan de maatschappij

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Banen	450	2030	493,90	482,10	509,60		415

Toelichting indicator
Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 74 jaar. Onder baan wordt een vervulde positie verstaan, dit kunnen zowel fulltimers, parttimer als uitzendkrachten zijn.

Toelichting ontwikkeling
Het aantal banen is in 2020 iets gedaald, vermoedelijk door corona. De gegevens voor 2021 zijn nog niet bekend, maar hier verwachten we ook een kleine daling. We verwachten dat op termijn het aantal banen weer zal toenemen. Onze invloed op dit terrein is overigens beperkt. De enige directe invloed betreft de werkgelegenheid die wij als werkgever bieden. Indirecte invloed hebben wij op het gebied van beleid voor economie, ondernemers en het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Cliënten met maatwerkarrangementen Wmo	400	2024		230	350	400	370

Toelichting indicator
Het aantal cliënten met maatwerkarrangementen Wmo per 10.000 inwoners. Een maatwerkarrangement is ondersteuning binnen het kader van de Wmo 2015 geleverd in de vorm van een product of dienst die is afgestemd op de wensen, persoonskenmerken, mogelijkheden en behoeften van een individu.

Toelichting ontwikkeling
Op de lange termijn verwachten we door de vergrijzing en langer thuis blijven wonen een hoger aantal cliënten met maatwerkarrangementen Wmo. In 2021 zien we een lichte daling.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Jongeren met een delict voor de rechter	1	2024	1	1	1		1

Toelichting indicator
Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Toelichting ontwikkeling
Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen, is in Buren vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Vergeleken met gemeenten binnen onze regio zijn er geen bijzonderheden. Er is binnen onze gemeente wel een toename zichtbaar in het aantal verwijzingen naar Halt. Hierdoor zou mogelijk een stijging te verwachten kunnen zijn voor het aantal jongeren dat met een delict voor de rechter verschijnt. Om een stijging te voorkomen wordt hier vanuit zorg en veiligheid samen met jongerenwerk aandacht aan besteed.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Jongeren met jeugdbescherming	1	2024		0,80	1		1

Toelichting indicator
Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Toelichting ontwikkeling
Het aantal jeugdigen met een beschermingsmaatregel is bij ons het afgelopen jaar gestegen (van 1 naar 1,3%) en is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Vanwege het beperkte aantal inwoners binnen onze gemeente kan een enkele casus al voor dit verschil zorgen. We verwachten dat de ontwikkelen binnen onze gemeente de landelijke ontwikkelingen zullen volgen. We zetten in op preventie. Door integraal samen te werken rondom gezinnen waar zorgen toenemen. Met de samenwerkende partners zetten wij ons in op voorkoming van de inzet van een beschermingsmaatregel of het zo spoedig mogelijk weer opheffen van een beschermingsmaatregel.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Jongeren met jeugdhulp	9	2024		9,70	11,10		10

Toelichting indicator
Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Toelichting ontwikkeling
Het aantal jeugdigen met jeugdhulp is in onze gemeente iets lager dan het landelijk gemiddelde en ook iets lager dan het gemiddelde binnen Gelderland. We willen dit behouden en inzetten op een verlaging van het aantal jeugdigen met jeugdhulp.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Jongeren met jeugdreclassering	0,50	2024		0,30			0,50

Toelichting indicator
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Toelichting ontwikkeling
Het aantal jeugdigen met jeugdreclassering is binnen onze gemeente al jaren zeer laag en in aantallen gelijk. Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen te melden. De verwachting is dat dit percentage tussen de 0 en 1% zal blijven.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Kinderen in een uitkeringsgezin			2	3	3		3

Toelichting indicator
Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen ten opzichte van alle kinderen tot 18 jaar.

Toelichting ontwikkeling
Het percentage kinderen in uitkeringsgezinnen is binnen onze gemeente structureel lager dan het landelijke en regionale percentage. Binnen Gelderland is het percentage al jaren 5%, binnen onze gemeente is dit al jaren stabiel op 3%.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Lopende re-integratievoorzieningen	125	2024		70,40	81,90		121

Toelichting indicator
Deze indicator toont het aantal inwoners dat gebruik maakt van een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 65 jaar. Een re-integratieprogramma is een voorziening die door een gemeente wordt ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat de cliënt een directe belemmering heeft die toetreding tot de arbeidsmarkt verhinderd. De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is.

Toelichting ontwikkeling
Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering in onze gemeente is relatief laag. We zien wel een lichte stijging, vermoedelijk door corona. Hierdoor groeide het aantal voorzieningen dat we moeten inzetten om inwoners te laten toetreden tot de arbeidsmarkt. In 2021 zien we echter weer een daling van het aantal uitkeringen. We verwachten daarom dat het aantal re-integratievoorzieningen ook af zal nemen. Deze gegevens zijn echter nu nog niet bekend.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Netto arbeidsparticipatie	70	2030	66,50	67,70	69,90		68,70

Toelichting indicator
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de gehele beroepsbevolking. Des te hoger het percentage, des te hoger is de omvang van de werkzame beroepsbevolking.

Toelichting ontwikkeling
De netto arbeidsparticipatie is al jaren stabiel in onze gemeente. Deze ligt hoger dan het gemiddelde van de provincie. Ondanks corona is deze zelfs iets gestegen in 2020. De gegevens van 2021 zijn nog niet bekend.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Personen met een bijstandsuitkering				143,60	109,20	112,90	136

Toelichting indicator
Het aantal personen dat een uitkering ontvangt in het kader van de bijstandswet of bijstandsgerelateerde wet per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder.

Toelichting ontwikkeling
Het percentage inwoners met een bijstandsuitkering in onze gemeente is relatief (heel) laag. In Nederland hebben ca. 29 op de 1000 inwoners een bijstandsuitkering. In Buren zijn dat ca. 10 op de 1000 inwoners. Als gevolg van de coronacrisis zie we een stijging van het aantal bijstandsuitkeringen in 2020. In 2021 is dit echter weer afgenomen tot het oude niveau.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Werkloze jongeren	1	2030	1	1	1		1,20
Toelichting indicator Het aantal werkloze jongeren (16-22 jaar) ten opzichte van alle jongeren (16-22 jaar) uitgedrukt in een percentage.							
Toelichting ontwikkeling In Nederland bedraagt het aantal werkloze jongeren 2%. In Buren is dit al jaren 1%.							

Wat hebben we gedaan?

3.1.1 Vaststellen integraal beleidsplan sociaal domein

Stand van zaken
In 2021 hebben wij gewerkt aan een programmaplan transformatie sociaal domein dat gericht is op kostenbesparing. We leggen dit programmaplan aan u voor in 2022. Het ontwikkelen van kostenbesparende maatregelen had de hoogste prioriteit, waardoor er geen ruimte was om een integraal beleidsplan te ontwikkelen.

3.1.2 Implementeren uitvoeringsplan

Stand van zaken
We zijn gestart met sociale kernteams. De maatschappelijke partners werken hierin nauw samen. De keten van zorg en veiligheid wordt intensief betrokken. Ook de kernregisseurs zijn actief in sociale kernteams. Hierdoor ontstaat een sluitend netwerk rondom de inwoner. We dragen daarmee bij aan preventie en vroegsignalering. We voorkomen regelmatig zorg en incidenten. De consulenten van de gemeente, de uitvoering sociaal domein, werken nu integraal in één 'sociaal team'. We hebben daarnaast de toegang geprofessionaliseerd. Onze toegang werkt nauw samen met het voorliggend veld. Dit werkt kostenbesparend omdat we de inzet van dure ondersteuning regelmatig kunnen voorkomen. Dit is mede mogelijk doordat medewerkers in 2021 zijn getraind om te werken met de methode 'de omgekeerde toets'. We bereiken hiermee dat niet meer de specifieke vraag van inwoners naar ondersteuning centraal staat, maar het 'effect' dat de inwoner met het stellen van de 'vraag' wil bereiken. Door dit effect centraal te stellen, kunnen we beter aansluiten bij de behoefte van inwoners. Ook draagt dit bij aan een betere ondersteuning van de inwoner en aan kostenbesparing.

3.1.3 Ontwikkelen sturingsinformatie

Stand van zaken
We hebben in het kader van het project van het ombuigingstraject onze sturingsinformatie verbeterd. Daarbij hebben we gebruikgemaakt van het rekenkameronderzoek en een monitor sociaal domein tot stand gebracht. De monitor is besproken in de werkgroep sociaal domein en de werkgroep stemt in met deze monitor. We monitoren zowel op financiële doelen als op beleidsdoelen, die onderdeel zijn van de visie kansen pakken.

3.1.4 Uitvoeren preventieplan

Stand van zaken
U heeft het preventieplan vastgesteld. Dit plan is in overleg met partners tot stand gekomen. In 2022 geven wij uitvoering aan het plan.

3.1.5 Realiseren nieuw aanbod Burense visie op kind

Stand van zaken
Het budget hiervoor is aangewend voor invoering van het JOGG (gezonde jeugd, gezonde toekomst). Bij de tweede Bestuursrapportage in 2021 is dan ook voorgesteld om deze taak voor 2022 uit de begroting te halen.

3.1.6 Leveren bijdrage aan het verder verbeteren (inkoop) van de DVO Jeugd/Wmo

Stand van zaken
De dienstverleningsovereenkomst Jeugd/Wmo (DVO) is verlengd tot 1 januari 2023. Verder is de regionale inkoopstrategie voor Wmo en Jeugd vastgesteld. Deze inkoopstrategie bevat de doelen en uitgangspunten voor de inkoop van ondersteuning.

3.1.7 Actualiseren verordening Jeugd/Wmo

Stand van zaken
We wilden in 2021 een integrale verordening Jeugd/Wmo opstellen. Deze doelstelling is niet gehaald. Door het ombuigingstraject was de focus binnen het sociaal domein gericht op het ontwikkelen van een uitvoeringsplan voor de gehele transformatie van het sociaal domein en de kostenbesparing die dat moet opleveren. Hierdoor is een integrale verordening niet gerealiseerd. De verordening staat nu gepland voor het vierde kwartaal van 2022.

3.1.8 Invoeren Wet inburgering

Stand van zaken
Op 1 juli 2021 zou de nieuwe Wet inburgering ingaan. Deze Wet werd uitgesteld naar 1 januari 2022. Door deze wet krijgen gemeenten de regie over de inburgering. Nieuwkomers worden dan vanaf het eerste moment intensief begeleid. Zij moeten zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren en kunnen meedoen in de samenleving, het liefst via betaald werk. We willen de nieuwe wet én kwalitatief goed én betaalbaar uitvoeren. Daarom besloten alle gemeenten in regio Rivierenland om de Wet inburgering samen regionaal te gaan uitvoeren. Daarvoor hebben alle gemeenten inmiddels een Dienstverleningsovereenkomst afgesloten met Regio Rivierenland. Ook alle regionale aanbestedingen voor de inkoop van de inburgeringsvoorzieningen zijn afgerond.

3.1.9 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken

- In 2021 heeft een evaluatie van de pilot Praktijkondersteuner Huisarts (POH) Jeugd GGZ plaatsgevonden. In december is besloten deze functie structureel in te zetten. Afgelopen jaar heeft er regelmatig overleg plaats gevonden met de huisartsen en POH's. Dit heeft de samenwerking verstevigd en geleid tot een verbeterde afstemming met de POH's over verwijzingen naar jeugdzorg. Ook hebben verschillende accountgesprekken met aanbieders van jeugdzorg bijgedragen aan een betere inzet van jeugdzorg.
- Vanuit de regionale werkgroep 'volumebeheersing jeugd-GGZ' is er onder andere ingezet op normaliseren. In samenwerking met Karakter en de GGD heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden met alle toegangsteams van 6 gemeenten van Rivierenland. Hierbij is aandacht besteed aan 'normaliseren in de praktijk' en is met elkaar kennis en ervaring gedeeld.
- Voor de uitwerking van het actieplan 'Kansrijke Start' heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden waarbij we professionals uit het zorgdomein (huisartsen, jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen, verloskundige, kraamzorg) en sociaal domein hebben samengebracht. Hierbij is kennis en ervaring gedeeld, is het netwerk van professionals verstrekt en is gezamenlijk gewerkt aan een plan om meer jonge kinderen binnen onze gemeente een Kansrijke Start te bieden.
- In 2021 is verder de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming opgesteld. Het doel is om kinderen en jeugdigen beter te beschermen. Er is gewerkt aan een verbeterde samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen door voorafgaand aan bijvoorbeeld een Onder Toezichtstelling (OTS) samen te kijken naar zorg die moet worden ingezet. Er is gestart met een eenduidige werkwijze in de samenwerking met de beschermingstafel, de Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis om zo te bereiken dat jeugdigen veilig en gezond opgroeien.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

GGD Gelderland-Zuid
Werkzaak

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.754	-1.874	-2.052	-1.914	137
6.2 Wijkteams	-968	-561	-561	-555	6
6.3 Inkomensregelingen	376	-907	-521	-550	-29
6.4 Begeleide participatie	-2.549	-2.516	-2.079	-2.109	-30
6.5 Arbeidsparticipatie	-378	-420	-420	-342	78
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-610	-679	-1.163	-1.151	13
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-2.873	-2.597	-3.096	-3.558	-461
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-7.798	-5.610	-8.482	-8.131	351
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-259	-440	-490	-392	98
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-564	-430	-545	-509	37
7.1 Volksgezondheid	-1.151	-1.331	-1.331	-1.225	106
Totaal Saldo 3. Sociaal domein	**-18.526**	**-17.365**	**-20.740**	**-20.436**	**305**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen	I	273
Gecontracteerde zorg Jeugd: de groei van het aantal aanvragen was minder hoog dan verwacht.	I	355
Gecontracteerde zorg Wmo: de groei van het aantal aanvragen was hoger dan verwacht, met name voor huishoudelijke ondersteuning.	I	-275
Eigen bijdrage maatwerk voorzieningen	I	-92
Algemene (jeugd)gezondheidszorg: minder kosten GGD en overige subsidies door verschuiving over jaren	I	92
Extra kosten DVO Regio Rivierenland (jeugd en wmo)	I	-41
Voordeel op uitvoering TOZO: de vergoeding van het Rijk is hoger dan de uitvoeringskosten van onze gemeente.	I	43
Veilig thuis: minder kosten GGD.	I	33
Voordeel op activering en re-integratie door minder inzet voor werkzoekenden	S	30
Overige verschillen	I	-113
Totaal		**305**

4. Sport, cultuur en onderwijs

Algemeen

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, het accommodatiebeleid, leesstimulering en onderwijs.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
We willen een gemeente zijn waar inwoners voldoende mogelijkheden hebben om:
- kwalitatief goed onderwijs te volgen;
- te sporten en te bewegen;
- culturele activiteiten te waarborgen.

Externe ontwikkelingen

Sport en gezondheid
Het Rijk stelt tot en met 2022 budget beschikbaar voor het stimuleren van sport en bewegen. Dat moet leiden tot het verbeteren van de gezondheidssituatie van onze inwoners.

Laaggeletterdheid en taalachterstanden
Op landelijk en regionaal niveau zijn er allerlei ontwikkelingen gaande op het gebied van leesstimulering en laaggeletterdheid, waar onze gemeente mee te maken heeft. Zo heeft het Rijk recentelijk een landelijke Vervolgaanpak laaggeletterdheid 2020-2024 Tel mee met Taal gepresenteerd. De gemeente Tiel vertaalt, namens de hele regio, de landelijke aanpak laaggeletterdheid door in een regionaal Actieplan Laaggeletterdheid 2020-2024.

Samenwerken onderwijs en zorg
Zowel landelijk als regionaal zijn er veel projecten ingezet om de verbinding tussen onderwijs en zorg te verbeteren. Bijvoorbeeld het regionale transformatiefonds. In het kader van preventie en het vroegtijdig opvangen van signalen om zwaardere (jeugd)zorg op later moment te voorkomen zal een verbetering van de samenwerking tussen onderwijs en zorg de komende jaren een belangrijk onderwerp op de agenda binnen de regio zijn, maar ook binnen onze gemeente.

Beleidskaders
1. Nota onderwijsachterstandenbeleid 2019 - 2022
2. Integrale Visie Transformatie Sociaal Domein 2020
3. Burense Visie op het kind 2017
4. Nota lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020
5. Erfgoedverordening 2013
6. Subsidieverordening monumenten Buren 2015
7. Subsidieverordening maatschappelijke ontwikkeling gemeente Buren 2016
8. Verordening leerlingenvervoer gemeente Buren 2019
9. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Buren 2005

Risico's

Gedateerd maatschappelijke vastgoed
Een aantal accommodaties (scholen, gymzalen, sportaccommodaties en dorpshuizen) zijn gedateerd. Om de accommodaties te laten voldoen aan de eisen van deze tijd (op het gebied van duurzaamheid en functionele eisen) zijn extra investeringen nodig in de toekomst.

Burense Sport Coöperatie U.A. i.o.
De Burense voetbalverenigingen regelen de komende 20 jaar zelf hun onderhoud en willen uitgroeien tot vitale open verenigingen die een belangrijke plek hebben in de samenleving. Indien zij voldoen aan de doelstellingen van vitaliteit zijn zij geen huur verschuldigd aan de gemeente. Samen met de coöperatie monitoren wij de ontwikkelingen. Het is een risico dat een vereniging zijn accommodatie niet goed onderhoudt. Dit kan tot gevolg hebben dat wij het achterstallige onderhoud moeten bekostigen.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

4.1 Van onze inwoners is 70% (zeer) tevreden over de lokale sportvoorzieningen

Sport is belangrijk voor ons verenigingsleven, elkaar ontmoeten en onze gezondheid. Dit geldt voor alle leeftijden, maar ook met het oog op mensen met een beperking. Ons aanbod laten wij aansluiten bij de behoefte. Wij streven er in dit verband naar dat minimaal 70% van onze inwoners tevreden is over het aanbod en de kwaliteit van onze sportvoorzieningen.

4.2 Inwoners beoordelen het kunst- en cultuuraanbod met minimaal een 5

Kunst en cultuur zijn zaken waar mensen plezier aan beleven, maar dragen ook bij aan de ontwikkeling van mensen (kinderen) en het imago van onze gemeente en de lokale identiteit.

4.3 Minimaal 90% van onze inwoners vindt het basisonderwijs voldoende dichtbij

Ons doel is om de tevredenheid over de nabijheid van het onderwijs, vooral voor ouders en kinderen, op peil te houden. Inwoners vinden dat er dichtbij voldoende basisonderwijs beschikbaar is. In vergelijking met 2016 is de tevredenheid over de nabijheid van het basisonderwijs gedaald, van 90 naar 81 procent. Onder de groep ouders met kinderen waarvoor de nabijheid van het basisonderwijs relevant is, is de tevredenheid echter niet significant gedaald. Daarnaast is het ons doel dat voor de hele gemeente duidelijk wordt hoe het schoollandschap in onze gemeente voor de toekomst wordt ingericht.

4.4 het percentage laaggeletterden is 8% in 2024

Het gemiddelde percentage laaggeletterden in de gemeente Buren was in 2020 12%. Doelstelling is om dit in 2024 met 4% te laten dalen.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Absoluut verzuim	0	2024		5	3,50		1,80
Toelichting indicator Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2021 zijn nog niet beschikbaar, doordat dit per schooljaar berekend wordt. In samenwerking met de regio en de leerplichtambtenaar ligt de focus, naast de reguliere taken, op preventie en waar mogelijk maatwerk. Doel hiervan is om door vroegtijdige en preventieve inzet van de leerplichtambtenaar, mogelijk verzuim te voorkomen. Een aandachtspunt blijft het werkelijke schoolbezoek, gaan de leerplichtigen werkelijk naar school en maken ze hun opleiding af.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Niet-sporters	50	2024					53
Toelichting indicator Deze beleidsindicator geeft het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder aan. Het gaat hierbij om inwoners van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doen.							
Toelichting ontwikkeling Door toe te werken naar een aantrekkelijk sport- en beweegklimaat denken wij het percentage niet-sporters te kunnen verminderen. Dit doen wij onder andere door de ambities uit ons lokaal sport- en beweegakkoord en ons lokaal preventieakkoord te realiseren. De opgenomen gegevens komen uit een onderzoek dat elke 4 jaar gehouden wordt.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Relatief verzuim	20	2025		9	11		20

Toelichting indicator
Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Toelichting ontwikkeling
Het relatief verzuim in onze gemeente is relatief laag in vergelijking tot het provinciale en landelijke gemiddelde. Dit is niet per definitie positief. Het vermoeden is dat het verzuim niet altijd wordt gemeld. Als bij leerplicht niet bekend is dat leerplichtigen ongeoorloofd afwezig zijn, kunnen zij ook weinig doen om het verzuim te verminderen. Het doel voor de komende jaren is om met leerplicht binnen de regio de focus te leggen op preventie, zodat verzuim en problematiek vroegtijdig gesignaleerd en opgepakt worden. Daarnaast staat een goed contact met de scholen voorop. Niet in eerste instantie handhaving, maar juist samenwerking met de scholen en maatwerk voor kinderen die veel verzuimen staat centraal. De wens van leerplicht is dat het cijfer de komende jaren juist omhoog gaat, omdat dat betekent dat scholen hen beter weten te vinden voor hulp bij leerplichtproblemen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Voortijdig schoolverlaters (vsv'ers)	0,70	2023	3	1,20	1,10		1

Toelichting indicator
Voortijdig schoolverlaters zijn personen die:

- Op 1 oktober aan het begin van het voorgaande schooljaar jonger zijn dan 22 jaar en op dat moment zijn ingeschreven aan een bekostigde vo- of mbo-opleiding en door de instelling voor bekostiging zijn aangemeld;
- Per 1 oktober het hierop volgende schooljaar niet meer zijn ingeschreven als bekostiging aangemelde deelnemer in een bekostigde VO-, MBO-, VAVO-, of HBO-opleiding;
  Deelnemers die doorstromen naar niet bekostigd onderwijs worden mogelijk gezien als vsv'er.
- Geen start kwalificerend diploma (HAVO, VWO, MBO-2 diploma of hoger) hebben behaald in het schooljaar of al eerder.

Het aantal wordt uitgedrukt in een percentage van het totaal aantal deelnemers aan het VO en MBO onderwijs.

Toelichting ontwikkeling
Als gemeente volgen wij het regionale beleid dat gevoerd wordt voor voortijdig schoolverlaten. Dit is in 2020 in het Regionaal programma voortijdig schoolverlaten 2021-2024 vastgesteld. Hierin zetten we zowel in op preventie als begeleiding bij vroegtijdig schoolverlaten. In dit laatste geval is het doel om jongeren weer terug naar school of naar werk te begeleiden.

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Basisonderwijs	90				81		

Toelichting indicator
Als onderdeel van de Burgerpeiling is aan inwoners de volgende stelling voorgelegd: 'basisonderwijs is voldoende dichtbij'. De respondenten konden aangeven of ze het hier (helemaal mee) oneens of (helemaal) mee eens waren, ook konden ze aangeven als ze hier neutraal in stonden. Deze indicator toont het percentage van de respondenten dat het met deze stelling (helemaal) eens was.

Toelichting ontwikkeling
Na 2019 is er geen burgerpeiling-meting meer geweest op dit onderwerp. Cijfers vanaf 2020 zijn dus niet bekend.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Percentage laaggeletterden	8						

Toelichting indicator
Betreft het percentage van laaggeletterden ten opzichte van alle inwoners van de gemeente Buren

Toelichting ontwikkeling

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Sportvoorzieningen	75				66		

Toelichting indicator
Als onderdeel van de Burgerpeiling is aan inwoners de volgende stelling voorgelegd: 'voldoende aanbod van sportvoorzieningen'. De respondenten konden aangeven of ze het hier (helemaal mee) oneens of (helemaal) mee eens waren, ook konden ze aangeven als ze hier neutraal in stonden. Deze indicator toont het percentage van de respondenten dat het met deze stelling (helemaal) eens was.

Toelichting ontwikkeling
Door het Sport- en Beweegakkoord kan het aanbod aan sportactiviteiten in gemeentelijke sportvoorzieningen toenemen en meer variëren. Hierdoor verwachten we een hogere waardering van de sportvoorzieningen.

Wat hebben we gedaan?

4.1.1 Vaststellen beleidsplan sport en bewegen

Stand van zaken
In 2021 is er geen nieuw beleidsplan sport en bewegen opgesteld. Dit zou onderdeel zijn van het integraal beleidsplan sociaal domein. Er wordt gewerkt aan een apart beleidsplan sport en bewegen. Besluitvorming kan plaatsvinden in het vierde kwartaal van 2022.

4.1.2 Ontwikkelen maatregelenpakket verduurzamen vastgoed

Stand van zaken

- De routekaart voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed wordt mede bepaald aan de hand van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en het accommodatiebeleid.
- In de routekaart wordt onderscheid gemaakt in af te stoten vastgoed en vastgoed dat bijdraagt aan de gemeentelijke doelstellingen.
- Het MJOP is in januari 2021 vastgesteld. In dit plan is, in afwachting van het accommodatiebeleid, geen budget opgenomen voor (extra) duurzaamheidsmaatregelen van ons gemeentelijk vastgoed.
- Het accommodatiebeleid is door omstandigheden niet gereed in 2021 en wordt doorgeschoven naar 2022. Vanwege de onzekerheid die het ombuigingstraject van november 2021 met zich meebrengt om al het vastgoed af te stoten, is er in de (meerjaren)begroting 2022-2025 nog geen geld vrijgemaakt voor verduurzaming.

4.1.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
Lokaal Sport- & Beweegakkoord
In 2021 zijn vanuit het Lokaal Sport- en Beweegakkoord twee aanvraagrondes geweest waarbij twintig aanvragen goedgekeurd zijn. Het doel was om meer Burense inwoners in beweging te brengen. Daarbij werd samengewerkt met sportverenigingen, scholen en zorgpartners.

Lokaal Preventieakkoord
We hebben het Lokaal Preventieakkoord ontwikkeld. We hebben afspraken gemaakt om bij te dragen aan een rookvrij Buren, om gezond eten en bewegen te bevorderen en we zetten in op het tegengaan van (overmatig) alcoholgebruik en mentale eenzaamheid.

JOGG
In 2021 zijn we JOGG-gemeente geworden. JOGG staat voor ‘Gezonde jeugd, gezonde toekomst’. We hebben voor 3 jaar een JOGG-regisseur aangesteld.

WK Volleybal
Samen met Neder-Betuwe hebben wij ons beschikbaar gesteld als gastgemeente voor het WK Volleybal dames dat plaatsvindt in september/oktober 2022.

Buurtsportcoaches
De buurtsportcoaches waren ook in 2021 actief op het gebied van sport en bewegen. Dit doen zij in het kader van de Brede Regeling Combinatiefuncties. Ook is een nieuwe cultuurcoach aangesteld die het cultuuraanbod op scholen en binnen de kinderopvang versterkt.

4.2.1 Vaststellen visie op kunst en cultuur

Stand van zaken
Door het ontbreken van personele capaciteit is het niet gelukt om een visie op cultuur op te stellen.

4.2.2 Vaststellen accommodatiebeleid

Stand van zaken
De accommodaties in de verschillende kernen zijn in beeld gebracht. Ook hebben we gesproken met de besturen van dorpshuizen en andere accommodaties over het gebruik van de aanwezige

voorzieningen. Met inwoners gingen we op straat in gesprek over de bekendheid en het gebruik van de voorzieningen. Op basis van deze inbreng werken we nu aan een rapport dat de basis vormt voor het accommodatiebeleid welke in 2022 aan uw raad zal worden voorgelegd

4.2.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
In 2021 is er een nieuwe cultuurcoach gestart. Zij is in het schooljaar 2021-2022 in samenwerking met scholen, kinderopvang en culturele instellingen aan de slag gegaan om een goed aanbod van kunst- en cultuureducatie op scholen vorm te geven.

4.3.1 Vaststellen integraal huisvestingsplan (IHP)

Stand van zaken
De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs. Daartoe stellen zij eens in de zoveel jaar een nieuw IHP en een onderwijshuisvestingsverordening vast. U heeft in 2021 een nieuw integraal huisvestingsplan vastgesteld.

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die bijdragen aan het realiseren van de doelstelling op dit programma.

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
0.3 Beheer ov.gebouwen/gronden	-143	-554	-94	-9	85
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.433	-929	-815	-876	-61
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-897	-908	-907	-869	38
5.1 Sportbeleid en activering	-13	-2	-2	-9	-7
5.2 Sportaccommodaties	-209	-263	-748	-571	177
5.3 Cultuurpres. -prod. -participatie	-9	-38	-38	-35	3
5.4 Musea	-15	-18	-18	-18	
5.5 Cultureel erfgoed	-244	-189	-198	-182	16
5.6 Media	-241	-289	-321	-251	70
Totaal Saldo 4. Sport, cultuur en onderwijs	**-3.204**	**-3.190**	**-3.141**	**-2.820**	**321**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen	I	161
Verkoop gronden: voordeel door verkoop bedrijfsgrond in december.	I	70
BTW voordeel Burense sportcoöperatie.	S	62
Bibliotheek (wijziging betalingsmoment ivm schooljaar en niet-aangevraagde garantiesubsidie).	I	60
Incidenteel voordeel door budgetoverheveling 2020 naar 2021.	I	55
Lagere huuropbrengsten gymzalen door Corona.	I	-42
Huisvesting Brede School Maurik: bij de tweede bestuursrapportage 2021 waren wel de baten, maar niet de lasten opgenomen.	I	-37
Overige verschillen	I/S	-8
Totaal		**321**

5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Algemeen

Omschrijving
Het programma omvat de dienstverlening aan inwoners, de bestuurskracht, het functioneren van de organisatie en integrale veiligheid en crisisbeheersing.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
1. Voldoende waardering van onze inwoners, bedrijven en instellingen voor de kwaliteit van onze dienstverlening;
2. Voldoende waardering van onze inwoners, bedrijven en instellingen voor ons bestuur en voor de kwalitatief goede besluitvorming;.
3. Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is en waarin mensen zich ook veilig voelen.

Externe ontwikkelingen
Niet alle vormen van criminaliteit zijn zichtbaar. Er zijn vormen van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit waar slechts mondjesmaat zicht op bestaat of over wordt gesproken. Het gaat hierbij om de productie van en handel in cocaïne en synthetische drugs en fraude. Inwoners/bedrijven dragen (soms onbewust) hieraan bij door bijvoorbeeld een pand te verhuren aan een malafide huurder. Deze ontwikkeling werken wij uit in activiteit 5.4.1 Uitvoering Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Samen voor veiligheid.

Beleidskaders
1. Integraal veiligheidsbeleid 2020-2023 Samen voor veiligheid
2. Regionaal beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2020-2023
3. Regionaal crisisprofiel Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2020-2023
4. Nota Verbonden Partijen
5. Toekomstvisie 2030
6. Coalitieakkoord
7. Bestuurlijke richting Buren
8. Controleverordening (ex. artikel 213 Gemeentewet)
9. Collegeonderzoek (ex. artikel 213a Gemeentewet)
10. Organisatieverordening van de griffie van de gemeente Buren
11. Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen Buren
12. Verordening elektronische kennisgeving Buren
13. Archiefverordening
14. Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders gemeente Buren
15. Gedragscode integriteit raadsleden gemeente Buren
16. Preventie- en handhavingsplan gemeente Buren 2017-2020 voor de uitvoering van de Drank- en Horecawet
17. Verordening onderscheidingen gemeente Buren
18. Verordening winkeltijden Buren
19. Klachtenregeling Buren
20. Verordening rechtspositie Raads- en commissieleden 2019 gemeente Buren
21. Reglement van orde gemeenteraad Buren
22. Delegatiebesluit werkgeverscommissie WNRA 2020 Buren
23. Algemene plaatselijke verordening gemeente Buren
24. Inspraak- en participatieverordening Buren
25. Verordening collegeonderzoek van de gemeente Buren
26. Verordening commissie bezwaarschriften
27. Verordening externe klachtbehandeling (ombudscommissie)
28. Verordening gemeentelijke rekenkamercommissie
29. Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning

Risico's
Wij voorzagen in 2021 geen risico’s op het gebied van Dienstverlening.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

5.1 Inwoners beoordelen de dienstverlening met minimaal een 7

De gemeentelijke dienstverlening werd in 2019 door inwoners beoordeeld met een 6,6. We willen de beoordeling over de hele dienstverlening minimaal naar een 7 brengen.

5.2 Inwoners waarderen onze voorlichting en communicatie met minimaal een 7

Onze inwoners waarderen onze communicatie en voorlichting in 2019 met een 6,4. Wij streven op dit gebied minimaal naar een 7. Vooral op het gebied van ontsluiting van de gemeentelijke informatie en het gebruik van heldere taal zijn nog verbeteringen mogelijk.

5.3 Minimaal 30% van de inwoners heeft vertrouwen in het gemeentebestuur

Als bestuur zijn wij er voor onze inwoners. Binnen de grenzen van onze mogelijkheden streven wij ernaar dat minimaal 30% van de inwoners vertrouwen heeft in ons bestuur.

5.4 Wij meten het veiligheidsgevoel van onze inwoners aan de hand van de burgerpeiling

We streven naar sociale en fysieke veiligheid op de terreinen van wonen, werken en recreëren. Het veiligheidsgevoel van onze inwoners gaan we voor het eerst meten bij onze burgerpeiling 2022. Op basis van de uitkomst gaan wij onze ambitie bepalen.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Diefstallen uit woningen	1,50			1,50	1,90	1,10	

Toelichting indicator
Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.

Toelichting ontwikkeling
Onze gemeente streeft er naar om het aantal diefstallen uit woningen zo beperkt mogelijk te houden. Onze invloed hierop is echter beperkt. Het gemiddelde aantal inbraken is relatief laag. In 2021 was het gemiddelde in Nederland 1,3.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Geweldsmisdrijven	2,50			2,80	3,20	2,40	2,50

Toelichting indicator
Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten, zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Toelichting ontwikkeling
Wij zien een dalende trend in het aantal geweldsmisdrijven in onze gemeente. Het gemiddelde per 1000 inwoners in Nederland bedraagt 4.3. Wij scoren aanzienlijk lager.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Vernielingen en beschadigingen	1,50			3,40	3,40	3,10	

Toelichting indicator
Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

Toelichting ontwikkeling
Wij streven naar een zo gering mogelijk aantal vernielingen en beschadigingen in onze openbare ruimte. Gelukkig presteren wij ten opzichte van het gemiddelde in Nederland (6.1) goed. Ook is het aantal vernielingen in onze gemeente de afgelopen jaren sterk teruggelopen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Verwijzingen Halt	64			16	13		

Toelichting indicator
Het aantal verwijzingen naar Halt van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

Toelichting ontwikkeling
Waarstaatjegemeente.nl heeft nog geen gegevens over 2021

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Winkeldiefstallen	0,40			0,40	0,80	0,40	

Toelichting indicator
Diefstal van voor verkoop bestemde goederen uit een winkel tijdens de openingstijden. De indicator wordt uitgedrukt in een aantal per 1.000 inwoners.

Toelichting ontwikkeling
Wij streven er naar om het aantal winkeldiefstallen zo beperkt mogelijk te houden. De invloed van een gemeente op het aantal winkeldiefstallen is echter minimaal. Wij scoren relatief goed gezien ons aantal ten opzichte van Gelderland (1.9) en Nederland (2.3)

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Beroep op buurtbewoners voor bijdrage leefbaarheid	35				24		

Toelichting indicator
Mate van tevredenheid (uitgedrukt in een percentage) van inwoners voor het doen van een beroep op de buurtbewoners om een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid van de buurt.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.
Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (33%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Betrekken van inwoners	35				20		

Toelichting indicator
Tevredenheid over het voldoende betrekken van inwoners bij plannen, activiteiten en voorzieningen. Het percentage inwoners dat deze vraag beantwoordt met (zeer) tevreden.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Betrekt buurt bij aanpak leefbaarheid	30				18		

Toelichting indicator
Het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het betrekken van de buurt bij de aanpak van de leefbaarheid.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.
Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (28%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken en de procedures rondom de Omgevingswet te vereenvoudigen en verduidelijken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte	40				22		

Toelichting indicator
Het percentage inwoners dat de vraag of inwoners en organisaties voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren beoordeeld met (zeer) tevreden..

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.

Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (37%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken, de dienstverlening te verbeteren en de procedures rondom de Omgevingswet te vereenvoudigen en verduidelijken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Luisteren naar mening inwoners	30						

Toelichting indicator
De gemeente luistert voldoende naar de mening van de inwoners. Het percentage geeft aan het aantal inwoners dat (zeer) tevreden is.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.

Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (29%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken, de dienstverlening te verbeteren en de procedures rondom de Omgevingswet te vereenvoudigen en verduidelijken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Ondersteunen buurtinitiatieven leefbaarheid	30				15		

Toelichting indicator
De mate waarin de inwoners (zeer) tevreden zijn over het ondersteunen van initiatieven in de buurt uitgedrukt in een percentage.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.
Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (30%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Vertrouwen in het gemeentebestuur	30				22		

Toelichting indicator
Als onderdeel van de Burgerpeiling kunnen inwoners aangeven of ze (heel) veel vertrouwen of weinig/geen vertrouwen hebben in de manier waarop onze gemeente wordt bestuurd. Het was ook mogelijk om neutraal te antwoorden. Deze indicator geeft het percentage weer dat (heel) veel vertrouwen in het gemeentebestuur heeft.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.
Het vertrouwen in ons gemeentebestuur is niet groot. Dit is in veel meer gemeenten zo, dit neemt niet weg dat wij samen met u willen werken aan dit vertrouwen. Onze activiteiten in het kader van het verbeteren van de bestuurscultuur, de bestuurskracht, maar ook kerngericht werken en onze dienstverlening dragen hier aan bij. Het is onze ambitie dat minimaal 30% van onze inwoners aangeeft (heel) veel vertrouwen in ons gemeentebestuur te hebben.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Waarderingscijfer dienstverlening	7				6,60		

Toelichting indicator
Via de Burgerpeiling is dit in 2014, 2016 en 2019 gemeten.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.

De afgelopen jaren was de waardering voor de algemene dienstverlening van onze gemeente als volgt:
2014: 6,6
2016: 6,5
2019: 6,6
We scoren hiermee rond het landelijk gemiddelde, maar onze ambitie is om hier, op alle vlakken, sterk in te verbeteren niet alleen op de dienstverlening aan de balie. Hierop scoren we een 7,7. Het streven is om in 2024 minstens een 7 te scoren voor onze complete dienstverlening. De uitvoering van de huidige strategische opgaven dienstverlening, kerngericht werken' en de Omgevingswet dragen hieraan bij.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Waarderingscijfer veiligheidsbeleving							

Toelichting indicator
Deze indicator geeft het gevoel van veiligheid bij onze inwoners weer.

Toelichting ontwikkeling
Deze indicator gaan wij voor het eerst meten bij de Burgerpeiling in 2022. Op basis van de uitkomst gaan wij de streefwaarde en de te bereiken resultaten voor de komende jaren bepalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Waarderingscijfer voorlichting en communicatie	7				6,45		

Toelichting indicator
Deze indicator geeft de waardering van onze inwoners voor onze voorlichting en communicatie aan.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.
Op basis van de gerichte inzet van onze communicatiemiddelen streven wij naar een verbetering van de beoordeling door onze inwoners. Wij streven naar een minimale score van een 7.

Wat hebben we gedaan?

5.1.1 Vereenvoudigen procedures omgevingsvergunning

Stand van zaken
De Omgevingswet is met een half jaar uitgesteld. Dat betekent dat de in te voeren dienstverlening ook in 2022 wordt gedaan. In 2021 hebben we een aantal stappen gezet, zoals de invoering van de regiekamer, waardoor de communicatie met inwoners over aanvragen en procedures is verbeterd.

5.1.2 Opstellen uitvoeringsagenda

Stand van zaken
In 2021 is het ons niet gelukt om de visie op dienstverlening en het bijbehorende uitvoeringsplan vast te stellen. Mede door de impact van het ombuigingstraject en de druk op de ambtelijke, bestuurlijke en politieke planning is dit onderdeel vertraagd. De visie op dienstverlening is op 25 januari 2022 vastgesteld in de raad. Later in 2022 volgt het uitvoeringsplan.

5.1.3 Optimaliseren digitale omgeving

Stand van zaken
In 2021 hebben we flinke stappen vooruit gezet met de e-formulieren. Deze gingen in 2021 live. We hebben belangrijke vervolgstappen gezet in de digitale informatie transitie naar de Common Ground. We leverden een eerste versie op van onze OpenPDD (Portal Digitale Diensten) met een veilige DigiD aansluiting en een koppeling naar onze basisregistratie personen (BRP). Hiermee hebben we een basis neergezet voor de uitbreiding van onze digitale dienstverlening in 2022 en gaan we samen met de VNG een pilot starten naar een overheidsbrede Track & Trace toepassing.

5.1.4 Optimaliseren fysieke loketfunctie

Stand van zaken
Het optimaliseren van de loketfunctie maakt onderdeel uit van de visie op dienstverlening en vloeit voort uit de businesscase van het gemeentehuis. De visie op dienstverlening ligt op 25 januari 2022 ter besluitvorming in de raad. De planning is dat de businesscase voor het gemeentehuis in het eerste kwartaal van 2022 afgerond is. De fysieke optimalisatie van de loketfunctie nemen wij mee in de toekomst van het gemeentehuis

5.1.5 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
In 2021 is het ons niet gelukt om de visie op dienstverlening en het bijbehorende uitvoeringsplan vast te stellen. Mede door de impact van het ombuigingstraject en de druk op de ambtelijke, bestuurlijke en politieke planning is dit onderdeel vertraagd. De visie op dienstverlening is op 25 januari 2022 vastgesteld in de raad. Na vaststelling van de visie volgt in 2022 het uitvoeringsplan. Onderdeel van het uitvoeringsplan is het gebruik van de data van het TIC om de effecten van de verbetering van onze dienstverlening te monitoren. In het tweede kwartaal van 2021 zijn we gestart met het project hybride werken. Een van de uitgangspunten van het hybride werken is 50% thuiswerken. Vanaf oktober 2021 zetten wij de eerste stappen om volgens de uitgangspunten van het hybride werken te werken. Dit bouwen wij in 2022 verder uit.

5.2.1. Afstemmen van gerichte communicatiemiddelen

Stand van zaken
In 2021 maakten we elke maand een overzicht van de sociale media statistieken. Tijdens de newsroom-momenten bespraken we wat er leeft bij onze inwoners. Kernregisseurs gaven aan wat zij hoorden in de kernen en de medewerkers van TIC lieten weten waar de meeste telefoontjes over gingen. Op die manier wisten we welke onderwerpen er leefden bij inwoners. Dit verwerkten we in onze communicatiekalender en sociale media planning. Daarnaast gingen we met de betreffende domeinen om de tafel zitten. Met hen gingen we in gesprek over de onderwerpen die speelden en hoe we onze inwoners daarvoor konden informeren. Dit is een doorlopend proces waarbij we elke keer opnieuw kijken wat er leeft onder inwoners. Dit blijven we in 2022 maandelijks doen. We passen onze communicatiemiddelen aan op de opgehaalde informatie.

5.2.2. Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken

Nieuwe huisstijl
Afgelopen jaar besloten we de huisstijl te parkeren tot na de nieuwe gemeenteraadsverkiezingen in 2022. Vanwege het coronavirus en de zorgen die dit met zich meebracht voor inwoners en ondernemers, vonden we het niet gepast om de nieuwe huisstijl eerder door te voeren. We hebben in 2021 de huisstijl verder ontwikkeld tot een tweetal mogelijke logo's waar we offline en online mee kunnen werken. In 2022 wordt dit project verder opgepakt.

Helder taalgebruik en schrijftrainingen
In 2020 zijn we gestart met een schrijftraining 'Duidelijke taal'. Deze training werd aangeboden aan alle medewerkers. De schrijftraining liep in 2021 door en is nu afgerond. Daarnaast maakten we een schrijfwijzer met tips en voorbeelden voor het schrijven op B1-niveau. Dit is het niveau dat de meeste Nederlanders begrijpen en gebruiken.

Doorontwikkeling website
In 2021 hebben we verschillende pagina's van de strategische opgaven overzichtelijker gemaakt. Hierdoor konden inwoners makkelijker de juiste informatie vinden. In 2022 gaan we verder met het bijwerken van de website.

Doorontwikkeling sociale media
We zijn afgelopen jaar meer gebruik gaan maken van promotie via sociale media. Hierdoor bereikten we een grotere groep inwoners, waaronder meer jongeren in de gemeente. We maakten een overzicht van de verschillende kanalen en doelgroepen. Zo konden we per bericht kijken welk kanaal het meest geschikt was. Daarnaast werkten we aan een sociale mediabeleid. Hiervoor vonden in 2021 verschillende brainstormsessies met andere gemeenten plaats. In 2022 willen we dit beleid verder vormgeven met richtlijnen voor de communicatie op sociale media.

Doorontwikkeling newsroom
In 2021 zochten de domeinen meer de samenwerking op via de newsroom. Met de newsroom brachten domeinen elkaar op de hoogte over bijvoorbeeld werkzaamheden, telefoontjes die binnenkwamen, sociale mediaberichten en inwonersinitiatieven. Zo kregen we een beter beeld van wat er buiten de organisatie leeft. Daar speelden we op in door deze informatie mee te nemen in de advisering aan andere domeinen en bij het maken van het gemeentenieuws en raadsjournaal. Begin 2022 vindt er een evaluatie plaats over het werken met een newsroom.

Communicatiekalender
In 2021 zijn we gaan werken met een communicatiekalender. Op die manier weten we beter wat eraan komt. Belangrijke data, zoals de week van de pleegzorg, de week van respect en de dag van de aarde, waren terug te vinden in de communicatiekalender. Ook vulden we de communicatiekalender met bijeenkomsten die plaatsvonden. Denk aan bijeenkomsten voor de visie op dienstverlening en de omgevingsvisie. Met de kalender weten we wat eraan komt. We kunnen inwoners hierdoor goed informeren. Door alle bijeenkomsten in een kalender te zetten, voorkomen we dat te veel bijeenkomsten in korte tijd plaatsvinden. We gaan ook in 2022 met een communicatiekalender werken.

5.3.1 Voorbereiden verkiezingen gemeenteraad

Stand van zaken
In 2021 zijn er gesprekken gevoerd over de verkiezingscampagnes en integriteit met de besturen van de politieke partijen die mee willen doen aan de verkiezingen. Dit gebeurde door de burgemeester en griffier ter voorbereiding op het opstellen van de kandidatenlijsten. Samen met de griffie is een draaiboek opgesteld ter voorbereiding op de aankomende verkiezingen. In 2021 troffen we maatregelen om de verkiezingen wederom coronaproof te laten verlopen en te voldoen aan de eisen die het Rijk daaraan stelt.

5.3.2 Verbeteren bestuurscultuur

Stand van zaken

Investeren op onderlinge verhoudingen
Investeren op onderlinge verhoudingen is door de raad opgepakt in een cultuurtraject. Vanwege corona is dit verschillende keren uitgesteld. De eerste bijeenkomst was afgelopen november 2021. Vervolgdata zijn gepland in januari en februari 2022. Dit cultuurtraject krijgt vorm in samenhang met het traject van de toekomstoriëntatie. Een eigentijdse vergaderstructuur, passend bij onze gemeente, is afhankelijk van de keuzes die voortvloeien uit het cultuurtraject van de raad en de toekomstoriëntatie. De bevindingen van de raad worden vastgelegd in een overdrachtsdocument. De definitieve keuze wordt overgelaten aan de nieuw te kiezen raad.

Inwonersparticipatie
Het vormgeven van een adequate inwonersparticipatie heeft in 2021 nog niet tot een andere opzet geleid.

Kwaliteitsverbetering
Een eerste stap bij de kwaliteitsverbetering van bestuursvoorstellen is de invoering van een nieuw format voor raadsvoorstellen. Hierdoor krijgt de raad beter inzicht in welk besluit wordt gevraagd en welke overwegingen daaraan ten grondslag liggen. Het gebruik van dit format, door zowel de schrijver als de lezer, moet nog worden doorontwikkeld.

Rekenkamerfunctie
Over de herijking van de rekenkamerfunctie zijn verkennende gesprekken gevoerd met griffiers en rekenkamers van een aantal buurgemeenten over een regionale rekenkamercommissie. We constateren daaruit verschillende snelheden in de noodzaak en behoefte van de verschillende gemeenten. Samen met de gemeente West-Betuwe wordt gewerkt aan een uitwerking van mogelijkheden. Die volgt naar verwachting in het voorjaar 2022.

5.3.3 Vervolg implementatie kerngericht werken

Stand van zaken
De visie op kerngericht werken is in 2021 vastgesteld. In 2021 stelden we ook het uitvoeringsplan kerngericht werken 2021-2023 vast. In het uitvoeringsplan staat wat inwoners en organisatie nodig hebben om goed kerngericht te werken. We gaven in 2021 uitvoering aan het uitvoeringsplan. Dit zetten we ook in 2022 door. In combinatie met de strategische opgave dienstverlening gaan we kerngericht werken in de organisatie naar het volgende niveau brengen.

5.3.4 Vaststellen Visie op Buren

Stand van zaken
In juli 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de toekomstoriëntatie. De toekomstoriëntatie van de gemeente Buren zet in op groei en bescheiden bruis voor het Buren van 2040. Daarnaast heeft de gemeenteraad besloten te starten met de tweede fase van de toekomstoriëntatie. In deze fase richten we op het in kaart brengen van de gevraagde bestuurs- en organisatiekracht.

5.3.5 Versterken bestuurskracht

Stand van zaken
Na de instemming van de gemeenteraad op de toekomstoriëntatie van de gemeente Buren is er gestart met het vervolgtraject, oftewel het handelingsperspectief. Dit traject is uitgevoerd en heeft geleid tot een rapportage die overzicht geeft in de huidige situatie. Wat zijn sterkten en zwakten van het bestuur en de organisatie van Buren? Vervolgens is hierover inzicht gegeven via een compacte SWOT-analyse. Het onderzoek geeft inzicht in wat er nodig is richting de toekomst om het toekomstprofiel te realiseren. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de benodigde inhoudelijke vertaalslag (van abstract naar concreet) en de benodigde slag in bestuurs- en organisatiekracht. Het toekomstprofiel is een stip op de horizon en daarmee nog abstract. Deze fase zetten we voort in 2022

door bijeenkomsten te organiseren met de raad, het college en het MT van de ambtelijke organisatie. Deze bijeenkomsten staan in het teken van onderlinge samenwerking, wederzijdse verwachtingen (wat heeft u van elkaar nodig?), en de strategische doelen.

5.3.6 Uitvoeren Nota verbonden partijen

Stand van zaken
Een belangrijk onderdeel van de strategische opgave ‘Samen sterk in de regio’ is het vaststellen van een nieuwe nota verbonden partijen. Doel van deze nota is om als gemeente meer grip te krijgen op de verbonden partijen en specifiek de gemeenschappelijke regelingen. In de nota verbonden partijen zullen werkafspraken worden gemaakt over de samenwerking tussen de ambtelijke organisatie, het college en de raad. Doel is om de kaderstellende en controlerende rol van de raad ten opzichte van de verbonden partijen te versterken.

In de tweede bestuursrapportage 2021 is voorgesteld de planning aan te passen naar 2022. De toekomstoriëntatie zal als uitgangspunt dienen voor de nieuwe nota. Ook worden regionale ontwikkelingen, zoals het informatieprotocol en gezamenlijke begrotingsafspraken, meegenomen in de nieuwe nota. Daarnaast is in de tweede helft van 2021 gewerkt aan het krijgen van meer zicht op de financiële risico’s van de verbonden partijen. Hieruit is ook het idee ontstaan om te gaan werken met zogenaamde toezichtregimes. Deze worden uitgewerkt in de nieuwe nota. In 2022 gaan we werken aan het maken van een nieuwe nota. Het streven is om deze in het derde kwartaal van 2022 voor te leggen aan de raad.

5.4.1 Uitvoeren integraal veiligheidsbeleid 2020-2023 - Samen voor veiligheid

Stand van zaken
In 2021 is er ondanks de voortdurende coronacrisis met de komst van de verbindingsofficier veiligheid gewerkt aan de prioriteiten, zoals benoemd in het integraal veiligheidsbeleid 2022-2023. De week van de veiligheid heeft ervoor gezorgd dat we veel inwoners hebben bereikt met de campagne Vreemd. Daarnaast is met aansluiting en inzet van veel partners, onder regie van team veiligheid, gestart met het project veilig buitengebied.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

Regionaal Archief Rivierenland
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
0.1 Bestuur	-2.064	-1.657	-1.657	-1.387	270
0.2 Burgerzaken	-288	-369	-369	-380	-11
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	-2.149	-2.235	-2.162	-2.169	-7
1.2 Openbare orde en veiligheid	-360	-349	-375	-374	1
Totaal Saldo 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	**-4.861**	**-4.610**	**-4.564**	**-4.311**	**253**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Lagere dotatie van de voorziening pensioenen wethouders dan eerst ingeschat.	I	165
Voordeel op bestuurlijke samenwerking, met name door positieve afrekening Regio Rivierenland.	I	83
Hogere uitgaven op crisisbeheersing en brandweer door een capaciteitstest op brandputten en een hogere bijdrage aan de GR Hulpverlening & Veiligheid Gelderland-Zuid.	I	-34
Gemeenteraad: minder budget ingezet dan geraamd, onder meer door Corona.	I	29
Overige verschillen	I/S	10
Totaal		**253**

6. Bedrijfsvoering

Algemeen

Omschrijving
Dit programma omvat de bedrijfsvoering, hieronder verstaan we alle activiteiten die ondersteunend zijn aan het bestuur en de organisatie. Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die niet op voorhand verbonden zijn aan bepaalde programma's. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om algemene belastingen en de algemene uitkering (de belangrijkste uitkeringen van het Rijk).

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
- Onze organisatie is een volwaardige partner van ons bestuur;
- Het zijn van een financieel solide gemeente met een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Externe ontwikkelingen

Herijking Gemeentefonds
Via het Gemeentefonds krijgen we geld van het Rijk om onze taken uit te kunnen voeren. De jaarlijkse bijdrage aan gemeenten via dit fonds bedraagt zo'n € 30 miljard en wordt vanaf 2023 anders verdeeld. De herverdeling sluit beter aan op de kosten van het sociaal domein en is gericht op een betere inkomstenverevening en meer eenvoud. We verwachten in de meicirculaire 2022 helderheid te krijgen over het effect van de herijking. In de begroting 2022-2025 van Buren is al geanticipeerd op de herijking. Het blijft echter afwachten of de herijking ook daadwerkelijk zo wordt vastgesteld in 2023.

Digitalisering overheid
De digitalisering van de dienstverlening en de bedrijfsvoering is geen vrijblijvende ontwikkeling meer. Zo zijn er 10 wetten en Europese richtlijnen waaraan we moeten voldoen. Hier zitten grote gevolgen aan vast voor onze in- en externe informatievoorziening. Vooral de verplichtingen vanuit de Wet open overheid (Woo) en de Wet elektronisch publiceren (Wep) hebben veel impact op onze bedrijfsvoering. Deze wetten verplichten ons om actief informatie (geanonimiseerd) openbaar beschikbaar te stellen en aan te sluiten op landelijke voorzieningen als het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het Platform Open OverheidsInformatie (PLOOI) .

Beleidskaders
1. Diverse verordeningen belastingen en leges (link naar paragraaf)
2. Informatieplan 2021-2025
3. Controleverordening (ex. artikel 213 Gemeentewet)
4. Collegeonderzoek (ex. artikel 213a Gemeentewet)
5. Financiële en planning en controlverordening (ex. artikel 212 Gemeentewet)
6. Nota reserves en voorzieningen
7. Nota verbonden partijen
8. Nota waardering- en afschrijvingsbeleid
9. Algemeen belangbesluit Wet Markt en Overheid
10. Verordening precariobelasting kabels en leidingen gemeente Buren 2016
11. Treasurystatuut gemeente Buren 2018
12. Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2017-2020
13. Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Buren 2010

Risico's

Herijking Gemeentefonds
De herijking van het Gemeentefonds is nog niet definitief vastgesteld. Daarom bestaat er een risico dat deze anders wordt vastgesteld dan waar wij in de meerjarenbegroting rekening mee hebben gehouden.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

6.1 Bedrijfsvoering is gericht op het verbeteren van interne processen

De kwaliteit van onze interne dienstverlening is een continu punt van aandacht binnen onze organisatie. Om als gemeente kwaliteit te kunnen leveren aan onze inwoners, bedrijven en instellingen dient de kwaliteit van de interne processen op een permanent hoog niveau te zijn. Onze interne doelstelling hebben wij in de paragraaf bedrijfsvoering verder uitgewerkt.

6.2 Het zijn van een financieel solide gemeente met een structureel sluitende meerjarenbegroting

Het zijn van een financieel solide gemeente met een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarbinnen ruimte is voor financieel noodzakelijke en gewenste veranderingen van beleid en het opvangen van effecten door onvoorziene omstandigheden. Dit betekent dat onze gemeente jaarlijks meer inkomsten genereert dan uitgaven doet.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Apparaatskosten				559	350	321	
Toelichting indicator Apparaatskosten zijn de kosten van onze organisatie per inwoner.							
Toelichting ontwikkeling Apparaatskosten worden berekend door de lasten op het taakveld Overhead te delen door het aantal inwoners.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Bezetting		2021		4,80	4,97	5,56	
Toelichting indicator Deze indicator heeft betrekking op de daadwerkelijke bezetting van de formatie in aantal fte per 1.000 inwoners							
Toelichting ontwikkeling N.B.: deze kengetallen zijn op basis van een eigen berekening							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Externe inhuur		2021			16	17	
Toelichting indicator Kosten als percentage van de totale loonsom en de totale kosten van de inhuur externen.							
Toelichting ontwikkeling Som van de totale inhuur inclusief projecten gedeeld door de totale loonsom							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Formatie		2021		5,15	5,23	5,57	5,13
Toelichting indicator Deze indicator heeft betrekking op de formatie binnen onze organisatie, het aantal fte per 1.000 inwoners.							
Toelichting ontwikkeling Totaal aantal FTE per 1.000 inwoners							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden		2021		0	817	1033	1032
Toelichting indicator Deze BBV-indicator geeft het gemiddelde totaalbedrag in € dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten weer.							
Toelichting ontwikkeling Op basis van het coalitieakkoord zijn de lasten gestegen. Daarnaast hebben prijsontwikkelingen invloed op de gemeentelijke woonlasten.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden		2021		786	852	1062	1073

Toelichting indicator
Het gaat hierbij om het gemiddelde totaalbedrag in € dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.

Toelichting ontwikkeling
Op basis van het coalitieakkoord zijn de lasten gestegen. Daarnaast hebben prijsontwikkelingen invloed op de gemeentelijke woonlasten.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Gemiddelde WOZ-waarde		2021		276	301	346	324

Toelichting indicator
Deze BBV-indicator geeft gemiddelde WOZ-waarde in onze gemeente weer maal € 1.000. WOZ staat voor Wet waardering onroerende zaken en regelt de waardebepaling van woningen en andere onroerende zaken in Nederland.

Toelichting ontwikkeling
De waarde van woningen (WOZ-waarden) worden hoger in een stijgende markt. De WOZ-waarde is de waarde in het economisch verkeer (dus de marktwaarde).

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Overhead		2021			10,31	11,85	15,37

Toelichting indicator
Dit betreft de kosten van onze overhead in relatie tot de totale lasten. De indicator wordt uitgedrukt in een percentage.

Toelichting ontwikkeling
Onze lasten op het taakveld overhead ten opzichte van de totale lasten zijn licht toegenomen in vergelijking met 2020. Verhoudingsgewijs daalt de omvang van de begroting harder dan de overheadkosten. Op andere taakvelden in de begroting komen ook incidentele posten voor die vervallen in latere jaren. Per saldo zorgt dit voor een lichte stijging.

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Waardering van onze inwoners voor de hoogte van onze belastingen in relatie tot het voorzieningenniveau is minimaal een 7							

Toelichting indicator
Het is belangrijk om een sluitende meerjarenbegroting te hebben, maar de lasten voor onze inwoners moeten wel in verhouding staan tot wat wij onze inwoners bieden op het gebied van voorzieningen en bijvoorbeeld het onderhoudsniveau van wegen en groen.

Toelichting ontwikkeling

Wat hebben we gedaan?

6.1.1 Implementeren Wet elektronische publicaties

Stand van zaken
De Wet Elektronische Publicaties kent twee fasen:

- De eerste fase is 1 juli 2021 gestart. De gemeente Buren werkte al volgens de uitgangspunten van de eerste fase. Hierdoor hoefden er geen aanpassingen plaats te vinden.
- De tweede fase treedt 1 juli 2022 in werking. Op dat moment moeten alle geldende beleidsregels digitaal zijn gepubliceerd. De gemeente Buren voldoet hier al aan.
- Vanaf 1-1-2023 moetèn achterliggende stukken van besluiten geanonimiseerd worden gepubliceerd. In 2021 zijn wij samen met de ODR gestart met de voorbereidingen voor deze fase.

6.1.2 Uitvoeren I&A plan

Stand van zaken
In maart 2021 is ons informatiebeleid opnieuw vastgesteld. Hierin zijn de meerjarige transitie naar de Common Ground en onze eigen ambities uitgewerkt. Hiernaast is een uitvoeringsprogramma informatiebeleid 2021-2025 opgesteld. De komende jaren werken we aan de uitvoering van deze plannen.

De uitrol van mobiele telefonie is gerealiseerd en onze telefoniecentrale is verder gedigitaliseerd om deze te kunnen koppelen aan de mobiele telefoons. Hiermee hebben wij onze bereikbaarheid vergoot waardoor onze telefonische dienstverlening is verbeterd.

In 2021 hebben we de werkomgeving van de gemeente Buren veilig en toekomstbestendig ingericht.

We hebben de jaarlijks verplichte uitwijktest succesvol gedaan, waardoor we binnen 48 uur in het geval van een calamiteit snel genoeg weer operationeel kunnen zijn. De dienstverlening van de afgelopen 4 jaar aan de ODR is geëvalueerd. Dit heeft ertoe geleid dat de ODR de intentie heeft uitgesproken om de DVO 4 jaar te verlengen We zijn dan ook begonnen met het opstellen van een nieuw DVO.

We hebben ook in 2021 flink in onze informatiebeveiliging geïnvesteerd. Mede hierdoor hebben wij de Log-4j kwetsbaarheid het hoofd kunnen bieden.

6.1.3 Implementeren proces inkoop

Stand van zaken
De doelstelling van inkoop is het rechtmatig en doelmatig inkopen, zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed. Door de hoge werkdruk van het voortdurend thuiswerken, het uitvoeren van het ombuigingstraject en het vertrek van onze inkoopadviseur is het niet gelukt om verdere invulling te geven aan de beleidskaders. Wel zijn de beleidskaders onderdeel van de inkoopprocedure en adviseert de inkoopondersteuner proactief in het inkooptraject op deze onderdelen. Het nieuwe inkoopbeleid is vastgesteld door het college in 2021. Daarnaast hebben we meerdere themasessies met alle leidinggevenden georganiseerd om het inkoopproces en de wijze van inkoopondersteuning door te nemen. Ook kijken we of we dit nog verder kunnen verbeteren. We voeren een spendanalyse uit en zijn continu in gesprek met de accountant om eventuele rechtmatigheidsvraagstukken voorafgaand aan de controle te bespreken en op te lossen. In 2022 besluiten we hoe we het inkoop en het inkoopproces verder kunnen verbeteren in combinatie met de wijze waarop we de vacature van inkoopadviseur gaan in vullen.

6.1.4 Selecteren en implementeren nieuwe basisapplicaties voor belastingen en financiën

Stand van zaken
Conform het Informatieplan 2021-2025 gaan we hier in 2023 mee aan de slag.

6.2.1 Zorgen voor sluitende begroting

Stand van zaken
Op basis van de afspraken in het coalitieakkoord streven wij naar een sluitende meerjarenbegroting. In 2021 stelde we de meerjarenbegroting 2022-2025 op. In het laatste jaar van deze begroting is er sprake van een structureel overschot. Deze is beoordeeld door de provincie Gelderland en voldoet aan de wettelijke eisen.

6.2.2 Verbeteren kwaliteit budgetbeheer

Stand van zaken
Alle budgetten in de begroting zijn dit jaar onderzocht. Dit was nodig voor het ombuigingstraject (ZBB). Een project dat nodig was om uw gemeenteraad te adviseren over een sluitende meerjarenbegroting 2022. Door dit project is nu duidelijk waarom een budget nodig is en hoe het budget is onderbouwd. Dit is een belangrijke stap in het verbeteren van de kwaliteit van de budgetten.

6.2.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
De verbetering van het interne proces van risicomanagement is in 2021 opgestart. Dit proces loopt door in 2022 en wordt uiteindelijk onderdeel van onze reguliere planning en control-taken.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

NV Bank Nederlandse Gemeenten
NV Vitens

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
0.4 Overhead	-8.662	-8.912	-9.622	-9.159	463
0.5 Treasury	37	61	61	64	4
0.61 OZB Woningen	4.347	4.621	4.831	4.954	123
0.62 OZB niet-woningen	2.067	2.036	2.036	2.133	97
0.64 Belastingen overig	1.415	1.293	1.402	1.404	2
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	35.143	35.530	37.204	37.605	401
0.8 Overige baten en lasten	-67	-445	245	490	245
Totaal Saldo 6. Bedrijfsvoering	**34.280**	**34.184**	**36.156**	**37.490**	**1.335**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen.	I	20
Meevallers algemene uitkering en coronamiddelen decembercirculaire.	I	401
Minder personeel ingezet (inclusief inhuur) dan begroot.	I	369
Voordeel op OZB door minder gegronde bezaren en meer areaaluitbreiding dan begroot.	I	217
Minder uitgaven aan onderhoud en schoonmaak gemeentehuis door Corona.	I	165
Afboeking oninbare debiteuren.	I	-104
Voordeel op BTW. In 2021 zijn er onderzoeken gedaan naar de suppleties over voorgaande jaren. Dit heeft meer opgeleverd dan vooraf was begroot.	I	81
Uitstel aankoop hardware: verschuiving naar I&A-plan 2021-2025.	I	66
Overige verschillen	I	120
Totaal		**1.335**

Paragrafen

Wat is een paragraaf?

Naast de programma's is het verplicht om zeven paragrafen in de jaarstukken op te nemen. De informatie over deze onderwerpen is vaak versnipperd in de jaarrekening opgenomen. De paragrafen beogen deze informatie gebundeld aan te bieden.

De onderwerpen van de paragrafen zijn onder andere belangrijk voor het vergroten van het inzicht in de financiële positie en het risicoprofiel van de gemeente.

De op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zeven verplichte paragrafen zijn in onderstaand overzicht weergegeven.

In 2021 hebben we bovendien, net als in 2020, een speciale Corona/COVID-19 paragraaf toegevoegd. De Coronacrisis heeft ingrijpende gevolgen. Onder meer op het gebied van economie, financiën, onderwijs, openbare orde en het sociaal domein. COVID-19 is een gebeurtenis die we niet aan een specifiek programma toe kunnen rekenen. Toch is het wenselijk om u en onze inwoners in één integraal overzicht mee te nemen in de maatregelen die we hebben genomen en toe te lichten welke gevolgen COVID-19 heeft (gehad) voor onze gemeente.

Lokale Heffingen

Inleiding
De opbrengsten uit de lokale heffingen vormen een belangrijk deel (grofweg 20%) van de inkomsten van onze gemeente. Deze paragraaf geeft inzicht in de ontwikkelingen van de verschillende heffingen. De heffingen bestaan uit algemene heffingen en bestemmingsheffingen (retributies). De opbrengsten van de algemene heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen. Onder de algemene heffingen verstaan we onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting en toeristenbelasting (vanaf 2022 verblijfsbelasting). Bij bestemmingsheffingen en retributies, is sprake van een samenhang tussen de opbrengst en bepaalde aanwijsbare kosten of tegenprestaties. Onder bestemmingsheffingen en retributies verstaan we de afvalstoffenheffing, rioolheffing of leges.

In de Gemeentewet en enkele bijzondere wetten, zoals de Wet milieubeheer, staat aangegeven welke belastingen een gemeente mag heffen. Wij benutten een groot deel van de toegestane belastingsoorten. U besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen door het vaststellen van een verordening. Voor elke heffing stelt u een afzonderlijke verordening vast.

Beleid(skaders)
U stelt de verordeningen vast voor alle gemeentelijke belastingen en heffingen. In deze verordeningen is ook opgenomen of kwijtschelding mogelijk is. Bij het vaststellen van de tarieven voor 2021 golden de volgende uitgangspunten:

- De afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten en leges mogen wettelijk gezien maximaal 100% kostendekkend zijn. Concreet betekent dit dat de geraamde baten van deze belastingen niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten die hiermee verband houden. Wij voldoen hieraan. Bij sommige heffingen, zoals lijkbezorgingsrechten, zien wij af van volledige kostendekking;
- Het te hanteren inflatiepercentage voor 2021 is 1,7% (raming CPB);
- De kosten die wij maken voor heffing en invordering van de belastingen en rechten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend naar de bestemmingsheffingen, zoals rioolheffing en naar één verzamelpost voor de algemene heffingen. Deze verdeelsleutel is een zo goed mogelijke inschatting. Omdat het gros van de werkzaamheden niet specifiek aan één enkele belastingsoort is toe te rekenen, is een meer specifieke inschatting niet te maken;

In september 2020 hebben wij de notitie Belastingen 2021 besproken. In deze notitie hebben we alle mogelijke gemeentelijke belastingen op een rijtje gezet. Hierin gaven we aan welke mogelijkheden er zijn om deze belastingen in te voeren of uit te breiden. Onze conclusie op basis hiervan was dat we geen nieuwe heffingen in gaan voeren. We hebben afgesproken de arbeidsmigranten in de toeristenbelasting te betrekken. In juni 2021 vond er een onderzoek plaats naar arbeidsmigranten in onze gemeente. Wij hebben het aangifteformulier in december 2021 verzonden. Een andere actie die wij hebben uitgevoerd, is een onderzoek naar de kostendekkendheid van de rioolheffing. We hopen de resultaten van dit onderzoek in de programmabegroting 2022 te kunnen verwerken. In 2022 gaan wij het forfait van de toeristenbelasting actualiseren.

Externe ontwikkelingen
Met ingang van 2022 mogen wij geen precariobelasting meer heffen. In 2022 heffen we verblijfsbelasting in plaats van toeristenbelasting. Bij de andere belastingen en leges is geen sprake van externe ontwikkelingen.

Risico's
Er zijn geen risico's te melden.

Conclusie
Er zijn betreffende de lokale heffingen geen bijzonderheden te melden.

Belastingen

Inleiding
Op grond van de Gemeentewet kan de gemeente belastingen heffen. Bij een belasting mag de gemeente het tarief en de opbrengst zelf bepalen. De onroerendezaakbelastingen (OZB) is in onze gemeente de belangrijkste lokale belasting. Daarnaast kent onze gemeente hondenbelasting, precariobelasting (tot en met 2021) en toeristenbelasting (in 2022 verblijfsbelasting).

Hondenbelasting

Inleiding
De hondenbelasting is gebaseerd op artikel 226 van de Gemeentewet. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden. De hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen
Bij het vaststellen van de tarieven voor 2021 golden de uitgangspunten uit het coalitieakkoord. Dit houdt in dat de opbrengst hondenbelasting jaarlijks met € 20.000 wordt verlaagd tot nul en de tarieven hierop worden aangepast.

Beleidskaders
U stelt de verordeningen hondenbelasting vast.

Risico's
Er is geen sprake van risico's.

Onroerende zaakbelastingen

Inleiding
De onroerende-zaakbelastingen (OZB) worden geheven op grond van artikel 220 van de Gemeentewet. Er worden twee soorten belastingen geheven:
- een eigenarenbelasting van de eigenaren van woningen en van niet-woningen;
- een gebruikersbelasting van de gebruikers van niet-woningen.

Bij niet-woningen met woondelen (zoals een boerderij of een winkelpand met bovenwoning) wordt voor de gebruikersbelasting de waarde van die woondelen buiten beschouwing gelaten.

Grondslag
De grondslag voor de OZB is de waarde op basis van de wet waardering onroerende zaken (WOZ). Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Aan het begin van het jaar heeft iedere belastingplichtige een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen, gecombineerd met de OZB-aanslag.

Gebruik WOZ-waarde in Woningwaarderingsstelsel
De WOZ-waarde heeft invloed op de maximaal redelijke huurprijs voor huurwoningen. Het puntensysteem van het woningwaarderingsstelsel is deels gebaseerd op de WOZ-waarde van de woning. Veel huurders van woningen hebben daardoor een formeel belang bij de WOZ-waarde van hun woning. De jaarlijkse huurverhoging kan beïnvloed worden door de maximaal redelijke huurprijs die direct samenhangt met de WOZ-waarde. Daarom is het van belang dat de huurder van woningen de mogelijkheid heeft om bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde. Zij ontvangen dus eveneens een WOZ-beschikking.

Ontwikkelingen
In verband met het coronavirus bestaat de mogelijkheid dat een aantal bedrijfstakken het moeilijk hebben om hun belasting te betalen.

Beleidskaders
U stelt de verordening onroerende-zaakbelastingen (OZB) vast. In deze verordening is ook opgenomen of kwijtschelding mogelijk is.

Risico's
Los van financiële risico's als gevolg van de economische ontwikkelingen, zijn er geen specifieke risico's. Het risico is het niet kunnen innen en/of het extra moeten kwijtschelden van de belastingen.

Precariobelasting

Inleiding
Op grond van artikel 228 van de Gemeentewet wordt precario geheven. Deze rechten zijn een algemeen dekkingsmiddel. Er is geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen
Het tarief mocht wettelijk gezien niet meer verhoogd worden en 2021 was het laatste jaar dat we precario mochten heffen.

Beleidskaders
U stelt de verordening precario vast.

Risico's
Er zijn geen risico's.

Toeristenbelasting

Inleiding
Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet wordt toeristenbelasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels, pensions, op campings en vakantieparken. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen
In 2021 werden voor het eerst de aangifteformulieren voor arbeidsmigranten verstuurd. Deze belasting wordt in 2022 de verblijfsbelasting.

Beleidskaders
U stelt de verordeningen vast voor de toeristenbelasting.

Risico's
De opbrengst voor de arbeidsmigranten in 2021 is nog niet duidelijk. De aangiftes zijn nog niet allemaal binnen.

Heffingen

Inleiding
Op basis van de Gemeentewet kan de gemeente naast belastingen ook rechten heffen. Bij de rechten zijn wij in tegenstelling tot de belastingen niet helemaal vrij in het bepalen van het tarief. Het tarief van een recht mag maximaal kostendekkend zijn. Tegenover de betaling van rechten staan rechtstreekse diensten. Hier mogen wij geen winst op maken. De kostendekkendheid wordt beoordeeld op basis van de begrote inkomsten en uitgaven. Wij kennen een afvalstoffenheffing (via de AVRI), begraafrechten, rioolheffing en de leges voor bijvoorbeeld paspoorten, rijbewijzen en vergunningen.

Bij de leges passen wij op verordeningenniveau kruissubsidiëring toe. De genoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen leges. Een verwacht overschot bij de ene activiteit gebruiken we voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit.

Afvalstoffenheffing (via AVRI)

Inleiding
Afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de Wet milieubeheer. De heffing leggen wij op aan de gebruikers van percelen, waarvoor wij verplicht zijn huishoudelijk afval in te zamelen.
Wij hanteren het diftar-systeem. Dit houdt in dat wij naast een vast bedrag per huishouden, een bedrag per lediging van de afvalcontainer/zak in rekening brengen. Uitgangspunt bij de tariefsbepaling is 100% kostendekkendheid.

Ontwikkelingen
Er waren geen bijzondere externe ontwikkelingen te melden in 2021.

Beleidskaders
Onze gemeente laat de afvalstoffenheffing door een gemeenschappelijke regeling over aan Avri. De tarieven worden door het bestuur van Avri bepaald. Er is sinds 2019 sprake van een vast tarief en een variabel (per afvalzak) tarief. Meer informatie vindt u op de website van Avri.

Risico's
Deelname aan een gemeenschappelijke regeling levert altijd een risico op. Voor meer informatie over de actuele risico's bij de Avri wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing en de paragraaf verbonden partijen.

Begraafrechten

Inleiding
Op grond van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet kunnen lijkbezorgingsrechten worden geheven.

Ontwikkelingen
Er waren geen externe ontwikkelingen die van invloed waren op de begraafrechten.

Beleidskaders
U stelt de verordening lijkbezorgingsrechten vast.

Risico's
Er zijn geen bijzondere risico's.

Leges

Inleiding
Voor het door ons verlenen van diensten heffen wij leges. In de Legesverordening op grond van artikel 229 van de Gemeentewet is geregeld voor welke diensten leges verschuldigd zijn. Belastingplichtig is degene die de dienst aanvraagt, dan wel degene voor wie de dienst is verleend.

Ontwikkelingen
In 2021 is de inwerkingtreding van de Omgevingswet uitgesteld. Deze wet treedt naar verwachting in werking op 1 juli 2022.

Beleidskaders
U stelt de verordening vast voor de leges.

Risico's
Er zijn geen bijzondere risico's.

Rioolheffing

Inleiding
De heffing is gebaseerd op de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken. Op basis van deze wet gaat de rioolheffing over het verhaal van kosten die gemoeid zijn met alle collectieve maatregelen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering én om verhaal van kosten van alle overige maatregelen voor hemelwater en grondwater. Het gaat hierbij om de volledige uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet.

Ontwikkelingen
Wij hebben in 2021 een onderzoek gedaan naar de kostendekkendheid van deze heffing. Wij hebben de aanbevelingen uit dit onderzoek overgenomen. De mogelijke extra opbrengsten zullen pas in 2022 te zien zijn.

Beleidskaders
U stelt de verordening rioolheffing vast. In deze verordening is ook opgenomen of kwijtschelding mogelijk is

Risico's
Er zijn geen specifieke risico's.

Overzicht tarieven

Soort belasting of heffing	Werkelijk			% Verschil
in €	2019	2020	2021	2021-2020
Belastingen				
Hondenbelasting				
- per hond	64,65	64,65	57,75	-10,67%
- kennel	353,95	353,95	289	-18,35%
Onroerende zaakbelastingen				
- woningen	0,1280%	0,1401%	0,1464%	4,50%
- niet woningen (eigendom)	0,2333%	0,2691%	0,2912%	8,21%
- niet-woningen (gebruik)	0,1755%	0,2041%	0,2081%	1,96%
Precariobelasting	5,00	5,00	5,00	0,00%
Toeristenbelasting	1,24	1,25	1,26	0,80%
Heffingen				
Afvalstoffenheffing (via Avri)	169,00	211,00	270,00	27,96%
Jaarlijks onderhoudsrecht				
- graf vanaf 12 jaar	128,51	130,30	132,50	1,69%
- kindergraf 1 tot 12 jaar	64,26	65,15	66,25	1,69%
- kindergraf tot 1 jaar	32,15	32,60	33,10	1,53%
Rioolheffing				
- woningen	225,00	230,00	235,00	2,17%
- niet woningen (eigendom)	450,00	460,00	470,00	2,17%

Opbrengsten

Soort belasting of heffing (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2020	2021	Begroting 2021	Verschil
Belastingen				
Baten hondenbelasting	199	186	184	2
Baten OZB eigenaren niet-won.	1.316	1.356	1.311	46
Baten OZB eigenaren Woningen	4.785	5.365	5.177	188
Baten OZB gebruikers	784	855	804	51
Baten precariobelasting	1.343	1.342	1.342	
Baten toeristenbelasting	249	305	240	65
Totaal belastingen	**8.676**	**9.410**	**9.058**	**352**
Heffingen				
Afvalverwijdering en verwerking	2.518	2.968	2.982	-15
Baten rioolheffing	2.815	2.915	2.844	72
Baten secretarieleges burgerzaken	53	54	70	-16
Begraafplaatsrechten	176	174	171	3
Totaal heffingen	**5.562**	**6.112**	**6.067**	**45**

Lokale lastendruk

Inleiding

Over de lokale lastendruk wordt jaarlijks door verschillende organisaties gepubliceerd. In deze publicaties wordt bij het bepalen van de lastendruk veelal uitgegaan van verschillende gegevensverzamelingen en methoden van berekening en grondslagen. In de ene publicatie wordt bijvoorbeeld gewerkt met gemiddelden, in een andere worden verschillende standaard profielen onderscheiden of wordt alleen een aantal geselecteerde heffingen opgenomen. Hierbij gaat het vrijwel altijd uitsluitend om de lasten voor bewoners, en niet voor bedrijven.
Informatie over lastendruk is o.a. te vinden bij het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) en op Waar staat je gemeente.

Hierna vindt u een overzicht van de gemiddelde lastendruk van een meerpersoonshuishouden.

Ontwikkelingen

Ontwikkeling lasten per huishouden

Soort	2019	2020	2021
Afvalstoffenheffing	240	289	302
Onroerende-zaakbelastingen	385	451	506
Rioolrecht	225	230	235
Totaal lokale lasten	**850**	**970**	**1.043**

Kwijtschelding

Inleiding

Als inwoners de gebruikersaanslagen voor gemeentelijke belasting niet kunnen betalen, kunnen zij de gemeente vragen om kwijtschelding. Om te bepalen of zij voor kwijtschelding in aanmerking komen, kijken wij o.a. naar het vermogen en de inkomsten en uitgaven van inwoners. Wij kennen de mogelijkheid voor kwijtschelding bij de afvalstoffenheffing en de begrafenisrechten. Omdat de kwijtscheldingen voor de afvalstoffenheffing behandeld en afgewikkeld worden door Avri is het aantal hier vermelde kwijtscheldingen erg laag in verhouding met andere gemeenten.
Ontwikkelingen

Overzicht verzoeken

Aantallen	2017	2018	2019	2020	2021
Verzoeken	3	2	2	2	4
Toegekende verzoeken	1	0	0	1	0

Conclusie

Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen.

Bezwaar en beroep WOZ

Inleiding
Naar aanleiding van de aanslagen gemeentelijke belastingen ontvangt de gemeente bezwaarschriften en kwijtscheldingsverzoeken. Als een inwoner het niet eens is met de uitspraak op het bezwaarschrift dan kan hij beroep aantekenen bij de rechtbank of hoger beroep bij het gerechtshof.

Ontwikkelingen
Door dat no cure no pay bureau's steeds meer bezwaar gaan maken, loopt het aantal bezwaren en beroepen de laatste jaren op. Deze bezwaren kosten veel meer tijd dan een bezwaarschrift van een inwoner. Wij geven onze inwoner sinds 2019 de gelegenheid om binnen de zes weken na de dagtekening van de beschikking/de aanslag de mogelijkheid om contact met ons op te nemen. Deze informele aanpak heeft ervoor gezorgd dat we ondanks de stijging van het tarief en de stijging van de WOZ-waarde niet veel extra formele bezwaren hebben ontvangen.

Overzicht bezwaar- en beroepschriften

Aantallen	2017	2018	2019	2020	2021
Bezwaarschriften	212	153	244	289	298
Beroepschriften	6	12	17	19	11
Hoger beroepschriften	0	0	2	1	0

Conclusie
Wat hebben we gedaan om het aantal bezwaren te beperken?

- We hebben een folder bij onze aanslagen gedaan met de vraag om ons eerst te bellen als inwoners vragen hebben over de WOZ-waarde;
- We hebben informatie aan onze inwoners verstrekt door middel van stukjes in de krant en teksten op onze website;
- We hebben de inwoners waarvan de WOZ-waarde met meer dan 20% was gestegen een brief gestuurd om bij vragen om contact met ons op te nemen.

De no cure no pay bedrijven zijn gemeenten qua communicatie een stapje voor en maken ook folders en sturen huis aan huis brieven. Zij adverteren landelijk op radio en televisie. We hebben in 2020 veel meer bezwaren ontvangen van deze bedrijven. Het aantal gegronde bezwaren van deze bezwaarmakers is wel laag. We hebben gekeken wat de oorzaken waren van deze verlaging van de WOZ-waarde. De grootste oorzaak voor een verlaging is dat de voorzieningen in de woning (keuken, badkamer en toilet) verouderd zijn. Dit heeft gevolgen voor de WOZ-waarde. Deze oorzaak kunnen we niet makkelijk oplossen. De huidige taxatiesystematiek (die elke gemeente gebruikt) kijkt alleen naar de objectkenmerken die geregistreerd zijn. Alle woningen worden geautomatiseerd gewaardeerd. De inpandige kenmerken zijn niet bekend. We passen deze gegevens na bezwaar natuurlijk aan. Deze objecten worden dus niet nog een keer verlaagd om deze reden.

De bezwaren en beroepen van de no cure no pay bureaus zijn een landelijk probleem. De Vereniging Nederlandse Gemeente en de Waarderingskamer zijn bezig met een onderzoek hoe we deze bureaus kunnen aanpakken.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft aan hoe onze financiële positie zich verhoudt tot de risico's die we voorzien. We maken een inschatting van de grootte van de risico’s en brengen in beeld welke ruimte er is om de risico’s te kunnen betalen als ze zich voordoen. Het inschatten van risico’s met als rekenuitkomst de weerstandsratio heeft een subjectief karakter. Dit maakt dat hier vooral een indicatief signaal van uit dient te gaan en geen absolute waarheid.

De paragraaf uit de jaarstukken 2020 is het vertrekpunt voor deze paragraaf, omdat dit laatste bijstelling voor het jaar 2021 is geweest. Wanneer u de jaarstukken 2021 vaststelt, is deze paragraaf de bijstelling op de begroting 2022.

Beleid(skaders)

Eind 2022 wordt de geactualiseerde nota Weerstandsvermogen en risicomanagement aan u aangeboden. In juni 2022 bespraken we de concept nota voor het eerst met de auditcommissie. Naast het actualiseren van kaders en uitgangspunten staat in deze nota het risicomanagementproces centraal. In de nota beschrijven we hoe we dit proces optimaal willen borgen in de ambtelijke organisatie.

Het beleid op het terrein van risicomanagement heeft als het doel:

- het inzichtelijk maken van en sturen op (financiële) risico’s;
- het vergroten van het risicobewustzijn;
- het voorkomen van onaangename (financiële) verrassingen;
- het aanhouden van voldoende weerstandsvermogen, minimaal ratio 1,0.

Weerstandsvermogen

Algemeen
De definitie van weerstandsvermogen is:
Het vermogen van de gemeente Buren om ook in ongunstige tijden de incidentele financiële risico's op te kunnen vangen om zo haar taken ongewijzigd te kunnen voortzetten.

Schematisch ziet het onderscheid tussen benodigd en beschikbaar weerstandsvermogen er als volgt uit:

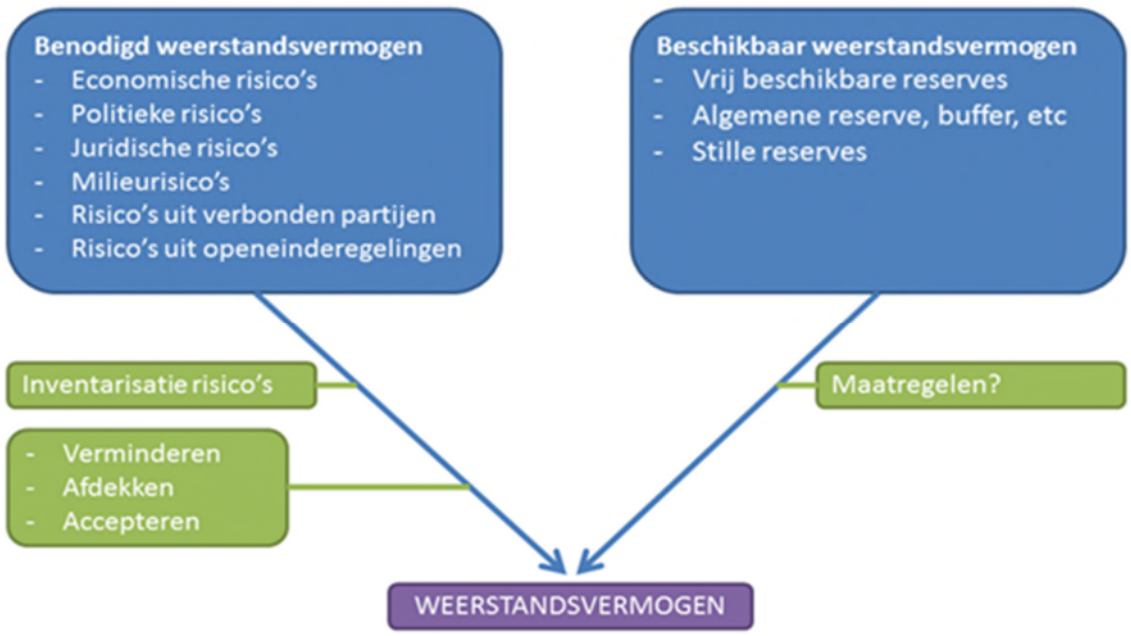

Voldoende weerstandsvermogen is van belang om de continuïteit van de organisatie bij de uitvoering van het vastgestelde beleid te waarborgen. Het geeft een indicatie van de mate waarin we in staat zijn om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit in gevaar komt.

Benodigd weerstandsvermogen
Het benodigd weerstandsvermogen bestaat uit de financiële omvang van de risico's die we opnemen in de alinea Risico's.

Beschikbaar weerstandsvermogen
Het beschikbaar weerstandsvermogen bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover we beschikken om de niet begrote kosten te dekken. Het weerstandsvermogen is onder te verdelen in:
- incidenteel weerstandsvermogen (eigen vermogen);
- structurele weerstandsvermogen (belastingcapaciteit, begrotingsruimte en kostenreductie).

In deze paragraaf beperken we ons primair tot de incidentele weerstandscapaciteit.

Nr	Naam	Saldo 1-1-2021	Saldo 31-12-2021
1	Algemene vrije reserve	1.955	5.888
2	Weerstandsvermogen (geblokkeerd)	2.660	3.565
Totaal incidenteel weerstandsvermogen		4.615	9.453

Ter toelichting:

Algemene vrije reserve
De algemene vrije reserve is beschikbaar voor de reguliere bedrijfsvoering. Dit houdt concreet in dat de omvang van deze reserve in zijn geheel vrij beschikbaar is voor het opvangen van onverwachte risico's zonder dat dit van invloed is op de lopende exploitatie.

Weerstandsvermogen (geblokkeerd)
Een gedeelte van de algemene vrije reserve is in het verleden apart gezet om aan te geven welk deel van de algemene reserve overeenkomt met het bedrag van de jaarlijkse risico inventarisatie (benodigd weerstandsvermogen).

Inventarisatie risico's

Inleiding

Onder een risico verstaan we het gevaar voor (financiële) schade of verlies als gevolg van interne en/of externe omstandigheden. Het risico heeft dan betrekking op het samenvallen van die bepaalde omstandigheden (de kans) en de negatieve gevolgen (de schade).

We beginnen deze alinea met een melding van ontwikkelingen, waarvoor we op dit moment geen risicobedrag opnemen in het weerstandsvermogen. We signaleren een bepaald risico, maar deze ontwikkeling maakt nog geen onderdeel uit van de risicogroepen die we kennen.

Na de ontwikkelingen gaan we in op de risicogroepen en de financiële duiding van de risico's. Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen is inzicht nodig in de financiële omvang van de risico's. Deze risico's duiden we als het benodigde weerstandsvermogen. Het gaat om de risico's waarvoor we bijvoorbeeld geen beheersmaatregel zoals een verzekering kunnen treffen en waar we financieel geen rekening mee houden in de begroting. We hebben bij de risico inventarisatie bekeken of het risico zich voordeed in 2021 en zo ja, heeft dit invloed op het weerstandsvermogen? Daarnaast gaat het om nieuwe risico's die ontstaan zijn in 2021.

Tot slot is de kans dat de risico's zich gelijktijdig voordoen klein. Mede daardoor proberen we bij elk risico zo goed mogelijk aan te geven welk financieel gevolg dat risico kan inhouden. We houden daarbij rekening met de kans dat het risico zich voordoet (risico = kans x gevolg).

Ontwikkelingen

Coronavirus
Ruim twee jaar hebben we nu te maken met de coronapandemie. Het coronavirus is daarom geen ontwikkeling meer. Hoewel het einde in zicht lijkt, blijven de onzekere financiële langetermijngevolgen van de coronamaatregelen op verschillende organisatieonderdelen en beleidsterreinen onzeker. Vanaf nu valt het coronavirus onder de risicogroep 'Opvang bij rampen en calamiteiten'. Een onderdeel van deze groep gaat over besmettelijke ziektes die de volksgezondheid bedreigen.

Invoering Omgevingswet
De geplande invoeringsdatum van de Omgevingswet is uitgesteld tot januari 2023. We hebben de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet gerealiseerd. De effecten van de kwaliteitsborging bouw worden momenteel verwerkt in de legesverordening. Door deze effecten kunnen we minder (vaak) leges heffen. Het uitgangspunt blijft dat het heffen van leges kostendekkend blijft. We kunnen besluiten om het verminderen van de leges deels te betalen uit algemene middelen. In dat geval ontstaat er een structurele kostenpost. In 2021 lieten we onderzoeken wat de kosten zijn van het opstellen van een gemeentedekkend omgevingsplan. De totale kosten hiervan hebben we opgenomen in de meerjarenbegroting. Komende periode versterken we onze dienstverlening rond de invoering van de Omgevingswet. Deze kosten zijn ook begroot.

Invoering vennootschapsbelasting
Deze ontwikkeling komt te vervallen. Sinds 2016 vallen wij voor onze economische activiteiten onder de belastingplicht van de vennootschapsbelasting. Het is daarom geen ontwikkeling meer. We bepalen ondertussen of we jaarlijks vennootschapsbelasting moeten betalen. Als we al een bedrag moeten betalen dan verwachten wij dat het nooit zal gaan om grote bedragen. Als de aangifte leidt tot een betaling nemen we hiervoor een bedrag op in de begroting.

Herijking gemeentefonds
Over de herijking gemeentefonds is dit jaar meer bekend geworden. Het ministerie BZK heeft in 2021 een viertal publicaties uitgebracht met daarin de effecten van het nieuwe verdeelstelsel gemeentefonds per gemeente. De laatste versie was 23 december 2021, met 2019 als peiljaar. Onze gemeente gaat er in de nieuwe verdeling (peiljaar 2019) € 762.377 op vooruit. Dat is € 29 per inwoner. Met deze indicatie houden we rekening in de meerjarenbegroting 2022-2025.

Risico Waarborgfonds sociale woningbouw
In juli 2021 stemde het college in met de ondertekening van een vernieuwde achtervangovereenkomst met het WSW. Deze nieuwe overeenkomst zorgt ervoor dat er een andere verdeling van de achtervang-positie ontstaat voor nieuwe leningen. Voor ons een grotere achtervang positie en daarmee een groter risico. Daarbij regelt het WSW een aantal extra zekerheden, zoals de nieuwe obligo-lening en de aanscherping van de borgbare doelen. Hierdoor wordt de algemene kans dat we hierop worden aangesproken kleiner. Ons risicoprofiel wijzigt daardoor niet.

Duurzaam meerjarenonderhoudsplan en accommodatiebeleid
Het accommodatiebeleid is niet vastgesteld in 2021 vanwege capaciteitsgebrek. De bedoeling was om een financiële reserve te vormen en daarmee risico’s af te dekken. We hebben namelijk twee verenigingsgebouwen die op gemeentegrond staan en waarvoor contractueel (nog) niets geregeld is. Ook zijn er drie dorpshuizen die niet ons eigendom zijn, maar waarvoor we in het verleden contractuele afspraken maakten over het onderhoud en eventuele teruglevering van het pand aan de gemeente. Binnen de risicogroep Maatschappelijke risico's en veiligheid reserveren we hiervoor een bedrag en komt deze ontwikkeling te vervallen.

Economische ontwikkelingen
Ondanks de uitbraak van het coronavirus sinds 2020 is de vraag naar bedrijfslocaties en arbeid in veel sectoren toegenomen. Er is daarbij een duidelijk onderscheid (ook regionaal te zien) in sectoren. Bij industrie, bouw, logistiek, en agribusiness is er sprake van groei en krapte op de arbeidsmarkt en tekort aan ruimte. Bij de horeca, recreatie en evenementensector zijn daarentegen grote verliezen geleden of is er sprake van stagnatie en afvloeien van personeel. We verwachten dat in 2022 geleidelijk economisch herstel plaatsvindt, maar dat ondanks het versoepelen van de maatregelen vooral de getroffen sectoren moeite zullen hebben om weer op hetzelfde niveau te komen als voor de crisis. Een volledig economisch herstel is pas mogelijk wanneer er naast de versoepelingen ook aandacht is voor deze krapte op de arbeidsmarkt.

Op dit moment zijn er kandidaten voor alle kavels op bedrijventerrein Doejenburg II. Inmiddels is meer dan 70% echt verkocht en verwachten we in 2022 de laatste kavels te verkopen. Ook op de andere bedrijventerreinen in de gemeente zijn de laatste kavels verkocht en worden leegstaande panden voor een groot deel weer gebruikt.

Voor Doejenburg II moeten we in het kader van parkmanagement nog goede afspraken maken over beheer en onderhoud in relatie tot mogelijke overdracht van de gronden aan de hiervoor opgerichte coöperatie. Hiervoor is nog geen bedrag voorzien. We verwachten in 2022 een advies en voorstel over de verdeling van kosten voor beheer en onderhoud tussen gemeente en de parkmanagement-organisatie in relatie tot mogelijke overdracht van de openbare ruimte en de wegen.

Netcapaciteit
De toename van de vraag naar elektriciteit en de snelle opkomst van duurzame energie zorgen ervoor dat het druk is op het elektriciteitsnet. Zelfs zo druk dat er gebieden zijn waar het elektriciteitsnet vol raakt. Effectief betekent dit vertraging in verschillende ontwikkelingen met maatschappelijke schade tot gevolg. De problematiek als bij de Veldsteeg in Lienden waar nu een transportbeperking geldt, kan zich ook voor andere gebieden in Buren voor doen. We zetten ons in op het monitoren van de netcapaciteit via een inventarisatie van relevante initiatieven op terreinen als woningbouw, bedrijfsontwikkeling en duurzaamheid. Ook zetten we in op afstemming met Liander rondom effecten, mogelijke anticiperende maatregelen en de planning van de verzwaring van het netwerk.

Didam arrest
De Hoge Raad oordeelde op 26 november 2021 dat een overheidslichaam dat een onroerende zaak wil verkopen, gelegenheid moet bieden aan (potentiele) gegadigden om mee te dingen naar deze onroerende zaak. Dit speelt indien er meer gegadigden zijn voor de aankoop van de desbetreffende

onroerende zaak of redelijkerwijs te verwachten is. Dat is bijna altijd het geval. Als we de onroerende zaak toch een-op-een verkopen, moeten we dat voorafgaand aan de verkoop publiceren.
We verwachten dat dit arrest geen gevolgen heeft voor de al verkochte en geleverde onroerende zaken (van voor 26 november 2021). Dit hangt steeds mede af van specifieke omstandigheden. Alle lopende en nieuwe grondtransacties moeten we langs deze nieuwe meetlat leggen. Dit onderwerp gaat ook spelen bij de verkoop van objecten uit de vastgoedportefeuille.

Risico's
Bij de samenstelling van de jaarstukken 2021 voerden we wederom de halfjaarlijkse risico-inventarisatie uit. Als vertrekpunt hanteren we de vastgestelde jaarstukken 2020. In juli 2021 was dit het laatste bijstelmoment in het begrotingsjaar 2021. Onderstaand treft u een totaaloverzicht van de risicobedragen per gecategoriseerde groep aan.

Overzicht berekening risico's

Bedragen x € 1.000	Jaarstukken 2020	Bijstelling	Jaarstukken 2021
1) Aansprakelijkheid	350	Geen	350
2) Rampen en calamiteiten	125	+ 300	425
3) Verbonden partijen	1.200	Geen	1.200
4) Open einde regelingen	1.875	- 1.000	875
5) Grondexploitaties	0	Geen	0
6) Maatschappelijke risico's en veiligheid	0	+ 200	200
7) Stikstofbesluit	200	Geen	200
8) Verzekeringen	100	Geen	100
9) Overige risico's	500	+ 500	1.000
Totaal	**4.350**	**Geen**	**4.350**

Toelichting:

1) Aansprakelijkheid
We voeren veel taken uit en lopen daarbij risico's. Bij het uitvoeren van taken zijn we aansprakelijk voor een tijdige en correcte uitvoering. Inwoners en belanghebbenden kunnen ons aansprakelijk stellen als we deze taken niet goed uitvoeren. De wettelijke regelingen, zoals de Wet dwangsom, de Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsbesluiten en het burgerlijk wetboek (onrechtmatige daad) zijn belangrijke grondslagen voor het aansprakelijk stellen.
De risico's van de organisatie beperken we door het beschrijven van de processen en daarin maatregelen op te nemen. Verder zijn (aansprakelijkheids)verzekeringen afgesloten tegen de financiële consequenties van mogelijke gebreken in de uitvoering van een taak.
Andere aansprakelijkheidsrisico's komen voor bij de grondexploitaties. Om de risico's zo klein mogelijk te houden sluiten we overeenkomsten met de ontwikkelaars van gronden om bijvoorbeeld planschade af te dekken.

Op 1 januari 2021 was een bedrag gereserveerd van € 690.000. Midden 2021 is de reservering verlaagd naar € 350.000. Op dit moment speelt een aansprakelijkheidsstelling door een calamiteit (hevige regenbui) in Lienden. Dit krijgt zijn vervolg in 2022. In 2021 hoeven we geen aanspraak te maken op dit bedrag. We handhaven het gereserveerde bedrag.

2) Opvang bij rampen en calamiteiten
Landelijk is de Handreiking "regionaal risicoprofiel" opgesteld. De Wet op de veiligheidsregio's verplicht de uitwerking van verschillende risicoprofielen. Dit profiel brengt de risico's van alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid duidelijk in kaart. Het gaat hierbij om risico's vanwege rampen, calamiteiten, klimaatveranderingen en besmettelijke ziektes die de volksgezondheid bedreigen.

Op 1 januari 2021 was een bedrag gereserveerd van € 410.000. Midden 2021 is de reservering verlaagd naar € 125.000. Hoewel het coronavirus een enorme financiële impact heeft, hoeven we in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. De gemaakte kosten worden gecompenseerd door het Rijk. De toekomstige maatschappelijke gevolgen van het coronavirus blijven onzeker. Naast het

coronavirus speelt nu de situatie in Oekraïne. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de wereldmarkt. Alles wordt duurder. Er ligt dan ook een relatie met risicogroep 'overige risico's'. We verhogen de reservering naar € 425.000.

3) Verbonden partijen
Een verbonden partij is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin we een bestuurlijk en/of financieel belang hebben. We noemen in de paragraaf verbonden partijen een aantal risico's daarvoor. De deelnemende gemeenten delen de financiële gevolgen van de verbonden partijen.

Om een indicatie te krijgen of gemeenschappelijke regelingen zelf risico's op kunnen vangen presenteren wij het samenvattende beeld in onderstaande tabel. De gegevens komen uit de jaarstukken van de gemeenschappelijke regelingen.

Gemeenschappelijke regeling	Jaarstukken 2020		Jaarstukken 2021	
	Ratio	Kwalificatie	Ratio	Kwalificatie
Avri	0,00	Ruim onvoldoende	0,50	Ruim onvoldoende
GGD Gelderland-Zuid	0,56	Ruim onvoldoende	0,45	Ruim onvoldoende
Werkzaak rivierenland	0,54	Ruim onvoldoende	1,00	Voldoende
Omgevingsdienst rivierenland	1,00	Voldoende	1,13	Voldoende
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	0,64	Onvoldoende	0,50	Ruim onvoldoende
Regio rivierenland	1,00	Voldoende	1,00	Voldoende
Regionaal archief Rivierenland	1,81	Ruim voldoende	2,22	Ruim voldoende

Op 1 januari 2021 was een bedrag gereserveerd van € 110.000. Door het toekomstig risico bij de overdracht van de stortplaats van Avri verhoogden we midden 2021 het totale risicobedrag tot € 1.200.000. We hoeven in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. Verder blijkt uit bovenstaande tabel dat de ontwikkeling van het gemiddelde risicoprofiel over alle gemeenschappelijke regelingen licht verbeterd is. Ondanks deze lichte verbetering en rekening houdend met de reeds genomen besluiten over de stortplaats Avri vinden wij het nog niet verstandig om het gereserveerde bedrag aan te passen.

4) Open-einde-regelingen
Het gaat bij deze regelingen vooral om regelingen als de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet. Hierdoor kregen wij een veel groter takenpakket met daardoor meer risico's.

Op 1 januari 2021 was een bedrag gereserveerd van € 550.000. Mede op basis van de cijfers uit 2020 werden in 2021 grote tekorten verwacht op de begroting. Daarom verhoogden wij midden 2021 het gereserveerde bedrag tot € 1.875.000. We hoeven in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. Na deze ophoging is namelijk de begroting Wmo en jeugd structureel vanaf 2021 met respectievelijk € 1 en € 3 miljoen opgehoogd. Aangezien de begroting structureel is opgehoogd reserveren we een lager bedrag van € 875.000.

5) Grondexploitaties
Bij het opstellen van de grondexploitaties worden de risico's voor dat specifieke project geschat en nemen we deze in de grondexploitatie mee. Daarnaast kunnen zich externe ontwikkelingen voordoen, die niet project-specifiek zijn en buiten onze invloed liggen. Denk hierbij aan onverwachte en onvoorziene kostenstijging over de nog te maken kosten voor bouw- en woonrijp maken. Met de aanstaande verkoop van project Teisterbant en de voortgang van het project Doejenburg II stelde u midden juli vast geen bedrag meer te reserveren

6) Maatschappelijke risico's en veiligheid
Als eigenaar zijn we verantwoordelijk voor het in stand houden van onze eigendommen. Bijvoorbeeld voor gebouwen, groenvoorzieningen, wegen en bruggen. Als door gebrekkig of achterstallig onderhoud (letsel-)schade ontstaat, worden we daarvoor aansprakelijk gesteld. Dit risico is niet verzekerbaar. Op termijn heeft een aanpassing van het onderhoudsniveau vrijwel altijd een effect op de bijbehorende risico's: hoe hoger het niveau, hoe lager de risico's en omgekeerd.

Vanwege het uitstel gepland onderhoud in 2021, de extra eenmalige verlaging onderhoud wegen in 2023 en het uitstel accommodatiebeleid reserveren we een bedrag van € 200.000.

7) Stikstofbesluit
Het stikstofbesluit van de Raad van State van mei 2019 heeft aanzienlijke gevolgen voor de uitvoering van bouwprojecten. Dit kan leiden tot vertragingen binnen de uitvoering van gemeentelijke projecten (grondexploitatie), maar ook binnen de particuliere sector. In deze laatste situaties zullen de legesopbrengsten omgevingsvergunningen geraakt worden en (tijdelijk) dalen.

Op 1 januari 2021 was er geen bedrag gereserveerd. Midden 2021 is een reservering opgenomen van € 200.000. We hoeven in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. Bij de begroting 2023 beoordelen we opnieuw of we deze risicogroep moeten handhaven.

8) Verzekeringen
Vanaf 2020 zijn we ‘anders gaan verzekeren’. Gebaseerd op een doelmatigheidsonderzoek naar het verzekeringspakket en de historie van schadegevallen, dekken we de meer middelgrote schades via het weerstandsvermogen.

Op 1 januari 2021 was er een bedrag gereserveerd van € 110.000. Nagenoeg alle aanpassingen zijn doorgevoerd, behalve de cyberriskverzekering. Gelet op de grote risico's, handhaven we deze verzekering. Midden 2021 is de reservering verlaagd naar € 100.000. We hoeven in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. Een bijstelling is daarom niet nodig.

9) Overige risico's
Het gaat hierbij om een verscheidenheid aan risico's van calamiteiten, kwetsbaarheid of uitval van automatisering (privacy, datalekken, hacks), stagnering economie, personeelsrisico's, vergrijzing en het niet tijdig actualiseren van bestemmingsplannen. Zulke risico's worden waarschijnlijker, aangezien de samenleving hogere eisen stelt en complexer wordt. Verder valt de ontwikkeling van de rente en de algemene uitkering hier ook onder.

Het uitdagende vraagstuk op het gebied van de bedrijfsvoering, namelijk een groeiend tekort aan gekwalificeerd personeel, is niet veranderd. Veel gemeenteambtenaren gaan de komende jaren met pensioen. Ook kiest de nieuwe generatie medewerkers vaak voor een maatschappelijke opgave in plaats van te gaan werken bij een gemeente. Een voorbeeld hiervan is duurzaamheid.
Dit zal leiden tot extra kosten voor werving en selectie. Ook zorgt het mogelijk voor een opwaartse druk binnen het loongebouw. We hebben het budget voor werving en selectie in 2022 opgehoogd naar € 50.000, maar of dat voldoende is, moet nog blijken.

Op 1 januari 2021 was er een bedrag gereserveerd van € 530.000. Midden 2021 is de reservering verlaagd naar € 500.000. In 2021 is er geen aanspraak gemaakt op dit bedrag. De financiële gevolgen van de ransomware aanval zijn nog onduidelijk. We verdubbelen het gereserveerde bedrag naar € 1 miljoen.

Weerstandsratio

Het weerstandsvermogen wordt landelijk uitgedrukt in een verhoudingsgetal, de weerstandsratio. De ratio bepalen we door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen (het totaal aan verwachte risico's). Hiervoor is landelijk de volgende tabel samengesteld:

Waarderingstabel	Score
Score < 0,6	Ruim onvoldoende
Score 0,6 – 0,8	Onvoldoende
Score 0.8 – 1.0	Matig
Score 1.0 – 1.4	Voldoende
Score 1.4 – 2.0	Ruim voldoende
Score > 2.0	Uitstekend

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{9.453.000}{4.350.000} = 2,17$$

Eind 2019 bedroeg de ratio van het weerstandsvermogen een factor van 1,98. Eind 2020 was de ratio teruggelopen en met een score van 1,06 nog net voldoende. Dit kwam vooral door een forse toename van de risico's bij de onderdelen verbonden partijen en open-einde regelingen binnen het sociaal domein. Hierop besloot u in juli 2021 het beschikbare weerstandsvermogen op te hogen door drie bestemmingsreserves vrij te laten vallen.

Het benodigde weerstandsvermogen blijft gelijk. Wel vindt er een vershcuiving plaats tussen de verschillende risicogroepen.De ratio eind 2021 komt daarmee uit op 2,17, uitstekend.

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten voortaan een basis-set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de jaarrekening. Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote en deze gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

Doel van deze kengetallen is om u op eenvoudige wijze inzicht te geven in onze financiële positie.

Sturen met financiële kengetallen

Financiële situatie gemeente / provincie

Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Verloop van de kengetallen				
Kengetallen	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Netto schuldquote	28%	13%	27%	0%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	27%	13%	27%	0%
Solvabiliteitsratio	34%	30%	30%	27%
Structurele exploitatieruimte	3,9%	0,8%	1,6%	4,2%
Grondexploitatie	15%	3%	17%	6%
Belastingcapaciteit	118%	137%	142%	137%

Netto schuldquote
Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een normale netto schuldenlast ligt tussen de 0% en 90%. Voor onze gemeente ligt dit kengetal ruim binnen de veilige marge.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Dit cijfer ligt doorgaans rond de 30% bij gemeenten.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Hoe hoger dit percentage, hoe beter.

Grondexploitatie
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Belastingcapaciteit
Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Daarbij valt op dat onze belastingdruk relatief hoog is.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Wij hebben een groot deel van ons vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van gebouwen, wegen en bruggen, openbare verlichting, groen, riolering en water. Het onderhoud van deze goederen is een kerntaak van de gemeente en van groot belang voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Het onderhoud van kapitaalgoederen is vastgelegd in beleids- en beheerplannen. In deze paragraaf gaan wij per kapitaalgoed in op het beleid, de kwaliteitsnormen, het onderhoud, de financiële middelen en de risico's die met het onderhoud samenhangen.

Beleid(skaders)

Het beleidskader is vastgelegd in:

- Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020;
- Beleidsplan Begraafplaatsen 2020;
- Beleidsplan Openbare verlichting 2020;
- Beleidsplan Groen 2020;
- Beheerplan MJOP gemeentelijk vastgoed 2021 t/m 2035 (vastgesteld in de raadsvergadering van 26 januari 2021).

Externe ontwikkelingen

In mei 2020 stelde u het beleidskader en de integrale beheerplannen openbare ruimte vast. De beheerplannen zijn gericht op een effectieve inzet van onze middelen om onze leefomgeving en het gemeentelijk vastgoed in de toekomst duurzaam en efficiënt te onderhouden. Naast de kwantiteit van het areaal geeft het ook inzicht in de kwaliteit, de kosten en hoe en wanneer we het onderhoud uitvoeren.

We zien een ontwikkeling om lichtmasten en andere gemeentelijk objecten in de buitenruimte te gebruiken om het 5G netwerk op uit te rollen. Vanuit de telecomwetgeving is er de wens om minder antennes te plaatsen en toch een goede netwerkdichtheid te hebben. Momenteel ligt er een wetsvoorstel om hiervoor gebruik te maken van gemeentelijke objecten, zoals lichtmasten. Gevolg is dat wij minder zeggenschap hebben over de lichtmast. Andere partijen kunnen dan besluiten nemen die wijzigingen geeft in onze buitenruimte.

In het buitengebied worden er sinds 2019 de nodige werkzaamheden uitgevoerd in de bermen door de aanleg van glasvezel. Om de wegen en bermen op een goede manier in stand te houden, is het denkbaar dat we meer beschoeiingen moeten plaatsen. Dit kan extra uitgaven in aanleg en onderhoud met zich meebrengen.

Momenteel worden op de armaturen van onze lichtmasten steeds vaker connectoren gebouwd. Hierop kunnen verschillende zaken worden aangesloten, zoals bewegingsmelders, verkeerstellers, en camera's. Vooralsnog maken we geen gebruik van extra zaken aan de lichtmast, maar de armaturen worden deels al wel (standaard) van een zogenaamde Zhaga connector voorzien.

Het plaatsen van kunststof beschoeiing is goed bevallen. De extra kosten zijn minimaal, maar uitvoeringstechnisch kunnen wij zaken nog verbeteren. In de toekomst plaatsen wij bij lagere beschoeiingen de kunststof variant. Doorontwikkeling is denkbaar om de hogere beschoeiingen in kunststof uit te gaan voeren.

In de startnotitie klimaatvisie gemeente Buren staan de internationale afspraken over de vermindering van de CO2-uitstoot. In de uitvoering moet blijken hoe wij die invullen en wat daar de financiële gevolgen van zijn.
In het kader van de energietransitie vraagt de regie op het beheer van de ondergrond (kabels, leidingen, riolering, etc.) in de toekomst extra en mogelijk andere aandacht.

Risico's
Binnen de vastgoedportefeuille constateren we een aantal risico's:

- Eén verenigingsgebouw dat op gemeentegrond staat en waarvoor contractueel (nog) niets geregeld is. Strikt juridisch gezien is de gemeente door natrekking eigenaar van de gebouwen. Feitelijk gedraagt de vereniging zich nu als eigenaar. Afhankelijk van de uitkomsten van het op te stellen accommodatiebeleid en de gesprekken met het verenigingsbestuur wordt hier nader invulling aan gegeven. Op dat moment worden ook de financiële gevolgen voor de gemeente inzichtelijk.
- Drie dorpshuizen die niet in eigendom zijn van de gemeente maar waarvoor in het verleden contractuele afspraken zijn gemaakt over het onderhoud en eventuele teruglevering van het pand aan de gemeente. Deze afspraken moeten worden geactualiseerd en worden meegenomen in het accommodatiebeleid.

Conclusie

Met het vaststellen van de beheerplannen in mei 2020 en het meerjarenonderhoudsplan in december 2020 voldoen we aan de laatste actualisatie van de begrotingsrichtlijnen. Er is voldoende budget beschikbaar om onze kapitaalgoederen op het juiste kwaliteitsniveau te onderhouden.

Baggeren

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we onderhoudswerkzaamheden uit aan de watergangen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beleidsplan openbare ruimte.

Beleid
De actuele beleidskaders uit 2016 zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dient als voortgezet kader voor de periode 2021 tot en met 2025. Het uitvoeringsplan 2016-2032 is een van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau B. Kwaliteitsniveau B houdt in dat we baggerspecie in de watergangen accepteren. De watergangen zijn daarmee niet altijd bagger schoon. Deze acceptatie geldt tot het moment dat het waterschap gaat controleren, op grond van de Keur. Dan baggeren we het hele gebied, ook de watergangen die nog aan de Keur voldoen. Hiermee houden we gebiedsgewijs een gelijkmatig beeld en voorkomen we dat we incidenteel op basis van klachten moeten baggeren.

Financiële middelen

- Structureel is € 171.250 beschikbaar voor het baggeren van de watergangen. De uitvoering van het onderhoud bekostigen we uit de voorziening baggeren watergangen.
- We baggeren niet jaarlijks, waardoor de uitgaven per jaar sterk fluctueren. Daarom gebruiken we de voorziening baggeren watergangen als egalisatievoorziening.
- De voorziening is toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren.
- Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.
- In 2021 zijn geen watergangen gebaggerd.

Risico's
In de praktijk lijken de vastgestelde ontwerpuitgangspunten van het beleid voor met name C-watergangen toch tot hinder te leiden. Er zijn incidentele klachten van inwoners. Omdat we niet ieder jaar baggeren, kunnen we deze klachten niet altijd snel oplossen. Daarnaast lijken incidentele knelpunten te ontstaan. De voorgeschreven leggerdiepte is soms onvoldoende waardoor varend onderhoud moeilijker wordt of niet meer mogelijk is. (met name bij de stadsgracht Buren.) Dit houden we in de gaten.

Ontwikkelingen 2020

Ontwikkelingen meerjarig

Voorziening baggeren watergangen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	383.576	148.811	300.909	472.159	643.409	814.659

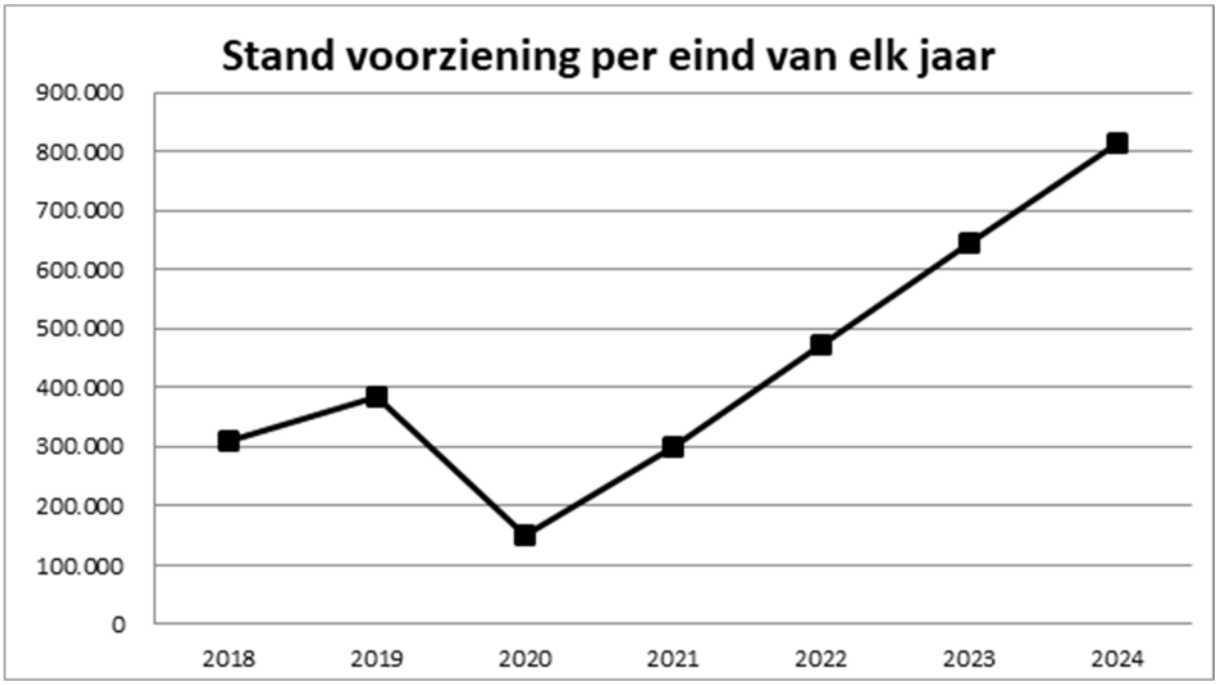

Begraafplaatsen

Algemeen
We willen ruimte bieden voor invulling van individuele wensen zonder de collectieve betekenis van de begraafplaatsen uit het oog te verliezen. De indeling van de gemeentelijke begraafplaatsen is overzichtelijk, maar wel voor iedere kern uniek. Op elke begraafplaats komen dezelfde onderdelen van inrichting voor, zoals een afsluitbare toegangspoort, begrenzende beplanting om de begraafplaats heen en lagere beplantingsvormen op de begraafplaats. De begraafplaats bestaat daardoor uit verschillende vakken. De rust is op elke begraafplaats merkbaar. De functie begraven en gedenken vormt duidelijk de hoofdfunctie. De uitstraling van de begraafplaatsen is eenvoud en rust. Deze uitstraling dient ook in de toekomst bewaard te blijven.

Beleid
De actuele beleidskaders staan in het Beleidsplan begraafplaatsen 2020-2030. Het beheer van de begraafplaatsen voeren wij op kwaliteitsniveau A uit volgens de vastgestelde beheerplannen. Dit houdt in dat wij het onderhoud uitvoeren op het hoogste niveau. De hagen worden strak geknipt en de gazons vaak gemaaid. Ook wordt de onkruidbestrijding veelvuldig uitgevoerd. Dit zorgt ervoor dat de begraafplaatsen er schoon en netjes bij liggen en het beeld strak is. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
In juli 2020 stelde u het beleidsplan vast. Uitgangspunt is, dat op termijn de begraafplaatsen kostendekkend zijn door het genereren van meer inkomsten door een hoger percentages grafuitgiftes, urnen nissen, urnengraven en as verstrooiingen. Daarvoor voeren we de vastgestelde verbeterplannen uit.

Risico's
- We hebben geen invloed op het aantal uit te geven graven en de bijbehorende inkomsten. Dit aantal fluctueert per jaar;
- Uit landelijk onderzoek blijkt dat de keuze voor cremeren toe neemt. Gemiddeld zijn er 100 bijzettingen per jaar, waarvan slechts 40-45 nieuwe graven betreffen;
- Om op termijn kostendekkend te kunnen werken is het noodzakelijk, dat het uitgiftepercentage van nieuwe graven van 45% tot 55% stijgt. Dit kan ook worden bereikt door een groter aandeel in urn bijzettingen. Ook in onze gemeente neemt het aantal crematies toe.;
- Door de verlaging van tarieven voor as bestemmingen verwachten wij dat er op termijn meer gebruik gemaakt wordt van deze voorzieningen.

Voorziening afkoopsommen onderhoud begraafplaatsen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	118.844	136.640	122.117	109.731	92.510	70.289

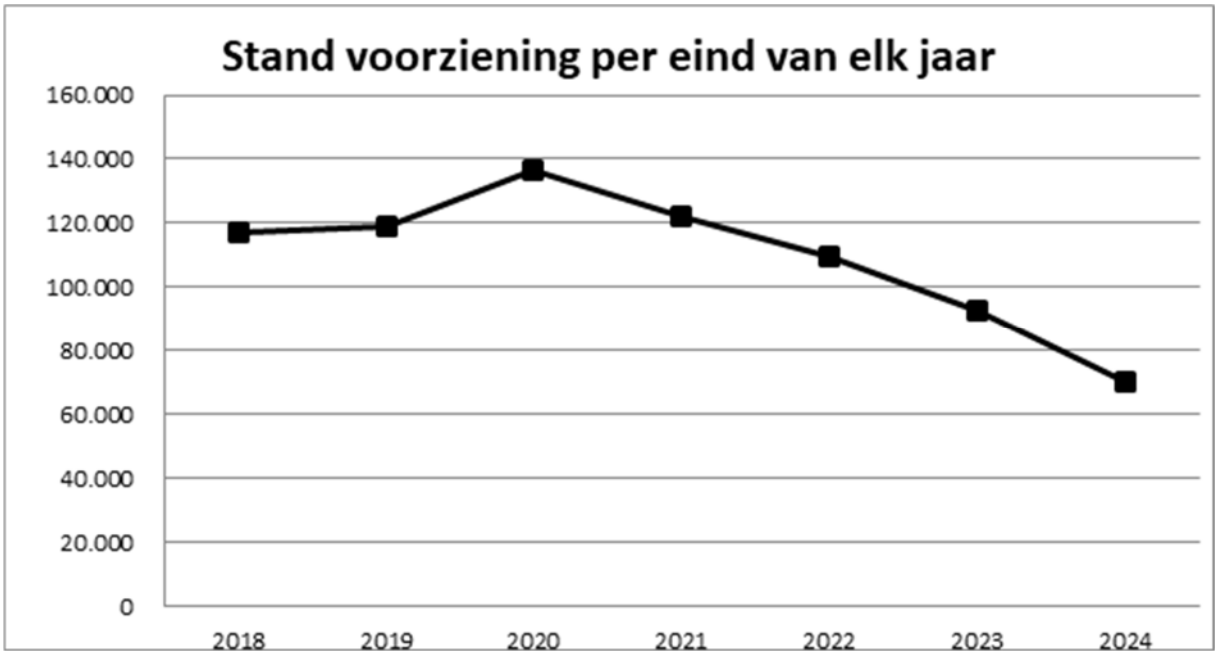

Voorziening afkoopsommen grafrechten begraafplaatsen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	42.494	57.174	73.565	84.467	95.369	106.271

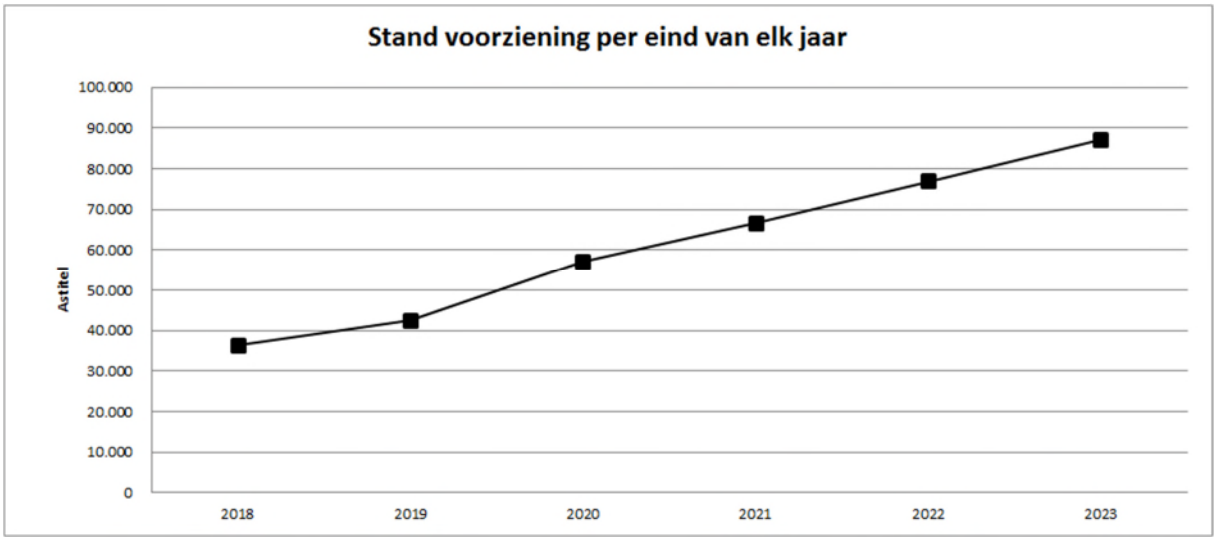

Civieltechnische kunstwerken

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan de civieltechnische kunstwerken. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan Civieltechnische kunstwerken 2020 t/m 2025. Wij beheren een areaal van 556 civieltechnische kunstwerken. Hieronder vallen:
1. Beschoeiingen;
2. Bruggen - fiets/voetbruggen, verkeersbruggen en duikerbruggen;
3. Duikers - rechthoekige en buisvormige duikers;
4. Overige civiele kunstwerken - keermuur, veerstoep, vijverbak en steigers.

Behaalde resultaten (hoogtepunten)
In 2021 zijn er vier duikers vervangen. Hiervoor is een collegebesluit genomen om af te mogen wijken van het inkoopbeleid. Dit was nodig omdat wij geen lopend contract hadden met een aannemer. Op dit moment hebben we wel een contract met een aannemer. Wij hebben een bestek op de markt gezet voor de onderhoudswerkzaamheden en deze aanbesteed. Ook hebben we een beheersysteem aangeschaft om de civieltechnische kunstwerken in te kunnen beheren. Dit zoals beschreven staat in het beheerplan.

Beleid
De actuele beleidskaders uit 2016 zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020'. De oplegnotitie dient als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan Civiele Kunstwerken 2020 t/m 2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau Aandacht. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
- Budget klein onderhoud. Dit budget is bedoeld voor inspectie, reinigen en kleine herstelmaatregelen. Het gaat hier om jaarlijks terugkerende kosten;
- Budget groot onderhoud. Groot onderhoud is o.a. het vervangen van voegovergangen of grootschalig herstel van betonconstructies (bruggen) en het grootschalig herstellen van duikers (relinen). Groot onderhoud bekostigen we uit de voorziening. Deze kosten komen periodiek (niet jaarlijks) voor;
- Budget vervanging. Dit budget is bedoeld voor het vervangen van duikers;
- De voorziening is toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren.

Risico's
- Door zwaarder en breder verkeer op de wegen wordt de berm zwaarder belast, wat een verzakking van het talud (de berm) van de watergangen kan betekenen. Om de fundatie van de wegen in stand te houden moet er meer en hogere beschoeiing worden geplaatst. Dit brengt extra aanleg- en beheerkosten met zich mee;
- Door onderhoudswerkzaamheden aan watergangen (baggeren) storten steeds vaker bermen in. Dit ondervangen we door het plaatsen van beschoeiingen. Dit brengt extra aanleg- en beheerkosten met zich mee;
- Bij vervanging van duikers wordt door het Waterschap een grotere diameter geëist, wat extra aanleg- en beheerkosten met zich meebrengt.

Voorziening civiele kunstwerken	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	590.589	155.566	220.459	281.059	317.759	353.959

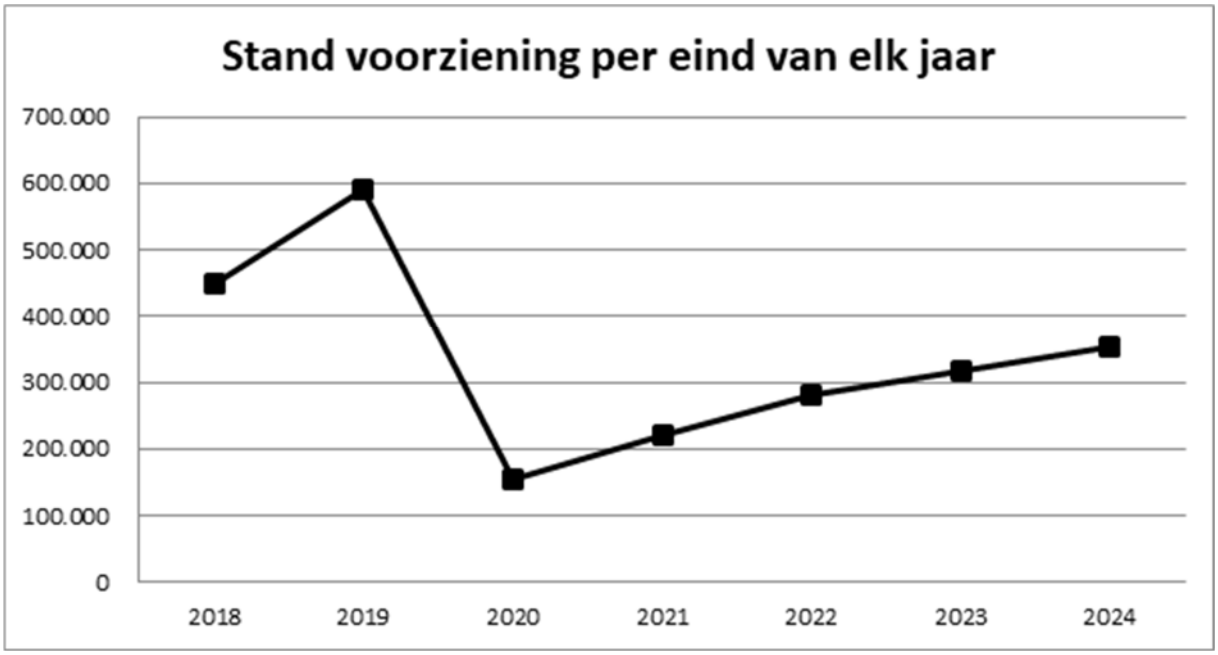

Gebouwen

Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed is vastgesteld in de raad van 26 januari 2021. Daarmee is de basis gelegd voor het professioneel beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed voor de komende vier jaar. Elke vier jaar stellen we een nieuw MJOP op.

Bij de besluitvorming rondom het ombuigingstraject in het najaar van 2021, heeft uw raad onder andere besloten het vastgoed af te stoten. Begin 2022 geven we een extern bureau opdracht om een haalbaarheidsstudie uit te voeren. Deze studie moet leiden tot een plan van aanpak voor de (mogelijke) afstoting van ons vastgoed.

Eind 2021 heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan in een andere gemeente waarbij is bepaald dat transparantie en gelijke kansen voor potentiële kopers bij verkoop van gemeentelijk vastgoed voorop moet staan. Alleen in uitzonderlijke gevallen is eventuele onderhandse verkoop nog toegestaan. Begin 2022, in combinatie met voornoemde haalbaarheidsstudie, wordt beoordeeld of deze uitspraak consequenties heeft voor ons uitgiftebeleid. Zo nodig zal dit beleid worden aangepast.

Risico's

- In de onderhoudsvoorziening is geen dekking opgenomen voor renovatie, vervanging, uitbreiding van de panden en eventuele nieuwbouw. Ook is er geen dekking opgenomen voor extra (bovenwettelijke) duurzaamheidsmaatregelen;
- In het MJOP is geen onderhoudsvoorziening aanwezig voor dorpshuizen die geen eigendom zijn van de gemeente. Dit mag namelijk niet volgens onze begrotingsvoorschriften.
- Eind 2021 heeft de HR in een private zaak een uitspraak gedaan over huurcompensatie door eigenaren aan (commerciële) huurders vanwege de coronamaatregelen overheid. De uitspraak houdt in dat ‘de pijn’ eerlijk moet worden verdeeld tussen eigenaren en huurders. Begin 2022 wordt het (financiële) effect van deze uitspraak voor onze gemeente beoordeeld.

Voorziening onderhoud gebouwen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	905.380	1.219.020	1.501.762	1.645.828	1.724.343	1.802.858

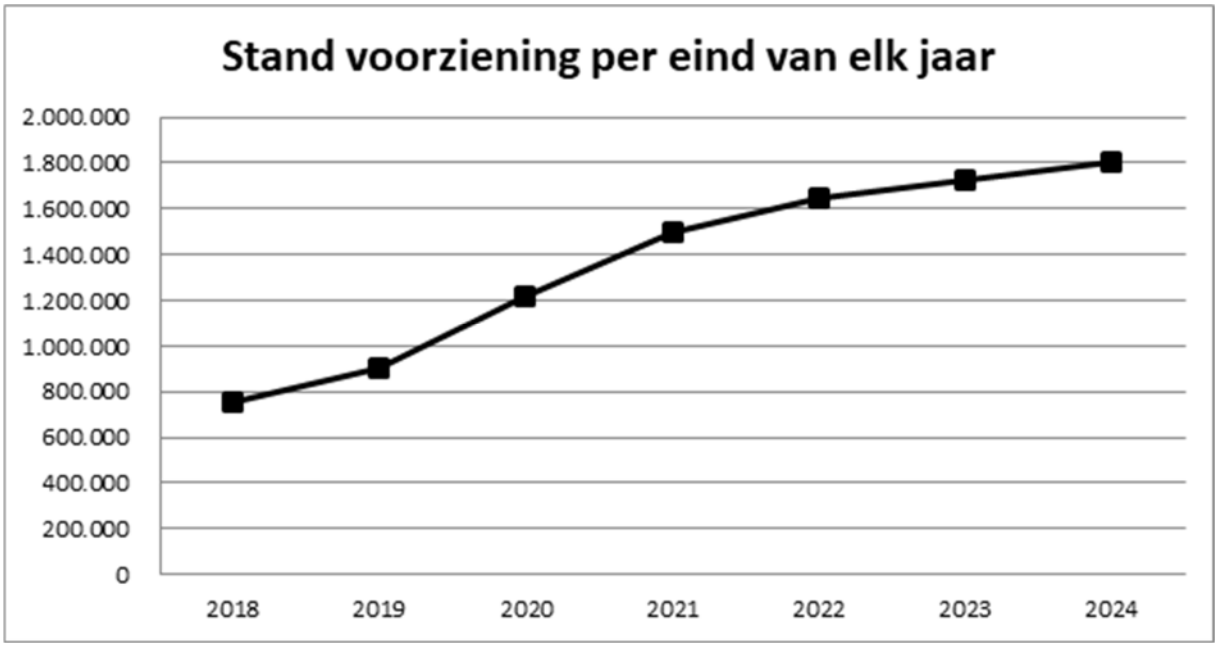

Groen

Algemeen
Op basis van het beheerplan groen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan ons openbaar groen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan Groen 2020-2025.
Openbaar groen is een belangrijke schakel bij de inrichting van de openbare ruimte. Het groen zorgt er niet alleen voor dat onze inwoners een prettige woonomgeving hebben, maar het draagt ook bij aan het behalen van onze ambities op het gebied van het vergroten van de biodiversiteit en opgaven zoals duurzaamheid en kerngericht werken. Goed beheer van het openbaar groen is daarbij essentieel. Een doelmatige en efficiënte werkwijze zorgt ervoor dat het groenareaal een verzorgde uitstraling heeft en langdurig in stand wordt gehouden.

Beleid
De actuele beleidskaders staan in het 'Beleidsplan Groen 2020 t/m 2025'. Het beleidsplan is één van de onderdelen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dient als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan Groen 2020-2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau Basis. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
- Voor onderhoud is structureel ruim € 1,6 miljoen beschikbaar. Dit budget is bedoeld voor o.a. dagelijks groenonderhoud en ingrijpend onderhoud (snoeien en maaien);
- We maken voor groot onderhoud geen gebruik van een voorziening. Een voorziening is bedoeld om de lasten die door de jaren heen fluctueren op te vangen. Het onderhoud bij groen is gelijkmatig over de jaren verdeeld. Het werken met een voorziening is daarom niet nodig;
- Er is sprake van achterstallig onderhoud. Door u als raad is in mei 2020 € 382.000 beschikbaar gesteld om het achterstallig onderhoud op te pakken. Dit bedrag is gestort in een voorziening. Op dit moment is nog niet bekend wanneer de uitgaven plaatsvinden. Hiervoor vindt eerst onderzoek plaats.

Risico's
Algemeen groen:
- Uiteindelijke kosten voor het groenonderhoud kunnen afwijken van de exploitatiekosten door o.a. weersveranderingen. Indien we met grote afwijkingen te maken krijgen dan melden we dit in een bestuursrapportage;
- Mogelijk verlies kwaliteit, kapitaalvernietiging en beleidsuitgangspunten (zoals biodiversiteit) bij (langdurige) bezuinigingen.

Ziekten en plagen:
- In de bestrijding van de invasieve exoten, zoals de duizendknoop, volgen we de regio in het op te stellen beleid. Deze exoten zijn in onze gemeente nog geen urgent probleem. We monitoren de aanwezige locaties, mogelijke uitbreiding kan leiden tot extra kosten;
- De eikenprocessierups kende een explosieve groei vanaf 2018. Voor de bestrijding hebben wij extra budget ingezet. Risico is een verhoging van de huidige plaag druk, waardoor er nog meer budget nodig is om de volksgezondheid te waarborgen.

Openbare verlichting

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan onze openbare verlichting. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte 2020 t/m 2025'. Het areaal in onze gemeente bestaat eind 2021 uit:

- Circa 3.800 lichtmasten;
- Circa 3.900 armaturen.

Behaalde resultaten (hoogtepunten)
In 2020 hebben we een vervanging en onderhoudsbestek op de markt gezet en deze aanbesteed. We hebben nu een contract met een aannemer die het werk naar tevredenheid uitvoert. In 2021 is de achterstand van de vervanging weggewerkt. Hiervoor is het eenmalige investeringsbudget gebruikt. Ook is gebleken na onderzoek dat een aantal klassieke lichtmasten in het centrum van Buren niet meer voldoen aan de technische eisen en deze vervangen moeten worden. Hiervoor is een raadsvoorstel gemaakt, waar de Raad mee heeft ingestemd in januari 2022.

Beleid
De actuele beleidskaders staan in het Beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte 2020 t/m 2025'. Het beleidsplan is één van de onderdelen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dient als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan Openbare verlichting 2020-2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau Aandacht. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen

- Structureel is € 280.000 beschikbaar. Dit bedrag is bedoeld voor o.a. klein onderhoud, energie en netwerkkosten, schilderen, reinigen en remplaceren;
- In 2020 maakten we voor groot onderhoud het laatst gebruik van een voorziening. Vanaf 2021 is dit niet meer nodig. Een voorziening is bedoeld om de lasten die door de jaren heen fluctueren op te vangen. Het onderhoud is inmiddels gelijkmatig over de jaren verdeeld.
- Het budget voor vervanging wordt onderverdeeld in de vervanging van masten en armaturen. Dit gebeurt aan het eind van de theoretische levensduur. Van een mast is dit na 40 jaar en van armaturen na 20 jaar. Het aantal te vervangen armaturen en masten wisselt per jaar. Om deze vervanging te realiseren is een investeringsbudget voor 5 jaar beschikbaar gesteld.

Risico's

- De stijging van de prijzen van o.a. staal en aluminium kan een toename van de kosten tot gevolg hebben.

Voorziening openbare verlichting	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	499.717	698.523	0	0	0	0

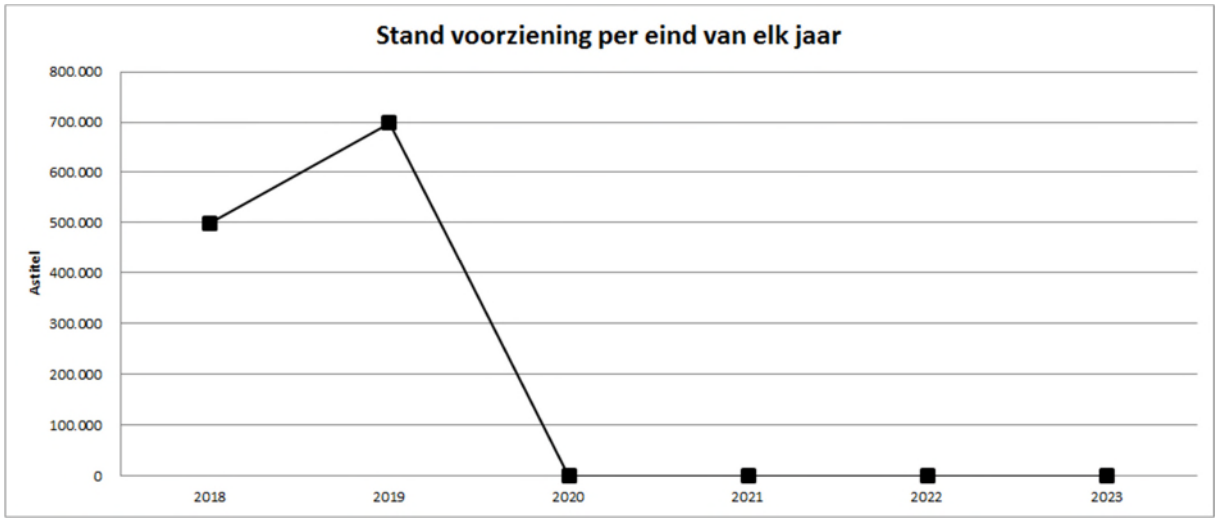

Riolering en water

Algemeen
Riolering omvat meer dan alleen buizen onder de grond. Het gaat om het geheel aan voorzieningen, waarmee de gemeente zorgt voor de volksgezondheid en droge voeten. Hiervoor hebben we drie wettelijke zorgplichten, namelijk voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan het gehele systeem van stedelijk water (o.a. riolen, gemalen en wadi's). Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beheerplan riool 2020-2025.

Beleid
De actuele beleidskaders zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en deze dient als voortgezet kader voor de periode 2021 tot en met 2025. Het beheerplan riool 2020-2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie.

Financiële middelen
- Klein onderhoud bestaat uit correctief onderhoud, uitgevoerd door Avri en het preventief onderhoud. Preventief onderhoud bestaat uit het inspecteren en bij gemalen het vervangen van kleine onderdelen. Op basis van de inspecties plannen we groot onderhoud in. Daarbij vervangen we zo'n 50 pompen per jaar;
- Riolering betalen we kostendekkend uit de rioolheffing. Het gaat om een jaarlijks bedrag van ruim € 2,8 miljoen. Naast de exploitatie voeden we hiermee de volgende drie voorzieningen:
  1. Voorziening GRP: met deze voorziening zorgen we voor een gelijkmatige ontwikkeling van het tarief van de rioolheffing (op grond van artikel 44, lid 2 BBV);
  2. Voorziening Vervanging Riolering: met deze voorziening sparen we voor toekomstige rioolvervanging. We verwachten dat we pas vanaf 2021 uit deze voorziening hoeven te putten. Door te sparen voor toekomstige rioolvervangingen voorkomen we rentelasten (op grond van artikel 44, lid 1d BBV);
  3. Voorziening Onderhoud Riolering (gemalen): deze voorziening gebruiken we voor groot onderhoud aan de rioolgemalen. Hiermee verevenen we de jaarlijkse lasten voor de begroting (op grond van artikel 44, lid 1c BBV).
- Alle voorzieningen zijn toereikend om het vereiste onderhoud uit te voeren;
- Het taakveld riolering sluit met een batig saldo van € 336.012. Hiervan is € 200.000 het gevolg van uw besluit in 2017 om BTW op de exploitatiekosten van het riool te verrekenen in het riooltarief. € 136.012 is de bijdrage in de overheadkosten.

Risico's
We voorzien richting de toekomst geen specifieke risico's. Wel moeten we de kosten voor de nog te bepalen maatregelen in het kader van klimaatadaptatie (wateroverlast) nog verwerken.

Voorziening onderhoud riolering (gemalen)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	867.818	995.679	1.255.993	1.165.089	1.192.118	1.104.929

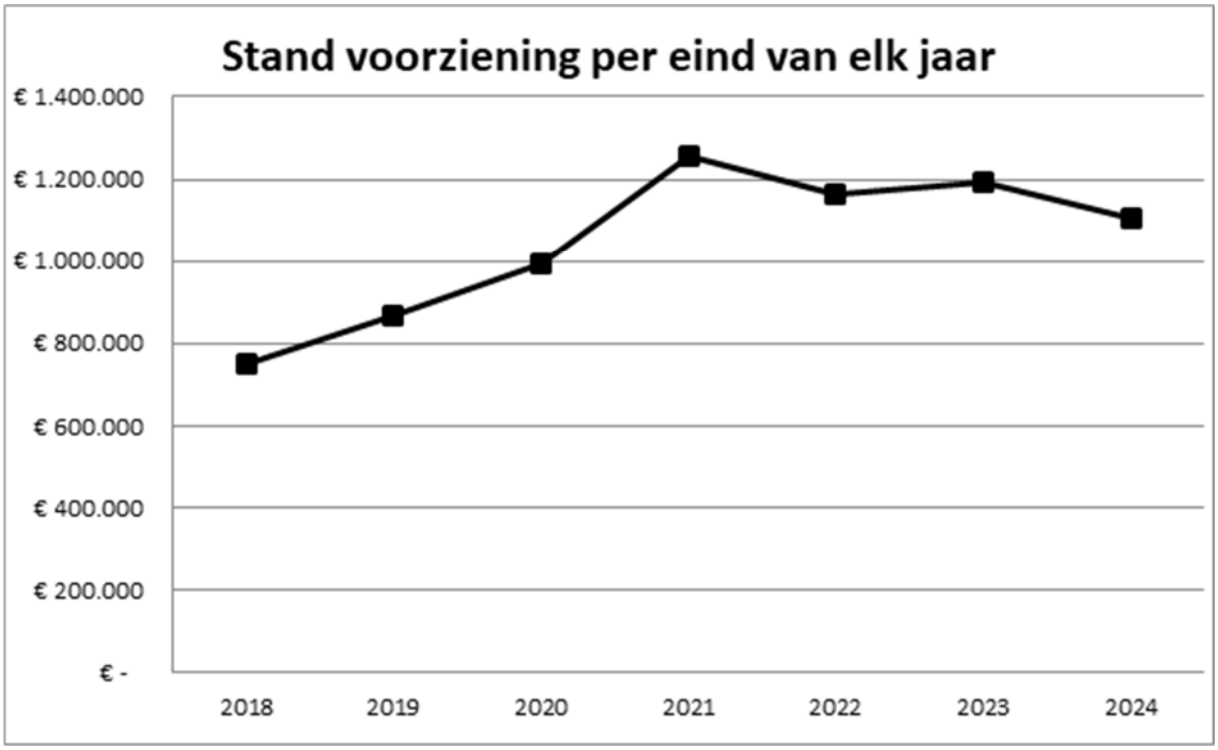

Voorziening vervanging riolering (vrij verval)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	1.000.000	1.200.000	1.796.072	1.801.801	1.738.166	1.712.469

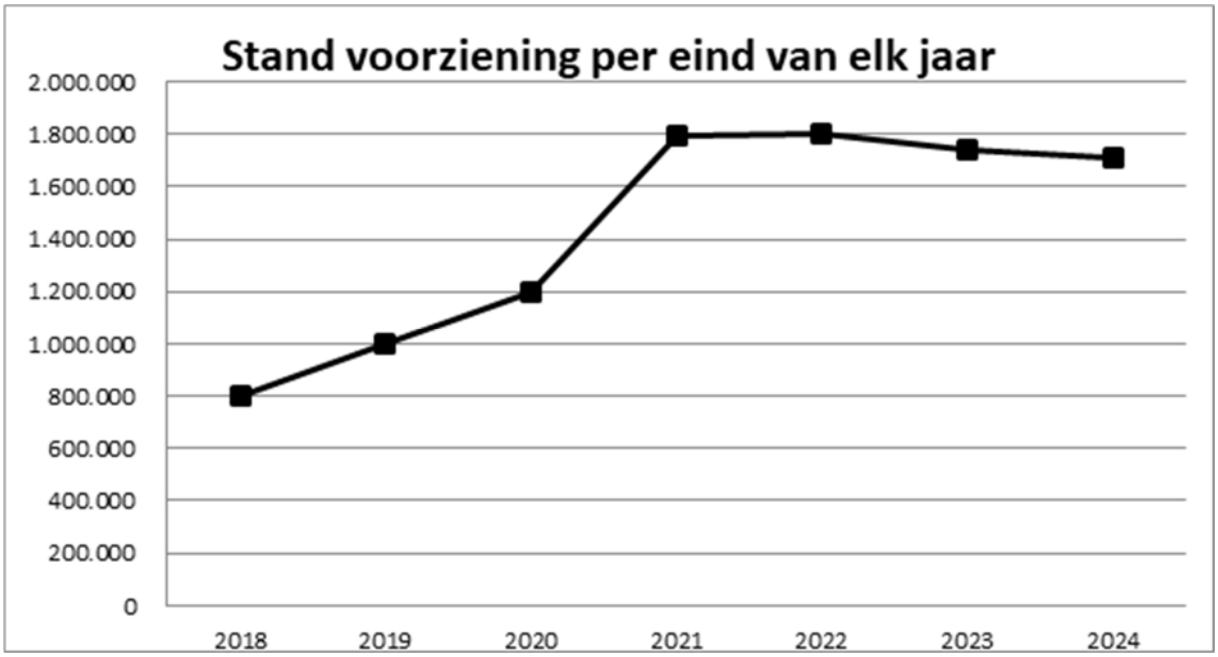

Voorziening GRP	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	4.195.996	4.500.761	4.382.287	4.163.817	4.025.827	3.799.440

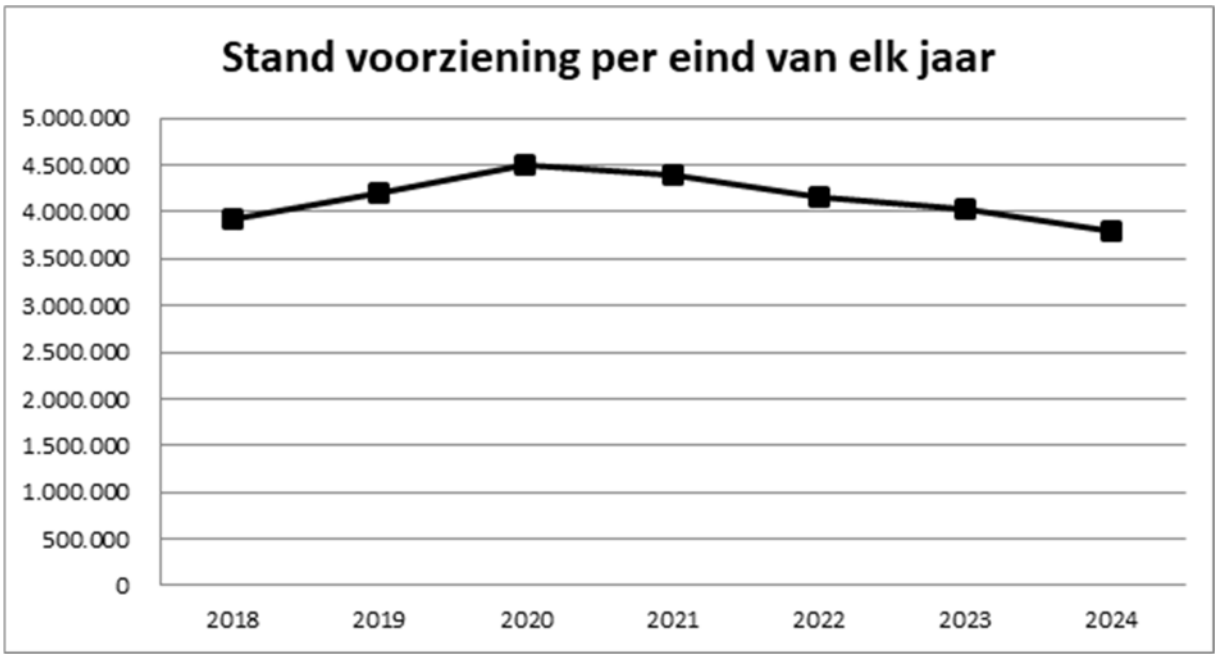

Wegen

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan de wegen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan wegen 2020-2025. Via een jaarlijkse inspectie van de wegen bepalen we aan welke wegen onderhoudswerkzaamheden moeten plaatsvinden.

Beleid
De actuele beleidskaders uit 2016 zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dienen als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan wegen 2020 t/m 2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het vastgestelde kwaliteitsniveau voor de jaren 2021, 2022 en 2023 is 'laag'. Vanaf 2024 is het kwaliteitsniveau weer vastgesteld op 'Basis'. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Uitgevoerde werkzaamheden 2021
In 2021 hebben we uitvoering gegeven aan de planning groot onderhoud wegen. Op tal van wegen buiten de kom zijn asfaltreparaties uitgevoerd, er zijn asfaltlagen aangebracht en op een aantal wegen is er een slijtlaag aangebracht. Een aantal klinker wegen is opnieuw herstraat net als een aantal voetpaden.

- Alle wegvakken zijn geïnspecteerd en de globale planning is gemaakt voor 2022 en 2023.
- De geplande rehabilitaties zijn wel in voorbereiding genomen (vooronderzoek, berekeningen en opstellen werkomschrijving) maar nog niet uitgevoerd. Door Corona, de late opstart van de werkvoorbereiding, de inpassingen van duurzaamheid en het gebrek aan mankracht hebben als gevolg dat de uitvoering in 2022 plaats gaat vinden.
- De niet uitgevoerde werkzaamheden zijn opgenomen in de nieuwe planning. Zowel de werkzaamheden als de benodigde financiën zijn geborgd in de voorziening.
- Door het uitgevoerde groot onderhoud in 2021 voldoen we aan de door de raad vastgestelde onderhoudsniveau 'Laag'.
- De voorziening is toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren.
- Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële middelen
- Budget klein onderhoud. Dit budget is bedoeld voor herstelwerkzaamheden aan de verhardingen in de openbare ruimte. Deze werkzaamheden bestaan uit het repareren van gaten in het wegdek, herstellen van tegelwerk in het voetpad of het rechtzetten van verkeerspalen e.d.;
- Budget Groot onderhoud bekostigen we uit de voorziening. Deze kosten komen periodiek (niet jaarlijks) voor. Omdat de uitgaven per jaar fluctueren, gebruiken we de voorziening wegen als egalisatievoorziening. Groot onderhoud betreft onder andere het geheel of gedeeltelijk herstraten van een rijbaan of parkeerstrook, het asfalteren van rijbanen of het aanbrengen van een slijtlaag.

Risico's
- De prijzen van grondstoffen, waaronder olie, fluctueren sterk.
- Door veranderingen in het klimaat staan we voor nieuwe uitdagingen. Bij een te veel aan regenwater verzadigt de fundering en bij langdurige droogte gaat de ondergrond van klei scheuren. Nieuwe schadebeelden treden op, zoals het reflecteren van verzakkingen en/of scheurvorming.
- De voorziening is toereikend. Wij monitoren jaarlijks of dat ook zo blijft. Verlaging van de storting betekent een in het rood lopende voorziening.

Voorziening wegen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	3.251.452	3.525.476	4.386.270	4.693.270	4.708.348	4.410.242

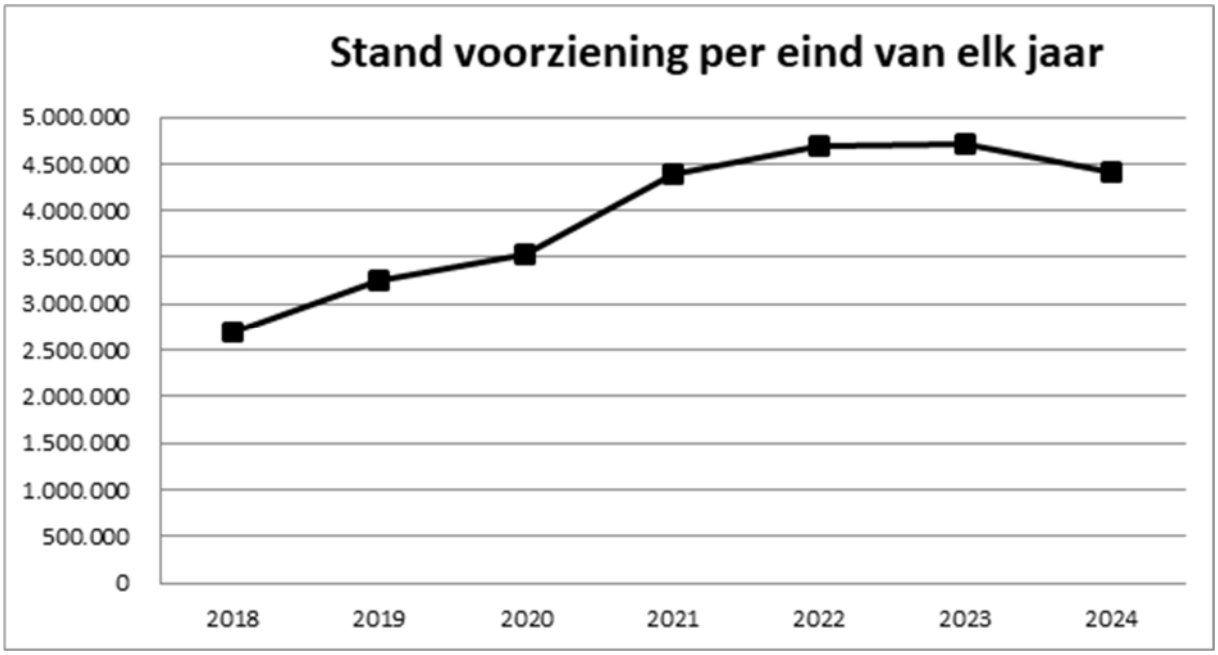

Paragraaf Financiering

Inleiding

Het vermijden en beheersen van risico's op het gebied van financiering vormen een verplicht begrotingsonderdeel op basis van de Wet fido. De nadruk ligt op het bieden van inzicht in de uitvoering van de treasuryfunctie. De treasuryfunctie van de gemeente omvat alle activiteiten die voorzien in de vermogensbehoefte van de gemeente. De gemeente moet altijd over voldoende geld beschikken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen: Het op tijd betalen van uitkeringen, subsidies, salarissen en facturen van derden. Hiervoor trekt de gemeente korte geldleningen (kasgeld) aan. Om investeringen in de gemeente mogelijk te maken, trekken we geldleningen aan met een langere looptijd. Het financieringsbeleid is nodig om de rente die we moeten betalen op de aangetrokken leningen te beheersen en de daarmee samenhangende risico’s te beperken. Een laatste aandachtsveld binnen de treasuryfunctie is het verstrekken van leningen en het verlenen van garanties in het kader van de publieke taak.

Beleid(skaders)

De wettelijke kaders voor beheersing van de financiële risico's uit de Wet fido zijn verder uitgewerkt in het treasurystatuut gemeente Buren 2018. Daarnaast geldt de verplichting uit het besluit begroting en verantwoording (BVV) om alle rentebaten en lasten te presenteren onder het taakveld treasury. Ook gelden de regels uit de notitie rente 2017 van de commissie BBV.

Externe ontwikkelingen

Rentetarieven

De rentestand in 2022 is voorlopig erg onzeker. De impact van de oorlog in Oekraïne kan van grote invloed zijn. De laatste berichtgeving geeft aan dat men verwacht dat de Europese Centrale Bank de rente in het derde kwartaal van 2022 zal gaan verhogen. In 2021 hebben we een langlopende geldlening aangetrokken tegen het destijds gunstige tarief van 0%

Risico's

Renterisico

Het grootste risico op het gebied van financiering is het renterisico. Het renterisico lopen we als we langlopende leningen aantrekken (en eventueel uitzetten) bij veranderingen in de hoogte van de rente. Rente is de prijs voor het lenen van geld. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering van langlopende leningen te beheersen. Hoe meer de aflossing van de leningen in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij de herfinanciering.

Liquiditeitsrisico

We lopen geen liquiditeitsrisico omdat we als gemeente voldoende leningen aan kunnen trekken waarmee we tijdig aan onze betalingsverplichtingen voldoen.

Conclusie

In de komende jaren blijven de financieringsrisico's van onze gemeente beperkt, zolang wij alert blijven opereren in de markt.

Gemeentefinanciering

De gemeente Buren werkt vanuit totaalfinanciering. Dat wil zeggen dat de aangetrokken leningen niet één op één gekoppeld zijn aan de investeringsprojecten of verstrekte leningen. We bundelen schulden en tegoeden. We salderen alle gemeentelijke kastekorten en -overschotten voordat we ons op de kapitaalmarkt begeven.

Het omslagrentepercentage wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa, zie: BBV Notitie Rente 2017. Dit rentepercentage mag een afronding van 0,5% hebben. Voor de berekening van het omslagpercentage wordt gekeken naar een mix van de (voor)gecalculeerde kosten voor aangetrokken langlopende en kortlopende leningen. Het resultaat van de omslagrente komt in de exploitatie op het taakveld Treasury tot uitdrukking. In 2021 is de uitkomst van deze berekening zodanig laag dat we rekenen met een omslagrente van 0%.

De Commissie BBV adviseert vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en de transparantie om een rentevergoeding of inflatievergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen niet meer toe te passen. Dit advies hebben wij vanaf 2017 overgenomen.

In de begroting 2021 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Een omslagrente van 0,00%;
- Bij grondexploitaties hanteren we een omslagrente van 0,20%;
- In het BBV wordt er aanbevolen om geen rente toe te rekenen aan het eigen vermogen en de voorzieningen. Daarom rekenen wij geen rentevergoeding over de reserves (eigen vermogen) en ook niet aan de voorzieningen (vreemd vermogen).

Treasurybeleid

Eind 2018 is het treasurybeleid vastgesteld volgens het treasurystatuut. In het statuut werkten we de wettelijke kaders voor beheersing van de financiële risico's volgens de Wet fido verder uit. We hebben de gemeentelijke doelstellingen, de verantwoordelijkheden, de bevoegdheden en de administratieve organisatie van het beheer van liquiditeiten op korte en lange termijn beschreven.

Met het vernieuwde besluit begroting en verantwoording (BBV) staan in de notitie rente 2017 de nieuwe gemeentelijke verantwoordingsregels voor het taakveld treasury. Het treasurystatuut gemeente Buren 2018 sluit nog aan op deze notitie. In de inleiding zijn de belangrijkste treasuryfuncties aangegeven: De financiering van het gemeentebeleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De Wet fido heeft deze functies aan strenge regels gebonden door de invoering van het schatkistbankieren in 2013.

Kasgeldlimiet

Een belangrijke doelstelling van de treasuryfunctie is het voeren van een risicomijdend treasurybeleid. Om dit te realiseren is in het treasurystatuut vastgelegd dat de gemeente alleen leningen aan derden mag verstrekken voor de uitoefening van haar publieke taak. Ook het aantrekken van gelden moet risicomijdend zijn.

Naast risicomijdend gedrag bij het aantrekken en uitzetten van gelden is het van belang dat we renteschommelingen (oftewel renterisico's) voorkomen. Het renterisico wordt in beeld gebracht met de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten gebruikt de provincie bij het uitoefenen van haar toezichthoudende taak.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente maximaal door kort geld mag financieren. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. De gemeente Buren heeft de afgelopen jaren het kasgeldlimiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet **in € 1.000**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Begrotingstotaal	54.776	57.520	64.556	64.173
Vastgesteld percentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	4.656	4.889	5.487	5.455
Benodigd kortlopend krediet	4.000	2.950	5.000	5.000

Renterisiconorm

Renterisiconorm
De renterisiconorm stelt dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Deze norm is bedoeld om door de jaren heen tot een goede opbouw van de leningenportefeuille te komen. Hierdoor wordt het renterisico als gevolg van renteaanpassingen en herfinanciering van de leningen van jaar tot jaar voldoende beperkt. Het renterisico wordt bepaald op basis van de aflossingsbedragen van onze leningen in de toekomstige jaren. Deze moeten (her-)gefinancierd worden tegen het geldende rentepercentage.

De renterisiconorm is gebaseerd op de verwachte meerjarige begrotingscijfers. Door maximaal 20% van het begrotingstotaal per jaar af te lossen, vermijden we te grote renteschommelingen op de langlopende leningen. De rentelasten leggen beslag op de begrotingsruimte en zijn nadelig voor onze gemeentelijke financiële positie. De afgelopen jaren heeft de gemeente de renterisiconorm niet overschreden.

De rente op langlopende leningen staat voor langere tijd vast en daarmee wordt het renterisico sterk beperkt.

Renterisiconorm en renterisico **vaste schulden per 1-1**				
in € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begrotingstotaal	54.776	59.842	64.556	64.173
Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	10.955	11.968	12.911	12.835
Aflossing op vaste schulden	1.716	1.100	1.850	2.600
Ruimte onder risiconorm	9.239	10.868	11.061	10.235

Rentetoerekening

Het omslagrentepercentage berekenen we door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. Dit rentepercentage mag een afronding van 0,5% hebben. Voor de afronding wordt gekeken naar een mix van de (voor)gecalculeerde kosten voor aangetrokken langlopende en kortlopende leningen. Het resultaat van de omslagrente komt in de exploitatie op het taakveld treasury tot uitdrukking.

Het BBV biedt de mogelijkheid om een rentevergoeding of inflatievergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen en door te belasten aan de taakvelden. De commissie BBV adviseert deze systematiek niet meer toe te passen. Dit doet de commissie BBV vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie. Dit advies namen we in 2017 over.

In 2021 betekende dit voor onze exploitatie, rekening houdende met de BBV-regelgeving:

- Een omslagrente van 0,00%;
- Bij grondexploitaties hanteren we een omslagrente van 0,25%;
- In het besluit begroting vastlegging wordt er aanbevolen om geen rente toe te rekenen aan het eigen vermogen en de voorzieningen. Daarom rekenen wij geen rentevergoeding over de reserves (eigen vermogen) en ook niet over de voorzieningen (vreemd vermogen).

Renteschema		Begroting 2021	Rekening 2021
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		37.841	41.031
b. De externe rentebaten (idem)	-/-	5.000	5.412
Totaal toe te rekenen externe rente		*32.841*	*35.619*
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	35.426	40.712
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	0	0
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen, indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		*35.426*	*40.712*
d1. Rente over eigen vermogen		0	0
d2. Rente over voorzieningen		0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen interne rente		*0*	*0*
e. De werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-35.426	
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		32.841	76.331

Berekende omslagrente (afgerond)	0,00%	0,00%

Risicobeheer

Saldobeheer
Sinds 2013 zijn alle decentrale overheden verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren. Schatkistbankieren wordt door het ministerie van Financiën uitgevoerd. Dit houdt in dat het overschotsaldo (geld en vermogen) dagelijks wordt afgeroomd naar deze rekening bij het Rijk. Dit gebeurt via een rekening courant bij de BNG.

Langlopende leningen

Dit onderdeel geeft inzicht in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

Overzicht langlopende geldleningen In €	2021	2022
Stand per 1 januari	5.000.000	18.150.000
Opnamen	15.000.000	0
Aflossing	-1.850.000	-2.600.000
Stand per 31 december	18.150.000	15.550.000
Rente	37.841	28.826
Nieuwe leningen	0	0

Relatiebeheer
De huisbankier van onze gemeente is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Deze relatie is vastgelegd in een zogenaamde raamovereenkomst. In deze overeenkomst zijn onder andere afspraken vastgelegd over de rentepercentages van in rekening-courant geleende gelden. De raamovereenkomst is in 2020 voor het laatst geactualiseerd. Bij de Rabobank loopt een bankrekening die uitsluitend bestemd is voor het afstorten van liquide middelen van de afdeling publiekszaken.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering bestaat uit de diensten (communicatie, facilitaire en huisvestingszaken, informatievoorziening en automatisering, informatieveiligheid, inkoop, juridische zaken, personeel en organisatie en planning & control) ter ondersteuning van de uitvoering van de programma's (het primaire proces). In deze paragraaf hebben wij ook de griffie en de rekenkamercommissie opgenomen.
De bedrijfsvoering is ondersteunend aan en mede bepalend voor de kwaliteit van het primaire proces en de realisatie van de beoogde maatschappelijke effecten. Dit betekent dat de kwaliteit en omvang van de gemeentelijke organisatie, maar ook faciliteiten als bijvoorbeeld huisvesting en automatisering indirect van grote invloed zijn op het behalen van de gewenste doelen.
In deze paragraaf worden de verschillende onderdelen verder uitgewerkt. We beschrijven de ontwikkelingen en activiteiten binnen de bedrijfsvoering van onze gemeente. In een goed functionerende bedrijfsvoering organiseren we de interne dienstverlening efficiënt en ondersteunen we de realisatie van beleidsinhoudelijke doelstellingen effectief.

Beleid(skaders)

- Informatie & Automatiseringsplan 2020-2024 (2021)
- Controleverordening (ex. artikel 213 Gemeentewet) (2012)
- Collegeonderzoek (ex. artikel 213a Gemeentewet) (2011)
- Financiële en planning en controlverordening (ex. artikel 212 Gemeentewet) (2018)
- Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing (2022)

Externe ontwikkelingen

De ontwikkelingen op het vakgebied van bedrijfsvoering hebben ook te maken met de coronacrisis. Dit heeft effect op de stijl van leidinggeven, het binden en boeien van medewerkers, het integraal samenwerken en het gebruik van het kantoor. In 2022 gaan we verder met elkaar uitvinden hoe we deze aspecten gaan oppakken, uitwerken en borgen.

Vanaf 2022 legt het college naar verwachting zelf een rechtmatigheidsverantwoording af in de jaarstukken. Hoewel de wet nog in afwachting is van parlementaire goedkeuring, zijn we in 2021 verder gegaan met de voorbereiding.

Risico's

De risico's liggen op het managen van de gevolgen van de coronacrisis en het krijgen en houden van een kwalitatief goed personeelsbestand.

Conclusie

Wij hebben onze bedrijfsvoering op orde. We moeten continu alert zijn om onze informatieveiligheid op orde te houden. Hier gaan we ons ook in 2022 extra voor inzetten.

Communicatie

In 2021 bleven we de gehele organisatie ondersteunen bij de interne en externe communicatie. We adviseerden en ondersteunden de beleidsmedewerkers over de participatie voor onder andere de omgevingsvisie, duurzaamheid, kerngericht werken en het gemeenschappelijk verkeer- en vervoerplan. Zo groeide in 2021 communicatie steeds meer uit tot een onderdeel van de hele organisatie, waarbij we advies gaven voordat er actie werd ondernomen of projecten werden gestart.

Afgelopen jaar kwam een grotere groep inwoners met eigen ideeën en onderwerpen waarover ze meer wilden horen via onze online en offline kanalen. Deze ideeën namen we mee in de communicatiekalender en in de advisering van de domeinen. We hielden contact met deze inwoners, zodat zij wisten wat wij met hun ideeën deden. Op die manier willen we laten zien dat we een gemeente zijn waar inwoners van op aan kunnen.

Met betere promoties via onze sociale media en berichten in het gemeentenieuws, sloot de communicatie aan op de beleving en behoeften van inwoners. Door voorafgaand te kijken via welk kanaal een bericht werd verspreid, bereikten we meer inwoners en konden we beter inspelen op de doelgroep. Zo leerden we hoe we het beste welke doelgroep konden bereiken. Daardoor vinden we bijvoorbeeld steeds meer contact met jongeren in de gemeente.

We legden in 2021 de focus op de nieuwswaarde van een bericht. Door gebruik te maken van de kracht van een persbericht, groeide het contact met de lokale media. Steeds vaker stonden berichten over Buren in de lokale krant. Er ontstond meer contact met de pers, wat zorgde voor meer interviews over de ontwikkelingen in Buren. Zo pakten we met de lokale omroep de boomplantdag op, waren verschillende lokale media aanwezig tijdens de huldiging van inwoners die een bijzondere prestatie hebben verricht, betrokken we de lokale omroep bij de dodenherdenking en kregen we regelmatig verzoeken voor interviews over ruimtelijke ontwikkelingen.

Huisvesting en facilitaire zaken

Ook in 2021 heeft corona ervoor gezorgd dat we veel thuiswerkten. Mede door dit vele thuiswerken, hebben we gezien dat onze dienstverlening en de huisvesting van het gemeentehuis efficiënter kan. Daarom zijn we in 2021 gestart met het project hybride werken. Een van de uitgangspunten van het hybride werken is 50% thuiswerken. Vanaf oktober 2021 zetten wij de eerste stappen om volgens de uitgangspunten van het hybride werken te werken. Het hybride werken maakt onderdeel uit van de visie op dienstverlening die op 25 januari 2022 ter besluitvorming in de raad ligt. In het ombuigingstraject is een bezuiniging voor de huisvesting van het gemeentehuis vastgesteld. Een externe partij is in november 2021 gestart met het opstellen van een businesscase. Zij onderzoekt de verschillende mogelijkheden voor huisvesting van de organisatie en verschillende openbare ruimtes (zoals raadzaal en trouwzaal). Ook brengen zij het herontwikkelingspotentieel van het huidige gemeentehuis in beeld. Afhankelijk van de visie op dienstverlening en de visie op het gemeentehuis gaan wij aan de slag met de fysieke optimalisatie van de loketfunctie. Het MJOP van het gemeentehuis is geactualiseerd. Grote investeringen voor het vervangen van elektronische installaties zijn doorgeschoven tot na het onderzoek van de huisvesting van het gemeentehuis.

Informatieveiligheid

Ook in 2021 hebben we weer een goedkeurende verklaring gekregen van de IT-auditor voor de ENSIA-toetsing op DigiD en Suwinet over 2020. Dit met de complimenten van de auditor voor de Suwinet-beheerder. Nieuw is de audit op de Wet Politiegegevens. De pre-audit hebben we in 2021 gedaan en de audit zelf volgt in 2022. Deze audit kijkt hoe we in de gemeente omgaan met politiegegevens en focust daarbij op de BOA. Elk vierde jaar moeten we hiervoor een externe audit laten doen.

Het jaar 2021 hebben we afgesloten met veel werk rondom de wereldwijde Apache log4j kwetsbaarheid. In december2021 hebben we op hele korte termijn intensief gewerkt om alle systemen te beschermen. De veiligheid van onze systemen hebben we in dat kader ook laten uitdagen door een ethical hacker. Die moest flink moeite doen om door onze netwerkbeveiliging heen te komen. Ook die gaatjes in de verdediging zijn nu gedicht. Daardoor is ons systeem nu wel weer optimaal beveiligd.

We hebben in 2021 geen schade geleden door deze en andere kwetsbaarheden of hackpogingen. De Informatiebeveiligsdienst adviseert extra alert te blijven vanwege de Apache log4j kwetsbaarheid. We blijven alert op gebruikersbewustzijn en hebben daarvoor in december 2021 een succesvolle namaak-phishingmail in de organisatie uitgezet. Die heeft voor veel aandacht en bewustwording gezorgd bij onze collega's. Ten slotte zijn er enkele datalekken gemeld in 2021. Het betroffen geen grote bestanden en vormden geen gevaar voor de persoonlijke levenssfeer. Ook hier houden we de vinger aan de pols.

Ransomware aanval 2022
Op 1 april 2022 is de gemeente Buren getroffen door een ransomware-aanval door criminelen. De gemeente heeft diverse noodprocedures vrijwel direct ingeschakeld. Dankzij adequaat handelen van de organisatie en met behulp van een specialistische externe partij is het gelukt om de dienstverlening van de gemeente binnen enkele dagen weer op niveau te krijgen en zijn er geen bestanden vernietigd of verdwenen. Wel is een deel van de gegevens versleuteld en gestolen. Ook is er data gepubliceerd in een poging om de gemeente af te persen voor geld en is er sprake van een datalek, dat gemeld is.

Informatisering en automatisering

Gemeenten maken deel uit van een sterk veranderende samenleving, waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een van de belangrijkste ontwikkelingen is. Voor het functioneren van de gemeente is een goede informatievoorziening en automatisering (I&A) van cruciaal belang. In alle gemeentelijke processen speelt I&A een belangrijke rol. Onze inzet is er op gericht de primaire processen optimaal te ondersteunen met een goede informatievoorziening.

Juist het vlak van de informatievoorziening kwamen er in 2021 grote veranderingen op ons af, zoals de start van de implementatie van de nieuwe informatiekundige visie van de VNG (Common Ground). Ook de gevolgen voor onze informatievoorziening vanwege nieuwe wetgeving werden steeds beter zichtbaar. Door wetgeving, zoals de Omgevingswet, de Wet open overheid en deWet elektronisch publiceren gaat er veel veranderen. In 2021 hebben we ons informatiebeleid hierop bijgesteld en is het informatiebeleidsplan 2021-2025 'Dit is de kern' in maart 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.

Met het vaststellen van het informatieplan 2021-2025 hebben we ook een nieuw uitvoeringsprogramma vastgesteld. In 2021 hebben we een start gemaakt met de uitvoering van deze plannen. Zo hebben we onder andere de uitrol van mobiele telefonie gerealiseerd en hebben we ons voorbereid op de mogelijkheden onze telefoniecentrale verder te digitaliseren en te koppelen aan mobiele telefoons. Ook hebben we de online virtuele werkomgeving uitgebreid en opnieuw ingericht met de meest recente software. Hiermee zijn we weer voorzien van een veilige en toekomstbestendige werkomgeving.

Vanuit de informatievoorziening hebben we in 2021 belangrijke vervolgstappen gezet in de digitale informatie transitie naar de Common Ground. Zo hebben we een eerste versie van onze OpenPDD (Portal Digitale Diensten) opgeleverd met een veilige DigiD aansluiting en een koppeling naar onze basisregistratie personen (BRP). Hiermee hebben we een basis neergezet voor de uitbreiding van onze digitale dienstverlening in 2022. We gaan samen met de VNG een pilot starten naar een overheidsbrede Track & Trace toepassing.

Inkoop

In 2019 is begonnen met de professionalisering van de inkoopfunctie. Aanleiding was een rapport van de rekenkamercommissie. Deze professionalisering heeft in 2021 verder vorm gekregen door het neerzetten van een inkooporganisatie, een inkoopsysteem en het geven van opleidingen en trainingen voor medewerkers. Daarnaast hebben we in 2021 onderzoek gedaan naar toetreding tot de Bedrijfsvoerings-organisatie West-Betuwe. Voor wat betreft de inhuur derden zal die toetreding plaatsvinden in 2022.

Personeel en organisatie

De vakgroep personeel en organisatie adviseert en ondersteunt de directie, de managers en de medewerkers op het gebied van personeel en organisatie. De vakgroep is onder meer verantwoordelijk voor het opstellen van het strategische personeelsbeleid, processen van organisatie- en personeelsontwikkeling en verzorgt de salarissen. Het gaat hierbij onder andere om werving- en selectievraagstukken, loopbaanbegeleiding, ontslagprocedures, coaching en opleidingen.

Doelstelling
Wij willen voldoen aan de ambities, verwoord in het coalitieakkoord 'daadkrachtig en kerngericht'. We willen een gemeentelijke organisatie zijn die wendbaar en robuust genoeg is om de uitdagingen aan te gaan waar wij voor staan.

Voor 2021 hadden we de volgende activiteiten voorgenomen:

Trainingsprogramma rolvastheid en eigenaarschap
We hadden niet bedacht dat we in 2021 overwegend thuis zouden werken. Een van de bijeffecten was dat medewerkers meer eigenaarschap en rolvastheid lieten zien. Hierdoor hebben we geconstateerd dat een training voor deze onderwerpen niet nodig was. Individuen waar dit wel een punt bij is, worden door hun leidinggevende begeleid. We hebben wel geïnvesteerd in workshops personal branding in het kader van het Huis van Buren. Bij organisatieontwikkeling vertellen we hierover meer.

Verbeteren kwaliteit college- en raadsvoorstellen
Eind 2020 en doorlopend in 2021 hebben we bij Bureau Taal een e-learning duidelijke taal georganiseerd. In alle eerlijkheid is deze training niet helemaal goed bevallen. In deze coronatijd is het voor medewerkers lastig om alle ballen in de lucht te houden. Vooral jonge mensen met gezinnen waarbij de kinderen ook thuis waren, gaven aan hun werk net aan te kunnen. Een extra training werd als erg belastend ervaren en het management heeft dit ook teruggeven. Vanuit het onderdeel Communicatie is oa. een schrijfwijzer op intranet geplaatst. Medewerkers weten wat de bedoeling is met Duidelijke taal. Het enthousiasme ontbreekt echter om hier echt mee te werken. Er wordt nog onderzocht wat er voor nodig is om betere college- en raadsvoorstellen in procedure te brengen. Ook de bestuursadviseurs en het management spelen hier een rol in.

Organisatieontwikkeling
Onze gemeentelijke organisatie is op 1 januari 2020 formeel van start gegaan met vier nieuwe domeinen: Ruimte, Sociaal domein, Dienstverlening en Bedrijfsvoering. Ook is er een team Staf. In 2021 vroeg een aantal strategische opgaven een nieuwe manier van kijken naar het werk en de samenwerking met ‘buiten’. De ontwikkelingen binnen onder andere de strategische opgaven Omgevingswet, kerngericht werken en visie op dienstverlening vragen van de ambtelijke organisatie een andere houding en gedrag. Hierop is het Huis van Buren, waarin klantgerichtheid centraal staat, verder uitgewerkt.

Strategische personeelsplanning
Wij streven naar een medewerkersbestand passend bij onze ambities en onze wettelijke taken. Met de huidige arbeidsmarkt hebben we 2,5 keer zo veel vacatures moeten invullen als bijvoorbeeld vier jaar terug. We staan voor de kwaliteit van onze medewerkers en dit betekent dat we op zoek blijven naar de beste kandidaat, ook als dit betekent dat we vaker een procedure moeten volgen. Het is ons goed gelukt om ook jong talent aan ons te binden. Het inwerkprogramma is geëvalueerd. Dit is een prima programma (geven twintig nieuwe medewerkers aan) maar het is niet in alle gevallen goed doorlopen. Hier moeten HR, het management en de nieuwe medewerker zelf voor waken.
Tot slot zijn we in 2021 gestart met het voeren van exitgesprekken, zodat we ook zicht hebben waarom medewerkers vertrekken en dat we hiervan eventueel kunnen leren. Door deze extra activiteiten en doordat managers aangaven dat leiding geven in coronatijd best ingewikkeld is, hebben we de strategische personeelsplanning in overleg met het management doorgeschoven naar 2022. In dit jaar zullen we conform het strategisch personeelsbeleid 2007-2022 de strategische personeelsplanning gaan uitvoeren.

Vitaliteit en preventie
We willen een aantrekkelijke werkgever zijn die aandacht heeft voor haar medewerkers. Daarom

wilden we medewerkers trainingen aanbieden over vitaliteit (over beweging, voeding en ontspanning) voor onze medewerkers. Deze preventieve trainingen kunnen onder andere helpen bij het terugdringen van het ziekteverzuim. We hebben i.v.m. Corona andere accenten gelegd. Zo hebben we de inpandige rookruimte per 1 juli 2021 gesloten en zijn we als organisatie aangesloten bij de Rookvrije Generatie. Daarnaast hebben we vaak aandacht besteed aan een goede thuiswerkomgeving en hebben we medewerkers de ruimte gegeven om in overleg op kantoor te werken als dat thuis ingewikkeld was.

Garantiebanen
We hebben dit jaar ruim aan het streefcijfer van 2,8 fte voldaan. We hebben 4 fte aan medewerkers met een Garantiebaan. Hierbij gaan we uit van 25 uur per week = 1 fte, conform de landelijke afspraak bij garantiebanen.

Arbeidsmarktcommunicatie
We streven ernaar om jonge goed opgeleide mensen aan ons te binden. Daarvoor gaan we onderzoeken hoe en waar we deze groep mensen kunnen werven. Een hbo-stagiaire deed haar eindonderzoek en adviseerde vooral maatwerk per vacature. We hebben met succes geëxperimenteerd met bijvoorbeeld trainee-ship op het sociaal domein, het maken van een filmpje in plaats van een vacaturetekst etc. Het lukt ons nog steeds om goede mensen te vinden, we hebben mooie brede takenpakketten. We blijven aan onze arbeidsmarktcommunicatie verder werken.

Inhuur derden
In 2021 is dit budget bij de domeinmanagers belegd, bij integrale verantwoordelijkheid hoort immers ook de bevoegdheid om zelf inhuur te kunnen inzetten. Hierbij adviseren financiën en HR vooraf. We zien dat we de regels die we met o.a. inkoop en de accountant afspraken niet altijd nagekomen worden. Het goed beheren/in control zijn van inhuur moet verder opgepakt worden in 2022.

Het gemiddelde ziekteverzuimcijfer over 2021 was 6,11%!
Doel was om voor 2021 toe te werken naar een reëel verzuimcijfer van 7%,
In 2020 was het ziekteverzuim 6,45% en het streefcijfer 7,8%. Daarmee hebben we het toch al ambitieuze ziekteverzuimstreefpercentage voor het tweede jaar op rij ruimschoots gehaald en daar zijn we blij mee en trots op. We zitten nu onder het haalbare verzuimcijfer voor gemeenten van onze omvang van 6,7%. Het ziekteverzuim over 2021 was 6,11% !

N..B. in 2018 was ons ziekteverzuim nog 10,5%, in 2019 was het 7,8%. We komen van ver, maar het gaat boven verwachting goed. Ook landelijk zien we dat in Coronatijd het ziekteverzuim gedaald is. Dit komt vermoedelijk in het meer zelf kunnen indelen van de tijd en het grote verantwoordelijkheidsgevoel van mensen om zaken toch gedaan te krijgen. Daarnaast besteden de HR adviseurs en de managers meer tijd en aandacht aan individuele ziektesituaties. Punt van aandacht blijft wel de werkdruk, HR ontvangt regelmatig signalen dat de werkdruk te hoog is. Medewerkers konden vanaf januari 2021 gebruik maken van het bedrijfsomstandighedenspreekuur. 12 medewerkers hebben hier gebruik van gemaakt. Medewerkers kunnen de bedrijfsarts dan spreken in het gemeentehuis of daarbuiten. HR of het management krijgt geen terugkoppeling van dit gesprek, het gesprek is preventief ter voorkoming van ziekteverzuim.
HR heeft op verschillende momenten medewerkers voorgelicht over deze mogelijkheid, en daarbij uitgelegd hoe medewerkers een afspraak bij de bedrijfsarts kunnen maken. Dit zullen we in 2022 onder de aandacht blijven brengen.

Integriteit
Voor alle medewerkers die in 2021 nieuw in dienst kwamen, is een VOG verklaring gevraagd. Voor alle nieuwe medewerkers in 2021 zijn deze ook afgegeven. We hebben in 2021 voor het eerst de ambtsbelofte of ambtseed afgenomen. We hechten er aan om deze bijeenkomsten fysiek te kunnen doen. Hierbij maakten de collegeleden en de nieuwe medewerkers vooraf kennis met elkaar tijdens een informele lunch. We stonden stil wat integriteit in de functie van medewerker van de gemeente Buren betekent, waarna de ambtseed of –belofte door de gemeentesecretaris werd afgenomen.

Er zijn drie meldingen binnen gekomen bij de vertrouwenspersonen en bij HR. Medewerkers gaven aan dat het fijn en genoeg was om hun hart te luchten, zij gaven aan nu geen vervolgstappen te willen zetten maar het wel gemeld te willen hebben. Ook ging het in één situatie om grensoverschrijdend gedrag. Er zijn gesprekken geweest, er hebben interventies plaatsgevonden en we hebben met

elkaar onderzocht welke stappen er genomen moesten worden en nog moeten worden. We doen dit met inachtneming van alle belangen van betrokkenen. Daarbij realiseren we ons dat dit een heel precair en emotioneel proces is voor alle betrokkenen.

Daarnaast is er een melding binnen gekomen van een medewerker waarbij er sprake was van intimiderende bejegening door een inwoner. De betreffende inwoner heeft een brief ontvangen dat gemeente Buren grenzen stelt aan intimiderend gedrag. Op dit moment worden er trainingen omgaan met emotie en agressief gedrag georganiseerd. Het uitgangspunt is daarbij: emotie mag, agressie nooit. We willen deze trainingen fysiek in het gemeentehuis organiseren. Er is geen melding vermoeden van een misstand gedaan.

Naam kengetal	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2018	2019	2020	2021	Begroting 2021
P&O - fte's			132,57	137,49	144,90	156,03	

Toelichting kengetal

Bij dit kengetal wordt het verloop van het aantal fte in het verleden en de verwachting in de toekomst weergegeven.
Opmerking: de weergegeven cijfers zijn exclusief de griffie.

Toelichting ontwikkeling

In 2021 zijn er ongeveer 12 fte bijgekomen. De verwachting is dat het verloop groot blijft in deze arbeidsmarkt. We investeren in een goed inwerkprogramma, maar zeker in Coronatijd is het inwerken een lastige zaak.

P&O - mobiliteit - instroom			26	26	29	35	

Toelichting kengetal

Het aantal personen dat onze organisatie binnenkomt.

Toelichting ontwikkeling

Er zijn in 2021 35 mensen ingestroomd. Het verloop in onze gemeente is groot. Het lukt niet altijd om zelf vacatures in te vullen, soms moeten we een bureau inzetten.

P&O - mobiliteit - uitstroom			15	16	22	30	

Toelichting kengetal

Het aantal personen dat de organisatie verlaat.

Toelichting ontwikkeling

In 2021 zijn er 30 mensen uit dienst gegaan.

P&O - ziekteverzuim			10,50	7,80	6,45	6,11	

Toelichting kengetal

Het percentage ziekteverzuim

Toelichting ontwikkeling

Het gemiddelde ziekteverzuimcijfer over 2021 is 6,11%. Onze inzet is er op gericht het ziekteverzuim structureel terug te brengen. Op basis van de analyse van de ziekteverzuimcijfers is een plan van aanpak opgesteld om tot een verlaging van het ziekteverzuim te komen. Meer regie, meer rendement, wordt onze aanpak voor ziekteverzuimbeheersing. We gaan de uitdaging aan om meer verantwoordelijkheid bij leidinggevenden en werknemers neer te leggen. Een duidelijke communicatie tussen leidinggevenden en werknemers op het gebied van verzuim is van groot belang en er ontstaat meer wederzijds begrip. Als duidelijk is wat het verzuim inhoudt kan de leidinggevende samen met de werknemer hiervoor de verantwoordelijkheid nemen. Een preventiemedewerker helpt de leidinggevenden om meer regie op verzuim te voeren en gaat leidinggevenden hierin doorlopend ondersteunen.

Planning, control en financiën

Planning en control is het geheel van activiteiten die uitgevoerd moeten worden voor het plannen en beheersen van de gemeentelijke activiteiten. Planning en control is daarmee een van de belangrijkste hulpmiddelen voor het uitvoeren van uw volks vertegenwoordigende, kader stellende en controlerende rol. Dit vertaalt zich in de bestuurlijke planning en control-cyclus. In onze gemeente bestaat deze uit een kadernota, programmabegroting, bestuurlijke rapportages en jaarstukken. De eerste twee instrumenten passen vooral bij de volksvertegenwoordigende en kaderstellende rol (planning), de laatste twee bij de controlerende rol (control). Uiteraard kunt u op basis van de bestuurlijke rapportages en ook de jaarstukken wel bijsturen.

De doelstelling van planning en control is het sturen en beheersen van de gemeentelijke processen. Dit betekent in de praktijk het bieden van tijdig, volledig en juist inzicht in de beoogde maatschappelijke effecten (doelstellingen), de activiteiten die bijdragen aan het realiseren van deze doelstellingen en de middelen die daarvoor beschikbaar zijn. Het uiteindelijke doel is u als raad in staat te stellen juiste beslissingen te nemen in het belang van onze inwoners, bedrijven en instellingen.

De volgende activiteiten waren in 2021 gepland:

- Kwaliteit van de planning & control cyclus

  Het financiële perspectief in de programmabegroting 2021 was niet goed. Dit was de reden voor een Zero Based Budgeting traject (ZBB). De organisatie heeft in 2021 hard gewerkt om alle budgetten te analyseren en de bezuinigingsmogelijkheden in beeld te brengen. U was hierdoor in staat om in november de Programmabegroting 2022-2025 vast te stellen waarin de laatste twee jaar structureel in evenwicht zijn.

- Verbeteren kwaliteit budgetbeheer

  Het hierboven beschreven ZBB traject heeft veel tijd van de organisatie gevraagd. Daarom pakken we het voornemen om de kwaliteit van het budgetbeheer te verbeteren verder op in 2022.

Rechtmatigheidsverantwoording
Rechtmatig handelen is voor een overheidsorganisatie belangrijk: wij moeten voldoen aan wet- en regelgeving. De accountant geeft hier jaarlijks een verklaring over af als ook over het getrouwe beeld (zijn de jaarstukken conform realiteit). Er is een wetswijziging in voorbereiding om de rechtmatigheids-verantwoording voortaan door het college van burgemeester en wethouders af te laten leggen. Dit is naar verwachting voor het eerst bij de jaarstukken 2022. Dit jaar nemen wij de verantwoording al wel op in het jaarverslag en zien wij dus als een proef.

Op 30 maart 2021 nam u het volgende besluit:
1. Vanaf 2021, onafhankelijk van wettelijke goedkeuring, de rechtmatigheidsverantwoording door het college van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad af te laten leggen.
2. De grens voor de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen op 1% van het totaal aan lasten inclusief toevoeging reserves (variant 1 - wettelijke norm).
3. Na een jaar het proces tot de verantwoording en de uitkomst met de auditcommissie evalueren.
4. In de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag in ieder geval in te gaan op:
   a. bevindingen die boven de afgesproken grens vallen;
   b. bevindingen die onder de verantwoordingsgrens blijven, maar wel relevant zijn om te melden;
   c. de te nemen beheersmaatregelen;
   d. bewuste afwijkingen van wet- en regelgeving door bijzondere omstandigheden;
   e. overige zaken die relevant zijn om de gemeenteraad over te informeren.

De rechtmatigheidsverantwoording vindt u in de jaarrekening onderdeel controle verklaring. In de paragraaf bedrijfsvoering gaan we nader in op de door u besloten onderdelen. Dit doen we mede aan de hand van drie criteria waarover we verantwoording moeten afleggen:
- Begroting: passen de financiële handelingen binnen het kader van de geautoriseerde begroting?

- Voorwaarden: voldoen we aan de eisen bij de uitvoering van financiële beheershandelingen (o.a. het normenkader)?
- Misbruik en oneigenlijk gebruik: zijn de gegevens die door derden zijn verstrekt juist en volledigheid en worden de gelden gebruikt in overeenstemming met het doel?

In de auditcommissie van juni jl. is een terugkoppeling gegeven hoe het proces van de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarstukken 2021 is ervaren.

Ad. 4a Bevindingen die boven de afgesproken grens vallen.
Er zijn geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd die boven de afgesproken grens vallen.

Ad. 4b Bevindingen die onder de verantwoordingsgrens blijven, maar wel relevant zijn om te melden.
- Begroting: per programma overschrijden de werkelijk lasten de begroting niet. Zie verder het onderdeel financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.
- Voorwaarden:
  - Fouten: rechtmatigheidsfouten treden op bij financiële beheershandelingen, waarbij de in het normenkader beschreven wet- en regelgeving niet is nageleefd. De omvang van de rechtmatigheidsfout bedraagt € 369.000 en ziet voor € 310.500 toe op lasten en aangegane verplichtingen in 2021 welke niet in overeenstemming met de Europese aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen. Qua bedrag is dit meer dan een halvering vergeleken met vorig jaar. Het aantal onrechtmatige dossiers is 80% lager dan vorig jaar. Alle onrechtmatige dossiers zijn gestopt per eind april 2022. De fout in 2022 nemen we mee bij de jaarstukken 2021. De onrechtmatigheid ronden we daarmee in 2021 af.
  - Onduidelijkheden: hiervan is sprake indien we in het kader van de verslaggeving niet kunnen aangeven of er sprake is van een rechtmatigheidsfout of niet. De omvang van de onduidelijkheid bedraagt € 43.500 en gaat over betalingen binnen het sociaal domein.
- Misbruik en oneigenlijk gebruik: Dit onderzoek nemen we zijdelings mee in onze verbijzonderde interne controle. U kunt hierbij denken aan bijstandsfraude of aan fraude met vergunningen. Als we bij de onderzoeken hier tegenaan lopen dan pakken we dit op. In 2021 zijn geen gevallen ontdekt.

Ad. 4c De te nemen beheersmaatregelen.
Tot 2020 deden we alleen na afloop van het jaar onderzoek naar aanbestedingen en of deze binnen de vastgestelde kaders vallen. We noemen dit de spendanalyse. In 2021 hebben we de spendanalyse driemaal uitgevoerd. Daarnaast zijn de kritische dossiers uit 2020 per kwartaal beoordeeld. De risico's op het niet voldoen aan de aanbestedingswetgeving zitten onder andere bij inhuur van personeel en op verouderde contractafspraken ten aanzien van ICT (o.a. onderhoud). Niet alle aanbestedingen konden we direct beëindigen. We ondernamen direct actie, zodra het mogelijk was.

We hebben eind 2021 een mooie stap gezet ten opzicht van 20202, maar we zijn er nog niet. In 2022 gaan we de (nieuwe) risicovolle dossiers weer monitoren. Dit doen we door de spendanalyse elk half jaar uit te voeren. Daarnaast is besloten om voor het onderdeel inhuur derden toe te treden tot de Bedrijfsvoering organisatie West-Betuwe (BWB). De kerncompetentie bij BWB is het inhuren van mensen en via BWB huren we rechtmatig in. We zijn hierover in gesprek met BWB en de planning is dat we eind dit jaar/ begin volgende jaar toe kunnen treden. De huidige inkoopondersteuners kunnen zich meer verdiepen op hun domein en focussen op overige strategische inkopen naast inhuur.

Ad. 4d Bewuste afwijkingen van wet- en regelgeving door bijzondere omstandigheden.
Binnen één team kozen we er bewust voor om een inhuurcontract niet te beëindigen. Het team was niet stabiel door ziektes. Ook is een aantal keuzes neergelegd in het ZBB traject over de uitvoering die effect kunnen hebben op de samenstelling van het team. Het was simpelweg niet verstandig om eerder te stoppen vanwege de continuïteit en complexiteit van het werk die dan in het geding komt. Ongeveer de helft van de rechtmatigheidsfout 2021 was dus voorzien en bewust voor gekozen.
De huidige raamovereenkomst liep per 1 maart 2022 af. Op dit moment zijn drie vacatures opengesteld om zo vaste formatie te creëren voor de reguliere werkzaamheden.

Ad. 4e Overige zaken die relevant zijn om de gemeenteraad over te informeren.
Wat hebben we gedaan in 2021 voor de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording:
- De uitgangspunten en randvoorwaarden voor het vastleggen van processen zijn vastgesteld.
- Planning met het beschrijven/ actualiseren van processen is vastgesteld.
- De eerste processen inclusief de beheersmaatregelen zijn beschreven/ geactualiseerd.

- De verbijzonderde interne controle voeren we uit op basis van een risicogerichte aanpak in plaats van een statistische steekproef.
- We hebben de verbeteragenda verder vorm gegeven. Deze agenda bevat niet alleen de opmerkingen van de accountant, maar ook bijvoorbeeld aanbevelingen vanuit de domeinen (processen) en de verbijzonderde interne controle. Per kwartaal monitoren we de voortgang van de aanbevelingen in het MT en het college. De auditcommissie informeren we tweemaal per jaar.

Wat moeten we nog doen in 2022 voor de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording:
- We gaan verder met het beschrijven/ actualiseren van processen met de vastgestelde uitgangspunten en randvoorwaarden.
- Het actualiseren van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen en de nota door u vast te laten stellen.
- Het opstellen van een nota Misbruik en oneigenlijk gebruik en de nota door u vast te laten stellen. In de diverse regelingen zijn de maatregelen om misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke middelen tegen te gaan wel geregeld, maar wij hebben hier nog geen overkoepelend beleid op.
- Het uitvoeren van een frauderisicoanalyse.
- Nadere afspraken met u maken over (niet) financiële rechtmatigheden in relatie met de paragraaf bedrijfsvoering. Dit pakken we op bij het actualiseren van de financiële verordening.

Griffie

In 2021 stond de griffie in de steigers. Op alle functies binnen de griffie zijn nieuwe medewerkers aangenomen.

Rekenkamer

Over de herijking van de rekenkamerfunctie zijn verkennende gesprekken gevoerd met griffiers en rekenkamers van een aantal buurgemeenten over een regionale rekenkamercommissie. We constateren daaruit verschillende snelheden in de noodzaak en behoefte van de verschillende gemeenten. Samen met gemeente West-Betuwe wordt gewerkt aan een uitwerking van mogelijkheden. Die volgt naar verwachting in het voorjaar 2022.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Gemeenten werken steeds vaker samen in regionaal verband. Voor kleine gemeenten is de noodzaak om samen te werken vaak groot. Dit komt doordat de complexiteit van gemeentelijke taken toeneemt. Kennisdeling en schaalvoordelen kunnen bijdragen aan efficiënter bestuur en betere dienstverlening.

Een verbonden partij is een samenwerkingsvorm waarbij de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Verbonden partijen kunnen we onderscheiden in gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. We nemen deel aan zeven gemeenschappelijke regelingen en drie vennootschappen. Een gemeenschappelijke regeling (GR) is een publiekrechtelijke constructie op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), dit is de meest gebruikte vorm voor intergemeentelijke samenwerking in Nederland. Vennootschappen bestaan uit naamloze vennootschappen (NV) en besloten vennootschappen (BV).

Beleid(skaders)

- Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr)
- Nota verbonden partijen gemeente Buren
- Regionaal informatieprotocol Rivierenland

Externe ontwikkelingen

Een belangrijk onderdeel van de strategische opgave van de gemeente Buren ‘Samen sterk in de regio’ is het vaststellen van een nieuwe nota verbonden partijen. Doel van deze nota is om als gemeente meer grip te krijgen op de verbonden partijen en specifiek de gemeenschappelijke regelingen. In de tweede helft van 2021 werkten we aan het krijgen van meer zicht op de financiële risico’s van de verbonden partijen. Hieruit ontstond het idee om te gaan werken met zogenaamde toezichtregimes. Dit idee werken we uit in de nieuwe nota 2022. We willen dit in het derde kwartaal van 2022 aan u voorleggen.

Ambtelijk vonden er in 2021 regionaal gesprekken plaats met de controllers en regiocoördinatoren om tot duidelijke begrotingsrichtlijnen te komen voor de gemeenschappelijke regelingen. Het doel van deze richtlijnen is meer grip op de financiële risico’s. In 2022 geven we verder vorm aan de uniforme begrotingsrichtlijnen.

Eind 2021 stemde de Eerste Kamer in met een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deze wet versterkt de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking.

Risico's

We hebben een bestuurlijk en een financieel belang bij alle verbonden partijen. Dat betekent ook dat we te maken kunnen krijgen met bestuurlijke en financiële risico's. Bestuurlijke risico’s gaan over de mate waarin we aangesproken kunnen worden op het functioneren van de verbonden partij. Het financiële risico gaat over de mate waarin de verbonden partij in staat is de eigen risico’s op te kunnen vangen. Als de partij daar niet toe in staat is, ligt het risico bij de deelnemende gemeenten. Voor het in kaart brengen van de financiële risico’s maken we gebruik van de begroting 2022 van de verbonden partijen. De concept jaarrekening 2021 van de verbonden partijen krijgt de gemeente in april 2022. Deze wordt definitief in juni 2022. De bijdragen aan de verbonden partijen in deze paragraaf zijn op basis van onze eigen financiële administratie. We nemen de jaarrekening 2021 van de verbonden partijen mee in de komende begroting van de gemeente Buren. Verderop in deze paragraaf hebben we per verbonden partij het volgende in beeld gebracht:

- wat de financiële risico’s zijn voor de verbonden partij;
- of het weerstandvermogen van de verbonden partij voldoende is om eventuele risico’s op te vangen;
- er aanleiding is om in het risicoprofiel van de gemeente Buren rekening te houden met het financiële risico van de verbonden partij (gekwantificeerd in de paragraaf ‘Weerstandsvermogen en risicobeheersing’).

Overzicht verbonden partijen

Naam verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage Begroting 2021	Bijdrage Realisatie 2021	Eigen vermogen
Gemeenschappelijke regelingen			
Avri	2.854	2.770	1.388
GGD Gelderland-Zuid	1.070	1.010	2.081
Omgevingsdienst Rivierenland	2.677	2.818	1.500
Regio Rivierenland	234	226	2.787
Regionaal Archief Rivierenland	269	282	591
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	2.211	2.180	7.071
Werkzaak	2.116	2.088	4.503

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen zijn samenwerkingsverbanden tussen gemeenten ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten. Voor alle gemeenschappelijke regelingen geldt dat de gemeente Buren een financieel en bestuurlijk belang heeft. De gemeente Buren neemt deel aan zeven gemeenschappelijke regelingen:

- Avri
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid (GGD)
- Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)
- Regio Rivierenland
- Regionaal Archief Rivierenland (RAR)
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)
- Werkzaak Rivierenland

Avri	
Openbaar belang en doel	Het verwijderen van het huishoudelijk afval voor alle deelnemende gemeenten. Voor vier van de acht gemeenten, waaronder de gemeente Buren, doet Avri het onderhoud van de openbare ruimte.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder J. P. Neven. Iedere gemeente heeft één stem in het algemeen bestuur. De IBOR-taken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Buren en de gemeenschappelijke regeling.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• In 2021 is gewerkt aan het realiseren van de landelijke doelstelling om in 2050 volledig circulair te werken. Dit betekent bijvoorbeeld dat we afvalstromen als nieuwe grondstof zien. • In 2021 heeft Avri initiatief genomen tot het oprichten van een coöperatie, genaamd CIRTEX. Dit staat voor Circulair textiel sorteercentrum Rivierenland. Hier wordt in 2022 een definitief besluit over genomen. Doel van CIRTEX is om ingezameld textiel een tweede leven te geven of als herbruikbare grondstof in te zetten. • In 2021 is besloten dat er voor 2034 geen overdracht aan de provincie plaatsvindt. Het huidige zonnepark (geïnstalleerde zonnepanelen) op de afgesloten stortplaats, heeft een technische levensduur tot 2044. Uitstel van overdracht betekent een maximaal te behalen rendement van het zonnepark. • Er is in 2021 invulling gegeven aan een vervolgonderzoek over de invulling van de IBOR-taken. De uitkomsten van dit onderzoek zijn al gepresenteerd aan het college. In samenspraak met het college bepalen we hoe hier verder een vervolg aan te geven. Het doel is om ook de in 2022 nieuw te installeren gemeenteraad hierbij te betrekken.
Risico's	**Omvang risico's:** € 9,2 miljoen **Grootste risico's:** *Doelvermogen nazorg stortplaats* Bijna € 5 miljoen houdt verband met de stortplaats. De berekening van dit risico is gebaseerd op een overdracht van de stortplaats aan de provincie Gelderland in 2034. Op dat moment moet er voldoende vermogen beschikbaar zijn voor die overdracht. *Grondstofprijzen* De afgelopen jaren staan de markttarieven van verschillende grondstofstromen onder druk. Deze trend zorgt voor toegenomen financiële risico's en stijgende tarieven van de afvalstoffenheffing. **Weerstandsvermogen:** € 4,6 miljoen **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 0,5. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim onvoldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.
Programma's	2. Fysieke leefomgeving

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	2.645	2.465	2.770	2.854	84
Eigen vermogen	1.072	550	1.388	543	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

In bovenstaande tabel is de DVO bijdrage voor de IBOR taken weergegeven. Primaire taak van de Avri is om invulling te geven aan de afvalzorgplicht. Het verschil tussen de opbrengst afvalstoffenheffing en de kosten voor het verwijderen en verwerken van afval is:
Realisatie 2019: € 249.789
Realisatie 2020: € 299.530
Realisatie 2021: € 340.249
Begroting 2021: € 354.731
Verschil: € 14.482

Avri-IBOR:

- De schouwen tonen aan dat Avri aan een gedeelte van de kwaliteitseisen voldoet en aan een gedeelte niet. Vooral op het gebied van onkruidbeheersing op verharding en het maaien grasveld is regelmatig niet aan de gestelde normen voldaan. Hierop heeft Avri zo snel mogelijk actie ondernomen. Opgemerkt wordt dat de uitgevoerde schouwen momentopnames en steekproeven zijn. Op andere momenten of andere locaties kan de kwaliteit afwijken van die uit de schouwrondes. Buiten deze schouwen toetsen medewerkers van Avri dagelijks de kwaliteit van de openbare ruimte en worden meldingen (o.a. door bewoners) gedaan. Ook dan springt Avri in op onvolkomenheden.

GGD Gelderland-Zuid

Openbaar belang en doel	De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van iedereen, met speciale aandacht voor risicogroepen. Dit doet ze door risico's voor de gezondheid te voorkomen en de gezondheid van alle inwoners te verbeteren.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder H. N. G. Wiendels. Het stemgewicht in het algemeen bestuur wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwoneraantallen van de deelnemende gemeenten. Buren heeft twee van de zesendertig stemmen.
Aandeel Ontwikkelingen	• De GGD speelde in 2021 een belangrijke rol in de bestrijding van het coronavirus. De inzet die dit van de GGD vroeg, had gevolgen voor de mate waarin de GGD uitvoering kon geven aan de reguliere werkzaamheden. • In 2021 is de Wet verplichte GGZ geëvalueerd. De evaluatie laat zien dat de GGD deze taak naar behoren uitvoert. Vanaf 2023 valt de Wvggz onder de uniforme taak van de GGD. • De GGD onderzocht samen met gemeenten welke rol zij heeft binnen de Omgevingswet.
Risico's	**Omvang risico's:** € 3,7 miljoen **Grootste risico's:** *Trajecten bijzondere zorg* Het aantal trajecten bij Meldpunt Bijzondere Zorg is in de afgelopen jaren sterk gestegen. Politie, zorgaanbieders en inwoners weten het Meldpunt Bijzondere Zorg steeds beter te vinden. Hierdoor groeide het aantal trajecten in de afgelopen jaren sterk. Een goede schatting van het aantal consultatie/advies- en MBZ-trajecten is nog niet te maken. **Weerstandsvermogen:** € 1,7 miljoen **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 0,45. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim onvoldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.
Programma's	3. Sociaal domein

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	965	957	1.010	1.070	60
Eigen vermogen	1.290	1.992	2.081	1.122	N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					
De bijdrage aan de GGD lag in 2021 € 60.000 lager dan in de begroting opgenomen. Dit komt met name door de uniforme bijdrage, welke lager uitvalt dan in de begroting opgenomen.					

Omgevingsdienst Rivierenland	
Openbaar belang en doel	Uitvoering van de gemeentelijke milieu- en bouwtaken. De Omgevingsdienst Rivierenland is voor bedrijven en inwoners van de gemeente Buren de uitvoeringsorganisatie voor vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Deelname aan deze gemeenschappelijke regeling voor de milieutaken is verplicht. De gemeente Buren heeft ervoor gekozen de bouwtaken (Wabo-taken) uit te laten voeren door de ODR. De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder P. J. A. M. van den Hurk. De gemeente Tiel bracht alleen milieutaken in. . Zij hebben één stem in het algemeen bestuur, de overige deelnemers hebben twee stemmen. De VTH-taken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Buren en de gemeenschappelijke regeling.
Aandeel Ontwikkelingen	• In samenwerking met de gemeenten in Rivierenland, met ketenpartners en met andere omgevingsdiensten heeft ODR zich in 2021 voorbereid op de invoering van de nieuwe Omgevingswet. • In 2021 heeft ODR zich ook voorbereid op de nieuwe Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). • In 2021 stelden de gemeenteraden in de regio Rivierenland de nieuwe Nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart vast. Het resultaat hiervan is de Bodeminformatieviewer Rivierenland. Met deze viewer verandert onze dienstverlening voor het geven van bodeminformatie. • De gemeente West Betuwe gaf aan de vergunningverleningstaken bij de ODR weg te halen. Dit kan financiële consequenties hebben voor de hele ODR. Het is nog niet duidelijk wat de financiële consequenties zullen zijn. • Het werven van (tijdelijk) personeel was in 2021 voor de ODR lastig. Het gevolg is een groeiende werkdruk en werkvoorraad bij de gemeente Buren. Ook de ambtelijke organisatie in Buren ervaart de gevolgen van de groeiende werkdruk en werkvoorraad bij de ODR. Als de krapte op de arbeidsmarkt aanhoudt, heeft dit gevolgen voor de werkdruk en de werkvoorraad bij de ODR. Dit brengt financiële en bestuurlijke risico's met zich mee voor de gemeente Buren.
Risico's	**Omvang risico's:** € 646.000 **Grootste risico's:** • De invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). • Onduidelijkheid rondom invoering nieuwe Omgevingswet. • Overschrijding van het aantal diensten die zijn afgesproken in de dienstverleningsovereenkomsten die niet worden gedekt door extra legesinkomsten. **Weerstandsvermogen**: € 728.000 **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 1,13. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio voldoende. We houden hier geen rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.
Programma's	2. Fysieke leefomgeving

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	2.471	2.630	2.863	2.677	-186
Eigen vermogen	1.398	2.390	1.500	1.051	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

In 2021 zijn er 3.660 uren meer afgenomen van de ODR dan begroot. Door het jaar heen is de urenproductie en bijsturing continu op een constructieve manier onderwerp van gesprek geweest. De extra vraag kostte € 138.000 en was nodig op de productgroepen omgevingsvergunning bouw (+ 3.417 uur) en juridische advisering (+ 1.815 uur). De extra kosten voor omgevingsvergunning bouw werden gedekt door extra leges inkomsten. De extra vraag voor juridische advisering komt voor een groot deel door bezwaar en beroep rondom de laanboomteelt.

Regio Rivierenland	
Openbaar belang en doel	Ondersteunt de gemeenten in bestuurlijk, beleidsmatig en strategisch opzicht. De Regio Rivierenland zorgt voor de regionale bestuurlijke afstemming bij regionale vraagstukken. Hiervoor wordt samengewerkt met overheden, bedrijfsleven en andere maatschappelijke partners. Verder voert de gemeenschappelijke regeling taken uit voor verschillende gemeenten op basis van dienstverleningsovereenkomsten.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door burgemeester J. M. P. Meijers. Het stemgewicht in het algemeen bestuur wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten. Buren heeft elf van de honderd stemmen. De gemeente Buren draagt op basis van het inwoneraantal bij aan het programma regionale samenwerking. Daarnaast zijn verschillende taken vastgelegd in zeven afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten, namelijk (1) Leerplicht, (2) Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters (RMC), (3) Inkoop, (4) Sociale Recherche, (5) Basismobiliteit, (6) Wmo/Jeugd en (7) Regionaal Werkbedrijf (RW-POA). De bijdrage aan het programma contractgestuurde dienstverlening is op basis van realisatie.
Aandeel Ontwikkelingen	• De gemeenteraden van de regio Rivierenland stelde in 2021 het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2020-2024 vast. Hierbij hoort ook het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF), deze vervangt het Regionaal Investeringsfonds (RIF). • Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering in werking getreden. De gemeenten in de regio Rivierenland hebben ervoor gekozen deze taken uit te besteden aan Regio Rivierenland. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten tussen de gemeente Buren en de gemeenschappelijke regeling.
Risico's	**Omvang risico's:** € 474.000 **Grootste risico's:** De risico's van de Regio Rivierenland zijn op dit moment beperkt. **Weerstandsvermogen:** Het weerstandsvermogen bestaat uit de algemen resreve die tenminste gelijk is aan het geschatte risico. Voor Regio Rivierenland dus €474.000 **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstadnsratio bedraagt 1.0 en is daarmee voldoende. Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van acht gemeenten. Het weerstandsvermogen van de regio wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke gemeenten. Niettemin zijn er redenen om ook binnen de Regio financiële weerstand op te bouwen. Op grond van wettelijke voorschriften is de regio verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen.
Programma's	5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	214	223	226	234	8
Eigen vermogen	3.086	2.927	2.787	2.255	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

In de jaarrekening 2021 van Regio Rivierenland is een voordeel voor Buren gerealiseerd van € 8.993.
Dit voordeel vloeit voort uit lagere lasten op o.a. de volgende onderdelen:
- vervoerskosten;
- betaalde RIF subsidies zijn lager dan begroot;
- vertraging op de RMC projecten.

Regionaal Archief Rivierenland

Openbaar belang en doel	Samenwerking voor het beheer van de archieven van zeven gemeenten. Basis van de regeling is de uitvoering van de Archiefwet waarin het beheer en de beschikbaarstelling van openbare archieven is geregeld.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door burgemeester J. M. P. Meijers.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• De Archiefwet 1995 wordt herzien. De invoeringsdatum van de nieuwe wet is nog niet bekend. De belangrijkste wijziging is dat de overbrengingstermijn voor permanent te bewaren archieven wijzigt naar tien jaar in plaats van twintig jaar zoals dat nu is. Dit betekent dat deelnemende gemeenten hun archieven eerder overdragen aan het Regionaal Archief Rivierenland.
Risico's	**Omvang risico's:** € 211.000 **Grootste risico's:** De risico's van de Regionaal Archief Rivierenland zijn op dit moment beperkt. **Weerstandsvermogen:** € 468.606 **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 2.22. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim voldoende. We houden hier dan ook geen rekening mee in het risicoprofiel van Buren.
Programma's	5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	273	284	289	269	-20
Eigen vermogen	535	499	591	307	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

Bestemming van batig saldo.
Er wordt voorgesteld om het batig saldo van € 122.291,- als volgt te bestemmen:
1. een bedrag van € 25.000,- toe te voegen aan een bestemmingsreserve voor de realisatie van de nieuwe website die in 2024/2025 gepland is;
2. een bedrag van € 40.938,- toe te voegen aan de algemene reserve, opdat hiermee versneld tegemoet gekomen wordt aan de eis die gesteld is met betrekking tot het weerstandsvermogen. En daarnaast het hernoemen van de algemene reserve naar weerstandsvermogen. Daar deze naam het doel van deze reserve beter duiding geeft;
3. een bedrag van € 56.353,- totaal of wel op afgerond € 0,25 per inwoner uit te keren aan de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners overeenkomstig de opstelling van de begroting 2021.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Openbaar belang en doel	Het samen behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan voor de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Deelname aan deze gemeenschappelijke regeling is verplicht. De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door burgemeester J. M. P. Meijers.
Aandeel Ontwikkelingen	• Alle vijfentwintig veiligheidsregio's zijn bezig met de ontwikkeling van een realtime omgevingsbeeld. Het doel is het krijgen van meer zicht op actuele (fysieke) risico's in de regio. De komst van de Omgevingswet vraagt om nieuwe werkwijzen voor het informatiemanagement.
Risico's	**Omvang risico's:** € 9 miljoen **Grootste risico's:** Wijziging overeenkomsten brandweervrijwilligers De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) kan leiden tot een hogere vergoeding voor de brandweervrijwilligers. **Weerstandsvermogen:** € 4,3 miljoen De reserves bij de VRGZ bedragen €4.303.000 en dit wordt beoordeeld als het weerstandsvermogen. Het programma RAV heeft een reserve van €1.621.000 en het programma Crisis en Rampenbestrijding is goed voor €2.682.000. **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 0,5. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim onvoldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van Buren. Het risico bij programma Crisis en Rampenbestrijding is € 1.668.000 hoger dan de resreves. Dit resulteert in een risico voor Buren van € 88.998.
Programma's	5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	1.986	2.087	2.207	2.211	4
Eigen vermogen	3.285	7.007	7.071	2.885	N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					

Werkzaak	
Openbaar belang en doel	Begeleiden van mensen bij het vinden en behouden van werk. Voor de gemeente Buren en Neder-Betuwe voert Werkzaak alleen de Wet sociale werkvoorziening uit. Buren en Neder-Betuwe voeren zelf de taken onder de Participatiewet uit.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder H. N. G. Wiendels.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• Werkzaak hield in 2021 de Sociale Werkvoorziening open tijdens de corona pandemie. • Bij oprichting van Werkzaak in 2016 is afgesproken dat we de gemeenschappelijke regeling na vier jaar evalueren. Eén van die uitkomsten was dat er een nieuwe financiële verdeelsleutel kwam voor alle deelnemers vanaf 2021. Die nieuwe verdeelsleutel geeft financiële voordelen voor de gemeente Buren.
Risico's	**Omvang risico's:** € 2,1 miljoen **Grootste risico's:** *Omzetdoelstellingen* De mogelijkheden om omzet te maken, staan onder druk doordat de afstand tot de arbeidsmarkt van de doelgroep van nu groeien. Het gevolg is dat de kwaliteit van de dienstverlening (groepsdetacheringen en schoonmaak) onder druk staat. De gecontracteerde diensten kunnen niet geleverd worden. **Weerstandsvermogen:** € 2,1 miljoen **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 1,0. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio voldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van Buren.
Programma's	3. Sociaal domein

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	2.506	2.508	2.088	2.116	28
Eigen vermogen	1.798	5.504	4.503		N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					
Zoals in de 2e bestuurapportage vermeld is de bijdrage aan de Werkzaak lager geworden dan voorgaande jaren. Dit komt met name door een andere verdeling van de bedrijfsvoeringskosten. De jaarrekening 2021 van Werkzaak laat een positief verschil zien van € 27.766 ten opzichte van onze begroting 2021.					

Vennootschappen

Een vennootschap is een organisatievorm met als hoofddoel het realiseren van winst voor de eigenaars van de vennootschap. Voorbeelden zijn de besloten vennootschap, de naamloze vennootschap en de vennootschap onder firma.
Wij participeren in de volgende vennootschappen:

- BV Recreatiemaatschappij Uiterwaarde
- NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- NV Vitens

BV Recreatiemaatschappij Uit®waarde	
Omschrijving	Vanaf 1999 kwamen de deelnemende gemeenten, in hun nieuwe rol van aandeelhouder, meer op afstand te staan. Het onroerend goed werd overgedragen en een afkoopsom werd betaald voor toekomstig beheer. De recreatieschappen kozen voor een model van maatschappelijk ondernemen. Kernactiviteit: het duurzaam in standhouden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de (Natuur- en) Recreatieschappen Lingegebied, Nederrijn, Lek en Waal en Over-Betuwe ten behoeve van een breed publiek in het Rivierengebied
Juridische vorm	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Het duurzaam in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de (Natuur- en) Recreatieschappen Lingegebied, Nederrijn, Lek en Waal en Over-Betuwe voor een breed publiek in het Rivierengebied.
Bestuurlijk belang	De gemeenten zijn vertegenwoordigd in de Raad van Commissarissen. Wethouder K. A. Maier is betrokken bij de bestuurlijke overleggen rondom deze BV.
Aandeel	
Ontwikkelingen	N.v.t.
Risico's	Het onroerend goed is eigendom van de BV. De deelnemende gemeenten hebben een afkoopsom betaald voor toekomstig beheer.
Activiteiten	
Website	Uit®waarde

NV Bank Nederlandse Gemeenten	
Omschrijving	BNG is onze huisbankier. Als aandeelhouder profiteren we van het dividend van de BNG. Dit is een algemeen dekkingsmiddel.
Juridische vorm	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Den Haag
Beleidskaders	Er zijn talloze (wettelijke) beleidskaders waar de BNG aan moet voldoen zoals de Nederlandse of Europese fiscale en financiële regelgeving, beloningsbeleid voor instellingen en het dividendbeleid. De aandeelhouders hebben geen bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen de bank. Jaarlijks wordt in de algemene vergadering van aandeelhouders een besluit genomen over de hoogte van de dividenduitkering.
Openbaar belang en doel	BNG is onze huisbankier. Als aandeelhouder profiteren we van het dividend van de BNG. Dit is een algemeen dekkingsmiddel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is aandeelhouder met 23.953 aandelen. Dit is 0,04% van het totaal aan aandelen. Wethouder P. A. J. M. van den Hurk is met de portefeuille financiën betrokken bij deze NV.
Aandeel Ontwikkelingen	• Eind juli 2021 kondigde de Europese Centrale Bank aan de dividendbeperkingen te laten vervallen vanaf 1 oktober 2021. De BNG Bank keerde in oktober het overgebleven dividendbedrag (over 2021 en 2020) van 148 miljoen uit.
Risico's	Risicobeheer is gericht op het beheersen van mogelijke risico's in de bedrijfsvoering. Het risicobeheer van BNG Bank is gericht op het handhaven van een veilig risicoprofiel. Het proces van het accepteren en beheersen van risico's is onderdeel van de dagelijkse activiteiten van de BNG. Om activiteiten uit te kunnen voeren, moet een bepaald niveau van krediet-, markt-, liquiditeits-, operationele en strategische risico's worden geaccepteerd. Het risicobeheer van BNG Bank is gericht op het handhaven van een veilig risicoprofiel. Het strikte kapitalisatiebeleid, de beperking van diensten en tegenpartijen zoals vastgelegd in statuten en beleid en het feit dat de bank geen trading book heeft, bepalen de reikwijdte, omvang en sfeer van de risicobereidheid van de bank.
Activiteiten	Het risico voor Buren beperkt zich tot het niet of minder uitkeren van dividend.
Website	BNG

NV Vitens	
Omschrijving	Vitens is onze drinkwaterleverancier en het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Ze voorzien de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht en een aantal gemeenten in Noord-Holland en Drenthe van betrouwbaar drinkwater.
Juridische vorm	Vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht
Beleidskaders	• 24/7 betrouwbaar en betaalbaar drinkwater • Meer gemak voor de klant • Sterk in je werk • Voldoende beschikbare schone bronnen
Openbaar belang en doel	Vitens is onze drinkwaterleverancier en het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Ze voorzien de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht en een aantal gemeenten in Noord-Holland en Drenthe van betrouwbaar drinkwater.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is aandeelhouder met 5.777.247 aandelen. Dit is 0,416% van het totaal aan aandelen. De aandelen van Vitens zijn voor 100% in handen van lokale en regionale overheden. Wethouder P. A. J. M. van den Hurk is met de portefeuille financiën verantwoordelijk voor deze NV.
Aandeel Ontwikkelingen	• De financierbaarheid van Vitens staat onder druk. Dit heeft impact op de solvabiliteit en kan gevolgen hebben voor het uit te keren dividend.
Risico's	Het risico voor Buren beperkt zich tot het niet of minder uitkeren van dividend.
Activiteiten	Vitens keert over 2021 geendividend uit.
Website	Vitens

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van woningbouw, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. Het ruimtelijk beleid is vastgelegd in de structuurvisie, beleidsnota's en bestemmingsplannen. In deze paragraaf gaan we in op de lopende bouwgrondexploitaties, de realisatie hiervan, de prognose van de te verwachten resultaten, bijbehorende reserves en voorzieningen en de stand van zaken rondom vennootschapsbelasting.

Beleid(skaders)
Het grondbeleid is vastgelegd in de Nota grondbeleid. In de huidige nota staan de kaders waarbinnen wij het grondbeleid uitvoeren. Wij kopen slechts in uitzonderingsgevallen zelf grond aan om plannen te kunnen realiseren. Facilitair grondbeleid heeft de voorkeur. Zie ook het Woningprogramma 2020-2030. Indien initiatieven van derden passen binnen het beleid, verlenen wij medewerking hieraan. De structuurvisie (straks Omgevingsvisie) en het bestemmingsplan (straks Omgevingsplan) zijn instrumenten waarin voorwaarden zijn opgenomen. Wij spelen hierin een faciliterende rol en wij sluiten een anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar waarin onder andere het kostenverhaal is geregeld. In de structuurvisie staat een uitvoeringsprogramma voor ruimtelijke ontwikkelingen. Wij vragen initiatiefnemers een bijdrage om deze ontwikkelingen uit te kunnen voeren.

Zijn wij grondeigenaar? Dan betalen wij de gemaakte kosten uit de grondopbrengst. Het grondprijsbeleid werkten wij uit in een grondprijzenbrief. U ontvangt de grondprijzenbrief elk jaar ter kennisname.

De uitgifte van grond gaat via:
- eigendomsoverdracht;
- erfpacht (voor bedrijventerreinen en beperkt mogelijk voor woningbouw);
- pacht;
- in gebruikgeving;
- verhuur.

Nota grondbeleid 2017 - 2020
De raad stelde in januari 2017 de nota grondbeleid 2017 -2020 vast. De nota grondbeleid is een strategische nota die op hoofdlijnen kaders schetst voor het grondbeleid van de gemeente. Op basis van deze nota voeren wij een transparant grondbeleid. Uitgangspunt is een faciliterend grondbeleid. In uitzonderingssituaties is actief grondbeleid mogelijk.

Als we kosten moeten verhalen, doen we dat op basis van anterieure overeenkomsten. Dit is het zogenaamde private spoor van de Wro (Wet Ruimtelijke Ordening) Volgens de gedachte achter de Wro zet de gemeente Buren in eerste instantie in op een samenwerkingsovereenkomst of grondexploitatieovereenkomst met de initiatiefnemer van een ontwikkellocatie.

Grondverwerving
Het uitgangspunt is dat wij gronden minnelijk verwerven. Wanneer dat niet lukt, zetten we het instrument van onteigening in. De mogelijkheden die de Wet Voorkeursrecht Gemeenten biedt, zetten we optimaal in. Voordat we gronden verwerven, stellen we een verwervingsplan op.

Tussentijdse winstneming
Bij het Stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn het toerekeningsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten, en het daaruit vloeiende resultaat, moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze, maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.

In 2021 zijn er geen projecten die aan de voorwaarden voor tussentijdse winstneming voldoen.

Beleidskaders:
- Structuurvisie Gemeente Buren
- Wet ruimtelijke ordening (Wro)
- Woningprogramma 2020-2030
- Beleidsnotitie Grondprijsbeleid Doejenburg II definitieve versie 2017
- Beleidsnotitie Verkaveling Doejenburg II definitieve versie 2017
- Notitie Bouwen voor behoefte
- Regionaal Programma Werklocaties 2020
- Omgevingswet vanaf 1 juli 2022 (ingangsdatum is nog niet definitief)

Bouwgrondexploitatie

Bedrijventerrein Doejenburg II Maurik
74% van de beschikbare kavels op het bedrijventerrein is verkocht. Gesprekken met diverse belangstellenden hebben geleid tot een optie op een kavel. Het totaal aan opties is 24%. 2% van de beschikbare kavels is nog vrij te verkopen (standen per 31-12-2021). Om alle kavels te kunnen ontsluiten besteden wij in het 1e kwartaal 2022 de verbindingsweg aan. De verwachting is dat de aanleg in het 2e kwartaal 2022 kan starten. Na de aanleg van deze weg is het bedrijventerrein nagenoeg geheel bouwrijp gemaakt.

Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om nog 10 bedrijfswoningen te bouwen. De verwachting is dat niet de volledige planologische ruimte voor de bouw van bedrijfswoningen gebruikt gaat worden.

Teisterbant Kerk Avezaath
De gronden in het plan zijn ons eigendom en van een particulier eigenaar. In 2013 stelde u de ruimtelijke visie vast. U streeft naar een woningbouwprogramma dat rekening houdt met de woonvisie en een woningbehoefteonderzoek. Met deze uitgangspunten overleggen wij sinds medio 2020 met een combinatie van ontwikkelaars over realisatie van het plan. In 2021 is met de combinatie van ontwikkelaars afgesproken om de gemeentelijke gronden as-is te leveren. Alle civiele werken komen hierdoor voor rekening van de ontwikkelaars waardoor het risicoprofiel van de gemeente aanzienlijk verlaagd wordt. De afspraken en overeenkomsten zijn in een ver gevorderd stadium.

Prognose

De verwachte einddatum van zowel plan Teisterbant als het bedrijventerrein Doejenburg II is eind 2024. Dit betekent voor beide projecten een verkorting van de looptijd met één jaar. Over de periode 2021 tot en met de einddatum zijn de nog te maken kosten en de verwachte opbrengst grondverkopen geraamd.

Het resultaat op einddatum is:
Teisterbant - € 65.000 tekort
BT Doejenburg II - € 7.223.000 tekort

Voor beide grondexploitaties is, volgens voorschrift van het BBV, een verliesvoorziening gevormd.

Realisatie

In onderstaand overzicht staat de gerealiseerde gronduitgifte en het aantal gerealiseerde woningen voor woningbouwlocatie Teisterbant Kerk-Avezaath en bedrijventerrein Doejenburg II.

Ten opzichte van 01-01-2021 is er in Doejenburg II circa 35.000 m2 aan gronden uitgegeven.

Naam	2017	2018	2019	2020	2021
Bedrijventerrein Doejenburg II					
- Uitgifte in m2	16.114	29.114	32.614	55.500	35.000
- Uitgifte aantal bedrijfswoningen	0	0	0	5	1
Teisterbant					
- Uitgifte aantal woningen	0	0	0	0	0

Winst- en verliesneming

Voor winst- en verliesneming van de grondexploitaties worden de regels zoals het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ze stelt uitgevoerd. Voor verliezen wordt een voorziening gevormd op het moment dat het verlies berekend wordt. Winsten worden genomen nadat zij gerealiseerd zijn.

Dit jaar zijn geen grondexploitaties afgesloten. De verwachte einddatum van beide exploitaties is eind 2024.

Naam	Voorziening verlies 1-1-2021	Voorziening verlies 31-12-2021	Vrijval t.g.v. resultaat
Bedrijventerrein Doejenburg II	7.223	7.223	0
Teisterbant	181	65	116
Totaal	7.404	7.288	116

Reserves en voorzieningen

Voorziening voor verlies
Naar verwachting sluit de grondexploitatie Bedrijventerrein Doejenburg II met een verlies. Voor dit bedrag is een voorziening gevormd van € 7,2 miljoen.
De grondexploitatie Teisterbant sluit met een verwacht verlies van € 65.000. Voor dat bedrag is een voorziening gevormd.
In de grondexploitatie zijn de risico's verwerkt waar een directe relatie bestaat tussen het risico en het project. Voorbeelden van deze risico's zijn:

- de raming is op basis van een globaal plan;
- de uit te voeren werkzaamheden zijn nog niet in detail bekend;
- de aanbesteding valt hoger uit;
- extra onderzoeken zijn nodig.

Reserve grondexploitaties
Voor het Bedrijventerrein Doejenburg II zijn vooruitlopend op de grondverkoop kosten gemaakt. Het was een risico of binnen de geplande looptijd van het project voldoende belangstelling voor de kavels is. Verkopen wij tot en met 2025 wel alle kavels? Voor dit risico is een reserve gevormd. Het saldo van deze reserve loopt af met het berekende risico. Eind 2020 is dit risico berekend op afgerond € 3 miljoen.

Gezien het positief verloop van de verkoop van kavels binnen het project Doejenburg is deze extra buffer niet langer noodzakelijk. In de kadernota 2022 is deze reserve vrijgevallen en toegevoegd aan de algemene reserve. Immers de algemene reserve kan prima dienen om ook (nieuwe) toekomstige risico’s binnen de grondexploitatie af te dekken.

In de geactualiseerde grondexploitatie is de verwachting dat we in 2023 alle kavels hebben verkocht en geleverd. Enige risico is wellicht het moeten bijdragen aan het toekomstige parkmanagement. Hiermee is in de grondexploitatie geen rekening gehouden.

Paragraaf Corona/Covid-19

In 2021 speelde corona nog steeds een grote rol. Er was sprake van een aantal lock-downs waarvan de effecten voelbaar waren voor onze inwoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen en medewerkers.

In deze paragraaf geven we inzicht in de gemaakte corona lasten 2021 en de compensatie die we voor corona ontvangen hebben van het Rijk. We maken onderscheid tussen de gemeentelijke lasten en de uitvoering van de wet Tijdelijke overbrugging zelfstandige ondernemers (TOZO).

De compensatie die we van het Rijk ontvingen voor de gemeentelijke lasten is niet gelabeld. Dat houdt in dat niet bestede compensatie niet terugbetaald moet worden. In 2021 ging het om € 568.504. Dit voordeel is onderdeel van het rekeningresultaat.

Lasten en compensatie 2021 in €	Lasten
Compensatie dorpshuizen en overige instellingen	143.811
Toezicht en handhaving	90.582
Jeugd en WMO voorzieningen	80.615
Communicatie	36.567
Overige diverse lasten	47.603
Totaal gemeentelijke lasten	**399.178**
Compensatie vanuit het Rijk	967.682
Saldo	**568.504**

Compensatie dorpshuizen en overige instellingen
We ondersteunden culturele voorzieningen zoals musea, dorpshuizen, vrijwilligersorganisaties en monumenten, aangezien zij inkomsten misliepen uit kaartverkoop en horeca.

Toezicht en handhaving
Op dit taakveld maakten we kosten voor de inzet van de boa en de vervanging van de ambtenaar openbare orde en veiligheid vanwege regionale inzet. Daarnaast betaalden we aan ondernemers, commerciële sportorganisaties, sportverenigingen en buurthuizen een vergoeding van € 750,00 voor de verplichte controle op de corona toegangsbewijzen (CTB)

Jeugd en WMO voorzieningen
Om de continuïteit van zorg voor cliënten op grond van de Jeugdwet en de Wmo te blijven garanderen, hebben we zorginstellingen gecompenseerd.

Communicatie
We betaalden de extra inzet van een medewerker, extra berichten in het gemeentenieuws en de campagne #datkaninBuren.

Overige diverse lasten
Het gaat hier om diverse kosten, waaronder inrichting van thuiswerkplekken, balieschermen en desinfectiemiddelen.

Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO)
De uitvoering van TOZO lag bij de gemeenten. De verstrekte vergoedingen (€ 518.133) werden vergoed door het Rijk. Daarnaast ontvingen we € 40.000 als een bijdrage in de administratieve lasten.

Jaarrekening

Wat is een jaarrekening?

Met de jaarrekening leggen wij verantwoording aan u af over de uitvoering van de exploitatiebegroting. De jaarrekening geeft daarnaast een beeld van de bezittingen en schulden van onze gemeente en de wijzigingen daarin tijdens het afgelopen jaar.

Overzicht baten en lasten op taakveld

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
Baten	65.729	62.409	65.842	68.379	2.536
Programma 1. Wonen, werk en recreatie					
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.034	1.624	1.624	2.520	897
3.4 Economische promotie	249	240	240	305	65
8.1 Ruimtelijke Ordening	254	211	211	224	14
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	29	796	796	145	-652
8.3 Wonen en bouwen	1.016	1.155	1.312	2.121	809
Totaal programma 1. Wonen, werk en recreatie	**3.583**	**4.025**	**4.182**	**5.315**	**1.132**
Programma 2. Fysieke leefomgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	1.339	226	226	151	-75
2.2 Parkeren	0	1	1	0	-1
2.5 Openbaar vervoer	17	17	17	17	0
5.7 Openb.groen en (openlucht) recreatie	45	30	30	67	37
7.2 Riolering	2.851	3.186	3.186	3.101	-85
7.3 Afval	2.522	2.982	2.982	3.169	187
7.4 Milieu(beheer)	0	5	5	50	45
7.5 Begraafplaatsen	404	418	418	510	92
Totaal programma 2. Fysieke leefomgeving	**7.177**	**6.864**	**6.864**	**7.064**	**200**

Programma 3. Sociaal domein					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	15	0	0	35	35
6.2 Wijkteams	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	7.336	4.541	4.587	4.859	272
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	97	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	15	15	3	-11
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	207	295	295	203	-91
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	36	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	102	0	0	15	15
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	20	30	10
Totaal programma 3. Sociaal domein	**7.794**	**4.851**	**4.917**	**5.146**	**229**
Programma 4. Sport, cultuur en onderwijs					
0.3 Beheer ov.gebouwen/gronden	733	147	797	951	153
4.2 Onderwijshuisvesting	69	51	95	121	26
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	521	570	570	568	-2
5.1 Sportbeleid en activering	24	0	85	85	0
5.2 Sportaccommodaties	53	1	1	1	0
5.3 Cultuurpres. -prod. -participatie	0	0	0	5	5
5.4 Musea	2	2	2	1	0
5.5 Cultureel erfgoed	75	84	84	77	-7
5.6 Media	10	0	8	15	7
Totaal programma 4. Sport, cultuur en onderwijs	**1.486**	**855**	**1.642**	**1.824**	**182**
Programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid					
0.1 Bestuur	329	99	99	121	22
0.2 Burgerzaken	280	335	335	327	-8
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	20	20	27	7
1.2 Openbare orde en veiligheid	19	44	25	87	62
Totaal programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	**629**	**499**	**480**	**562**	**82**

Programma 6. Bedrijfsvoering					
0.4 Overhead	1.338	1.077	1.129	1.205	75
0.5 Treasury	37	67	67	59	-8
0.61 OZB Woningen	4.804	5.100	5.195	5.385	190
0.62 OZB niet-woningen	2.100	2.114	2.114	2.212	97
0.64 Belastingen overig	1.542	1.417	1.526	1.529	2
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	35.164	35.539	37.323	37.595	272
0.8 Overige baten en lasten	74	0	403	484	81
Totaal programma 6. Bedrijfsvoering	**45.060**	**45.315**	**47.758**	**48.468**	**711**

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
Lasten	67.322	62.991	67.746	66.167	1.579
Programma 1. Wonen, werk en recreatie					
3.1 Economische ontwikkeling	185	132	139	102	37
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.944	1.635	1.635	2.520	-885
3.4 Economische promotie	110	124	163	112	51
8.1 Ruimtelijke Ordening	1.482	1.707	1.817	1.449	368
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	63	836	836	66	770
8.3 Wonen en bouwen	2.875	2.778	2.920	3.086	-167
Totaal programma 1. Wonen, werk en recreatie	**6.660**	**7.211**	**7.510**	**7.335**	**174**
Programma 2. Fysieke leefomgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	5.070	4.689	4.728	4.630	98
2.2 Parkeren	0	23	23	22	1
2.5 Openbaar vervoer	6	23	9	9	0
5.7 Openb.groen en (openlucht) recreatie	2.466	2.066	2.080	1.890	191
7.2 Riolering	2.561	2.784	2.784	2.765	19
7.3 Afval	2.641	2.631	2.431	2.579	-149
7.4 Milieu(beheer)	242	591	621	387	233
7.5 Begraafplaatsen	398	476	476	473	3
Totaal programma 2. Fysieke leefomgeving	**13.383**	**13.281**	**13.151**	**12.755**	**396**
Programma 3. Sociaal domein					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.769	1.874	2.052	1.949	102
6.2 Wijkteams	968	561	561	555	6
6.3 Inkomensregelingen	6.960	5.449	5.108	5.410	-301
6.4 Begeleide participatie	2.549	2.516	2.079	2.109	-30
6.5 Arbeidsparticipatie	475	420	420	342	78
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	610	693	1.178	1.154	24
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.079	2.891	3.391	3.761	-370
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	7.834	5.610	8.482	8.131	351
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	361	440	490	407	83
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	564	430	545	509	37
7.1 Volksgezondheid	1.151	1.331	1.351	1.254	96
Totaal programma 3. Sociaal domein	**26.320**	**22.215**	**25.657**	**25.581**	**76**

Programma 4. Sport, cultuur en onderwijs					
0.3 Beheer ov.gebouwen/gronden	875	701	891	960	-69
4.2 Onderwijshuisvesting	1.501	979	910	997	-87
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.417	1.478	1.477	1.437	40
5.1 Sportbeleid en activering	37	2	87	94	-7
5.2 Sportaccommodaties	262	264	750	572	178
5.3 Cultuurpres. -prod. -participatie	9	38	38	40	-2
5.4 Musea	17	20	20	19	0
5.5 Cultureel erfgoed	319	273	282	260	23
5.6 Media	251	289	329	266	62
Totaal programma 4. Sport, cultuur en onderwijs	**4.689**	**4.044**	**4.783**	**4.644**	**139**
Programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid					
0.1 Bestuur	2.393	1.756	1.756	1.509	248
0.2 Burgerzaken	568	705	705	707	-3
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	2.149	2.255	2.182	2.196	-14
1.2 Openbare orde en veiligheid	379	393	401	461	-60
Totaal programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	**5.489**	**5.109**	**5.043**	**4.873**	**171**
Programma 6. Bedrijfsvoering					
0.4 Overhead	10.001	9.989	10.752	10.364	388
0.5 Treasury	1	6	6	-5	11
0.61 OZB Woningen	457	479	364	431	-68
0.62 OZB niet-woningen	33	79	79	79	0
0.64 Belastingen overig	127	124	124	124	0
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	22	9	119	-10	129
0.8 Overige baten en lasten	140	445	158	-5	163
Totaal programma 6. Bedrijfsvoering	**10.781**	**11.131**	**11.602**	**10.978**	**624**
Saldo	-1.593	-582	-1.904	2.212	-4.116
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	10.640	2.150	3.953	8.887	4.934
Toevoegingen	7.821	1.385	1.962	7.005	-5.043
Saldo mutatie reserves	2.819	765	1.991	1.882	-109
Saldo na bestemming	1.225	183	88	4.094	4.007

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen - baten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Verschil
0.5 Treasury	37	67	59	-8
0.61 OZB Woningen	4.804	5.195	5.385	190
0.62 OZB niet-woningen	2.100	2.114	2.212	97
0.64 Belastingen overig	1.542	1.526	1.529	2
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	35.164	37.323	37.595	272
Totaal baten Algemene dekkingsmiddelen	43.648	46.779	46.225	554

Overzicht onvoorzien uitgaven begroting 2021
In de primitieve begroting is geen bedrag voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

Overzicht overhead

Overhead (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Verschil
Baten	1.338	1.129	1.205	75
Lasten	10.001	10.752	10.364	388
Saldo taakveld 0.4 Overhead	-8.662	-9.622	-9.159	463

Met ingang van 2017 stelt het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) striktere eisen aan het in beeld brengen van de overhead. Om aan die eisen te voldoen hebben we op het taakveld overhead alle lasten en baten gecentraliseerd. Wat op het taakveld echter ontbreekt, is een specificatie van de onderverdeling per PIOFACH taken. PIOFACH staat voor:

- Personeel
- Informatievoorziening
- Organisatie
- Financiën
- Automatisering
- Communicatie
- Huisvesting

De taken zijn ondergebracht binnen de diverse domeinen. Voor een verdere specificatie verwijzen we daarom naar onderstaande tabel. De totalen zijn afgerond op hele duizenden:

Specificatie Overhead	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Verschil
Salarissen	5.531	5.947	5.946	1
Archief	276	270	289	-19
Communicatie	76	53	76	-23
Financiën	-17	84	201	-117
Huisvesting en facilitaire zaken	620	712	526	186
Informatievoorziening en automatisering	857	833	823	10
Informatieveiligheid	22	32	24	8
Inkoop	331	209	226	-17
Vastgoed	95	85	94	-9
Overige overhead	179	988	620	368
Personeel en organisatie	479	410	332	71
Totaal (Saldo: uitgaven -/- inkomsten)	8.662	9.622	9.159	463

Overzicht vennootschapsbelasting

Sinds 2016 geldt de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen. Voor zover de gemeente een onderneming drijft, vanuit de optiek van de vennootschapsbelasting, moet over gerealiseerde winsten maximaal 25% (tot € 200.000: 20%) vennootschapsbelasting worden betaald. Veel activiteiten van gemeente Buren worden niet als ondernemingsactiviteit aangemerkt omdat niet aan het (fiscale) winstvereiste wordt voldaan. Voor zover wel sprake is van een onderneming geldt in het algemeen een vrijstelling. Bijvoorbeeld omdat sprake is van een overheidstaak.

Tot nu toen gaan we niet door de 'ondernemingspoort'. Over 2016 tot en met 2020 is een nihil aangifte gedaan. In 2022 doen we aangifte over 2021. Ook voor 2021 en de jaren daarna verwachten we een nihil aangifte.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De voorschriften uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vormen het kader voor de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. De jaarrekening stellen we op met inachtneming van deze voorschriften. Alle aanpassingen en aanvullingen van het BBV tot en met 31 december 2021 verwerkten we in deze grondslagen.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balansonderdeel anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken etc.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting of voorziening gevormd te worden.

Balans
Hierna leest u een nadere toelichting per onderdeel van de balans.

Vaste activa

Investeringen met economisch nut
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.
In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.
Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Waardering gemeentehuis.

<u>Taxatie 2015</u>
In 2015 is de boekwaarde van het gemeentehuis verlaagd van afgerond € 8 miljoen naar € 4 miljoen. Dit is gerealiseerd door € 4 miljoen vanuit de bestede bestemmingsreserve gemeentehuis te storten in een voorziening afwaardering gemeentehuis. Deze voorziening is een correctie op de boekwaarde van het gemeentehuis. In juni 2015 heeft de raad besloten om het bestemmingsplan van het gebied waarop gemeentehuis staat te wijzigen. Vervolgens heeft de raad op 9 november 2015 bij de behandeling van de begroting 2016 besloten om de functie van het gemeentehuis te wijzigen van maatschappelijk naar bedrijfseconomisch, met als beoogd doel om delen van het gemeentehuis te gaan verhuren.
Volgens artikel 59 lid 2 BBV wordt het gemeentehuis door het besluit van de raad en de wijziging van het bestemmingsplan nu aangemerkt als materiële vaste activa met een economische functie, want het gemeentehuis kan nu bijdragen aan het genereren van middelen. Hierdoor is er sprake van een duurzame waardevermindering.

Taxatie 2021
Begin 2022 is het gemeentehuis opnieuw getaxeerd met peildatum 31 december 2021. De getaxeerde marktwaarde is met bijna € 0,4 miljoen toegenomen ten opzichte van 2015. De huidige wijze van verwerken via een voorziening, staat volgens de BBV toe om naar aanleiding van een nieuwe taxatie een correctie op de voorziening toe te passen. Gezien de onduidelijkheid rondom de toekomst van het gemeentehuis wordt de omvang van de voorziening in de jaarrekening 2021 niet gecorrigeerd. Als de resultaten van het onderzoek naar de toekomst van het gemeentehuis als onderdeel van het ZBB-traject bekend zijn, dan wordt een correctie van de voorziening opnieuw overwogen.

Vlottende activa

Voorraden
De als “onderhanden werken” opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
De als "gereed productie en handelsgoederen" opgenomen bouwgronden Hooghendijck zijn gewaardeerd, zoals overeengekomen in de verkoopovereenkomst.
Het verlies is verwerkt in 2015 toen we de grond verkochten.

Tussentijdse winstneming (voorraden)
Bij het stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn het toerekeningsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten, en het daaruit vloeiende resultaat, moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord.
Het verantwoorden van tussentijdse winst (de POC-methode) is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.
Zowel het realisatiebeginsel als het voorzichtigheidsbeginsel komen tot uitdrukking in de vereiste voorwaarden voor de POC-methode:

- het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Voorziening verwachte verliezen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor de verwachte oninbaarheid is een voorziening opgenomen die in de balanstelling in mindering gebracht is op de vorderingen. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

De van Europese Unie, het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, zijn verantwoord onder de overlopende activa.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

De onderhoudsvoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen.
In de paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid nader uiteengezet. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders vermeld. Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden, met een rente-typische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Balans per 31-12-2021

Balans per 31 december 2021

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2021	PASSIVA	31-12-2020	31-12-2021
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Kosten geldleningen /saldo agio en disagio	0	0	Algemene reserve	4.615.734	9.452.520
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0	Bestemmingsreserves:	8.868.904	3.375.283
Bijdrage aan activa van derden	0	0	Gerealiseerde resultaat	1.225.368	4.094.110
Totaal immateriële vaste activa	*0*	*0*	*Totaal eigen vermogen*	*14.710.006*	*16.921.913*
Investeringen met economisch nut:	18.248.731	21.367.397	Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	2.992.834	2.744.727
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding kosten een heffing kan worden geheven	6.473.607	5.728.925	Door derden beklemde middelen (specifieke aanwending)	7.111.175	7.838.059
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut:	2.344.008	2.875.305	Onderhoudsegalisatievoorzieningen	5.589.877	6.950.402
Totaal materiele vaste activa	*27.066.346*	*29.971.627*	*Totaal voorzieningen*	*15.693.886*	*17.533.188*
Kapitaalverstrekkingen aan:			Obligatieleningen	0	0
- deelnemingen	95.687	95.687	Onderhandse leningen van:		
- gemeenschappelijke regelingen	0	0	- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0	- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.000.000	18.150.000
Leningen aan:			- binnenlandse bedrijven	0	0
- openbare lichamen (artikel 1 wet Fido)	0	0	- openbare lichamen (artikel 1 wet Fido)	0	0
- woningbouwcorporaties	0	0	- overige binnenlandse sectoren	0	0
- deelnemingen	0	0	- buitenlandse instellingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0	Door derden belegde gelden	0	0
Overige langlopende geldleningen u/g	199.222	24.997	Waarborgsommen	70.889	81.339
Uitzettingen 's Rijks schatkist >= 1 jaar	0	0	*Vaste schulden met loopt. langer dan 1 jr.*	*5.070.889*	*18.231.339*
Uitzettingen van Nederlands schuldpapier >= 1 jaar	0	0			
Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jaar	185.772	41.970			
Totaal financiele vaste activa	*480.681*	*162.654*			
Totaal vaste activa	**27.547.027**	**30.134.281**	**Totaal vaste passiva**	**35.474.781**	**52.686.440**

Vlottende activa		
Grond- en hulpstoffen	0	0
Onderhanden werk: gronden in exploitatie	8.880.730	4.046.475
Gereed product en handelsgoederen	1.488.961	483.953
Vooruitbetalingen	0	0
Totaal voorraden	*10.369.691*	*4.530.428*
Vorderingen op openbare lichamen	5.929.417	5.098.172
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	0
Overige verstrekte kasgeldleningen	0	0
Uitzettingen 's Rijks schatkist >= 1 jaar	0	0
Rekening-courantverhouding met het Rijk	741.756	18.748.181
Rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen	0	0
Uitzettingen van Nederlands schuldpapier >= 1 jaar	0	0
Overige vorderingen	2.767.639	2.283.442
Overige uitzettingen	0	0
Totaal uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jr	*9.438.812*	*26.129.795*
Kassaldi	3.986	9.013
Banksaldi	453.878	433.307
Totaal liquide middelen	*457.864*	*442.320*
Voorschotbedragen door voorfinanciering uitkering met specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	0	0
- overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
Overige nog te ontvangen bedragen en 'vooruit-betaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	778.675	1.658.210
Totaal overlopende activa	*778.675*	*1.658.210*
Totaal vlottende activa	**21.045.042**	**32.760.753**
Totaal activa	**48.592.069**	**62.895.034**

Vlottende passiva		
Kasgeldleningen bij openbare lichamen	0	0
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	0	0
Overige schulden	4.290.661	4.560.144
Totaal netto-vlottende schulden met rente looptijd < 1 jr	*4.290.661*	*4.560.144*
Voorschotbedragen voor uitkeringen met specifiek bestedingsdoel, ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	5.842.581	2.969.823
- overige Nederlandse overheidslichamen	472.908	40.253
Overige vooruitontvangen bedragen en nog te betalen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	2.511.137	2.638.374
Totaal overlopende passiva	*8.826.626*	*5.648.450*
Totaal vlottende passiva	**13.117.288**	**10.208.594**
Totaal passiva	**48.592.069**	**62.895.034**

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Er zijn geen Immateriële vaste activa geactiveerd. De boekwaarde is nihil.

Materiële vaste activa

Door gewijzigde regelgeving in het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) van de afgelopen jaren, zijn de materiële vaste activa steeds verder uitgesplitst.De specificatie van deze uitsplitsing wordt hierna gepresenteerd, waarbij in eerste instantie een totaaloverzicht is gemaakt en daarna een uitsplitsing per onderdeel.

De post materiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

Soort vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening afwaardering	Balanswaarde 31-12-2021
Overige investeringen met economisch nut	20.401	20.880	3.901	16.979
Investeringen, waarvoor we ter bestrijding van de kosten een heffing kunnen heffen	6.474	5.729		5.729
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	2.344	2.875		2.875
Gronden uitgegeven in erfpacht.	1.748	4.389		4.389
Totaal vaste activa	30.967	33.873	3.901	29.972

Er zijn niet veel grote investeringen geweest in 2021, hetgeen ook blijkt uit de beperkte toename van de balanswaarde. De toename van gronden uitgegeven in erfpacht is het gevolg van de uitgifte van meerdere kavels op bedrijventerrein Doejenburg.

Investeringen per categorie	Boekwaarde zonder heffing		Boekwaarde met heffing	
(bedragen x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2021
Gronden en terreinen	4.445	7.086	19	19
Woonruimten	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	16.756	17.436	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.246	2.719	6.438	5.697
Vervoermiddelen	14	11	0	0
Machines, apparaten en installaties	342	257	0	0
Overige materiële vaste activa	690	675	17	13
Totaal investeringen	24.493	28.184	6.474	5.729

In de categorie "investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven", is er bijna geen sprake van nieuwe investeringen.Wel wordt er afgeschreven, waardoor de boekwaarde in 2021 alleen maar afneemt.

Investeringen per categorie	Met economisch nut		Met maatschappelijk nut	
(bedragen x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2021
Gronden en terreinen	4.464	7.105	0	0
Woonruimten	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	16.756	17.436	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.449	5.707	2.235	2.668
Vervoermiddelen	14	11	0	0
Machines, apparaten en installaties	342	257	0	0
Overige materiële vaste activa	598	481	109	207
Totaal investeringen	28.623	30.997	2.344	2.875

In de categorie "investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut", vinden er vooral investeringen plaats bij de grond-, weg- en waterbouwkundige werken. De grootste post betreft de vervanging van openbare verlichting.

Investeringen per categorie (bedragen x € 1.000)	Balans waarde 31-12-2020	Boek waarde 31-12-2020	Vermeer dering	Vermin dering	Af- schrijving	Bijdragen derden	Boek waarde 31-12-2021	Voorziening afwaardering	Balans waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	4.464	4.464	2.641	-	-	-	7.105	-	7.105
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	12.856	16.757	1.141	-	462	-	17.436	3.901	13.535
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.683	8.683	514	-	821	-	8.376	-	8.376
Vervoermiddelen	14	14	-	-	3	-	11		11
Machines, apparaten en installaties	342	342	-	-	85		257		257
Overige materiële vaste activa	707	707	108	-	127	-	688		688
Totaal investeringen	27.066	30.967	4.404	-	1.498	-	33.873	3.901	29.972

De kolom afschrijving heeft betrekking op de normale en de eventuele extra afschrijvingen in het lopende jaar.

De grootste mutaties uit de kolom vermeerderingen hierboven in het boekjaar staan in onderstaand overzicht vermeld. Zoals eerder aangegeven, is de vermeerdering voor gronden en terreinen een bijzondere. Het betreft hier geen investering maar een overboeking van de voorraad onder handen werk bouwgrondcomplexen (Doejenburg) naar de voorraad grond uitgegeven in erfpacht. Wat in dit hoofdstuk (vaste activa) als vermeerdering wordt opgenomen, is in het hoofdstuk "vlottende activa" als vermindering opgenomen.

Investeringen (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Sporthal Lignum Maurik	3.546	974	974
Openbare verlichting armaturen	281	131	177
Openbare verlichting masten	289	116	140
Totaal	4.116	1.221	1.291

Financiële vaste activa
De post financiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2021	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing/ afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	96					96
Overige langlopende leningen	199			174		25
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	186	45	189			42
Totaal	481	45	189	174	0	163

De grootste mutatie in de financiële vaste activa over 2021 betreft de reguliere aflossing van Vitens (ruim € 107.000,-) op de uitstaande geldlening die in 2021 ook afliep.Bij de mutaties van de overige uitzettingen gaat het vooral om correcties op de diverse stimuleringsregelingen die we bij de SvN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting).hebben uitstaan.

Vlottende activa

Voorraden
De in de balans opgenomen voorraden zijn:

Onderhanden werken (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Boekwaarde	16.285	11.334
- Voorziening voor verlies	7.404	7.288
Balanswaarde onderhanden werk	*8.881*	*4.046*
Gereed product en handelsgoederen	1.489	484
Totaal	10.370	4.530

Wat opvalt in bovenstaande tabel is dat de boekwaarde van het onderhanden werk is afgenomen. Dit was overigens vorig jaar ook al het geval. De verschuiving die daar aan ten grondslag ligt is al besproken bij het onderdeel “materiële vaste activa” in de toelichting op de balans. Het betreft hier de uitgegeven gronden in erfpacht op Bedrijventerrein Doejenburg die van onderhanden werk grondexploitaties naar gronden in erfpacht van de "materiële vaste activa" zijn geboekt.

De afname van de voorraad gereed product wordt veroorzaakt door het daadwerkelijke juridische transport van gronden die zijn verkocht in het voormalige complex Hooghendijck.

Het verloop van de bouwgronden is in onderstaand overzicht opgenomen.

Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Balans waarde 01-01-2021	Boek waarde 01-01-2021	Investering- en netto	Inkomst- en netto	Vermin dering	Resultaat	Boek-waarde 31-12-2021	Verwacht verlies	Balans-waarde 31-12-2021
BT Doejenburg II	7.867	15.090	130	2.641		-2.437	10.142	7.223	2.919
Teisterbant Kerk-Avez.	1.014	1.195	26	29		0	1.192	65	1.127
*Subtotaal iegg *)*	*8.881*	*16.285*	*156*	*2.670*	*0*	*-2.437*	*11.334*	*7.288*	*4.046*
Totaal	8.881	16.285	156	2.670	0	-2.437	11.334	7.288	4.046

** De kolom resultaat is deze keer gebruikt om de voorraadafname, die het gevolg is van de overboeking naar de materiële vaste activa (gronden uitgegeven in erfpacht), buiten de reguliere investeringen en inkomsten te houden.*

In onderstaande tabel het verloop van de boekwaarde per 31 -12-2021 naar verwacht verlies met de nog te maken kosten en nog te ontvangen opbrengsten.

Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen	Verwacht verlies complex
BT Doejenburg II	10.142	1.743	4.662	7.223
Teisterbant Kerk-Avez.	1.192	341	1.468	65
Subtotaal iegg *)	11.334	2.084	6.130	7.288
Totaal	22.668	4.168	12.260	14.576

De nog te maken kosten en nog te ontvangen baten zijn geraamd op basis van:
- adviezen van extern deskundigen
- taxaties
- ervaringscijfers
- vergelijkende cijfers.

De voorziening voor verwachte verliezen is per saldo met € 116.000 afgenomen. Zie de tabel hieronder:

Project (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	Mutatie 2021	31-12-2022
BT Doejenburg II	-7.223	0	-7.223
Teisterbant Kerk-Avezaath	-181	116	-65
Totaal	-7.404	116	-7.288

Kostenontwikkeling bouwgrondcomplexen
Hieronder staat een overzicht van de onderhanden projecten, het berekende resultaat per 31 december 2020 en 2021 en de geplande einddatum. In de paragraaf grondbeleid staat een korte toelichting per project. De grondexploitaties zijn per 1 januari 2022 herzien. Negatieve resultaten worden met een '-' teken aangegeven. Voor deze berekende verliezen is een voorziening gevormd.

Project	Resultaat op eindwaarde		Verschil	Geplande einddatum
(bedragen x € 1.000)	per 31-12-2020	per 31-12-2021		
BT Doejenburg II	-7.223	-7.223	0	31-12-2024
Teisterbant Kerk-Avez.	-181	-65	116	31-12-2024
Totaal	-7.404	-7.288	116	

Ten opzichte van vorig jaar is het verlies voor Teisterbant met € 116.000 afgenomen. In 2021 is de anterieure overeenkomst ondertekend waarin wordt bepaald dat de gemeente de grond in de huidige staat verkoopt en de ontwikkelaar alle kosten voor zijn rekening neemt.

Jaarlijks maken we per 1 januari een integrale herziening van de grondexploitaties. Deze herziening sluit aan bij de jaarrekening. De herziening grondexploitaties per 1 januari 2022 wordt gelijktijdig met de jaarrekening 2021 vastgesteld in de raad.

BT Doejenburg II	0,00%	1,80%	2,50%	0,25%
Teisterbant Kerk-Avez.	0,00%	1,80%	2,50%	0,25%

Uitzettingen korter dan één jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Soort vordering (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Vorderingen op openbare lichamen	5.929	5.098
Rekening courant verhouding met het Rijk	742	18.748
Overige vorderingen	2.768	2.284
Totaal	9.439	26.130

De splitsing tussen vorderingen op openbare lichamen, rekening courant verhouding met het Rijk en overige vorderingen vloeit voort uit de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Op de balans is het saldo van schatkistbankieren met het rijk verantwoord onder "Rekening courant verhouding met het Rijk". Het saldo is per 31-12-2021 € 18.748.000. Dit saldo fluctueert mee met de behoefte aan liquide middelen en is mede gestegen door de aangetrokken financiering in 2021 van € 15 miljoen (zie ook de toelichting onder vaste schulden). Voor een gedetailleerde uitleg en een verloopoverzicht van het schatkistbankieren verwijzen wij naar de toelichting onder liquide middelen.

De post “Vorderingen op openbare lichamen” kan als volgt worden gespecificeerd:

Vorderingen openbare lichamen (bedragen x € 1.000)	2020	2021
a. BTW compensatiefonds	4.411	3.892
b. Gemeente Neder-Betuwe	750	549
c. Ministerie van financiën	76	257
d. Omgevingsdienst Rivierenland	165	173
e. Belastingdienst	464	156
f. Ministerie SZW	10	10
g. Provincie Gelderland	39	6
h. Diversen	14	55
Totaal	5.929	5.098

Ad b. Dit bedrag betreft nota’s aan de gemeente Neder-Betuwe voor de uitvoering van de participatie wet door de gemeente Buren.

De post “Overige vorderingen” kan als volgt worden gespecificeerd:

Overige vorderingen (bedragen x € 1.000)	2020	2021
i. Debiteuren algemene dienst	1.719	1.241
j. Voorziening dubieuze debiteuren algemene dienst	-374	-246
k. Debiteuren Inwonerszaken Werk en inkomen	1.456	1.442
l. Voorziening dubieuze debiteuren Werk en Inkomen	-442	-619
m. Debiteuren belastingen	408	466
n. Overige	1	0
Totaal	2.768	2.284

Ad i. Debiteuren algemene dienst
De openstaande posten van de algemene dienst bedragen per 11-04-2021 nog € 540.000.

Ad j. Voorziening dubieuze debiteuren
Deze voorziening dient om eventuele verliezen op oninbare vorderingen van de debiteuren van de Algemene Dienst op te vangen. Jaarlijks wordt een actuele berekening gemaakt voor het risico dat we lopen met de openstaande debiteuren. Van deze debiteuren wordt beoordeeld of ze dubieus zijn. Alle openstaande debiteuren zijn afzonderlijk beoordeeld op basis van invorderbaarheid en ouderdom van de vorderingen. Het saldo van de voorziening is op 31-12-2021 € 246.000. Dat is € 128.000 lager dan voorgaand jaar, hetgeen kan worden verklaard door het lagere saldo debiteuren algemene dienst. De hoogte van de voorziening bedraagt voor beide jaren circa 20% van de vorderingen.

Ad k. Debiteuren Inwonerszaken Werk en Inkomen
Het debiteurenbestand voor de diverse uitvoeringsregelingen is op 31-12-2021 doorgelicht en gewogen voor terugbetaling van de vorderingen. Hiervoor is het voor Buren ontwikkelde doorrekenmodel met regelbevindingen gebruikt. Op basis van deze waardering gaat de gemeente

Buren er van uit dat een gedeelte niet wordt ontvangen. Hiervoor is een aparte voorziening debiteuren Werk en Inkomen ingesteld. In 2021 bleef het uitstaande bedrag aan vorderingen nagenoeg gelijk.

Ad l. Voorziening Dubieuze Debiteuren Werk en Inkomen
Deze voorziening dient om eventuele verliezen op oninbare vorderingen van de debiteuren van Werk en Inkomen op te vangen. Het saldo van de voorziening is op 31-12-2021 € 619.000, € 177.000 hoger dan voorgaand jaar. Dit wordt veroorzaakt doordat de gemiddelde ouderdom van de vorderingen is toegenomen.

Ad m. Debiteuren belastingen
Hierna volgt een specificatie van het verloop van de nog openstaande belasting debiteuren:

Jaar (bedragen x € 1.000)	Kohierbedrag	2021
2017	8.362	12
2018	8.463	17
2019	8.791	35
2020	9.979	70
2021	10.843	332
Totaal	46.438	466

Voor de belasting debiteuren 2021 zijn de aanmaningen en dwangbevelen in 2021 verzonden. Het kohierbedrag in 2021 bedroeg € 10,8 miljoen. Van dit bedrag staat per 31-12-2021 nog € 332.000 open.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Kassaldi	4	9
Banksaldi	454	433
Totaal	458	442

Schatkistbankieren
Het verplichte schatkistbankieren is eind 2013 opgenomen in de Wet Fido. Vanaf dat moment zijn wij verplicht om onze overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Gemeente Buren heeft met de BNG de afspraak dat de overtollige middelen boven het drempelbedrag van 0,75% van de primitieve begrotingslast (€ 420.000) dagelijks automatisch worden afgeroomd naar een bankrekening van het Rijk. Hierdoor voldoen wij automatisch aan onze verplichting om af te romen. Voor overige informatie zie ook de paragraaf financiering in het jaarverslag. Het BBV verplicht ons om in een overzicht per kwartaal van het verloop van het banksaldo te maken. Daarmee wordt zichtbaar of er al dan niet sprake is van overtollige middelen en over- of onderschrijding van het drempelbedrag.

Dit wordt in de volgende tabel weergegeven:

Berekening benutting drempelbedragen schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
			Verslagjaar 2021		
(1)	Drempelbedrag	484	484	1000	1000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	279	275	232	159
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	205	209	768	841
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag				

(1) Berekening drempelbedrag					
			Verslagjaar 2021		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	64.530	64.530	64.530	64.530
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	64.530	64.530	64.530	64.530
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0	0	0	0
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	484	484	1.000	1.000

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	25.108	25.022	21.376	14.663
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	279	275	232	159

Overlopende activa

De post overlopende activa ziet er als volgt uit:

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	2020	2021
	779	1.658
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen.		
Overlopende activa: nog te ontvangen bijdragen van overige overheidslichamen (EU + rijk)	0	0
Totaal	779	1.658

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Reserve (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Algemene reserve	4.616	9.453
Resultaat na bestemming	1.225	4.094
Bestemmingsreserves	8.869	3.375
Totaal incl. saldo na bestemming	14.710	16.922

Het verloop presenteren wij in onderstaand overzicht per reserve:

Reserves (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2021 excl. saldo 2020	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2020	Onttreking i.v.m. kapitaallasten	Saldo per 31-12-2021
Algemene reserve	**5.841**	**10.171**	**2.465**	**0**	**0**	**13.547**
- Algemene reserve	1.956	5.172	2.465	1.225		5.888
- AR weerstandsvermogen	2.660	905				3.565
Nog te bestemmen resultaat						
- Resultaat 2021	1.225	4.094		-1.225		4.094
BESTEMMINGSRESERVES:						
1. Bestemmingsreserve overige:	**6.952**	**929**	**6.234**	**0**	**0**	**1.647**
- Omgevingsgerichte uitgaven	600	146	100			646
- Beheer en onderh. Tollewaard	30		20			10
- Deelfonds sociaal domein	729	102	767			64
- I&A-plan 2017-2021	44		44			0
- Frictiekosten organisatie	159		65			94
- Kapitaalgoederen beheer	598		598			0
- Risico grondexploitaties	4.317		4.232			85
- Overlopende posten	475	681	408			748
2.Bestemmingsres. besteed:	**1.917**	**0**	**0**	**0**	**189**	**1.728**
- Gemeentehuis	144				16	128
- Heractivering riolering	816				113	703
- Afbouw verplichtingen sport & dorpshuizen	26				17	9
- Kapitaallasten IHP '07-'16	600				25	575
- Onderdreef Buren	331				18	313
Totaal	14.710	11.100	8.699	0	189	16.922

De Algemene Reserve bevat een geblokkeerd gedeelte als buffer voor het weerstandsvermogen. Het saldo van het geblokkeerde gedeelte bedraagt per 31-12-2021 € 3.565.000.

Onder “Bestemming resultaat” staat de toevoeging of onttrekking van de bestemming van het resultaat van het voorgaande jaar. Onder de kolom “onttrekking in verband met kapitaallasten” staan de verminderingen die betrekking hebben op de bestede bestemmingsreserves. Deze verminderingen worden aangewend ter dekking van kapitaallasten.

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen	Algemene reserve	Algemene reserve weerstandsvermogen
Algemene reserve per 01-01-2021 (excl. saldo jaarrekening 2019)	1.955.733	
Algemene reserve per 01-01-2021 (weerstandsvermogen)		2.660.000
Saldo jaarrekening 2020 (zie raadsbesluit D.089794)	1.225.368	
Algemene reserve per 01-01-2021 (incl. saldo jaarrekening 2020)	3.181.101	2.660.000
Toevoegingen uit andere reserves		
Vrijval reserve Doejenburg II conform perspectiefnota	3.459.500	
Vrijval reserve kapitaalgoederen beheer conform perspectiefnota	598.022	
Vrijval reserve Deelfonds sociaal domein conform perspectiefnota	654.000	
Primitieve begroting 2021: reservering correctie precariobelasting 2021	460.000	
Versterken weerstandsvermogen		905.000
Totaal toevoegingen 2021	*5.171.522*	*905.000*
Onttrekkingen ten gunste van andere reserves		
Versterken weerstandvermogen	-905.000	
Transitoria jr 2020 Ambulantisering GGZ	-102.000	
Onttrekkingen ten gunste van exploitatie		
Algemene transitoria jr 2020	-1.458.103	
Totaal onttrekkingen 2021	*-2.465.103*	*-*
Stand algemene reserve per 31-12-2021	5.887.520	3.565.000
Verplichtingen ten laste van de algemene reserve per 31-12-2021		
Bijdrage brug Rhenen (jaar onttrekking onbekend)	-100.000	
Toekomstige onttrekkingen		
Bouwen voor behoefte 2022 (D.093316)	-150.000	
Bouwen voor behoefte 2023 (D.093316)	-150.000	
Invoering omgevingswet 2022 (D.093271)	-100.000	
Invoering omgevingswet 2023 (D.093271)	-300.000	
Invoering omgevingswet 2024 (D.093271)	-300.000	
Invoering omgevingswet 2025 (D.093271)	-100.000	
Saldo algemene reserve na correctie met lopende verplichtingen en toekomstige onttrekkingen/toevoegingen	4.687.520	3.565.000

Ontwikkeling algemene reserve in 2021 (incl. het geblokkeerde gedeelte)

Bestemmingsreserves

Algemene opmerking: hieronder is per reserve informatie opgenomen over het verloop en het doel van de reserve. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de Notitie reserves en voorzieningen 2015.

OBR Omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	€ 1.000.000
Saldo 31-12-2020: € 600.000		Saldo 31-12-2021: € 646.000	
Doel: de reserve is bedoeld voor de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen zoals opgenomen in de Structuurvisie Buren 2009-2019 en de nota kostenverhaal. In 2021 is € 146.000 in de reserve gestort aan bijdragen ruimtelijke ontwikkelingen en bovenplanse verevening. Het betreft o.a. bijdragen vanuit Het Binnen te Lienden, Scharenburg 3e fase Zoelen en bestemmingsplan Tielseweg Eck en Wiel. Er is een bedrag van € 100.000 ingezet voor de Kersentuin in Maurik.			

OBR Beheer en onderhoud Tollewaard

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 30.000		Saldo 31-12-2021: € 10.000	
Doel: Voor het toekomstige beheer en onderhoud van de brug Tollewaard (met uitzondering van de vervanging) hebben we een eenmalige afkoopsom van Rijkswaterstaat ontvangen van afgerond € 1,4 miljoen. Het grootste gedeelte van dit bedrag € 1.247.000 is in 2019 onttrokken aan deze reserve en toegevoegd aan de Algemene Reserve (RV/18/008925). In 2021 is conform de primitieve begroting € 20.000 van deze reserve ingezet			

OBR Deelfonds sociaal domein

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Sociaal domein	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 729.000		Saldo 31-12-2021: € 64.000	
Doel: Eventuele jaarlijkse overschotten / tekorten binnen het sociaal domein te egaliseren. In 2021 is € 102.000 gestort vanuit de algemene reserve in het kader van de overlopende posten ambulantisering GGZ. Naast de onttrekking van € 75.000 die begroot was is er bij de perspectiefnota € 654.000 onttrokken ter versterking van de algemene reserve en is € 38.000 onttrokken ten behoeve van de regisseur dak- en thuislozen.			

OBR I&A-beleidsplan 2017-2021

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Dienstverlening	31-12-2021	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 44.000		Saldo 31-12-2021: € 0	
Doel: de overschotten en tekorten van het I&A-beleidsplan 2017 t/m 2021 egaliseren. Uitgangspunt is dat over deze periode alle kosten binnen deze reserve worden opgevangen. In 2021 is conform de primitieve begroting 2021 aan deze reserve € 44.000 onttrokken. Hiermee is deze bestemmingsreserve geheel vrijgevallen.			

OBR Frictiekosten organisatie 2017-2021

Staf	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Onderdeel P&O	31-12-2020	€ 0	€ 627.000
Saldo 31-12-2020: € 159.000		Saldo 31-12-2021: € 94.000	
Doel: Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 is besloten om een bestemmingsreserve van € 627.000 te vormen voor de frictiekosten die voortvloeien uit de reorganisatie in 2018 (12e wijziging 2019/D33100). In 2021 is € 65.000 aan deze reserve onttrokken. Dit bedrag is gelijk aan de gemaakte kosten in 2021. Het restant van € 94.000 wordt ingezet voor de komende jaren. Indien dit niet nodig is valt het bedrag vrij.			

OBR Kapitaalgoederen beheer

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 598.000		Saldo 31-12-2021: € 0	
Doel: Deze bestemmingsreserve is gevormd voor het opvangen van eventuele negatieve consequenties van het nieuwe beleid voortvloeiende uit het integraal beheerplan openbare ruimte Bij het vaststellen van het integraal beheerplan Openbare ruimte (D.049356/Z.018771) is besloten om een bestemmingsreserve kapitaalgoederen beheer te vormen van € 598.000. In de perspectiefnota 2022-2025 is op basis van de toenmalige inzichten besloten om de reserve vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve. Dit is gebeurd in verband met het versterken van de algemene reserve.			

OBR Risico grondexploitaties

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 4.316.500		Saldo 31-12-2021: € 85.000	
Doel: het afdekken van de financiële risico’s die we lopen bij de verdere uitgifte van de kavels op Doejenburg II Deze reserve is op 14 juli 2020 gevormd bij het vaststellen van de jaarrekening 2019 (D.060910). Dit bedrag is een gedeelte van de vrijgevallen voorziening Doejenburg on hold. Deze reserve heeft als doel risicoafdekking boven op de actuele voorziening voor Doejenburg vanuit de grondexploitatie. Gezien het positief verloop van de verkoop van de kavels binnen het project Doejenburg is besloten deze reserve te laten vervallen ten gunste van de algemene reserve. Dit besluit is genomen in de perspectiefnota 2022-2025. Het restant van € 85.000 in de reserve is voor de dekking van de voorbereidingskosten van de sporthal "Lignum" in Maurik. Dit is conform het raadsbesluit van 3 november 2020 (Z.004887).			

OBR overlopende posten jaarrekening

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Bedrijfsvoering	n.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 474.000		Saldo 31-12-2021: € 748.000	

Doel: Niet uitgegeven middelen in het ene jaar, hevelen we over naar het jaar waarin we de kosten maken. Bij een tussenrapportage en de jaarrekening beslist de gemeenteraad of de restantbudgetten in het nieuwe jaar weer beschikbaar worden gesteld.

In 2021 is € 699.000 toegevoegd en € 425.000 onttrokken.

Hieronder is een specificatie van het saldo van deze reserve per 31-12-2021 opgenomen:

Tweede burap 2021: duurzaamheid	200.000
Tweede burap 2021: overhevelen budget ruimtelijke ordening	305.000
Tweede burap 2021: invoeren omgevingswet	50.000
Tweede burap 2021: opstellen ruimtelijke plannen	40.000
Tweede burap 2021: Stichting Landschap Gelderlander	54.000
Tweede burap 2021: uitstel sloop gymzaal Eck en Wiel	30.000
Overig	69.000
Totaal	**748.000**

Bestemmingsreserves - afschrijvingslasten

Deze reeds besteedde bestemmingsreserves hebben het doel de afschrijvingslasten van de betreffende investering geheel of gedeeltelijk te dekken. Als de reserve zou worden opgeheven is er (meerjarig) geen dekking meer voor de afschrijvingslasten in de exploitatie.

De bestemmingsreserves besteed hebben allemaal als doel om de kapitaallasten van de desbetreffende investering geheel of gedeeltelijk af te dekken. Als de reserve zou worden opgeheven is er (meerjarig) geen dekking meer voor de kapitaallasten in de exploitatie.

OBRB Gemeentehuis Maurik

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Dienstverlening	t/m 31-12-2064	€ 0	€ 13.015.000
Saldo 31-12-2020: € 144.000		Saldo 31-12-2021: € 128.000	

Doel: dekking kapitaallasten (afschrijving) gemeentehuis Maurik
In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten € 16.000,- onttrokken aan deze reserve.
Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen.
Op het moment dat alle investeringen zijn afgeschreven is de reserve leeg.

OBRB Heractivering riolering

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met div. investeringen	€ 0	€ 5.300.000
Saldo 31-12-2020: € 816.000		Saldo 31-12-2021: € 703.000	

Doel: dekking kapitaallasten (afschrijvingen) oude investeringen riolering.
In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten € 113.000 onttrokken aan deze reserve.
Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen.
Op het moment dat alle investeringen zijn afgeschreven is de reserve leeg.

OBRB afbouw verplichtingen sport en dorpshuizen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met de investering	€ 0	€ 612.176
Saldo 31-12-2020: € 25.000		Saldo 31-12-2021: € 9.000	

Doel: dekking van een gedeelte van de kapitaallasten (afschrijving) voor sportaccommodaties, dorpshuizen en het kunstgrasveld van BZS.
In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten (afschrijving) € 17.000 onttrokken aan deze reserve.
Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen.

OBRB Kapitaallasten IHP 2007-2016

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met div. investeringen	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 600.000		Saldo 31-12-2021: € 575.000	
Doel: dekking van de kapitaallasten (afschrijving) vanaf 2010 van het IHP 2007-2016. In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten € 25.000 onttrokken aan deze reserve. Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen. Op het moment dat alle investeringen zijn afgeschreven is de reserve leeg.			

OBRB Onderdreef Buren

Team	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met de investering	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 331.000		Saldo 31-12-2021: € 313.000	
Doel: dekking van de kapitaallasten (afschrijving) van de renovatie van de Onderdreef in Buren. In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten € 18.000 onttrokken aan deze reserve.			

Voorzieningen

Hierna presenteren wij per voorziening informatie over het verloop en het doel van de voorziening.

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2021	Toevoeging	Onttrekking	Directe aanwending	Saldo per 31-12-2021
Verplichtingen, verliezen en risico's	**2.993**	**100**	**170**	**179**	**2.744**
Pensioenen wethouders	2.679	100	170	68	2.541
Wachtgelden wethouders	79			79	0
Nog te maken kosten afgesloten complex	**235**	**0**	**0**	**32**	**203**
Bedrijventerrein Buren III	18			3	15
Scharenburg Zoelen	123				123
Hooghendijck Beusichem	86			29	57
BBZ 2020	8				8
Door derden beklemde middelen	**7.111**	**1.324**	**437**	**160**	**7.839**
Afkoop onderhoud begraafplaats 2010	137	265	292		110
Afkoop grafrechten begraafplaats 2010	57	43	27		74
Beheer rioolgemalen	996	390		130	1.256
Vervanging riolering (vrij verval)	1.200	626		30	1.796
Gemeentelijk Riolerings Plan	4.500		118		4.382
Goedkope woningbouw	221				221
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	**5.590**	**3.070**	**0**	**1.710**	**6.951**
Onderhoud gebouwen	1.219	408		126	1.502
Wegen	3.525	2.406		1.545	4.386
Civiele kunstwerken	156	85		20	221
Baggeren watergangen	149	171		19	301
Achterstand groen	382				382
Achterstand verkeerstekens en	159				159
straatmeubilair					0
Totaal	15.694	4.494	607	2.049	17.533

Toelichting voorzieningen

Verplichtingen, verliezen en risico's

Bij deze voorzieningen gaat het om onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen leiden of om voorzieningen die een schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met bedrijfsvoering.

VZ Pensioenen wethouders

Staf	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
P&O	Doorlopend	€ 0	Niet vastgesteld
Saldo 31-12-2020: € 2.679.000		Saldo 31-12-2021: € 2.541.000	
Doel: dekking van (toekomstige) pensioenverplichtingen van de gewezen wethouders. Wij hebben RAET/Visma een actuele berekening laten maken voor alle pensioenverplichtingen per 31-12-2021 van de huidige en voormalige wethouders. Naar aanleiding van deze berekening is de voorziening bijgesteld.			

VZ wachtgelden wethouders

Staf	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
P&O	Doorlopend	€ 0,-	Niet vastgesteld
Saldo 31-12-2020: € 79.000		Saldo 31-12-2021: € 0	
Doel: dekking van de wachtgeldverplichtingen van in 2019 vertrokken wethouders. In 2019 is het college gevallen. De vertrokken wethouders hadden recht op wachtgeld. De totale verplichting over 2019 en later is in 2019 ineens gestort in deze voorziening. In 2021 is er € 79.000 uit de voorziening onttrokken voor uitbetaalde wachtgeldverplichtingen. Hiermee is de voorziening alsmede de resterende wachtgeldverplichting nihil.			

VZ Nog te maken kosten afgesloten bouwgrondcomplex Bedrijventerrein Buren III

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	t/m 31-12-2022	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2020: € 18.000		Saldo 31-12-2021: € 15.000	
Besluit/grondslag RV/13/00346 Doel: het bedrag in deze voorziening is bestemd voor nog te maken kosten voor dit in 2013 afgesloten bouwgrondcomplex. In 2021 zijn er geen uitgaven ten laste van deze voorziening gebracht. Wel is in december 2021 een collegebesluit genomen over de verkoop van het laatste kavel. De kosten voor het woonrijp maken van het openbaar gebied worden betaald uit de voorziening. Daarna kan de voorziening worden afgesloten.			

VZ Nog te maken kosten afgesloten bouwgrondcomplex Scharenburg Zoelen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	t/m 31-12-2023	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2020: € 123.000		Saldo 31-12-2021: € 123.000	
Doel: het bedrag in deze voorziening is bestemd voor nog te maken kosten voor dit in 2017 afgesloten bouwgrondcomplex. In 2021 zijn er geen uitgaven ten laste van deze voorziening gebracht. Wel is een kostenonderbouwing gemaakt voor de werkzaamheden, die nog moeten gebeuren. Het betreft het asfalt herstellen en verbreden, extra parkeervakken aanleggen en het verbeteren/realiseren van de fiets en voetverbinding. De werkzaamheden kunnen naar verwachting in 2023 worden afgerond.			

VZ Nog te maken kosten afgesloten bouwgrondcomplex Hooghendijck Beusichem

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	t/m 31-12-2022	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2020: € 86.000		Saldo 31-12-2021: € 57.000	
Doel: het bedrag in deze voorziening is bestemd voor nog te maken kosten voor dit in 2018 afgesloten bouwgrondcomplex. In 2021 zijn geen uitgaven gedaan ten laste van deze voorziening. Wel is een kostenonderbouwing opgesteld van de werkzaamheden, die nog moeten gebeuren. Dit betreft het aanpassen van de bestrating, het verbinden van voetpaden, het aanpassen van een drempel en inrichting van een straat en het opknappen van het asfalt en parkeervakken. De verwachting is dat de werkzaamheden in 2023 worden afgerond.			

VZ BBZ 2020

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Sociaal Domein	t/m 31-12-2020	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2020: € 7.500		Saldo 31-12-2021: € 7.500	
Doel: opvangen extra kosten BBZ-verplichting Met ingang van 1 januari 2020 geldt er voor de BBBZ-kapitaalverstrekking een nieuwe, vereenvoudigde financieringssystematiek, waarin het financiële risico van het verstrekken van BBZ-kapitaal gedeeltelijk is verlegd van het Rijk naar de verstrekkende gemeente. Dit financiële risico gaat de komende jaren verder oplopen. In 2020 is het eerste risicobedrag van € 7.500 gestort in deze voorziening.			

Door derden beklemde middelen

VZ Afkoopsommen onderhoud begraafplaats 2010

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 137.000		Saldo 31-12-2021: € 110.000	
Doel: Deze voorziening is gevormd om het onderhoud van de begraafplaatsen nu en in de toekomst te kunnen dekken en fluctuaties in de uitgaven op te vangen. In 2021 is € 265.000 gestort (afkoopsommen) en € 292.000 (gemaakte kosten) onttrokken aan deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Afkoopsommen grafrechten begraafplaats 2010

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 57.000		Saldo 31-12-2021: € 74.000	
Doel: Deze voorziening wordt gevormd met de afkoop(sommen) van de grafrechten begraafplaatsen. Met deze financiële middelen waarborgen we de capaciteit van begraven in de toekomst. In 2021 is € 43.000 gestort (afkoopsommen) en € 27.000 (gemaakte kosten) onttrokken aan deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Onderhoud riolering (gemalen)

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 996.000		Saldo 31-12-2021: € 1.256.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: Deze voorziening is gevormd om de kosten van langjarig beheer van de rioolgemalen te dekken. In 2021 is conform de primitieve begroting 2021 € 390.000 gestort. De direct ten laste van deze voorziening gemaakte kosten zijn € 130.000. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ vervanging riolering (vrij verval)

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 1.200.000		Saldo 31-12-2021: € 1.796.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: bekostigen vervangingsinvesteringen riolering. Tot en met 2020 zijn er geen onttrekkingen uit deze voorziening. In 2021 is conform de primitieve begroting € 626.000 gestort in deze voorziening. De direct ten laste van deze voorziening gemaakte kosten zijn € 30.000. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Gemeentelijk Riolering Plan

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 4.500.000		Saldo 31-12-2021: € 4.382.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: het op lange termijn egaliseren van de kosten en opbrengsten uit het gemeentelijk rioleringsplan voor een stabiele tariefontwikkeling. In 2021 is € 118.000 onttrokken aan deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ goedkope woningbouw

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Onbekend	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 221.000		Saldo 31-12-2021: € 221.000	
Besluit/grondslag RV/14/00551 Doel: stimulering van goedkope woningbouw In de jaren 2009 t/m 2014 is van de provincie geld ontvangen voor de stimulering van goedkope woningbouw. Met de provincie is afgestemd dat dit geld wordt ingezet voor "wonen in de breedste zin van het woord". In 2021 zijn er geen kosten gemaakt die ten laste komen van deze voorziening. N.B.: conform de BBV worden deze ontvangen gelden vanaf 2014 gerubriceerd onder voorzieningen.			

Onderhoudsegalisatievoorzieningen
Deze voorzieningen worden gevormd ter egalisering van in de tijd onregelmatig gespreide kosten. Het gaat dan over (toekomstige) lasten waar de gemeente niet ‘onderuit’ kan. Hierbij valt te denken aan de terugkerende onderhoudswerkzaamheden.

VZ Onderhoud gebouwen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	T/m 31-12-2024	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 1.219.000		Saldo 31-12-2020: € 1.502.000	
Besluit/grondslag: MJOP januari 2020 Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud aan onze gebouwen. Egaliseren van uitgaven. In 2021 is € 408.000 gestort en € 151.000 onttrokken aan deze voorziening voor gemaakte kosten. We hebben ook in 2021 € 26.000 aan bijdragen voor monumenten onderhoud ontvangen. De voorziening “onderhoud gebouwen” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Wegen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Egalisatievoorziening
Saldo 31-12-2020: € 3.525.000		Saldo 31-12-2021: € 4.386.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud. Egaliseren van uitgaven. In 2021 is € 2.406.000 gestort en € 1.545.000 onttrokken aan deze voorziening. De voorziening “wegen” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Civiele kunstwerken

Domein Ruimte	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Beheer	Planperiode	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 156.000		Saldo 31-12-2021: € 221.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud. Egaliseren van uitgaven. In 2021 is € 85.000 gestort en € 20.000 onttrokken aan deze voorziening voor gemaakte kosten. De voorziening “civiele kunstwerken” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Baggeren watergangen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 149.000		Saldo 31-12-2021: € 301.000	
Besluit/grondslag: RV/15/00583 Doel: bekostigen van (incidentele) baggerwerkzaamheden. Egaliseren van uitgaven. In 2021 is € 171.000 gestort en € 19.000 onttrokken aan deze voorziening. De uitgaven op deze voorziening wisselen per jaar. De voorziening “baggeren watergangen” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Achterstand groen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	2025	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 382.000		Saldo 31-12-2021: € 382.000	
Besluit/grondslag: In mei 2020 is bij het vaststellen van het Integraal beheerplan Openbare Ruimte (D.049356 / Z.018771) besloten om de voorziening Achterstand groen te vormen voor een bedrag van € 382.000. Doel: Om een significante kwaliteitsverbetering te realiseren voor het groen is deze voorziening ingesteld voor de periode 2021-2025. Het doel hiervan is om de economische veroudering (achterstallig onderhoud) weg te nemen. In 2021 zijn geen kosten gemaakt die ten laste komen van deze voorziening.			

VZ Achterstand verkeerstekens en Straatmeubilair

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	2025	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 159.000		Saldo 31-12-2021: € 159.000	
Besluit/grondslag: In mei 2020 is bij het vaststellen van het Integraal beheerplan Openbare Ruimte (D.049356 / Z.018771) besloten om de voorziening Achterstand verkeerstekens en straatmeubilair te vormen voor een bedrag van € 159.000. Doel: Om een significante kwaliteitsverbetering te realiseren voor de verkeerstekens en het straatmeubilair is deze voorziening ingesteld voor de periode 2021-2025. Het doel hiervan is om de economische veroudering (achterstallig onderhoud) weg te nemen. In 2021 zijn geen kosten gemaakt die ten laste komen van deze voorziening.			

Vaste schulden

In het volgende overzicht bieden wij inzicht in het verloop van de vaste schulden in 2020.

Onderhandse leningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2021	Vermeerdering	Aflossing	Saldo per 31-12-2021
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.000	15.000	1.850	18.150
Waarborgsommen	71	10	0	81
Totaal	5.071	15.010	1.850	18.231

In 2021 is er een nieuwe lening afgesloten van € 15.000.000. met een looptijd van 10 jaar tegen 0,00 % rente.

Onze langlopende leningen zijn allemaal afgesloten bij de Bank Nederlandse gemeenten (BNG). De totale rentelast in 2021 van bovenstaande leningen bedraagt afgerond € 38.000. Een verdere specificatie van de langlopende leningen wordt hieronder in een tabel weergegeven.

Overzicht van langlopende geldleningen

Lening nummer (bedragen x € 1.000)	Rente percentage	Laatste jaar aflossing	Saldo 31-12-2020	Nieuwe lening	Aflossing	Saldo 31-12-2021
40.109.531	0,930	2024	3.200		800	2.400
40.110.486	0,525	2026	1.800		300	1.500
40.114.824	0,000	2031	0	15.000	750	14.250
Totaal			5.000	15.000	1.850	18.150

Er is in 2021 nog een anterieure overeenkomst afgesloten waarvoor een waarborgsommen is ontvangen van € 10.000.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende passiva (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Kasgeldlening	0	0
Banksaldi (negatief)	0	0
Overige schulden (crediteuren en vooruit ontvangen van afnemers)	4.291	4.560
Overlopende passiva	8.827	5.649
Totaal	13.118	10.209

Net zoals in 2020, zijn de banksaldi positief en worden ze gepresenteerd aan de activa kant. Er zijn geen kasgeldleningen opgenomen in 2021.

In onderstaande tabel is een specificatie van overige schulden (inclusief crediteuren) weer gegeven.

Crediteuren (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Crediteuren 2018	-2	0
Crediteuren 2019	-12	-1
Crediteuren 2020	3.972	50
Crediteuren 2021	0	4.511
Vooruit ontvangen van afnemers	333	0
Totaal	4.291	4.560

Van het bovenstaande crediteurensaldo is:
- € 186.000 een schuld aan het pensioenfonds;
- € 945.000 een schuld aan de belastingdienst; en
- staat 29-03-2021 nog € 415.000 open, dat voor het grootste gedeelte bestaat uit de inschatting van terugbetalingsverplichtingen aan het ministerie van BBZ gelden.

Hieronder staat de specificatie van de in de balans opgenomen overige vooruit ontvangen bedragen en nog te betalen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen:

Vlottende passiva (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Nog te betalen bedragen	1.123	645
Overlopende posten (crediteuren)	453	580
Uitkeringen sociaal domein (WMO Jeugd)	666	1.066
Financiële tussenrekeningen	22	5
Overlopende passiva bijdragen overheidslichamen	6.316	3.010
Rekening courant administratie gemeente Neder Betuwe	247	342
Diverse nog te betalen bedragen	0	1
Totaal	8.827	5.649

Het bedrag van € 645.000 op de post "Nog te betalen bedragen" is in 2022 afgelopen naar nihil. Verder valt de afname van de post "Overlopende passiva bijdragen overheidslichamen" t.o.v. vorig jaar op. Het grootste bedrag dat hiervoor verantwoordelijk is, betreft de terugbetaling van de TOZO regeling. De verwachting tot terugbetaling werd vorig jaar al uitgesproken. Een specificatie van alle overlopende passiva overheidsbijdragen staat in onderstaand overzicht weergegeven:

Overheidsbijdragen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2021	Toevoeging	Naar exploitatie	Saldo per 01-01-2021
Steengoed benutten de Kersentuin Maurik	400		400	0
Gemeentelijke monumenten 2020	22		22	0
SPUK sport 2020	499		499	0
SPUK sport 2021	0	523		523
Onderwijsachterstandenbeleid 2019	184			184
Onderwijsachterstandenbeleid 2020	88			88
Onderwijsachterstandenbeleid 2021	0	118		118
Spuk gem. hulp gedupeerden toeslagenaffaire	13	6	9	10
Subsidie kinderdagverblijven	19		19	0
Landschap en biodiversiteit	51		45	6
Tozo 2020	5.040		5.040	0
Tozo 2021	0	1.548		1.548
Coronatoegangsbewijs	0	69	65	4
Sportakkoord	0	63		63
Preventieakkoord	0	16		16
Suvis subsidie	0	187		187
Npo-gelden	0	54		54
Reductie energieverbruik woningen	0	175		175
Joodse begraafplaatsen	0	20		20
Energieverbruik bedrijven	0	14		14
Totaal	6.316	2.793	6.099	3.010

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Leasecontracten

In juni 2017 is de aanbesteding voor het leasecontract voor print- en scanfaciliteiten afgerond. Hierbij is Ricoh wederom als economisch meest voordelig aangemerkt. Er is een nieuw contract gesloten voor 60 maanden. De jaarlijkse kosten voor de huur inclusief afdrukken zijn ongeveer € 21.500 per jaar.

Om te voldoen aan de wens van het bestuur om raadsvergaderingen live te streamen, is er een meervoudig onderhandse aanbesteding geweest voor de levering en installatie van de benodigde apparatuur. Er is per 1 juni 2018 een managed service overeenkomst afgesloten met NFGD voor het leasen van de apparatuur. Dit contract loopt 48 maanden. De kosten van dit contract zijn € 24.000 per jaar.

Verder verleent de Gemeente Buren diensten op het gebied van ICT aan de Omgevingsdienst Rivierenland. Wij schaffen onder andere de apparatuur aan, waaronder laptops en servers. Deze zijn ondergebracht in een leasecontract bij Econocom. De kosten van dit contract worden doorbelast aan de Omgevingsdienst. Het huidige contract ging in op 1 oktober 2018 en loopt 48 maanden. Jaarlijks betalen we € 91.000 aan rente afhankelijk van de geïnvesteerde waarde.

Tenslotte is een contract afgesloten met Hilterman Lease voor het huren van koffiemachines. Het contract is ingegaan op 1 maart 2019 en loopt 60 maanden. De kosten per jaar zijn € 5.880.

Eigen bijdrage CAK
Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, begeleiding of een financiële tegemoetkoming hiervoor is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Deze eigen bijdrage is met ingang van 1 januari 2020 vastgesteld op € 19 per maand (abonnementstarief). In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente maar door het CAK. Op basis van privacy overwegingen is de gegevens verstrekking van het CAK aan de gemeente Buren beperkt door het CAK. De wetgever heeft gekozen om het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK te laten uitvoeren. Hiermee geeft de wetgever aan dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Het CAK is verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen. Jaarlijks geeft het CAK een mededeling af over de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen (Third party mededeling). Bij het afgeven van deze mededeling betrekt het CAK niet de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de gegevens van andere ketenpartners. In de jaarrekening 2021 is een (aanvullende) vordering op het CAK opgenomen van € 33.500. De gemeente heeft echter geen mededeling ontvangen over de volledigheid van de eigen bijdragen bij de jaarrekening 2021. Hierdoor is er beperkte zekerheid over de eigen bijdragen WMO door het CAK in de jaarrekening 2021. De Third Party mededeling is nog niet ontvangen over 2021.

Gewaarborgde geldleningen
Door het wegvallen van de waarborg aan Vitens is het oorspronkelijk bedrag enorm afgenomen (189 miljoen).

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Aard/ omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	% borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Woningstichting	woningbouw	3.578	100	1.801	1.728
Sportverenigingen	sportaccommodatie	379	100	289	275
Groene Kruis	gebouw	23	100	16	15
RAR	gebouw	10.000	13	1.048	1.019
Totaal		13.980		3.154	3.037

Hieronder het overzicht van verstrekte leningen waarvoor Gemeente Buren garant staat als achtervang:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Aard/ omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	% borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Stichting Kleurrijk wonen	woningbouw	22.900	50	11.450	11.450
Stichting Thius	woningbouw	30.964	50	20.682	19.982
Totaal		53.864		32.132	31.432

Meerjarige verplichtingen
In aanvulling op de balans wordt een overzicht van niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen opgemaakt. Zo ontstaat inzicht in de meerjarige verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren gebonden is.

Omschrijving Bedragen x € 1.000	Laatste contractjaar	Contractwaarde (volledig - incl. verlengingsopties)*	(Restserende) verplichting	Toelichting
Bibby Financial Services BV - Onderhoud	2025	600	600	A
Pelle Markeringen B.V. - Belijning	2022	300	75	B
Stichting 3xwerk - Individuele reïntegratie-trajecten	2023*	288	140	*
Econocom Public B.V. - Lease-/huurovereenkomst van apparatuur	2022	270	75	B
PinkRoccade Local Government BV - Digitale oplossingen	2023*	1.700	1.100	C
Greenchoice - Elektra	2022**	1.230	290	A
Coffee@work - Koffiemachines inclusief ingrediënten	2024	210	150	B
Van Kessel Raamovereenkomst asfaltonderhoud	2023	3.300	1.650	B
Koninklijke Post BV Portokosten	Jaarlijkse verlenging	240	80	A
Marsh BV Brandverzekeringen	2023	694	300	A
Marsh BV glas- en opstalverzekering	2023	100	30	A
BAM Bouw E-installaties	2024	150	110	A
KIN installaties W-installaties	2024	250	210	A
Kwakernaak, pompen en pomponderdelen	2024	200	160	A
Direct Infra, vullen scheuren en naden	2025	250	250	A
Van Gelder Verkeerstechniek, raamovereenkomst onderhoud en vervanging OV	2024	1.100	950	A
Totaal		10.882	6.170	

*Er is gerekend met een resterende looptijd van 48 maanden bij contracten voor onbepaalde tijd en contracten waarvan telkens verlengen voor de hand ligt.
**Europese aanbesteding opgestart in 2022. Nieuwe raamovereenkomst vanaf 2023.

Nadere toelichting
A) Betreft (raam)overeenkomst zonder vast bedrag (per jaar). Waarde van de verleende opdracht is gebaseerd op het uitgavenniveau van 2018/2019.

B) Gebaseerd op de meest recente overeenkomst (bedrag wijzigt halfjaarlijks).
C) Gebaseerd op de begroting 2019 voor inkoop/ICT met betrekking tot PinkRoccade.

Overzicht van incidentele baten en lasten in 2021

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

Bedragen x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo
1. Wonen, werken en recreatie	494	1.285	-791
2. Fysieke leefomgeving	717	556	161
3. Sociaal domein	1.508	1.712	-204
4. Sport, cultuur en onderwijs	1.115	372	743
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	145	401	-256
6. Bedrijfsvoering	1.827	285	1.542
Totaal	5.806	4.611	1.195

Bedragen x € 1.000

Structureel saldo	Bedrag 2021
Saldo van baten en lasten voor bestemming	2.386
Mutaties reserves	1.817
Saldo na bestemming	*4.203*
Waarvan incidentele baten en lasten	1.195
Structureel saldo	5.398

Incidentele baten

Incidentele baten (bedragen x € 1.000)	Bedrag 2021
Programma 1 - Wonen, werken en recreatie	
Bijdragen uit ruimtelijke plannen	174
Herziening grex Teisterbant vrijval deel verliesvoorziening	116
Vrijval OBR omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening als bijdrage aan de Kersentuin Maurik	100
Vrijval OBR overlopende posten voor ruimtelijke plannen	99
Overig	5
Totaal programma 1	*494*
Programma 2 - Fysieke leefomgeving	
Nafacturatie BTW gescheiden inzamelen glas e.d. 2016 tm 2019	308
Voordeel op bijdrage in exploitatietekort Avri 2020	199
Onttrekking OBR overlopende posten voor renovatie van 't Klokhuis	190
Overig	20
Totaal programma 2	*717*
Programma 3 - Sociaal domein	
Vrijval OBR sociaal domein tbv versterken algemene reserve	654
Bijdrage vanuit het rijk en uitvoering van diverse inkomensregelingen mbt corona (TOZO, TONK).	600
Onttrekking algemene reserve tbv ambulantisering GGZ (budgetoverheveling 2020)	102
Onttrekking OBR Sociaal domein conform begroting	75
Overig	77
Totaal programma 3	*1.508*
Programma 4. Sport, cultuur en onderwijs	
Opbrengst grondverkopen (inclusief restgroen enexclusief grondexploitaties)	799
Uitvoering sportakkoord	85
Onttrekking OBR risico grondexploitatie (22k) en OBR overlopende posten (50k) voor dekking van voorbereidingskosten sporthal Lignum	72
Subsidie vanuit het rijk voor verbetering ventilatie in scholen	68
Voordeel op nog te betalen kosten uit 2020 voor de Burense Sport Cooperatie i.v.m. compensabele BTW	55
Overig	36
Totaal programma 4	*1.115*

Programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Bijdrage vanuit het rijk controle corona toegangsbewijzen	69
Onttrekking OB overlopende posten 2021	53
Overig	24
Totaal programma 5	*145*

6. Bedrijfsvoering

Baten precario belasting. Deze belasting is wordt vanaf 2022 niet meer opgelegd	1.342
Inkomsten uit onderzoek naar BTW suppleties 2015 t/m 2020	484
Totaal programma 6	*1.827*
Totaal	5.806

Incidentele lasten

Incidentele lasten (bedragen x € 1.000)	Bedrag 2021
Programma 1 - Wonen, werken en recreatie	
Onderbesteding budget omgevingswet toegevoegd aan de OBR overlopende posten	355
Projectkosten omgevingswet 2021	301
Onderbesteding budget duurzaamheid toegevoegd aan de OBR overlopende posten	156
Storting in de OBR omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening vanuit Het Binnen Lienden, Scharenburg 3e fase en ruimtelijke plannen	145
Onderbesteding budget ruimtelijke plannen toegevoegd aan de OBR overlopende posten om achterstanden in te halen	110
Bijdrage aan de Kersentuin Maurik	100
Onderbesteding budget recreatie en toerisme toegevoegd aan de OBR overlopende posten voor voetveer, nota recreatie en toerisme (inclusief koepelvisie Buren)	60
Overig	58
Totaal programma 1	*1.285*
Programma 2 - Fysieke leefomgeving	
Bijdrage voor renovatie van 't Klokhuis	190
Onderbesteding budgetten milieu (beheer) toegevoegd aan de OBR overlopende posten voor strategische opgave duurzaamheid	156
Meerwerkkosten Avri voor stormschade	85
Onderbesteding budget nutsvoorzieningen toegevoegd aan de OBR overlopende posten voor inhuur toezicht glasvezel	74
Overig	51
Totaal programma 2	*556*

Programma 3 - Sociaal domein

Vrijval OBR sociaal domein tbv versterken algemene reserve	654
Uitvoering van diverse inkomensregeling mbt corona (TOZO, TONK)	583
Extra kosten ivm corona, waaronder compensatie voor cultuur, dorpshuizen en meerkosten (jeugd)zorg	220
Storting in OBR sociaal domein tbv ambulantisering GGZ (budgetoverheveling 2020)	102
Uitvoer van 2 pilots met betrekking tot kerngerichte zorg	50
Overig	103
Totaal programma 3	*1.712*

Programma 4. Sport, cultuur en onderwijs

Onderbesteding budgetten sporthal Lignum toegevoegd aan de OBR overlopende posten voor voorbereidingskosten bouw sporthal	*99*
Uitvoering sportakkoord	*85*
Verbetering van ventilatie in scholen	*68*
Overig	120
Totaal programma 4	*372*

Programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Corona lasten ivm handhaving en toezicht	91
Extra inhuur om onze ambitie op het gebied van openbare orde en veiligheid vastgesteld in het Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 'Samen voor veiligheid' waar te maken	70
Uitgaven controle corona toegangsbewijzen	65
Overig	175
Totaal programma 5	*401*

6. Bedrijfsvoering

Aanpassing voorziening dubieuze dibiteuren 2021	93
Lasten m.b.t. corona zoals; Realiseren thuiswerkplekken i.v.m. corona, inhuur, desinfectiemiddelen, voorlichting en communicatie gemeentenieuws	69
Extra inzet Lias ondersteuning 2021	52
Overig	71
Totaal programma 6	*285*
Totaal	4.611

Verschillenanalyse financiële rechtmatigheid

Inleiding
Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door u zijn vastgesteld. Om de voorgenomen programmadoelstellingen te bereiken geven we geld uit. De uitgaven die we gedurende het jaar doen, moeten binnen de vastgestelde programmakaders blijven.

Bij de rechtmatigheidsbeoordeling van de overschrijdingen maken we gebruik van de volgende categorieën:
1. Kostenoverschrijdingen die niet passen binnen het bestaand beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend;
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen bestaand beleid, maar waarvan de accountant vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd;
3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door niet direct gerelateerde opbrengsten;
4. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten;
5. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid;
6. Kostenoverschrijdingen bij open einde regelingen.

Formeel zijn alle overschrijdingen onrechtmatig. De overschrijdingen die vallen in de categorieën 4 t/m 6 tellen alleen niet mee in de oordeelsvorming (fouten) van de accountant. Reden hiervan is dat we deze overschrijdingen niet altijd kunnen voorkomen en ze niet in strijd zijn met het vastgestelde beleid. Bijvoorbeeld een kostenstijging als gevolg van meer aanvragen paspoorten.

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
1. Wonen, werk en recreatie	7.510	7.335	174
2. Fysieke leefomgeving	13.151	12.755	396
3. Sociaal domein	25.657	25.581	76
4. Sport, cultuur en onderwijs	4.783	4.644	139
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	5.043	4.873	171
6. Bedrijfsvoering	11.602	10.978	624
Totaal lasten (excl. saldo Jaarstukken en mutaties reserves)	67.746	66.167	1.579

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er in 2021 geen overschrijdingen van de begrote lasten per programma hebben plaatsgevonden.

Verschillenanalyse investeringen

Belangrijkste verschillen afgesloten investeringen.

			Bedragen x € 1.000
Investering	Begroting	Werkelijk	Verschil
1. Houten brug Pippelinghof	30.000	15.000	15.000
2. Reconstructie kern Ingen	650.000	683.000	-33.000
3. Investeringen afkoppelplan	220.000	118.000	102.000
Totaal	900.000	816.000	84.000

Toelichting investeringen:
Van de afgesloten investeringen in 2020 nemen we een verschillenanalyse op:
- bij een investering onder € 250.000 bij een afwijking van meer dan € 10.000.
- bij een investering hoger dan € 250.000 bij een afwijking van meer is dan € 25.000.

In 2021 zijn er beperkt investeringskredieten afgesloten. In het beheerplan Wegen 2020-2025 zijn vervangingen opgenomen ten bedrage van € 1,1 mln.

Toelichting nog lopende investeringskredieten 2021
De informatie over de nog lopende investeringen is bij het samenstellen van de jaarrekening verzameld binnen de organisatie. Hieruit blijkt dat alle restantkredieten toereikend zijn voor de nog te maken kosten. Deze informatie is beschikbaar op financiën.

Wet Normering Topinkomens

De Wet normering topinkomens ('WNT') is van toepassing op gemeente Buren. Het voor gemeente Buren toepasselijke bezoldigingsmaximum is het algemeen wettelijke bezoldigingsmaximum. Het algemeen wettelijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2021 (bedragen x €1)	M. van Dalen	E.E. Weijenberg
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/02 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	112.292	82.571
Beloningen betaalbaar op termijn	19.999	14.660
Subtotaal	*132.291*	*97.231*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	191.249
Af: Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**132.291**	**97.231**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020 (bedragen x €1)	**M. van Dalen**	**E.E. Weijenberg**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.108	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	19.123	N.v.t.
Subtotaal	*125.231*	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201	
Bezoldiging	**125.231**	**-**

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

bedragen X € 1	P.P. Moors	
Functiegegevens	Interim-griffier	
Kalenderjaar	**2021**	**2020**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	01/01 - 10/02	10/08 -31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	2	5
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	202,75	658
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	199	193
Maxima op basis van normbedragen per maand	48.700	134.000
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		167.341
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?		Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	18.045	58.562
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		76.607
Af: Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Bezoldiging		**76.607**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 1 april 2022 is de gemeente Buren getroffen door een ransomware-aanval door criminelen. De gemeente heeft diverse noodprocedures vrijwel direct ingeschakeld. Dankzij adequaat handelen van de organisatie en met behulp van een specialistische externe partij is het gelukt om de dienstverlening van de gemeente binnen enkele dagen weer op niveau te krijgen en zijn er geen bestanden vernietigd of verdwenen.

Wel is een deel van de gegevens versleuteld en gestolen. Ook is er data gepubliceerd in een poging om de gemeente af te persen voor geld en is er sprake van een datalek, dat gemeld is.

Per eind juni bedraagt de schatting van de extra kosten die zijn en worden gemaakt voor de inzet van experts, de inhuur van extra medewerkers, het verhogen van de ICT-veiligheid en de vergoeding van onder meer de vervanging paspoorten € 708.000. Het door de verzekering te vergoeden bedrag bedraagt maximaal € 500.000, met een eigen risico van 50% van de gedekte kosten. Ook wordt nog overwogen welke stappen ondernomen kunnen worden om ergens de schade te verhalen.

Vanwege de genoemde onzekerheden is er via het weerstandsvermogen € 500.000 extra geoormerkt voor deze gebeurtenis, waarmee het totaal beschikbare bedrag voor ‘overige risico’s’ € 1.000.000 bedraagt. Met de kennis van dit moment lijkt dat bedrag derhalve toereikend.

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A12B	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Gelderland-Zuid	€ 65.461	Ja	€ 65.461	Ja	
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	24	24	€ 0	€ 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Nee	Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				

			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 9.120	€ 9.120	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*				
			€ 0	€ 0				
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-01133562 (de Blinker)	€ 33.966	€ 33.966	Ja		Nee
		2	SUVIS21-01137875 (den Aldenhaag)	€ 33.600	€ 33.600	Ja		Nee
		3	SUVIS21-01137880 (de Wiekslag)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		4	SUVIS21-00744697 (Beatrixschool)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		5						
		6						
		7						
		8						
		9						
BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00454079	€ 0	€ 0	0		Nee
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*		
			23	€ 3.450	€ 0	Nee		

OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindoentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 363.715	€ 58.644	€ 0	€ 271.992	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	
		1					
		2					
OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*	
		1					
		2					
		3					
		4					
		5					
		6					
		7					
		8					
		9					
		10					

EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
		1	EAW-20-01138236	€ 25.000	€ 25.000	Ja		
		2						
		3						
		4						
		5						
		6						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*					
			Ja					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 2.597.949	€ 107.632	€ 218.112	€ 17	€ 69.421	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 37.877	€ 6.162	€ 0	€ 147.163	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				

SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 1.784	€ 98.874	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-€ 454	€ 0	€ 3.728	€ 7.796	€ 317
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	-€ 347	€ 0	€ 3.989	€ 248	€ 34
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 311.149	€ 15.157	€ 0	€ 1.002	€ 0
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 130.104	€ 0	€ 17.665	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 72.318	€ 0	€ 769	€ 0	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		

			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	79	0	Ja	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	46	1	Ja	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	22	0	Ja	
				Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*		
				€ 0	€ 0	€ 0		
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*		
				€ 4.068	€ 0	2		

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 523.391	€ 1.576.277				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Nieuwbouw - krediet 1.1	€ 973.622	€ 973.622			
		2	Nieuwbouw - voorbereidingskosten 1.1	€ 91.248	€ 91.248			
		3	Exploitatie 1.3	€ 356.870	€ 356.870			
		4	Voorziening 1.3	€ 21.127	€ 21.127			
		5	Stelpost 1.3	€ 0	€ 0			
		6	Exploitatie 2.1	€ 41.656		€ 41.656		
		7	Exploitatie 2.2	€ 47.313		€ 47.313		
		8	Exploitatie 2.3	€ 18.699		€ 18.699		
		9	Stelpost 2.3	€ 0		€ 0		
		10	Mengpercentage 3.1	€ 25.742			€ 25.742	
		11	Stelpost 3.3	€ 0			€ 0	
		12						
		13						
		14						
		15						
		16						
		17						
		18						
		19						
		20						
		21						
		22						
		23						
		24						
		25						
VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1034427	€ 85.142	€ 0	€ 21.641	€ 0	€ 21.786
		2	1016547	€ 20.000	€ 0	€ 145	€ 0	€ 20.000
		3						
		4						
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1034427	Nee				
		2	1016547	Ja				
		3						
		4						

VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 4.379	Ja	Nee			
LNV	**L5B**	**Regiodeals 3e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/01*	Kenmerk/beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/02*	Betreft pijler Een pijler per regel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/03*	Besteding per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/04*	Cofinanciering per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/05*	
			1 060214 Gemeente Buren	20.0001732	Delta	€ 0	€ 62.822	
			2					
			3					
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/06*	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/07*	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/09*		
			1 *060214 Gemeente Buren*	€ 0	€ 62.822			
			2					
			3					
			4					
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/12*			
			€ 0	€ 1.565	Nee			

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van de gemeente Buren

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeente Buren te Buren gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeente Buren op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV); en
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2021, welke door de raad is vastgesteld op 7 december 2021.

De jaarrekening bestaat uit:
1 het overzicht van baten en lasten over 2021;
2 de balans per 31 december 2021;
3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4 de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 7 december 2021 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Buren zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor *de* jaarrekening als geheel bepaald op € 645.500. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 90.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen; en
- de overige bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, welke door de raad is vastgesteld.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico’s vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico’s kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 7 december 2021, de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 4 juli 2022
Crowe Foederer B.V.

ValidSigned door mr. drs. H.W. Jansen RA RV
op 04-07-2022

mr. drs. H.W. Jansen RA RV

Controle verklaring rechtmatigheid

Verklaring van het bestuur over de rechtmatigheid 2021

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het u ar opgedragen taken en werkzaamheden op een rechtmatige en betrouwbare

De belangrijkste taken van het college zijn:

- het houden van toezicht op de werkzaamheden en de verwerking v ;
- het juist omgaan met risico's;
- het rapporteren over de werkzaamheden en het afleggen van verantwoording hierover.

Essentieel voor het college van burgemeester en wethouders is hierbij dat de administratie een goede mate van zekerheid biedt. Om dit te borgen kent onze administratie bijvoorbeeld geautomatiseerde controles en (interne) controlerende en corrigerende werkzaamheden. Hiermee worden afwijkingen gesignaleerd. Op basis daarvan nemen we maatregelen om onvolkomenheden te corrigeren en/of te reduceren.

Een systeem van (interne) controlerende en corrigerende werkzaamheden biedt geen absolute zekerheid dat we onvolkomenheden vermijden. Het draagt bij aan het ontdekken van onvolkomenheden en het structureel verbeteren van de uitvoering. Daarnaast doen we in overleg met onze accountant jaarlijks onderzoeken naar de rechtmatigheid van onze uitvoerende werkzaamheden.

Op basis van de uitgevoerde rechtmatigheid onderzoeken over 2021 zijn we overtuigd van de goede werking als het gaat om de rechtmatigheid van onze processen inclusief de (interne) controlerende en corrigerende maatregelen van de processen. Dit doen we op basis van de conclusies in de rapportage "Eindrapportage verbijzonderde interne controle". Hierbij hielden we rekening met de uitgangspunten in het controleprotocol 2021.

Op grond daarvan verklaren wij dat we gedurende 2021 voldoen aan de, wat betreft rechtmatigheid, gestelde eisen.

Buren, 31 mei 2022

Het college van Burgemeester en wethouders

De gemeentesecretaris
M. van Dalen MSc.

Waarnemend burgemeester
J.P.M. Meijers

Controle verklaring conform Ensia 2021, informatiebeveiliging DigiD en Suwiwet

Gemeente Buren

Doel en achtergrond verklaring
Met deze verklaring geven wij, het college van burgemeester en wethouders, aan in welke mate de gemeente Buren voldoet aan de informatiebeveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet.
Deze verklaring maakt onderdeel uit van de verantwoording over informatiebeveiliging middels ENSIA1en is tot stand gekomen door een zelfevaluatie over informatiebeveiligingsnormen. De inhoud wordt getoetst door een onafhankelijke IT-auditor.
De verklaring is bestemd voor de stelselhouders van DigiD en Suwinet, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Reikwijdte en diepgang verklaring
De toetsing gaat over de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen om te kunnen voldoen aan de relevante beveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet op 31 december 2020.
De beheersingsmaatregelen inzake DigiD en Suwinet die zijn uitbesteed aan dienstverlener(s) worden niet getoetst door de auditor. Deze collegeverklaring en de verantwoording van de dienstverlener(s) dekken tezamen de normen inzake DigiD en Suwinet af. Het overzicht van normen en waar deze belegd zijn, is opgenomen in de bijlagen:
Bijlage 1 DigiD met kenmerk D.080734
Bijlage 2 Suwinet met kenmerk D.080735

Verklaring college
Het college verklaart dat bij gemeente Buren op 31 december 2020 de beheersingsmaatregelen (in opzet en bestaan) voldoen aan de geselecteerde normen inzake DigiD en Suwinet.

Samenvattend beeld

Onderwerp	Wordt aan alle normen voldaan?	Zijn de uitzonderingen in verbeterplannen opgenomen en zijn de verbetermaatregelen belegd en worden deze gemonitord?
DigiD (1) 1002555	Ja	Niet van toepassing
Suwinet voor SUWI-taken	Ja	Niet van toepassing
Suwinet voor niet-SUWI-taken	Ja	Niet van toepassing

Maurik, d.d. 16 februari 2021

College van B en W gemeente Buren

1 *ENSIA ondersteunt de gemeente bij de verantwoording over informatiebeveiliging richting de gemeenteraad en de rijksoverheid. ENSIA gaat uit van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), alsmede van informatiebeveiligingsnormen vanuit Basisregistratie Personen (BRP), wet- en regelgeving reisdocumenten (PUN, PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet).*

Bijlagen

Overhevelingen budgetten naar 2022

Totaaloverzicht aanvragen overheveling budget van 2021 naar 2022

Nr.	Taakveld	Project	Over te hevelen bedrag €
01	8.1 ruimtelijke ordening	Achterstanden ruimtelijke plannen	€ 70.000
02	2.1 Verkeer en vervoer	Inhuur budget glasvezel	€ 74.000
03	2.1 Verkeer en vervoer	Laadpalen	€ 15.000
04	0.3 Beheer ov.gebouwen/gronden	Woonrijp maken woningbouwkavel Zoelmond	€ 18.000
05	0.4 Overhead	Route van verduurzamen gemeentelijke panden	€ 34.306
06	7.4 Milieu(beheer)	Strategische opgave Duurzaamheid	€ 156.000
07	3.1 Economische ontwikkeling	Accountplan n.a.v. visie op economie	€ 27.500
08	3.4 Economische promotie	Recreatie en toerisme (voetveer, nog recreatie en toerisme en koepelvisie Buren)	€ 60.000
09	5.2 Sportaccommodaties	Zakelijk recht van opstal voor hoofdkunstgrasveld vv BZS	€ 10.000
10	5.2 Sportaccommodaties	Voorbereidingskosten sporthal Lignum	€ 98.801
11	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Verschuiving aanpak dakloosheid	€ 46.000
12	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Incidenteel transformatiebudget sociaal domein	€ 65.000
13	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Invoering wet inburgering	€ 46.946
14	Dienstverlening	Uitvoeringsplan Visie op Dienstverlening	€ 115.000
15	0.4 Overhead	Trainingen omgaan met emotie en agressie	€ 20.000
	Totaal		**€ 856.553**

Gehanteerde uitgangspunten bij toetsing voorstellen tot overheveling budget naar het volgende jaar:

1. *Alleen overschotten op incidenteel beschikbaar gestelde budgetten (dus specifieke projecten) kunnen worden overgeheveld naar 2022.*
2. *Een overschot mag maximaal twee maal worden overgeheveld.*
3. *Het project moet nog niet zijn afgerond.*
4. *De overheveling moet betrekking hebben op het niet-afgeronde project (geen nieuw beleid).*
5. *Voor overheveling budget wordt een minimum van € 10.000 gehanteerd.*
6. *De aanvraag is voorzien van een onderbouwing:*
    - *De reden dat het project nog niet is afgerond.*
    - *Een uitleg wat wordt overgeheveld.*

01 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 70.000 Wonen, werk en recreatie Ruimte 8.1 ruimtelijke ordening 68100105/4380551

Onderwerp:	Externe adviezen ruimtelijke plannen

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Er is een achterstand bij het afhandelen van principeverzoeken ruimtelijke ontwikkeling en het beoordelen van ruimtelijke plannen. Deze achterstand is voor een deel ingehaald in 2021, maar door personele knelpunten (moeilijk personeel te vinden) is nog niet alles gerealiseerd. We hebben een extern bureau (Ruimtemeesters) ingehuurd om principeverzoeken af te handelen. De resultaten en voortgang zijn in 2021 goed geweest. Daarom willen we de inzet van het bureau in 2022 continueren. Vanaf 2022 is het beschikbare budget maar € 20.750 wat onvoldoende is om de achterstand weg te werken.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Er blijven achterstanden bestaan bij het afhandelen en beoordelen van principeverzoeken en ruimtelijke plannen.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

02 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 74.000 Fysieke leefomgeving Ruimte 2.1 Verkeer en vervoer 62100505.4351005 (nutsvoorzieningen, inhuur projecten)

Onderwerp:	Inhuur budget glasvezel

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	In de primitieve begroting 2021 is een budget voor inhuur van een toezichthouder op glasvezelprojecten beschikbaar van € 85.000. Omdat er in 2021 bijna geen projecten waren is er maar beperkt uitgegeven. Het restant is nodig in 2022 omdat er in 2022 geen budget beschikbaar is en er wel glasvezelprojecten worden uitgevoerd.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Budgetaanvraag in 2022

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

03 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 15.000 Fysieke leefomgeving Ruimte 2.1 Verkeer en vervoer 62100630/4380999 (Laadpalen/overige goederen en diensten)

Onderwerp:	Laadpalen

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Het geld om laadpalen te plaatsen is nog in 2022 nodig. Eerst is de aanbesteding geweest en nu kunnen de klassieke laadlantaarnpalen aangeschaft worden en geplaatst. Dit om vooruitlopend op de provinciale aanbesteding laadgelegenheden aan te bieden aan de inwoners zoals in beleid en visie is opgenomen. De afspraken voor de klassieke laadpalen zijn al gemaakt en worden begin 2022 geëffectueerd. Ook moeten voor de provinciale aanbesteding plankaarten opgesteld worden waar kosten voor gemaakt worden. Deze plankaarten zijn niet in 2021 beschikbaar gesteld zoals de provinciale planning was maar begin 2022.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Het te overhevelen bedrag is nodig om de start te maken. Het structurele budget in 2022 is voor onderhoud, kosten provinciale aanbesteding en dergelijke en daar voor nodig. Structurele budget is ontoereikend om de palen te plaatsen.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

04 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 18.000 Wonen, werken en recreatie Ruimte 0.3 Beheer ov. gebouwen/gronden 60300205/4380356

Onderwerp:	Woonrijp maken woningbouwkavel Zoelmond

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Er is € 18.000 begroot voor het woonrijp maken van de verkochte woningbouwkavel in Zoelmond. De woning wordt begin 2022 opgeleverd. De oorspronkelijke planning van de kopers van de bouwkavel was om de woning eerder te realiseren. Dit is om diverse redenen niet gelukt. De uitvoering van het woonrijp maken kan worden gestart zodra de woning gereed is. Onder woonrijp maken wordt in dit geval verstaan: diverse grondwerkzaamheden, het verleggen van het trottoir, de aanleg van een parkeerplaats en een straatkolk en het realiseren van een fysieke aansluiting tussen de bouwkavel en de openbare ruimte.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Overschrijding in 2022 van € 18.000

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

05 Aanvraag:	**Overhevelen budget naar het volgende jaar:**

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 34.306 Sport, cultuur en onderwijs Ruimte 0.4 Overhead 60408165/4351005

Onderwerp:	Route van verduurzamen gemeentelijke panden

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Het opstellen van de route verduurzamen hangt onder andere samen met het accommodatiebeleid. Dit beleid is door omstandigheden niet gereed gekomen in 2021. Daarnaast zijn er in het ZBB traject (november 2021) besluiten genomen ten aanzien van het wel- of niet afstoten van vastgoed. Hierdoor kan pas in 2022 de route verder uitgewerkt worden.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Budgetaanvraag in 2022 voor het opstellen van de route. Nadat duidelijk is wat nodig is voor het verduurzamen van de gemeentelijke panden komt hiervoor een aparte budgetaanvraag.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

06 Aanvraag:	**Overhevelen budget naar het volgende jaar:**

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 156.000 Fysieke leefomgeving Ruimte 7.4 Milieu(beheer) Het betreft de kostenplaatsen duurzaamheid onder 7.4 zoals 67400140 Warmte transitie, 67400135 Circulaire economie, 67400130 Duurzaamheid en milieu, 67400125 Klimaat adaptatie, 6740120 Energie en 67400110 Milieujaarprogramma)

Onderwerp:	Overhevelingen voor de strategische opgave Duurzaamheid

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Het budget voor de strategische opgave kenmerkt zich door een beperkt structureel budget en hoge ambities qua uitvoering voor de diverse opgaven. Voor 2023 zullen een aantal voorstellen nieuw beleid gedaan worden voor de meer structurele dekking. Met de overheveling van € 156.000,- kan incidenteel voorzien worden in aanvullende inzet voor de ontwikkeling van beleidsvoorstellen en eerste uitvoeringswerkzaamheden. Dit in plaats van een anders noodzakelijk

	incidentele middelen vraag bij Burap of raadsvoorstellen. Concreet gaat het om:

Incidenteel 2022 Projecten en div:	
1. Pilotproject warmte Zoelmond	35.000
2. Communicatie en participatie. Het betreft communicatie en participatie als werkbudget voor campagnes, participatietrajecten, duurzaamheidsmarkt, nieuwsbrief en een eventuele tegemoetkoming voor bijdragen aan vrijwilligers of inwonersgroepen. Dit laatste als stimulans voor participatie.	10.000
Incidenteel 2022 Externe ondersteuning	
1. Externe algemene inzet voor beleidsontwikkeling en dan met name begeleiding van verduurzamen monumenten, het oprichten van de stichting omgevingsfonds en andere uitvoeringselementen.	66.000
2. Externe ondersteuning voor de ontwikkeling van beleidsplannen energiearmoede waarvan het belang ook door de raad is aangegeven. Dit gedurende een periode van 5 maanden(5*4*36*55) met wat aanvullende uitvoeringskosten.	45.000
Totaal	156.000

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	De effecten zouden zijn: - noodzakelijke incidentele budgetaanvragen gedurende het jaar bij Burap of raadsvoorstellen. - Er zijn verplichtingen aangegaan in verband met continuïteit van de ontwikkelingen - Projecten worden niet gerealiseerd. - Beleidsontwikkelingen of uitvoering komt niet tot stand en beleidsambities worden niet gerealiseerd.

Toelichting Financiën	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

07 Aanvraag:	**Overhevelen budget naar het volgende jaar:**

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 27.500 Wonen, werk en recreatie Ruimte 3.1 Economische ontwikkeling 63100105/4380999

Onderwerp:	Accountplan n.a.v. visie op economie

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	De Nota Economie is opgesteld, maar deze moet nog verder uitgewerkt worden in een uitvoeringsplan (accountplan) voor het team Economie. Dit is niet in 2021 gebeurd, omdat de Nota Economie vertraagd is vastgesteld in de raad. September 2021 is de Nota vastgesteld, waarna we als team aan de slag is gegaan met de economische invulling van de Visie Recreatie en Toerisme. Vanaf december 2021 ondersteunt Stichting CLOK het team, waardoor we nu extra capaciteit hebben om in het eerste kwartaal van 2022 het Accountplan Economie uit te werken.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Er is wel een visie op Economie, maar er kunnen n.a.v. de visie geen maatregelen worden uitgevoerd.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

08 Aanvraag:	**Overhevelen budget naar het volgende jaar:**

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 60.000 Wonen, werk en recreatie Ruimte 3.4 Economische promotie 63100105/4380999 63100105/4380551

Onderwerp:	Recreatie en toerisme (voetveer, nota recreatie en toerisme en koepelvisie Buren)

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Voor het voetveer is een voorlopige factuur over 2021 ontvangen. Door verduurzaming van het veer is er € 13.725 bij de begroting 2021 incidenteel extra opgenomen om de extra kosten van verduurzaming te kunnen dekken. Uiterwaarde stuurt nog een aanvullende rekening over 2021 nadat duidelijk is welke bijdrage van derden zij nog meer ontvangen. De nota en koepelvisie zijn niet in 2021 opgesteld in verband met de aangescherpte coronamaatregelen. In 2021 zijn we aan de slag gegaan met de economische invulling van de Visie Recreatie en Toerisme, aan de hand van een aantal themabijeenkomsten met ondernemers (digitaal). Het economische deel van de visie wordt gekoppeld een aan gebiedsgerichte uitwerking met de ruimtelijke randvoorwaarden voor Eiland van Maurik (1), Stad Buren (2) en het Buitengebied en recreatieplassen (3). Bij de gebiedsbijeenkomsten is de insteek een interactieve, fysieke bijeenkomst. Tijdens deze sessies willen we namelijk in gesprek met ondernemers, bewoners en belangenorganisaties. Daarom hebben we ervoor gekozen de gebiedsbijeenkomsten uit te stellen en te organiseren wanneer dit weer mogelijk is. Dit wordt na de verkiezingen in 2022.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Toezegging aan Uiterwaarde kan niet worden nagekomen. Er komen geen visie recreatie en toerisme en koepelvisie Buren. Hiermee voldoen we niet aan de wensen van de gemeenteraad voor het opstellen van beide documenten. Daarnaast kunnen n.a.v. de visie dan geen maatregelen worden uitgevoerd gericht op recreatie en toerisme.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

09 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 10.000,- Sport, cultuur en onderwijs Ruimte 5.2 Sportaccommodaties Oude kostenplaats 2021: 65200510 / 4380358 nieuwe kostenplaats 2022: 65200105 / 4380358

Onderwerp:	Zakelijk recht van opstal voor hoofdkunstgrasveld voetbalvereniging BZS

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Er is € 10.000 begroot voor de kosten die verband houden met de vestiging van een zakelijk recht van opstal voor het hoofdkunstgrasveld van voetbalvereniging BZS in Beusichem. Te denken valt aan notariskosten, kadastrale kosten en overdrachtsbelasting. De vestiging van dit zakelijk recht van opstal kon niet in 2021 worden afgerond vanwege de Corona-maatregelen en een bestuurswisseling (voorzitter) bij BZS. Het vereiste instemmingbesluit van de Algemene Ledenvergadering van BZS is genomen op 10 januari 2022. De notaris zal een en ander definitief afronden in het eerste kwartaal van 2022.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Overschrijding in 2022 van € 10.000

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

10 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 98.801 Sport, cultuur en onderwijs Ruimte 5.2 Sportaccommodaties Sporthal Lignum in Maurik 65200505

Onderwerp:	Voorbereidingskosten Sporthal Lignum

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	De voorbereidingskosten zijn beschikbaar gesteld door de raad om de sporthal te kunnen realiseren. Het project loopt door tot in ieder geval de oplevering in augustus 2022. Zolang is ook projectleiding nodig.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Overschrijding in 2022. Bouw van de sporthal zou stopgezet moeten worden omdat er geen budget is voor projectleiding. Dit is niet realistisch omdat het door de Raad beschikbaar is gesteld voor de projectperiode en niet alleen voor 2021.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

11 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 46.000 3. Sociaal domein Sociaal domein 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ 66810510 Maatschappelijke opvang & beschermd wonen

Onderwerp:	Verschuiving aanpak dakloosheid

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Met het budget moet de doelgroep in beeld worden gebracht en aandachtspunten en mogelijke knelpunten in de toekomst .als het gaat om de aanpak van dakloosheid. In 2026 worden we als gemeente financieel verantwoordelijk voor de aanpak van dakloosheid. Tot die tijd is dat de centrumgemeente Nijmegen. Het budget voor de overgang van verantwoordelijkheid is alleen in de 2020 en 2021 door het rijk beschikbaar gesteld. Aangezien dit traject nog niet is afgerond hevelen we het over. De projectleider dak- en thuisloosheid is een aantal maanden later gestart dan verondersteld. Hierdoor is dit jaar nog minder budget besteed dan voorzien.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Dan kunnen we niet verder met het opstellen van een plan en het regelen van de overgang van de verantwoordelijkheid voor dak- en thuisloosheid tussen Nijmegen en Buren. De projectleider is aangesteld op basis van het beschikbaar gestelde budget en het is op basis van gedane toezeggingen niet mogelijk dit project nu te stoppen. Er bestaat een relatie met het collegevoorstel over de Evaluatie van het Beleidsplan Samen Dichtbij. Hierin staan kaders beschreven voor Beschermd Wonen, de Maatschappelijke Opvang en de sluitende aanpak verwarde personen. Aan de hand van deze kaders is vorig jaar het regioplan geschreven. De DVO gaat over de uitvoeringsafspraken met betrekking tot dit regioplan.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling; vorig jaar voor het eerst overgeheveld via de *reserve sociaal domein*.

12 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 65.000 3. Sociaal domein Sociaal domein 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- 66720160 innovatiebudget (4380389)

Onderwerp:	Incidenteel transformatiebudget sociaal domein

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	In het coalitieakkoord is een bedrag opgenomen voor de transformatie van het sociaal domein. Dit budget is opgenomen om de transformatie uit te kunnen voeren. Hierbij moet gedacht worden aan kosten voor opleiding, training en bijvoorbeeld aanschaf van software. Het grootste gedeelte van dit budget is in 2020 en 2021 uitgegeven. Door het ZBB-traject is uitvoer van het oorspronkelijke transformatieproces bijgesteld. Hierdoor zijn de beschikbare budgetten herschikt, waardoor nog niet alles is uitgegeven. Voor het nog beschikbare budget is vanaf 2022 een inhuurverplichting aangegaan, waarvoor dit budget ingezet wordt.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Als het budget niet overgeheveld wordt kan het transformatieplan zoals het er nu ligt niet volledig doorgaan. Het transformatieplan zal dan herzien moeten worden.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

13 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 46.946 3. Sociaal domein Sociaal domein 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie 66100605 Nieuwkomers

Onderwerp:	Uitvoering wet inburgering

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Vanaf 1 januari 2022 is de nieuwe wet inburgering ingegaan. Deze voeren wij samen uit met de andere gemeentes in de regio Rivierenland. De uitvoer vindt plaats binnen de budgetten die we vanuit het rijk hiervoor krijgen. De kosten lopen echter niet in hetzelfde jaar als de inkomsten, hierdoor is het nodig om een deel van het beschikbare budget uit 2021 over te hevelen naar 2022.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	We kunnen niet (volledig) voldoen aan de verplichtingen die we al (in regionaal verband) zijn aangegaan.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

14 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 115.000 Uitvoeringsplan Visie op Dienstverlening Dienstverlening - 66100370 / 4380389 Kerngericht Werken / overige uitbesteden werkzaamheden

Onderwerp:	Uitvoeringsplan Visie op Dienstverlening

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	In de eerste helft van 2021 hadden wij in de planning voor het einde van het jaar de visie op Dienstverlening en het bijbehorende uitvoeringsplan vast te stellen. Vlak voor de zomer werden wij in de gemeente Buren genoodzaakt een Zero Based Budgetting traject op te starten om te zorgen voor een gezonde financiële toekomst van onze gemeente. Dit ingrijpende traject heeft zowel ambtelijk als bestuurlijk druk op de planning van de visie op Dienstverlening gezet. Het is ons daardoor ambtelijk niet gelukt de visie op tijd af te ronden. Daarnaast was de impact van het ZBB-traject dusdanig groot dat ook de politieke planning flink onder druk is komen te staan. In oktober/november van dit jaar is de bestuurlijke planning aangepast, waardoor het onhaalbaar werd om de visie op dienstverlening in 2021 vast te stellen. Zowel de visie als de uitvoeringsplannen zullen daarom pas in Q1 en Q2 2022 ter besluitvorming aangeboden kunnen worden. De visie op Dienstverlening ligt op 25 januari 2022 ter besluitvorming in de raad. Na vaststelling van de visie volgt het uitvoeringsplan. Het budget is bedoeld voor het opstellen van het uitvoeringsplan en voor de uitvoering van de visie op Dienstverlening. De raad heeft voor 2021 incidenteel €115.000 aan middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de visie op dienstverlening. Echter beginnen wij dus in 2022 met het opstellen van het uitvoeringsplan en de uitvoering daarvan. Het overhevelen van het budget is noodzakelijk om te komen tot uitvoering van de visie op dienstverlening.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Zonder dit budget komt er geen uitvoeringsplan Dienstverlening en kunnen wij onze dienstverlening niet ontwikkelen. De ambities gesteld in de Visie op Dienstverlening worden dan niet gehaald.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

15 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 20.000,- Paragraaf bedrijfsvoering team Staf 0.4 Overhead HR, Arbo en Preventie 60405005, 4380552

Onderwerp:	Trainingen omgaan met emotie en agressie

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Gemeente Buren kent een protocol omgaan met agressie. Er ligt een verplichting vanuit de Arbowet om medewerkers (met o.a. klantcontacten) te trainen in het omgaan met agressie. In 2021 is dit protocol opnieuw tegen het licht gehouden. De inzichten nu zijn net anders: emotie mag, agressie nooit. We willen ook een andere manier van trainen: niet eens in de twee jaar een goede vuurwerkshow, maar langere leerlijnen, gespecificeerd naar de verschillende doelgroepen, waarbij eventueel per kwartaal aandacht besteed wordt aan omgaan met emotie en agressie in de dagelijkse praktijk. Zo wordt continu trainen meer geïntegreerd in de praktijk en zijn (ook nieuwe en ingehuurde) medewerkers beter op de hoogte van het herkennen van emotie of agressie en kunnen zij beter hierop handelen. We willen met e-learnings werken waarbij de theorie van het protocol wat in Buren geldt, wordt uitgelegd. Daarnaast willen we eerst een goede aftrap doen, waarbij we o.a. met een app gaan werken om collega's te alarmeren bij incidenten. Daar hebben we eenmalig meer geld voor nodig. We willen zo veel mogelijk fysiek trainen, vandaar dat we niet in 2021 zijn gestart.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Medewerkers zijn al een lange tijd niet getraind en weten niet hoe zij moeten handelen bij emoties of agressie. Gemeente Buren is hier als werkgever verantwoordelijk voor. Het gaat om de veiligheid van medewerkers. We voldoen nu niet aan de Arbowet (t.a.v. de Risico Inventarisatie en – Evaluatie).

Toelichting Financiën.	Er is structureel geld beschikbaar op dit budget. De introductie en de e-learnings zorgen ervoor dat het budget voor 2022 niet toereikend is. Zonder overheveling zal het budget in 2022 worden overschreden en zonder deze uitvoering voldoen we niet aan de eisen van de arbowet. Verzoek voldoet aan alle overige voorwaarden tot overheveling.